Слоўнік энцыклапедыі для беларускіх татар

10000 тэрмінаў з кароткімі дэфініцыямі

склаў Якуб Якубоўскі

Менск, 1998 г.

А

А, літара "а"

А"АРАФ, аль Араф, 7-я сура з Кур"ана

ААРОН, прарок, гл. Гарун

АБ БАГАСЛУЖЭННЯХ ПРАВАСЛАЎНАЙ ЦАРКВЫ, з Катэхізіса

АБ МАНАСТВЕ І МАНАСТЫРАХ, з Катэхізіса

АБ ПАСТАХ, з Катэхізіса

АБ ПРЫЗНАЧЭННІ ЧАЛАВЕКА, з Катэхізіса

АБ ЦАРКОЎНЫХ ТАІНСТВАХ, з Катэхізіса

АБА, а б а я , г а б а , плашч

АБА, горад у Нігеры

АБАВЯЗКІ ГРАМАДЗЯНІНА

АБАВЯЗКІ МУСУЛЬМАНІНА

АБАДАН, горад у Іране

АБАЗА, горад у Хакасіі, Расійская Федэрацыя

АБАЗАВЫ-СВЯЦІЦКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

АБАЗІНСКАЯ МОВА

АБАЗІНЫ, народ у Карачаева-Чэркесіі (РФ), сунніты

АБАЙ, горад у Казахстане, у Карагандзінскай вобл.

АБАЙ КУНАНБАЕЎ (1845 — 1901), казахскі пісьменнік

АБАКАНОВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

АБАКЕВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

АБАКОЎСКІЯ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

АБАССА, 80-я сура з Кур"ана

АБАШАЎСКАЯ КУЛЬТУРА, археалагічная культура у Татарскане

АББАДЫТЫ, дынастыя (1203 — 1091) у Іспаніі (Севілья)

АББАСІЎН, А б б а с і д ы , другая дынастыя халіфаў (750 — 1258

АБД, раб Аллага

АБДАЛЛАГ БЕН АББАС, стрыечны брат Мухаммеда

АБДАЛЛА ЛІХУШАВІЧ

АБДУЖАББАРАЎ Садык Сертэкавіч (нар. 1925), казах, Герой Сав. Саюза вызначыўся на Беларусі

АБДЗЕВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

АБДУЛЛАХ, хан Мамаевай Арды (1361 — 1370)

АБДУЛЬ-АББАС, халіф (750 — 754)

АБДЫШ, крымскі князь на службе у ВКЛ

АБДЭСТ, а б д э с ь , рытуальная чысціня

АБЕОКУТА, горад у Нігеры

АБЕРДОЎСКІЯ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

АБЕША, горад у Чадзе (Афрыка)

АБІД, раб, нявольнік, гл. Абд

АБІДЖАН, горад у Кот-д'Івуары (Афрыка)

АБІСІНІЯ, былая назва Эфіопіі (Афрыка)

АБЛАМОВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

АБЛАМОВІЧЫ, татарская шляхетская фамілія паводле Дзядулевіча

АБЛЕЕЎ Мухамет (1900 — 1941), татарскі літаратар

АБЛУДА, псіхічная з"ява

АБЛЮЦЫЯ, рытуальная чысціня, абмыванне цела, гл. Абдэст

АБЛЯПІХА, пладовая расліна, ужываецца у татарскай кулінарыі

АБМЫВАННЕ ПАМЕРЛАГА

АБРАГІМОВІЧЫ гербу Далэнга, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча, гл. Радліновічы

АБРАГІМОВІЧЫ-КІШЫНСКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

АБРАДЫ, сукупнасць традыцыйных дзеянняў у адносінах да прыроды і паміж людзьмі

АБРАМОВІЧ Антон Іванавіч (1811 — 1854), беларускі кампазітар

АБРАМОВІЧЫ гербу Ляліва, шляхецкая татарская паводле Дзядулевіча

АБРАЗАННЕ, абрад у габрэяў і-мусульман (у татараў гэты абрад называць Суннет)

АБРАМОВІЧЫ гербу Памян, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

АБСАЛЯЕЎ (А б с а л я м а у) Абдурахман (нар. 1911), татарскі літаратар

АБУ БАКР (573 — 634), першы пасля Мухаммеда халіф

АБУ ГАНІФА (700 — 765), тэолаг і прававед

АБУДАВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

АБУДЖА, сталіца Нігерыі

АБУ-ДАБІ, эмірат, гл. Аб"яднаныя Арабскія Эміраты

АБУ-ДАБІ, сталіца Аб"яднаных Арабскіх Эміратаў

АБУ ЛЯГАБ, прадзюнік Мухаммеда, "бацька полымя"

АБУ СУФ"ЯН (653), паплечнік Мухаммеда

АБУЛЕВІЧ К а н д р а т - М і р з а, князь

АБУНГ, народ у Інданезіі, сунніты

АБУНЕВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

АБУ НУВАС (747 — 815), арабскі паэт

АБУ ТАМАМ (памер 846), арабскі паэт і астролаг

АБУЛЕВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

АБУ-ЛЬ-АТАХІЯ (748 — 825), выдатны паэт з групы "мадэрністаў" старадаўняй арабскай літаратуры

АБУ-ЛЬ-ФАРАДЖ АЛЬ-ІСФАХАНІ (897 — 967), арабскі паэт, вучоны

АБУТАК

АБУТКОВЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

АБУХОВІЧ Альгерд Рышардавіч (Г р а ф Б а н д ы н э л і ; 1840 — 1899), пісьменнік

АБУХОВІЧ Ганна Браніслававуна (нар. 1908), актрыса, народная артыст

АБУХОВІЧЫ, шляхецкі род

АБХАЗІЯ, А б х а з с к а я Р э с п у б л і к а, на Каўказе, есць мусульмане

АБХАЗСКАЯ МОВА

АБХАЗЫ, народ у Абхазіі, есць сунніты

АБЧАКОВІЧ Махмет

АБЧЫНЬСКІЯ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

АБЧЭД, пачатковая навука чытання, чытанне па складах

АБЭЦЭДАРСКІ Лаўрэнцій Сяменавіч (1916 — 1975), гісторык, чл.-кар. АПН СССР

АБ"ЯДНАНЫХ АРАБСКІХ ЭМІРАТАЎ АРАБЫ, на Аравійскім паўвостраве, сунніты, шыіты

АБ"ЯДНАНЫЯ АРАБСКІЯ ЭМІРАТЫ, дзяржава у Азіі

АВ, адзінаццаты месяц габрэйскага года, звычайна прыпадае на жнівень

АВАРСКАЯ МОВА

АВАРЦЫ, народ у Дагестане, сунніты

АВВАЛ, а л - А в в а л , адно з іменаў Аллага

АВЕЛЬ, сын Хаввы і Адама, гл. у арт. Кабіл і Хабіл

АВЕЧКА (а в е ч к а г а д о ў л я)

АВДАЛА, запавет Торы

АВЕС, збожжавая, кармавая і лекавая расліна

АГА, па-цюркску "пан", старэйшы брат, старэйшы чалавек

АГАДЫР, горад у Марокка

АГАНОЎСКІЯ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле дзядулевіча

АГАРОДНІЦТВА

АГАРОДНІННЫЯ РАСЛІНЫ

АГРЭСТ, ягадная расліна

АГБАМОША, горад у Нігеры

АГВАГ, выклічнік

АГДАМ, горад у Азербайджане

АГДАМАЎ Савар (нар. 1901), татарскі літаратар

АГДАШ, град у Азербайджане

АГДЖАБЕДЫ, горад у Азербайджане

АГЗАБ, а л ь А г з а б , 33-я сура з Кур"ана

АГЗАБ АР-РАС, А с г а б а р - Р а с , старажытны народ, упамінаецца у Кур"ане

АГІДЭЛЬ, горад у Башкортастане (РФ)

АГІНСКАГА МАЦЕЯ РЭВІЗІЯ 1559 і 1567 ГАДОЎ

АГІНСКІ Міхал Казімір (1728 — 1800), музыкант, кампазітар

АГІНСКІ Міхал Клеафас (1765 — 1833), кампазітар

АГІНСКІЯ, княжацкі род у ВКЛ

АГКАФ, 46-я сура з Кур"ана

АГЛ, сям"я, агул

АГЛАНЧЫК, хлопец, падлетак

АГЛІУЛЛІН Хамід Шамсутдзінавіч (1919 — 1943), татарын, Герой Савецкага Саюза, загінуў на Беларусі

АГЛ АЗ-З ІММА, іншаверцы, якія прызналі уладу мусульман

АГЛ АЛ-БАЙТ, А г л а н - Н а б і , сям"я Прарока

АГЛ АЛ-КІТАБ, людзі Пісання

АГЛ АС-СУННА ВА-Л-ДЖАМАА, саманазва большай часткі мусульман

АГЛ АС-СУФФА, бедныя паплечнікі Мухаммеда

АГЛ ХАКК, тайная шыіцкая абшчына

АГЛУ, сын, мужчына

АГЛУ-СУФФА, тое, што АГЛ АС-СУФФА

АГЛЯМАЎ М. татарскі літаратар

АГМАД ІБН ГАНБАЛ (780 — 855), тэолаг, знауца традыцыі, заснавальнік мазгабу

АГНЯЦВЕТ Эдзі (сапраўднае К а г а н) Эдзі Сяменауна (нар. 1916), паэтэса

АГРАРНАЕ, горад у Крыме

АГРЫЗ, горад у Татарстане, цэнтр раена

АГРЭСТ, ягадная расліна, выкарыстанне у татарскай кулінарыі

АГУЗ, горад у Азербайджане

АГУЛАМ, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

АГУЛЬСКАЯ МОВА

АГУЛЫ, народ у Дагестане, сунніты

АГУРКІ, агародніна

АГУРСКІ Самуіл Хаімавіч (1884 — 1947), член-кар. АН, гісторык

АД, адзін з пакараных народаў

АДА, а д а т , даісламскі звычай

АДАЛІЯ, горад у Турцыі, гл. Анталья

АДАМ, першы чалавек

АДАМАНІЦЫ, татарская веска у Літве

АДАМАШАК, шауковая тканіна, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

АДАМІН, чалавечы, людскі

АДАМОВІЧ Аляксандр Міхайлавіч (1927 — 1994), член-кар. АН, пісьменнік, крытык, літаратуразнавец

АДАМОВІЧ Антон (нар. 1909), гісторык і літаратуразнавец

АДАМОВІЧ Язэп Аляксандравіч (1897 — 1937), дзяржауны дзеяч

АДАМОВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

АДАМЧЫК Вячаслаў Уладзіміравіч (нар. 1933), пісьменнік

АДАН, а д э н , рай, гл. Джанна

АДАНА, С е й х а н , горад у Турцыі

АДАПАЗАРЫ, горад у Турцыі

АДАР, шосты месяц габрэйскага года, люты — сакавік

АДАТ, звычай, норма прыкладных паводзін

АДАШАЎ Салі (нар. 1923), узбек, Герой Сав. Саюза, вызначыўся на Беларусі

АДВАЖНЫ Вінцук (сапр. Германовіч Язэп Станіслававіч; 1890 — 1978), пісьменнік, каталіцкі святар

АДВЭНТ, час ад 30 лістапада да Калядаў у каталікаў

АДДУГАН, 44-я сура з Кур"ана

АДЖАЛЬ, а д ж э л ь , канец, смерць

АДЖАМ, не-араб, перс

АДЖАРЫЯ, Аджарская Рэспубліка, у складзе Грузіі, есць мусульмане

АДЖМАН, эмірат у складзе Аб"яднаных Арабскіх Эміратаў

АДЗЕННЕ

АДЗІЛЬ ГІРЭЙ (16666 — 1671), крымскі хан

АДЗЫКІЧАВЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

АЛЛ, а л - А д л , адно з іменаў Аллага

АДЛ, справядлівасць, прыстойнасць, сумленнасць

АДЛІГА, з"ява ў прыродзе

АДНАН, нашчадак Ісмаіла

АДНОСІНЫ ХРЫСЦІЯНІНА ДА НЯСТАЧЫ, ХВАРОБ І СМЕРЦІ, з Катэхізіса

АДРАДЖЭННЕ, Рэнесанс, эпоха ў развіцці духоўнай культуры

АДРАДЖЭННЕ НАЦЫЯНАЛЬНАЕ

АДУКАЦЫЯ

АДЫГЕЙСКАЯ МОВА

АДЫГЕЙЦЫ, народ у Адыгеі, сунніты

АДЫГЕЯ, рэспубліка ў складзе Расійскай Федэрацыі

АДЫЯТ, аль-Адыят, 100-я сура з Кур"ана

АДЫНЕЦ Антон Эдвард (1804 -- 1885), паэт, перакладчык, мемуарыст, выдавец

АДЫС-АБЕБА, сталіца Эфіопіі

АДЭН, горад у Емене, да 1967 года брытанская калонія у Азіі

АДЭН, рай, гл. Джанна

АДЭСА, горад на Украіне

АЕР, расліна, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

АЕТ, аята, гл. Аят

АЖЫНА (па-руску ежевика), ягадная расліна, ужываецца у татарскай кулінарыі

АЖЭШКА Эліза (1841 -- 1910), польская пісьменніца

АЗАБ АЛ-КАБР, выпрабаванне, пакаранне ў магіле

АЗАЛАЎ Клычніяз, (1921 -- 1943), туркмен, Герой Сав. Саюза, загінуў на Беларусі

АЗАН, заклік да малітвы

АЗАН, наданне імя мусульманскаму дзіцяці

АЗАНЧЭЙ, азанджэй, той, хто заклікае на малебен

АЗАР, бацька Ібрагіма

АЗАР, частка савана

АЗАРЫЦКІ ЛАГЕР СМЕРЦІ

АЗАРЫЧЫ, гар. паселак у Гомельскай вобл.

АЗАРЭВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

АЗАРЭВІЧЫ (18 -- 19 стст.), сям"я беларускіх акцерау

АЗБУКА , а л ф а в і т (беларуская, арабская татарская)

АЗБУКІН Мікалай Васілевіч (1894 -- 1943), географ, краязнавец

АЗГАБ, а л - А з г а б , А с х а б , паплечнікі Мухаммеда

АЗГАБ АЛ-ГУД, А с х а б а л - Г у д , людзі рову, куранічны выраз

АЗГАБ АЛ-КАХФ, А с х а б а л - К а х ф , юнакі, якія спалі 100 гадоу

АЗГАБ АР-РАЙ, А с х а б а р - Р а й , прыхільнікі незалежнага меркавання

АЗГАБ АР-РАСС, А с х а б а р - Р а с с , Старажытны народ, які ўпамінаецца у Кур"ане

АЗГАБ АЛ-УГУД, А с г а б а л - У х у д , хрысціяне, якія загінулі, але захавалі веру

АЗГАБ АЛ-ХАДЗІС, А с х а б а л - Х а д з і с , староннікі традыцыі

АЗГАР, а л - А з г а р а л - Д ж а м і , Азхар, а л - А з х а р , мячэць і ВНУ у Каіры

АЗГУР Заір Ісакавіч (1908 — 1995), скульптар, народны мастак

АЗЕРБАЙДЖАН, Азербайджанская Рэспубліка, дзяржава у Закаўказзі

АЗЕРБАЙДЖАНСКАЯ МОВА

АЗЕРБАЙДЖАНЦЫ, народ у Азербайджане і Іране, шыіты

АЗЕМША Іван Паулавіч (1851 — 1916), казачнік

АЗЕРЫ, водныя аб"екты

АЗЗАЛЬЗАЛЯ, 99-я сура з Кур"ана

АЗЗУХРУФ, 43-я сура з Кур"ана

АЗЗУМАР, 39-я сура з Кур"ана

АЗІЗ, а л - А з і з , адно з іменаў Аллага

АЗІЗ, ганаровае імя -- пераможца над усімі ворагамі

АЗІЗ-ШЭЙХ, хан Залатой Арды (1364 — 1367)

АЗІЗАЎ Дамулло, таджык (1913 — 1943), Герой Сав. Саюза, загінуў на Беларусі

АЗІМ, а л - А з і м , адно з іменаў Аллага

АЗІМАЎ Раза (нар. 1925), узбек. Герой Сав. Саюза. Вызначыўся на Беларусі

АЗІН Уладзімір Мартынавіч (1895 — 1920), ваенны дзеяч

АЗІНЭ, пятніца

АЗІРАТ, мусульманскае месца пахавання, гл. Мізар

АЗІЯ, частка свету

АЗОЎСКАЕ, горад у Крыме

АЗНАКАЕВА, гар. паселак у Татарстане, цэнтр раена

АЗРАІЛ, гл. Ізраіл

АЗУЛЕВІЧЫ або АЗЮЛЕВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

АЗХАР, а л - А з х а р , мячэць і ВНУ у Каіры, гл. Азгар

АЗЮЛЕВІЧЫ, татарскі род, гл. Азулевічы

АЗЮБЕК САЛТАН, сын шаха Ахмата, родапачынальнік Астрынскіх

АЗЮЛЕВІЧ Якуб, палкоўнік

АЗЯМБЛОЎСКІ Юзаф (1804 -- 1878), мастак-графік

АІН, назва літары, якая азначае мяккі гу "а"

АЙ, выклічнік

АЙА, аят, найменшы урывак з Кур"ана, верш, гл. Аят

АЙАТАЛЛАГ, найвышэйшая духоўная пасада у шыітаў

АЙВА, пладовае дрэва, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

АЙДА, выклічнік, гл. Райда

АЙДАР, прэтэндэнт на пасаду хана, гл. у арт. Крымскае ханства

АЙДАР, палонны татарын, узяты на парукі Шагідэвічам

АЙДАР Сумпан, хан, гл. у арт. Крымскае ханства

АЙДАРАВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

АЙЮБ, І ё о б , прарок, адпавядае біблейскаму Іову

АЙЛЯСЕВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

АЙМАК, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

АЙН-САЛАХ, горад у Алжыры

АЙРАН, татарскі напітак

АЙТЫКАЎ Ізгутты Курманбаевіч (1922.-- 1944), казах, Герой Сав. Саюза, загінуў на тэр. Беларусі

АЙСІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

АЙЮБІДЫ, курдская дынастыя (1171 — 1250) у Егіпце і іншых краінах

АК АРДА, Белая Арда

АКА, Стаянне над Акой у 1480 г. арміі Маскоўскага княства і арміі хана Ахмета

АКАБА, Эль-Акаба, горад у Іарданіі

АКАДЭМІЯ

АКАЙК, горад у Саудаўскай Аравіі

АКАН, народ у Гане, есць сунніты

АКАН, мова народа акан у Гане

АКЕВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

АК"ЕГЕТАЎ Муса (1864 -- 1935), татарскі літаратар

АКІД, іджаб, кабул, сіга, дамова замацаваная клятвай

АКІДА, упэўненасць, погляд (у юрыспрудэнцыі)

АКІНДЭ, пасляпаўдзенная малітва

АКМАЛА (былы Цалінаград), горад у Казахстане, у Акмалінскай вобл.

АКМАЛІНСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у Казахстане

АКМІНСКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

АКМУЛЛА Міфтахетдзін (1831 -- 1895), татарскі літаратар

АКМЯНСКАЯ БІТВА 1331 ГОДА, бітва воінаў ВКЛ з немцамі, на баку ВКЛ удзельнічалі татары

АКОЛАВА Валянціна Валянціна Валянцінаўна (нар. 1954), паэтэса

АКПЕРАЎ Газанфар Келбалай-Гулам аглы (1917 -- 1944), азербайджанец, Герой Сав. Саюза, загінуў на Беларусі

АКРА, сталіца Ганы

АКРУЖНАЯ Святлана Арцемаўна (нар. 1947), актрыса, народная артыстка

АКСАЙ, горад у Казахстане, у Заходне-Казахстанскай вобл.

АКСАКАВЫ або АКШАКАВЫ гербу Акшак, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

АКСАМІТАЎ Анатоль Сцяпанавіч (нар. 1926), мовазнавец

АКСАКАЛ, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

АКСТАФА, горад у Азербайджане

АКСУБАЕВА, гар. паселак у Татарстане, цэнтр раена

АКСТАФА, горад у Азербайджане

АК-СУУ, горад у Кыргызстане

АКТАНЫШ, сяло у Татарстане, цэнтр раена

АКТУГАНАЎ Махмут Сафіявіч (1924 -- 1971), татарын, Герой Сав. Саюза, вызначыўся у баях за Беларусь

"АКТЫ ВІЛЕНСКАЙ АРХЕАЛАГІЧНАЙ КАМІСІІ"

АКТЫНІДЫЯ, пладовая расліна

АКУЛАЎ Мікалай Сяргеевіч (1900 — 1976) акадэмік АН, фізік

АКУЛЬСКІЯ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

АКУПАЦЫЯ БЕЛАРУСІ НЯМЕЦКА-ФАШЫСЦКІМІ ЗАХОПНІКАМІ Ў 1941 -- 1944 ГАДАХ, акупацыйны рэжым

АКЦЮБІНСК, горад у Казахстане, у Акцюбінскай вобл.

АКЦЮБІНСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у Казахстане

АКЦЮБІНСКІ, гар. паселак у Татарстане, у Азнакаеўскім раене

АКЦЯБРСК, горад у Казахстане, у Акцюбінскай вобл.

АКЦЯБРСКАЕ, горад у Крыме

АКЦЯБРСКІ, горад у Башкортастане (РФ)

АКЦЯБРСКІ, гар. паселак у Гомельскай вобл.

АКЦЯБРСКІ, рабочы паселак у Віцебскай вобл.

АКЦЯБРСКІ РАЕН, у Гомельскай вобл.

АКШАК, А к с а к , татарскі род

АКЫК, нешта каштоўнае з адзення

АКЫН, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

АКЫШ Галі, прэзідэнт Сусветнага згуртавання татар

АЛАБУГА, татарская назва горада Елабуга

АЛАВІЙА, а л - А л а в і й а , А л і д ы , нашчадкі халіфа Алі

АЛАДАЎ Мікалай Ільіч (1890 — 1972), кампазітар, педагог, народны артыст

АЛАДКІ, татарская страва

АЛАС, народ у Інданезіі, сунніты

АЛБАНІЯ, Рэспубліка Албанія, большасць складаюць мусульмане (70 %)

АЛБАНСКАЯ МОВА, мова албанцаў, пераважна у Албаніі і акрузе Косава

АЛБАНЦЫ, народ у Албаніі, Сербіі, пераважаюць сунніты

АЛГА, горад у Казахстане, у Акцюбінскай вобл.

АЛЕГ, вялікі князь (879 — 912) Кіеускай Русі

АЛЕГ РАЗАНСКІ, саюзнік Мамая

АЛЕЙГІ-ЛЬ-ЛЯНАГ, Алейгі-ль-Лявана, праклятце

АЛЕЙГІ-С-СЕЛЯМ, гаворыцца пры ўпамінанні імя Прарока

АЛЕЙКУМ-С-СЕЛЯМ, адказ пры прывітанні

АЛЕЙНЫЯ РАСЛІНЫ

АЛЕЙЧЫК, шыіт

АЛЕКСАНДРОВІЧ Айша Браніславаўна (нар. 1950), мастачка, педагог

АЛЕКСАНДРОВІЧ Аляксандр, навуковец

АЛЕКСАНДРОВІЧ Андоэй Іванавіч (1906 — 1963), член-кар. АН, паэт

АЛЕСАНДРОВІЧ Давыд, удзельнік паўстання 1831 г.да

АЛЕКСАНДРОВІЧ Дж., навуковец

АЛЕКСАНДРОВІЧ Ісмаіл, інжынер

АЛЕКСАНДРОВІЧ Ісмаіл Мустафавіч (нар. 1932), муфтэй мусульман Беларусі

АЛЕКСАНДРОВІЧ М., навуковец

АЛЕКСАНДРОВІЧ Мустафа (1898 — 1978), імам у Клецку

АЛЕКСАНДРОВІЧ Мустафа, навуковец

АЛЕКСАНДРОВІЧ Самуіл, член Згуртавання татар Полыччы, Літвы, Беларусі і Украіны

АЛЕКСАНДРОВІЧ Сцяпан Хусаінавіч (1921 — 1986), літаратуразнавец, крытык, пісьменнік

АЛЕКСАНДРОВІЧ Хасень Мустафавіч (нар. 1924), доктар хімічных навук

АЛЕКСАНДРОВІЧ Якуб Мустафавіч (нар. 1934), доктар эканамічных навук

АЛЕКСАНДРОВІЧ Фуад, падпалкоўнік

АЛЕСАНДРОВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

АЛЕКСАНДРОЎСКАЯ Лариса Пампееўна (1904 — 1980), спявачка, народная артыстка

АЛЕКСАНДРЫЯ, Аль-Іскандарыя, горад у Егіпце

АЛЕКСІЕВІЧ Святлана Аляксандрауна (нар. 1948), празаік-дакументаліст

АЛЕКСІЙ І (1877 — 1970), патрыярх Маскоўскі і ўсей Русі (1945—1970)

АЛЕКСІЙ ІІ (нар. 1929), патрыярх Маскоўскі і ўсей Русі (з 1990)

АЛЕЛЬКАВІЧЫ, нашчадкі Альгерда

АЛЕНА ІВАНАЎНА (1476 — 1513), жонка вялікага князя ВКЛ Аляксандра

АЛЕПА, горад у Сірыі, гл. Халеб

АЛЖЫР, Алжырская Народная Дэмакратычная Рэспубліка, у Афрыцы

АЛЖЫР, сталіца Алжыра

АЛЖЫРСКІЯ АРАБЫ, пераважна сунніты

АЛІ, аль-Алі, адно з іменаў Аллага — Высокі

АЛІ БЕН АБУ ТАЛІБ, чацверты халіф

АЛІДЫ, нашчадкі Алі — чацвертага халіфа

АЛІМ, ал-Алім, адно з іменаў Аллага

АЛІМБЕТАЎ Абылай (1921 — 1973), казах, Герой Сав. Саюза, вызначыўся на Беларусі

АЛІМОВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

АЛІНСКІЯ або АЛЛІНСКІЯ, шляхецкая фамілія паводле Дзядулевіча

АЛІБЕРДАВЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

АЛІФ, назва першай літары ў арабскай азбуцы

АЛІХНЕВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

АЛІШ Абдулла (1908 — 1944), татарскі літаратар

АЛКАГОЛЬНЫЯ НАПІТКІ, забаронены для мусульман

АЛЛАГ, Бог адзін і адзіны

АЛЛАГ АЛВАГІД-ЛЬ-КАГТАР, выражэнне здзіулення

АЛЛАГУ АКБАР

АЛФАВІТ, гл. Азбука

АЛМА-АТА, сталіца Казахстана, гл. Алмата

АЛМАЗ, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

АЛМАТА, А л м а - А т а , сталіца Казахстана

АЛМАЦІНСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у Казахстане

АЛОВАС, татарская веска ў Літве

АЛОНАЎ Яўген Піліпавіч (1875 — 1929), ветэрынарны ўрач, Герой працы

АЛОРА-ПАТНАРСКІЯ НАРОДЫ, у Інданезіі, есць сунніты

АЛОЎНІКАЎ Уладзімір Уладзіміравіч (1919 — 1996), кампазітар, народны артыст

АЛТАЙ, Р э с п у б л і к а А л т а й, у складзе Расійскай Федэрацыі

АЛТАЙСКІ КРАЙ, у складзе Расійскай Федэрацыі

АЛТАЙСКАЯ МОВА, а й р о ц к а я м о в а , мова алтайцаў

АЛТАЙЦЫ, народ у Алтайскай Рэспубліцы, цюркамоўныя шаманісты

АЛТАР, а х в я р н і к

АЛТЫН, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

АЛУПКА, горад у Крыме

АЛУШЭВІЧЫ або АЛУСЕВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

АЛУШТА, горад у Крыме

АЛФАВІТ АРАБСКІ, гл. Азбука арабская

АЛФАВІТ БЕЛАРУСКІ, гл. Азбука беларуская

АЛФАВІТ ТАТАРСКІ, гл. Азбука татрская

АЛЧЫНАВЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча, гл. Ялаіравы

АЛЫЧА, пладовая расліна, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

АЛЬ-АЗХАР, рэлігія, спосаб жыцця і культура мусульманіна

АЛЬБА, татарская страва

АЛЬБІЕВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

АЛЬБІКЕВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

АЛЬГАМБРА, палац арабскай архітэктуры у Іспаніі

АЛЬДУКЕВІЧЫ або АЛЬДЗЮКЕВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

АЛЬДЭНБУРГ Сяргей Федаравіч (1863 -- 1934), акадэмік АН, усходазнав

АЛЬЕВІЧ Адам, навуковец

АЛЬ-ІСКАНДАРЫЯ, гл. Александрыя

АЛЬ-ГАМДУ, хваліць, дзякаваць

АЛЬКЕВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

АЛЬКЕНІКІ, бітва Сапегі са шляхтай Аўгуста II (прымалі удзел татары)

АЛЬКЕРМЕС, адна з назваў фарбы — кармазын

АЛЬ-КІТАБ, гл. Кітаб

АЛЬКОВА, а л ь - к у б - б а т , а л ь - к у б б а , ніша для спання

АЛЬКОЎ, слова цюркскага паходжання паводле Г логера

АЛЬМЕЦЬЕЎСК, горад у Татарстане, цэнтр раена

АЛЬСМІК Петр Іванавіч (1907 — 1992), акадэмік АН, селекцыянер

АЛЬТЭМБАС, палатно, затканае золатам, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

"АЛЬФУРКАН", супроцьтатарскі твор 17 ст.

А'ЛЯ, а л ь А ' л я , 87-я сура з Кур"ана

АЛЯЙКЕВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

АЛЯК, а л ь - А л я к , 96-я сура з Кур"ана

АЛЯЕВІЧЫ (Аліевічы, Альевічы), шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

АЛЯЕЎСКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

АЛЯКСАНДР (1461 -- 1506), вялікі князь ВКЛ, полькі кароль

АЛЯКСАНДР І (правіў 1801 — 1825), рускі імператар

АЛЯКСАНДР ІІ (правіў 1855 — 1881), рускі імператар

АЛЯКСАНДР Ш (правіў у 1881— 1894), рускі імператар

АЛЯКСАНДР НЕЎСКІ (княжыў у 1252 — 1263), рускі князь

АЛЯКСАНДРАЎ Мікалай Мікалаевіч (1917 — 1981), член-кар. АМН, анколаг

АЛЯКСЕЕВА Ларыса Філалогаўна (нар. 1908), спявачка, народная артыстка

АЛЯКСЕЕЎ Рыгор Аляксеевіч (1903 — 1943), чуваш, Герой Сав. Саюза, загінуў у баях за Беларусь

АЛЯКСЕЕЎ Яўген Кузьміч (1884 — 1972), акадэмік АН, сельскагаспадарчыя навукі

АЛЯКСЕЕЎКА, горад у Казахстане, у Акмалінскай вобл.

АЛЯКСЕЕЎСКАЕ, гар. пасёлак у Татарстане, цэнтр раена

АЛЯХНОВІЧ Мікалай Міхайлавіч (нар. 1935), ~~член-кар.~~ акадэмік АН, фізік

АЛЯХНОВІЧ Мсціслаў Антонавіч (нар. 1905), моваznаўца

АЛЯХНОВІЧ Францішак Карлавіч (1883 — 1944), тэатральны дзеяч, драматург

АЛЯШКЕВІЧ Фёдар Васільевіч (нар. 1936), ~~член-кар~~ акадэмік АН, доктар медыцынскіх навук

АМАЛІЦКІЯ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

АМАЛЬ, а м э л ь , добры ўчынак

АМАН, гарантыя бяспекі, якую мусульманін дае немусульманіну

АМАН, сталіца Іарданіі

АМАН, С у л т а н а т А м а н

АМАН ЧЫН, прасі ласкі

АМАНСКІЯ АРАБЫ, народ у Амане, харыджыты-ібадыты, есць суніты

АМАР ІБН ХАТТАБ, У м а р і б н Х а т т а а б , другі халіф

АМАРА, горад у Іраку

АМАНАТ, а м а н э т , ~~дапамога~~ эмират, абарона

АМБЕЛАУАНЦЫ, народ у Інданезіі, суніты

АМБОІНА, горад у Інданезіі, гл. Амбон

АМБОН, А м б о і н а , горад у Інданезіі

АМБОНЦЫ, народ у Інданезіі, есць сцнніты

АМБРОСАЎ Антон Лаурэнцевіч (1912 — 1984), член-кар. АН, біелаг

АМДУРМАН, горад у Судане

АМЕРЫКА, частка свету

АМЕТ-ХАН Султан, (1920 — 1971), татарын, Двойчы Герой Сав. Саюза

АМЕТА, народ у Эфіопіі, есць сунніты

АМЕЯДАЎ МЯЧЭЦЬ, славутая мячэць у Дамаску

АМІН, а м э н , канец

АМІНАЎ Халлак (нар. 1915), узбек, Герой Сав. Саюза, вызначыўся ў баях за Беларусь

АМІНЯК, татарскі хан, гл. у арт. Крымскае ханства

АМІПАЎ Юнус (нар. 1921), татарскі літаратар

АМІРАЛ ХАДЖ, кіраўнік каравана паломнікаў

АМІРХАН Фатых (1886 — 1926), татарскі літаратар

АМР ІБН АЛЬ-АС (594 — 664), паплечнік Мухаммеда

АМР ІБН КУЛЬТУМ (памер у 600), даісламскі арабскі паэт

АМІР Місрай (нар. 1907), татарскі літаратар

АМУЛЕТЫ (дуайкі, граматкі, манеты)

АМУРСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у Расійскай Федэрацыі

АМХАРА, народ у Афрыцы, есць сунніты

АМХАРСКАЯ МОВА, мова амхарцаў

АНА'АМ, а л ь А н а ' а м , 6-я сура з Кур"ана

АНАБА, Б о н , горад у Алжыры

АНАНЬІНСКАЯ КУЛЬТУРА, археалагічная культура у Татарстане

АНАТОЛІЯ, азіяцкая, большая частка Турцыі

АНБАКЕВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

АНБІЙА, а л ь А н б і й а , 21-я сура з Кур"ана

АНГАС, народ у Нігеры, большасць сунніты

АНГЕЛЫ, слугі Аллага

АНГЛА-ЕГІПЕЦКІ СУДАН, у 1899 — 1951 назва сумеснага уладання Вялікабрытаніі і Егіпта. Цяпер дзяржава Судан

АНГЛІЯ, найбольшая частка Вялікабрытаніі, традыцыйная назва усей краіны

АНДА-ЦЭЗСКІЯ НАРОДЫ, у Дагестане (РФ), сунніты

АНДАРАК, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

АНДЖЭЕЎСКІЯ або АНДЖЭЯВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

АНДЖЭЯВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

АНДЗЯР, г а н д з я р, кінжал, слова цюркскага паходжання паводле Глогера

АНДРАЮК Серафім Антонавіч (нар. 1933), крытык і літаратуразнавец

АНДРОПАЎ Юрый Уладзіміравіч (1914 — 1984), генеральны сакратар ((1982 — 1984) Камуністычнай партыі Савецкага Саюза

АНДРЫСАВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

АНДРЭЕЎ Іван (? — 1679), беларускі майстар-чаканшчык па серабры

АНДРЭЙ АЛЬГЕРДАВІЧ (Андрэй Полацкі) (1325 — 1399), князь полацкі, сын Альгерда

АНДРЭЙ АЛЯКСАНДРАВІЧ ГАРАДЗЕЦКІ (княжыў у 1290 — 1304), вялікі князь рускі

АНДРЭЙ БАБОЛЯ (1591 — 1657), манах, прапаведнік, каталіцкі святы

АНДРЭЙ БАГАЛЮБСКІ (княжыў у 1169 — 1174), вялікі князь рускі

УНДРЭЙ УЛАДЗІМІРАВІЧ (1390 — 1472), князь у ВКЛ

АНЕГІН ЯЎГЕН ЯЎГЕНАВІЧ (нар. 1932), член-кар. АН

АНІКЕЙЧЫК Анатоль Аляксандравіч (нар. 1932), скульптар, народны мастак

АНІСІФАР (? — 1594), мітрапаліт кіеўскі, галіцкі і ўсяе Русі

АНІСОВІЧ Генадзь Анатольевіч (нар. 1932), акадэмік АН, цеплафізік-металазнавец

АНІЧА, горад у Нігеры

АНІЧЭНКА Уладзімір Васілевіч (нар. 1924), мовазнавец, лаўрэат Дзяржаўнай Прэміі

АНКАБУТ, а л ь А н к а б у т, 29-я сура з Кур"ана

АНКАРА, сталіца Турцыі

АНКУДОВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

АННАБА, 78-я сура з Кур"ана

АННАГЛЬ, 16-я сура з Кур"ана

АННАЕЎ Араз (1913 — 1943), туркмен, Герой Сав. Саюза, загінуў у баях за Беларусь

АННАЖМ, 53-я сура з Кур"ана

АННАЗІАТ, 79-я сура з Кур"ана

АННАМЛЬ, 27-я сура з Кур"ана

АННАС, 114-я сура з Кур"ана

АННАСР, 110-я сура з Кур"ана

АННІСА'А, 4-я сура з Кур"ана

АННУР, 24-я сура з Кур"ана

АНСАР, ал Анс а р , жыхары Медыны, якія падтрымалі Мухаммеда

АНТАЕЎ Бейсен Сяітавіч (нар. 1922), казах, Герой Сав.Саюза, вызначыўся ў баях за Беларусь

АНТАНАНАРЫВУ, Т а н а н а р ы в е , сталіца Мадагаскара

АНТАЛЬЯ, А д а л і я , горад у Турцыі

АНТАНОВІЧ Антон Канстанцінавіч (1910 — 1980), мовазнавец, даследчык Кітабаў

АНТАНОВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

АНТАНКК Любоў Адамаўна (нар. 1949), мовавед

АНТАРА ІБН ШАДАД (6 ст.), даісламскі арабскі паэт

АНТОНАЎ Ігнат Пятровіч (нар. 1922), кад. АН, неўрапатолаг

АНТОНІ Я. (Р о л л е), навуковец

АНТОНІЙ, ІААН І.ЯЎСТАФІЙ, мучанікі Віленскія (1347 год), пакутуюць на Беларусі

АНТОПАЛЬ, гар. паселак у Брэсцкай вобл.

АНТРАПАЛАГІЧНЫ ТЫП ТАТАРАЎ

АНФАЛЬ, а л ь А н ф а л ь . 8-я сура з Кур"ана

АНЦЫРАБЕ, горад у Мадагаскары

АНЦЫРАНАНА, горад у Мадагаскары

АПАНАСЕВІЧ Павел Андрэевіч (нар. 1929), акадэмік АН, фізік

АПАСТАВА, сяло у Татарстане, цэнтр раена

АПЕЙКА Федар Аляксандравіч (1908 — 1970), член-кар. АН, доктар тэхнічных навук

"АПОВЕСЦЬ ПРА АБІДА", тое, што "Аповесць пра нанавучонага багамольца", з Кітаба

"АПОВЕСЦЬ ПРА НЕНАВУЧОНАГА БАГАМОЛЬЦА", "Аповесць пра абіда", з Кітаба

"АПОВЕСЦЬ ПРА П'ЯНІЦ", з Кітаба

АПОРА ІСЛАМУ НА ЗАХАДЗЕ, гл. у арт. пра Вітаута

АРАБЕЙ Лідзія Львоўна (нар. 1925), пісьменніца

АРАБІ ПАША (1839 — 1911), народны герой Егіпта

АРАБІН, араб

АРАБСКАЕ ПІСЬМО

АРАБСКАЯ МОВА, мова арабаў, мова Ісламу

АРАБСКІ ХАЛІФАТ, гістарычная дзяржава ў Сярэднявеччы

АРАБ-ШАХ, хан Залатой Арды (правіў 1377 — 1378)

АРАБЫ, народы ў Азіі і Афрыцы, пераважна сунніты

АРАВІЯ, Аравійскі паўвостраў, у Азіі

АРАЖ, татарскі род у Польшчы

АРАЗІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

АРАК, арака, алкагольны напой, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

АРАКАНЦЫ, народ у Бірме, частка — сунніты

АРАЛЬСК, горад у Казахстане, у Кзыл-Ардынскай вобл.

АРАМОВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

АРАМОЎСКІЯ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

АРАН, горад у Алжыры

АРАНОВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

А"РАФ, аль А"раф, 7-я сура з Кур"ана

АРАФА, арафейны, ноч перад святам Курбан-Байрам

АРАФА ДЖУН, 9-ты дзень месяца Джумадзіль-Ахыр

АРАФАТ, даліна каля Мекі

АРАФЭ, а р э ф э, II-ы дзень Зіль-Хадджа

АРАШОНКАВА Ганна Уладзіміраўна (нар. 1928), мовавед

АРБА, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

АРБАН, вайсковая адзінка, аддзяленне

АРГАМАК, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

АРГЕЦІНА, А р г е н ц і н с к а я Р э с п у б л і к а, дзяржава у Паўднёвай Амерыцы

АРГОБА, народ у Эфіопіі, частка — суніты

АРДА, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

АРДА, веска на Меншчыне

АРДАШЭВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

АРДЖАНІКІДЗЕ, горад у Крыме

АРЛОЎСКІЯ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

АРДОВЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

АРДУ-МЕЛІК, хан Залатой Арды (правіў вясной, летам, восенню 1361)

АРДУБАД, горад у Нахічэванскай Рэспубліцы у Азербайджане

АРДЫНЦОВЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

АРЗЕЎ, горад у Алжыры

АРКАЛЫК, горад у Казахстане, у Тургайскай вобл.

АРКАН, пяць асноўных палажэнняў Ісламу

АРКАН, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

АРЛЕАНВІЛЬ, гл. ЭЛЬ-АСНАМ

АРЛОВА Таццяна Дзмітрыеўна (нар. 1935), тэатразнавец

АРЛОЎ Дзмітрый Аляксеевіч (1903 — 1969), акцёр, рэжысёр, педагог, народны артыст

АРЛОЎ Уладзімір Аляксеевіч (нар. 1953), пісьменнік

АРЛОЎСКІ Кірыл Пракопавіч (1895 -- 1968), Герой Сав.Саюза, Герой Сац. Працы

АРМІЯ КРАЕВА, польская падпольная ваенная арганізацыя (1942-45)

АРМЯК, г е р м я к , слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

АРМЯНСК, горад у Крыме

АРНАМЕНТ, нацыянальнае ўпрыгожанне

АРОМА, народ у Эфіопіі, больш за палову -- сунніты

АРОНІЯ ЧАРНАПЛОДНАЯ, пладовая расліна

АРОЧКА Мікалай Мікалаевіч (нар. 1930), паэт, доктар філасофскіх навук

АРРАГМАН, 55-я сура з Кур"ана

АРРАД, 13-я сура з Кур"ана

АРРУМ, 30-я сура з Кур"ана

АРСЕНЬЕВА Наталля Аляксееўна (нар. 1903), паэтэса

АРСЕНКА Арсен Дзянісавіч (1903 -- 1945), спявак, народны артыст

АРСК, гар. паселак у Татарстане, цэнтр раена

АРСЛАН Гірэй, крымскі хан (правіў у 1748 -- 1755, першае панаванне; сак. -- чэрвень 1767, другое праўленне)

АРСЛАНАВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

АРСЛАНАЎ Н татарскі літаратар

АРУША, горад у Танзаніі

АРХАНГЕЛЬСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у Расійскай Федэрацыі

АРХАР, жывела, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

АРХЕАЛОГІЯ, гістарычная навука

АРХІВЫ, крыніцы гістарычных звестак

АРХІТЭКТУРА, фундаментальнае мастацтва

АРЦЕЛЬ, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

АРЦЕМ"ЕЎ Валянцін Міхайлавіч (нар. 1934), член-кар. АН

АРЦЫМОВІЧ Леў Андрэевіч (1909 -- 1973), акадэмік АН, фізік

АРЦЮШКЕВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

АРЧА, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

АРЧЫНСКАЯ МОВА, мова народа арчынцы

АРЧЫНЦЫ, народ у Дагестане (РФ), сунніты

АРШ, э р ш , трон Аллага

АРШАНСКАЯ БІТВА 1514 ГОДА

АРШАНСКАЯ БІТВА 1564 ГОДА

АРШАНСКІ РАЁН, у Віцебскай вобл.

АРШЫН, мера даўжыні, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

АРЫК, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

АРЫНЧЫН Мікалай Іванавіч (нар. 1914), член-кар. АН, біелаг

АРЫСЬ, горад у Казахстане, у Паўднева-Казахстанскай вобл.

АРЭАНДА, горад у Крыме

АРЭНБУРГ, горад у Расійскай Федэрацыі

АРЭНБУРГСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у РАсійскай Федэрацыі

АРЭХАЎСК, гар. паселак у Віцебскай вобл.

АРЭФАН, знаемы

АСАБІСТАЯ ДАПАМОЖНАЯ ГАСПАДАРКААСАДНІЦТВА ТАТАРАЎ У БЕЛАРУСКА-ЛІТОЎСКАЙ ДЗЯРЖАВЕ

АСАНАЛІЕЎ Джумаш (1923 — 1944), кіргіз, Герой Сав. Саюза, загінуў пры вызваленні Беларусі

АСАНОВІЧ Бякір, інжынер

АСАС, хвалебнае неба

АСАЦА, горад у Эрытрэі

АСВЕТА ТАТАРСКАГА НАСЕЛЬНІЦТВА Ў 1918 — 1939 ГАДАХ У ПОЛЬШЧЫ

АСВЕТНІЦТВА

АСВЕЯ, гар. паселак у Віцебскай вобл.

АСГАБ, а л - А с г а б , с а г а б , гл. Азгаб

АСГАБ АЛ-КАХФ, А с х а б а л - К а х ф , гл. Азгаб ал- Кахф

АСГАБ ал-УГУД, гл. Азгаб ал-Угуд

АСГАБ ал-ХАДЗІС, гл. Азгаб ал-Хадзіс

АСЕЦІНЫ, народ на Каўказе у Расійскай Федэрацыі і Грузіі, есць мусульмане

АСІНА, дрэва, слова татарскага паходжання паводле Шыпавай

АСІНЕН, жыватворная вада

АСІНТОРФ, рабочы паселак у Віцебскай вобл.

АСІПЕНКА Аляксандр Харытонавіч (нар. 1919), пісьменнік

АСІПОВІЦКІ РАЁН, у Магілеўскай вобл.

АСІПОВІЧЫ, горад у Магілеўскай вобл.

АСКАЛЕНКА Дзмітрый Яфімавіч (1922 — 1942) , Герой Сав. Саюза

АСЛАМОВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

АСЛАМОВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

АСЛАНАЎ Азі Агадавіч (1910 — 1945), цюрак, Герой Сав. Саюза, вызначыўся ў баях за вызваленне Беларусі

АСМА АЛ ГУСНА, а л ь А с м а а л ь Г у с н а , імены-эпітэты, якімі паводле Кур"ана называюць Аллага

АСМАЛОЎСКІЯ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

АСМАН ІБН АЛЬ-АФФАН, гл. Усман ібн аль- Аффан

АСМАНОВІЧ Алішка

АСМАНОВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

АСМАНОЎСКІЯ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

АСМАНСКА-ТУРЭЦКІ ЎПЛЫЎ НА МУСУЛЬМАНСКУЮ ТЭРМІНАЛОГІЮ

АСМАНСКІЯ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

АСМОЛАВА, веска ў Нясвіжскім раене

АСМОЛЬСКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

АСМЭРА, сталіца Эрытрэі

АСНАБ АР-РАЙ, прыхільнік незалежнай думкі

АСОТ, расліна, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

АСР, зэрці паслушніцтва, малітва

АСР, а л ь А с р , 103-я сура з Кур"ана

АССАДЖА, 32-я сура з Кур"ана

АССАНОВІЧ Самуіл, навагрудчанін

АССАНОВІЧ Эмір (нар. 1937), мастак, грамадскі дзеяч

АССАНОВІЧЫ гербу Акшак, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

АССАНОВІЧЫ гербу Лук, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

АССАНЧУК, нашчадак Джучы, заснавальнік Уланскага харунжаства

АССАНЧУКОВІЧ Урус Улан

АССАНЧУКОВІЧ Фурса

АССАНЧУКОВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

АССАФ, 61-я сура з Кур"ана

АССАФАТ, Ас-Ассафат, 37-я сура з Кур"ана

АСТАПЧЫК Станіслаў Аляксандравіч (нар. 1935), акадэмік АН

АСТАРА, горад у Азербайджане

АСТРАВЕЦ, гар. паселак у Гродзенскай вобл.

АСТРАВЕЦКІ РАЁН, у Гродзенскай вобл.

АСТРАМЕЦКІ Аркадзь Абрамавіч (нар. 1923), музыкант, народны артыст

АСТРАХАНСКАЕ ХАНСТВА

АСТРАХАНСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у Расійскай Федэрацыі

АСТРАХАНЬ, горад у Расійскай Федэрацыі

АСТРОЖСКІ Канстанцін (1460 — 1530), гетман ВКЛ

АСТРОЖСКІ Канстанцін (Васіль) Канстанцінавіч (1527 — 1608), палітычны і культурны дзеяч ВКЛ

АСТРОЖСКІЯ, княжацкі род у Беларуска-Літоўскай Дзяржаве

АСТРОЎСКІ Юрый Міхайлавіч (нар. 1925), член-кар. АН, доктар медыцынскіх навук

АСТРЫНА, гар. паселак у Шчучынскім раёне Гродзенскай вобл.

АСТРЫНСКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

АСТРЭЙКА Акім Пятровіч (1911 — 1978), паэт

АСУАНСКАЯ ПЛАЦІНА, гідратэхнічнае збудаванне ў Егіпце

АСУАН, горад у Егіпце

АСХАБ, ал-Асхаб, паплечнікі Мухаммеда, гл. Азгаб

АСХАБ АЛ-ГУД, людзі рову, кур"анны выраз, гл. Азгаб ал-Гуд

АСХАБ АЛ-КАХФ, юнакі, якія спалі 100 гадоў, гл. Азгаб ал-Кахф

АСХАБ АР-РАЙ, стараннікі незалежнага меркавання, гл. Азгаб ар-Рай

АСХАБ АР-РАСС, старажытны народ, які ўпамінаецца ў Кур"ане, гл. Азгаб ар-Расс

АСХАБ АЛ-ХАДЗІС, стараннікі традыцыі, гл. Азгаб ал-Хадзіс

АСЬЮТ, горад у Егіпце

АСЭБ, горад у Эрытрэі

АТАВА, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

АТАВА, сталіца Канады

АТАМАН, а т т а м а н , г е т м а н , найвышэйшая вайсковая пасада, паводле Глогера і Шыпавай слова цюркскага паходжання

АТАРА, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

АТБАРА, горад у Судане

АТБАСАР, горад у Казахстане, у Акмалінскай вобл.

АТДУГА, 93-я сура з Кур"ана

АТ КАРТАСЫ, татарская справа

АТЛАС, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

АТМАСФЕРНЫЯ АПАДКІ

АТОНІ, народ у Інданезіі, частка -- сунніты

АТРАДНАЕ, горад у Крыме

АТРАХОВІЧ Кандрат Кандратавіч (1896 — 1995), народны паэт, акадэмік АН, гл. Крапіва Кандрат

АТТАГРЫМ, 66-я сура з Кур"ана

АТТАКАСУР, 102-я сура з Кур"ана

АТТАЛЯК, 65-я сура з Кур"ана

АТТАГАБУН, 64-я сура з Кур"ана

АТТАКУІР, 80-я сура з Кур"ана

АТТАРЫК, 86-я сура з Кур"ана

АТТАЎБА, 9-я сура з Кур"ана

АТТУР, 52-я сура з Кур"ана

АТТЫН, 95-я сура з Кур"ана

АТТЭХЫЯТУ, малітва паздрауленнЯ

АТУХНА, Ойча !

АТЫРАУ, горад у Казахстане, у Атыраускай (Гур"еускай) вобл.

АТЭІЗМ, філасофска-матэрыялістычнае вучэнне

АЎВАЛ, а л - А у в а л , гл. АВВАЛ

АЎГУСТ П МОЦНЫ, кароль Польшчы (правіў у 1697 — 1706; 1709 — 1733) і вялікі князь ВКЛ

АЎГУСТ Ш, кароль Польшчы (правіў у 1733 — 1763), вялікі князь ВКЛ

АЎЗБІКОВІЧЫ або АЎЗБУКЕВІЧЫ, шляхецкая фамілія татарская паводле Дзядулевіча

АУЛ, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

АЎЛЕ, паўдзенны намаз

АЎЛІЯ, э у л і я , праведнік

АЎРААМ, 14-я сура з Кур"ана, гл. Ібрагім

АЎРАМ, прарок, гл. Ібрагім

АЎРАМІЙ І ЯФРЭМ СМАЛЕНСКІЯ, прападобныя (12 ст.)

АЎРАМЧЫК Мікалай Якаўлевіч (нар. 1920), паэт

АЎСТРАЛІЯ, мацярык і дзяржава

АЎСЯННІКАЎ Генадзь Сцяпанавіч (нар. 1935), акцёр, народны артыст

АЎТОРАК, дзень нядзелі

АУХАДЗІЕЎ Кайгельды (1907 — 1943), казах, Герой Сав. Саюза, загінуў у баях за вызваленне Беларусі

АФАНАСІЙ ФІЛІПОВІЧ, ігумен Брэсцкі, прападобнамучанік, святы (1597) зямлі Беларускай

АФАНАСІЙ БРЭСЦКІ (1595 — 1648), гл. АФАНАСІЙ ФІЛІПОВІЧ

АФАНАСЬЕЎ Якаў Мікітавіч (1877 — 1938), акадэмік АН, глебазнаўца

АФАР, народ у Эфіопіі, сунніты

АФАР-САХО МОВЫ

АФГАНІСТАН, І с л а м с к а я Д з я р ж а в а А ф г а н і с т а н

АФГАНСКАЯ МОВА, гл. Пушту

АФГАНЦЫ, народ у Афганістане і Пакістане, сунніты і шыіты

АФЕНДЗЕВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

АФРЫДЫ, народ у Пакістане і Афганістане, сунніты

АФРЫКА, частка свету

АФУ, а л А ф у , адно з іменаў Аллага

АФФАНОВІЧЫ або АФГАНОВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча, гл. Каркашковы

АХАД, а л А х а д , адно з іменаў Аллага

АХАНАЎ Лябіб (нар. 1923), татарскі літаратар

АХВАЗ, горад у Іране

АХВЕРДАЎ Іосіф Мікалаевіч (нар. 1916), член-кар АН, доктар тэхнічных навук

АХВЯРА, гл. таксама арт. Закат, Курбан, Садага

АХВЯРНІК, а л т а р

АХД, запавет Аллага людзям і абет людзей перад Аллагам

АХІР, а л А х і р , адно з іменаў Аллага

АХІРА, а л - А х і р а , будучае жыццё

АХЛ - і ХАКК, тайная шыіцкая абшчына, заснаваная у 14 ст.

АХЛОПКАЎ Федар Матвеевіч (1908 -- 1968), якут, Герой Сав. Саюза, вызначыўся на Беларусі

АХМАД БЕН ГАНБАЛ, А б у А б д а л л а г (780 -- 855), заснавальнік азгаба

АХМАД Мірза, заснавальнік ахмадзізму

АХМАДАБАД, горад у Індыі

АХМАДЗІЕЎ (АХМАДЗЕЕЎ) Шагід (1888 -- 1930), татарскі літаратар

АХМАДЗІЙА, варожае Ісламу цячэнне

АХМАДЫ, Э л ь - А х м а д ы , горад у Кувейце

АХМАТ (1465 -- 1481), хан Залатой Арды

АХМАТ, татарскі род у Польшчы

АХМАТ Карачай, палонны татарын на паруках у Бахціяравічаў

АХМАТОВІЧ Аляксандр, паўстанец 1863 года

АХМАТОВІЧ Аляксандр, старшыня Згуртавання татараў Польшчы, Літвы, Беларусі і Украіны (ЗТШБУ)

АХМАТОВІЧ Аляксандр, сенатар

АХМАТОВІЧ Асман, навуковец

АХМАТОВІЧ Багдан, член ЗТПЛБУ

АХМАТОВІЧ Лявон, хірург

АХМАТОВІЧ Мустафа, палкоўнік

АХМАТОВІЧ-КРЫЧЫНЬСКА Марыя, кампазітар

АХМАТОВІЧ гербу Ахмат, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

АХМАТОВІЧЫ або АХМЭЦЯВІЧЫ гербу Катвіца, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

АХМЕДАЎ Джаміл Магамед аглы (1924 — 1944), азербайджанец, Герой Сав. Саюза, загінуў у баях за Беларусь

АХМЕДАЎ Фатулло (1918 — 1944), таджык, Герой Сав. Саюза, загінуў у баях за Беларусь

АХМЕТДЖАНАЎ Р. (АХМЕТЗЯНАЎ Р.) татарскі літаратар

АХМЕТШЫН Каюм Хайбібрахманавіч (1909 — 1943), башкір, Герой Сав. Саюза, загінуў у баях за Беларусь

АХОВА ЗДАРОЎЯ

АХОВА ПРЫРОДЫ (вады, раслін, жывел)

АХРЭМ Апанас Андрэевіч (нар. 1914), акадэмік АН, хімік

АХРЭМЧЫК Іван Восіпавіч (1903 — 1971), жывапісец, народны мастак

АХРЭТАВАННЕ, пабрацімства

АХРЭЦЬ, названы брат, пабрацім

АХУ, горад у Азербайджане

АХУНАЎ Гарыф (нар. 1925), татарскі літаратар

АХФЭР, від пякельнага агню

АХЧА, дробная манета

АХШАН, а х ш а м , малітва пасля заходу сонца

АЦЮРЭЧВАННЕ АРАБСКІХ СЛОЎ

АЧАГ, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

АЧАХ, народ у Інданезіі, сунніты

АЧДАГАЕВЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

АЧОЛІ, народ у Афрыцы, ва Угандзе, частка — сунніты

АША, А л ь - А ш а (530 — 629), даісламскі арабскі паэт

АШАНЦІ, народ у Гане, частка — сунніты

АШАРЫ , А л ь - А ш а р ы , (873 — 935), арабскі эолаг-дыялектык

АШГАБАД, А ш х а б а т , сталіца Туркменістана

АШГАБАДСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у Туркменістане

АШМЯНСКІ РАЁН, у Гродзенскай вобл.

АШМЯНЫ, горад у Гродзенскай вобл.

АШОГБА, горад у Нігерыі

АШУТ, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

АШУРА, э ш у р э , жалоба па шыіцкім імаме ал -Гусейне (з 9 на 10 Мухаррэма); рытуальная страва з 9-ці кампанентаў

АШУРЭЙНЫ БАЙРАМ, Э ш у р э й н ы Б а й р а м , жалобнае свята

АШЫРАЎ Сейткасім (нар. 1924), казах, Герой Савецкага Саюза, вызначыўся у баях за Беларусь

АШШАМС, 91-я сура з Кур"ана

АШШАРГ, 94-я сура з Кур"ана

АШШУАРА, 26-я сура з Кур"ана

АШШУРА, 42-я сура з Кур"ана

АЭРАФЛОЦКІ, горад у Крыме

АЮН, горад у Афрыцы, у Заходняй Сахары, гл. Эль-Аюн

АЯГУЗ, горад у Казахстане, у Сяміпалацінскай вобл.

АЯТ, а й а , верш (фрагмент) з Кур"ана

АЛЬДЭКОП Юрый Артуравіч (1918

АЛЬГЕРД (1296 — 1377), князь крэўскі і віцебскі, вялікі князь Беларуска-Літоўскай Дзяржавы

АГОНЬ

АЛЬДУКЕВІЧЫ або АЛЬДЗЮКЕВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

Д А Д А Т А К

АБРАМОВІЧЫ, Д б р а г І м о в І ч ы , шляхецкі род герба "Ястрабец"
АБРАМЧЫК МІкалай Сямёнавіч / 1903 -- 1970 /, адзін з лідэрау эмігрыцыі
АБРЭМБСКАЯ-ЯБЛОНСКАЯ Антаніна / 1901 -- 1994 /, мовазнавец
АВЕЙДЭ Аскар / 1837 -- 1897 /, удзельнік паустання 1863 -- 1864 / і яго гісторык
АГАФОНЕНКА Таіса Паулауна / нар. 1927 /, майстар мастацкага саломапляцення
АГАБЕКАУ УладзІмір Янкавіч / нар. /, чл.-кар. АН, фізік
АЗНАЧЭННЕ, дадатны член сказа
АКАЛІЧНАСЦЬ, дадатны член сказа
АКІНШЭВІЧ Леў Аляксандравіч / 1898 -- 1980 /, гісторык
АЛЕЙНІКАЎ Сяргей Яугенавіч / нар. 1961 /, спартсмен
АЛІЗАРОУСКІ Аарон / Адам, Аляксандр; 1618 -- 1659 /, правазнавец, палітолаг, сацыёлаг
АЛЬДОНА / 1309 -- 1339 /, дачка Гедыміна, жонка Казіміра Ш, караля
АЛЬПЯРОВІЧ Леў Абрамавіч / 1874 -- 1913 /, жывапісец
АЛЯШКЕВІЧ Іосіф Іванавіч / 1777 -- 1830 /, мастак
АНДРУШЭВІЧ Ян / пач. 16 ст. -- 1567 /, паэт-лацініст, рэлігійны і дзяржауны дзеяч ВКЛ
АНЦАУ МІхаіл Васілевіч / 1865 -- 1945 /, кампазітар, дырыжор, педагог
АНЦЭВІЧ Ігнат Сымонавіч /1780--1845/, гісторык, археограф, архівіст
АПАЛІНЭР / сапр. К а стравіцкі; 1880 -- 1918 /, паэт
АРЫНА РАДЗІВОНАУНА, нянька А.А.Пушкіна, гл. Якаулева Арына Радзівонауна
АРЭХВА МІкалай Сямёнавіч / нар. 1902 /, гісторык, дзеяч рэвалюцыйнага руху у Зах. Беларусі
АСКЕРКА Сцяпан / ? -- ? /, дарадчык Фрыдрыха П, случчак
АСТАПЕНКА Змітрок / Дзмітрый Емяльянавіч / 1910 -- 1944 / паэт
АСТРОУСКІ Радаслау Казіміравіч / 1887 -- 1976 /, палітычны дзеяч
АСТАПЕНЯ Аляксандр Паулавіч / нар. / чл.-кар. АН, гідрабіёлаг
АСТАПОВІЧ Наталля Іванауна / нар. /, чл.-кар, АН,мікрабіёлаг
АХАЛАДЖАЛЬНЫЯ НАПІТКІ

ДАПАЎНЕННЕ

АБРАМОВІЧЫ, Абрамовічы, шляхецкі род герба "Ястрабец"

АБРАМЧЫК Мікалай Сяменавіч (1903 -- 1970), адзін з лідэраў беларускай эміграцыі

АБРЭМБСКАЯ-ЯБЛОНСКАЯ Антаніна (1901 -- 1994), мовазнавец

АВЕЙДЭ Аскар (1837 -- 1897), удзельнік паўстання 1863 -- 64 і яго гісторык

АГАФОНЕНКА Таіса Паўлаўна (нар. 1927), майстар мастацкага саломапляцення

АКІНШЭВІЧ Леў Аляксандравіч (1898 -- 1980), гісторык

АЛЕЙНІКАЎ Сяргей Яўгенавіч (нар. 1961), спартсмен

АЛІЗАРЭЎСКІ Аарон (Адам, Аляксандр; 1618 -- 1659), праваznавец, палітолаг, сацыелаг

АЛЬДОНА (1309 -- 1339), дачка Гедыміна, жонка Казіміра Ш, караля

АЛЬШЫРОВІЧ Леў Абрамавіч (1874 -- 1913), жывапісец

АЛЯШКЕВІЧ Іосіф Іванавіч (17777 -- 1830), мастак

АНДРУШЭВІЧ Ян (пач. 16 ст. -- 1567 ?), паэт-лацініст, рэлігійны і дзяржаўны дзеяч ВКЛ

АНЦАЎ Міхаіл Васілевіч (1865 -- 1945), кампазітар, дырыжор і педагог

АНАЦЭВІЧ Ігнат Сымонавіч (1780 -- 1845), гісторык, археограф, архівіст

АПАЛІНЭР (сапр. Касправіцкі ; 1880 -- 1918), паэт

АРЫНА РАДЗІВОНАЎНА, нянька А.С.Пушкіна, гл. Якаўлева Арына Радзівонаўна

АРЭХВА Мікалай Сяменавіч (нар. 1902), гісторык, дзеяч рэвалюцыйнага руху ў Зах. Беларусі

АСКЕРКА Сцяпан (? --- ?), дарадчык Фрыдрыха II, случчак

АСТАПЕНКА Змітрок (Дзмітрый Емяльянавіч (1910 -- 1944), паэт

АСТРОЎСКІ Радаслаў Казіміравіч (1887 -- 1976), палітычны дзеяч

АХАЛАДЖАЛЬНЫЯ НАПІТКІ

Аллаг Акбар

Астапенка Аляксандр Пайлавіч (нар.), гл.-кар. ЛН, 1996г., (гідравідлаг)

Астаповіч Наталля Іванаўна (нар.), гл.-кар. ЛН, 1996г., (мікрабіялаг)

Лабекай Уладзімір Янкавіч (нар.), гл.-кар. ЛН, 1996г., (фізік)

Азначэнне, даданы член сказа

Акалічнасць, даданы член сказа

Першы паасобнік

Б

Б, літара
БА, назва літары "Б"
БААНЬ, народ у Кітаі, сунніты
БААЛЬБЕК, Г е л і о п а л ь , горад у Ліване
БАБ, г л а в а , раздзел кнігі
БАБАЕЎ Тухтасін (нар. 1923), узбек, Герой Сав. Саюза, вызначыўся у баях за вызваленне Беларусі
БАБАНОВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
БАБАРЭКА Адам Антонавіч (1899 -- 1938), пісьменнік і крытык
БАБІЙ Зіновій Іосіфавіч (1935 — 1984), спявак, народны артыст
БАБІКЕВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
БАБІЧ Шайхзада (1895 -- 1919), татарскі літаратар
БАБКОЎ Уладзімір Андрэевіч (нар. 1939), член-кар. АН, гісторык
БАБОСАЎ Яўген Міхайлавіч (нар. 1931), акадэмік АН, філосаф
БАБРОЎСКІ Міхаіл Кірылавіч (1784 -- 1848), славіст і арыенталіст
БАБРОЎСКІ Іван Восіпавіч (1832 -- 1905), гісторык і этнограф
БАБРУЙСК, горад у Магілеўскай вобл.
БАБРУЙСКІ ЛАГЕР СМЕРЦІ (1941 -- 1944)
БАБРУЙСКІ РАЕН, у Магілеўскай вобл.
БАБУР Захірыддзін Мухаммед (1483 -- 1530), падзішах Індыі, заснавальнік дынастыі Вялікіх Маголаў
БАГАДУР ГІРЭЙ, крымскі хан (крас. 1635 — ліст. 1641)
БАГАДУР ГІРЭЙ (1782), крымскі хан
БАГАМОЛАЎ Герасім Васілевіч (1905 -- 1981), акадэмік АН, геолаг
БАГАМОЛЕЦ Аляксандр Аляксандравіч (1881 — 1946), акадэмік АН, доктар медыцыны
БАГАРА, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
БАГАСЛОЎЕ, т э а л о г і я , сукупнасць рэлігійных ідэй і дактрын
БАГАТАЯ КУЦЦЯ, гл. Шчадрэц
БАГАТЫР, б а т ы р , слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
БАГАТЫРОВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча
БАГАТЫРОЎ Анатоль Васілевіч (1913 --), кампазітар, народны артыст
БАГАТЫРЭВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
БАГАТЫРЭВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча
БАГАТЫРЭВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча, гл. Лоучыцкія
БАГАТЫЯ САБЫ, сяло ў Татарстане, цэнтр раена

БАГАЧ, б а г а т н і к , б а г а т у х а , земляробчае свята, спраўляецца пасля заканчэння жніва, гл. Дажынкі

БАГДАД, сталіца Ірака

БАГДАДЗІ , а л ь - Б а г д а д з і Х а ц і б (1022--1071), арабскі вучоны, тэолаг і гісторык

БАГДАДЗІ , а л ь - Б а г д а д з і а б д а л ь - Л я ц і ф (1162 -- 1231), вучоны, энцыклапедыст і арабскі філосаф

БАГДАНАЎ (сапр. М а л і н о ў с к і) Аляксандр Аляксандравіч (1873 -- 1928), філосаф, эканаміст, палітычны дзеяч, пісьменнік

БАГДАНОВІЧ Адам Ягоравіч (1862 -- 1940), этнограф, фалькларыст

БАГДАНОВІЧ Анатоль Васільевіч (1888 -- 1969), мовазнавец

БАГДАНОВІЧ Гаабдык, гл. Лоўчыцкія

БАГДАНОВІЧ Лявон, навуковец

БАГДАНОВІЧ Максім Адамавіч (1891-- 1917), заснавальнік беларускай літаратуры

БАГДАНОВІЧ Міхаіл, ротмістр

БАГДАНОВІЧ Якуб, дырэктар семінарыі ў Сімферопалі

БАГДАНОВІЧ Я., навуковец

БАГДАНОВІЧЫ гербу Лада, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

БАГДАНОВІЧЫ гербу Нязгода, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

БАГДАНОВІЧЫ гербу Нязгода з адменай, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

БАГДАНОВІЧЫ гербу Сухія, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

БАГДАНОВІЧЫ гербу Сэрца, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

БАГДАНОВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча.

БАГДАШЭВІЧ Іван (17 ст.), кіраўнік паўстання

БАГДАШЭВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

БАГДЗЕВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

БАГЕРАВА, горад у Крыме

БАГІНСКАЯ Святлана Леанідаўна (нар. 1973), спартсменка, трохразовая алімпійская чэмпіенка

БАГІРМІ, мова у Рэспубліцы Чад

БАГІРМІ, народ у Чадзе, большасць -- сунніты

БАГОНІКІ, татарскя веска у Польшчы

БАГОНІЦКАЯ МЯЧЭЦЬ , з 1680 г. ў Полыпчы
БАГОНІЦКІ ДЖАМІЯТ, у Полыпчы
БАГНКОК, Б а н к о к , сталіца Тайланда
БАГРЫМ Павел Восіпавіч (1812 — 1891 ?), паэт і каваль-майстар
БАГРЫМСКАЕ ХАРУНЖАСТВА
БАГРЫМАЎСКІЯ, мурзы
БАГРЫНСКІЯ , Б а р ы н с к і я , шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
БАГРЫНЫ, род крымскіх татараў
БАГУН, расліна, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
БАГУШЭВІЧ Марыя Уладзіміраўна (1865 — 1887), дзеячка рэвалюцыйнага руху ў Полыпчы і на Беларусі
БАГУШЭВІЧ, князь
БАГУШЭВІЧ Францішак Казіміравіч (1840 — 1900), паэт, празаік, публіцыст, пачынальнік беларускай літаратуры
БАГУШЭВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
БАГУШЭЎСК, гар. пас. у Віцебскай вобл.
БАДА, а л - Б а д а , шыіцкі тэрмін пра змену Божай думкі
БАДАН, расліна, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
БАДЖАА, народ у Паўднева-Усходняй Азіі, сунніты
БАДЗІ, а л - Б а д з і , адно з іменаў Алаага
БАДЗЯКА Міхаіл Мікалаевіч (нар. 1914), член-кар. АН, доктар тэхнічных навук
БАДР, бітва мусульман з язычнікамі
БАДУНОВА Пелагея Аляксандраўна (1885 — 1938), палітычная дзеячка
БАДЭ, народ у Нігерыі, сунніты
БАЗА, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
БАЗАР, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
БАЗАРАВЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
БАЗАРНЫЯ МАТАКІ, сяло ў Татарстане, цэнтр Алькеевскага раена
БАЗАРСКАЯ МЯЧЭЦЬ, у Літве ў Трокскім павеце
БАЗАРЭВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
БАЗАРЫ, татарская веска ў Літве
БАЗАРЭВІЧ Юсуф, член ЗТПІБУ
БАЗАРЭЎСКІ, князь
БАЗАРЭЎСКІ Стафан, навуковец
БАЗАРЭЎСКІ Халіль, генерал
БАЗАРЭЎСКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
БАЗО, народ у Малі, есць-сунніты
БАЗУМАВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
БАЗЫЛЕНКА Ганна Мартынаўна (1908 — 1980), мовазнавец

БАІС, а л - Б а і с , адно з іменаў Аллага
БАІТ, а л - Ба і т , адно з іменаў Аллага
"БАІТ АБ ВАЙНЕ З ФРАНЦУЗАМІ", пашыраны ў Татарстане
БАЙ, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
БАЙА, прысяга на паслушэнства і падпарадкаванне; пацісканне далоні
БАЙ-БАЙ, б а ю - б а й , словы цюркскага паходжання паводле Шыпавай
БАЙБАК, жывела, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
БАЙБАК, гультай, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
БАЙБАРС Загір (П е р а м о ж ц а ; 1233 -- 1277), чацверты султан з дынастыі Мамлюкаў Егіпта (1260 -- 1277)
БАЙБУЗА, слова цюркскага паходжання паводле Глогера
БАЙБУЗОЎСКІЯ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча
БАЙДА, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
БАЙДАН, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
БАЙІНА, а л ь Б а й і н а , 98-я сура з Кур"ана
БАЙКА, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
БАЙКОЎ Мікалай Якаўлевіч (1889 -- 1941), мовазнавец
БАЙМАК, горад у Башкартастане
БАЙРАМ, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
"БАЙРАМ", квартальнік Беларускага згуртавання татараў-мусульман "Аль-Кітаб"
БАЙРАМ АШУРЭЙНЫ, гл. Ашурэйны Байрам
БАЙРАМ ШЭРЫЛЕРЫ МУБАРЭК ОЛСУН, віншаванне са святам
БАЙРАМ-АЛІ, горад у Туркменіі, у Марыйскай вобл.
БАЙРАМ-МЯЎЛЮД, гл. Мяўлюд-Байрам
БАЙРАМ-НАМАЗ, святочны малебен
БАЙРАМАЎ Мюлькі (1909 -- 1965), туркмен, Герой Сав. Саюза, вызначыўся на тэрыторыі Беларусі
БАЙРАМОВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
БАЙРАМСУБОВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
БАЙРАШЭЎСКІ, князь
БАЙРАШЭЎСКІ Алі, імам Крушнянскай мячэці
БАЙРАШЭЎСКІ Мацей, палкоўнік
БАЙРАШЭЎСКІЯ гербу Будзіч, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
БАЙРАШЭЎСКІЯ гербу Лук, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
БАЙТ, дом, жыллё, палатка
БАЙТ АЛ-МАКДЗІС, а л - К у д с , Іерусалім
БАЙТ АЛ-МАЛ, казна
БАКАРА, а л ь - Б а к а р а , 2-я сура з Кур"ана

БАКАЛЕЯ, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
БАКАЦЬ, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
БАКГТ ГІРЭЙ, кубанскі (нагайскі ?) хан з роду Гірэяў (1789-- 1792)
БАКЕ, горад у Гвінеі
БАКІ, а л - Б а к і , адно з іменаў Аллага
БАКІРАЎ Усман (1896-- 1927), татарскі літаратар
БАКЛАЖАН, расліна, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
БІКЛАЖКА, гл. Біклага
БАКЛАН, птушка, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
БАКРЫ, а л ь - Б а к р ы (памер 1094), арабскі географ
БАКСТ (сапр. Р о з е н б е р г) Леў Самойлавіч (1866 — 1924), тэатральны мастак, графік, жывапісец
БАКТРЫЯН, жывела, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
БАКУН, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
БАКУ, сталіца Азербайджана
БАКШАНСКІ Юльян (1824 — 1863), удзельнік рэвалюцыйнага руху і паўстання 1863 -- 64
БАЛААНГ-МАНГЛАНДОУ, народ у Інданезіі, есць сунніты
БАЛАБАН, б а л о б а н , слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
БАЛАБАНАВЫ гербу Корчак, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча
БАЛАБАНАВЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча
БАЛАБАНАВЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча
БАЛАГАН, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
БАЛАКІРАВЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча
БАЛАЛАЙКА, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
БАЛ-МАЙ, татарская справа
БАЛАМУТ, слова цюркскага паходжання паводле Карскага
БАЛАНТАК, народ у Інданезіі, есць сунніты
БАЛАХОН, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
БАЛВАН, слова цюркскага паходжання паводле Глогера
БАЛВАНКА, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
БАЛГАРЫ, асноўны народ Балгарыі, есць сунніты
БАЛДАХІМ, б а л д а х і н , слова цюркскага паходжання паводле Глогера
БАЛДЫШЭВІЧЫ або БОЛДЫШАВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
БАЛГАРЫЯ, Р э с п у б л і к а Б а л г а р ы я , дзяржава у Еўропе
БАЛІКПАПАН, горад у Інданезіі

БАЛІНСКІ Міхаіл Ігнатавіч (1794 — 1864), гісторык і публіцыст

БАЛІНСКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

БАЛІЦКІ Антон Васілевіч (1891 — 1937), дзяржаўны дзеяч

БАЛКАРЦЫ, народ у Кабардзіна-Балкарыі, суніты

БАЛКАРЫЯ, гл. Кабардзіна-Балкарыя

БАЛОТНЫЯ АРАБЫ, народ у Іраку, шыіты

БАЛОТЫ

БАЛОЦІН Ісідар Міхайлавіч (1907 — 1961), спявак, народны артыст

БАЛТЫ, група індаеўрапейскіх плямёнаў і народаў

БАЛСУНОВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

БАЛСУНОЎСКІЯ і БАЛСУНОВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

БАЛТА, б э л т а , слова цюркскага паходжання паводле Глогера

БАЛТАСІ, сяло у Татарстане, цэнтр раена

БАЛЦІ, народ у Пакістане, шыіты

БАЛХАШ, горад у Казахстане, у Джэзказганскай вобл.

БАЛЦУКОВЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

БАЛЬ, слова цюркскага паходжання (баль — мед)

БАЛЬНІЦЫ

БАЛЫШАВІК, рабочы пасёлак у Гомельскай вобл.

БАЛЫШАЯ АТНЯ, сяло у Татарстане, цэнтр Ацінскага раена

БАЛЫШЫЯ КАЙБІЦЫ, сяло у Татарстане, цэнтр Кайбіцкага раена

БАЛЯД, а л ь Б а л я д , 90-я сура з Кур"ана

БАМАКА, сталіца Малі

БАМБАЛАЎ Мікалай Мікалаевіч (нар. 1938), акадэмік АН, біягеахімік

БАМБАРА, народ у Афрыцы, суніты

БАМБЕЙ, горад у Індыі

БАМІЛЕКС, народ у Камеруне, есць суніты

БАМУМ, народ у Камеруне, большасць — суніты

БАНІТАЙ, народ у Інданезіі, частка — суніты

БАНГАЛОР, горад у Індыі

БАНГІ, сталіца Цэнтральнаафрыканскай Рэспублікі

БАНГЛАДЭШ, Народная Рэспубліка Бангладэш дзяржава у Азіі, большасць — мусульмане

БАНДАНЫ, народ у Інданезіі, сунніты

БАНДАР-СЕРЫ-БЕГАВАН, сталіца Брунея

БАНДАРЧЫК Васіль Кірылавіч (нар. 1920.), член-кар.АН,-гісторык

БАНДАРЭНКА Зінаіда Аляксандраўна (нар.1939), дыктар тэлебачання, народная артыстка

БАНЕЦКІ Адам Юзаф Фелікс (1842 — 1909), гісторык, знаўца генеалогіі і гербаў Польшчы

БАНДЖАР, народ у Інданезіі, сунніты

БАНДЖАРМАСІН, горад у Інданезіі

БАНДЖУЛ, сталіца Гамбіі

БАНДТКЕ Я.В., навуковец

БАНДУНГ, горад у Інданезіі

БАНКА КЕНЬКАВІЧ, харунжы

БАНТУ, група народаў у Афрыцы, частка — сунніты

БАНТУ МОВЫ

БАНУ ГІЛЯЛЬ, вандроўнае арабскае племя

БАНУ ХАШЫМ, хашымітны, нашчадкі Мухаммеда

БАНЦАРАЎСКАЯ АРХЕАЛАГІЧНАЯ КУЛЬТУРА

БАНЯ-ЛУКА, горад у Босніі

БАПТЫСТЫ,-паслядоўнікі баптызму — хрысціянскай плыні пратэстантызму

БАРААТ, Бэраэт, Барат, ноч з 14 на 15 Шаабана

БАРАБАН, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

БАРАВІКОВА Раіса Андрэеўна (нар.1947), паэтэса

БАРАГ Леў Рыгоравіч (нар.1911.), фалькларыст і літаратуразнавец

БАРАДУЛІН Рыгор Іванавіч (нар.1935), народны-паэт

БАРАЗНА Лявон Цімафеевіч (1929 — 1972), мастак

БАРАК, хан Залатой Арды (1422 — 1423)

БАРАКА, баракат, дабраславенне

БАРАН, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

БАРАН Ціхан Максімавіч (1932 — 1944), піянер-герой

БАРАНАВІЦКІ РАЁН, у Брэсцкай вобл.

БАРАНАВІЧЫ, горад у Брэсцкай вобл.

БАРАНАВЫХ Сымон Якаўлевіч (1900 — 1942), пісьменнік

БАРАНКЕВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

БАРАНОЎСКІ Багдан, навуковец
БАРАНОЎСКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
БАРАНЦЭВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча
БАРАНЬ, горад у Віцебскай вобл.
БАРБАРА РАДЗІВІЛ (1520 — 1551), вялікая княгіня ВКЛ і каралева польская
БАРАЎСКІ Петр, навуковец
БАРБА, народ у Беніне, есць сунніты
БАРБАРЫС, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
БАРБАШЫН Яўген Аляксеевіч (1918 — 1969), акадэмік АН, доктар фізіка-матэматычных навук
БАРДА, горад у Азербайджане
БАРДАК, б а р а ч , высокі келіх з алкагольным напіткам
БАРДЫШАЎ Іван Іларыенавіч (нар. 1912), член-кар АН, хімік
БАРКА, гл. Эль-Мардж
БАРКОЎСКІ Віктар Іванавіч (1900 — 1982), акадэмік АН СССР, філолаг
БАРКУЛАБАЎСКІ ЛЕТАПІС, Б а р к у л а б а ў с к а я х р о н і к а , Б а р к а л а б а ў с к і - л е т а п і с
БАРКОЎСКІЯ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча
БАРОДЗІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча
БАРР, а л - Б а р р , адно з іменаў Аллага
БАРС, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
БАРСІСА, Б а р с і с , персанаж мусульманскіх паданняў
БАРСКАЯ КАНФЕДЭРАЦЫЯ 1768 ГОДА
БАРСКІ Алесь (сапр. Б а р ш ч э ў с к і Аляксандр; нар. 1930), паэт, літаратуразнавец, мовавед
БАРСТОК Марыя Мікітаўна (1916 — 1995), крытык і літаратуразнавец
БАРСУК, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
БАРТАШЭВІЧ Юльян, навуковец
БАРТАШЭВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча
БАРХАН, б а р к а н , б а р а к а н , тканіна, слова цюркскага паходжання паводле Глогера
БАРХАН, пясчаны узгорак, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
БАРШЧЭЎСКІ Ян (1794 — 1851), пісьменнік, выдавец
БАРШЧЭЎСКІЯ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

БАРЫ, хваевыя лясы, гл. у артыкуле Лясы
БАРЫ, а л - Б а р ы , адно з іменаў Аллага
БАРЫНСКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча, гл. Багрынскія
БАРЫС, князь друцкі у 12 ст.
БАРЫС ГАДУНОЎ (правіў у 1598 — 1605), рускі цар
БАРЫС УСЯСЛАВІЧ (? — 1128), князь полацкі
БАРЫСАЎ, горад у Мінскай вобл.
БАРЫСАЎСКІ РАЁН, у Мінскай вобл.
БАРЫСЕВІЧ Мікалай Аляксандравіч (нар. 1923), акадэмік АН, фізік
БАРЫСЕНКА Васіль Васілевіч (1904 — 1984), акадэмік АН, філолаг, літаратар
БАРЫЧ, базар, рынак, слова цюркскага паходжання паводле Глогера
БАРЫЧЭЎСКІ Іван Пятровіч (1810 — 1887), гісторык, археограф, этнограф
БАРЫЧЭЎСКІ Яўген Іванавіч (1883 — 1934), літаратуразнавец
БАРЫШ, слова цюркскага паходжання паводле Шынавай
БАРЫШАЎ Гурый-Іларыенавіч (нар. 1932), мастацтвазнавец
БАСАЛЫГА Дзмітрый Мікалаевіч (1884 — 1969), мастак (яго карціна "Мусульманка" адзначана медалем на выстаўцы ў Парыжы у 1937 г.)
БАСАЛЫК, мачуга, слова цюркскага паходжання паводле Глогера
БАСІР, а л - Б а с і р , адно з іменаў Аллага
БАСІТ, а л - Б а с і т , адно з іменаў Аллага
БАСКАК, слова цюркскага паходжання паводле Шынавай
БАСМАЛА, гл. Бісмілаг
БАСРЖЭЎСКІ, князь
БАСМА, фарба, слова цюркскага паходжання паводле Шынавай
БАСМА, фольга, слова цюркскага паходжання паводле Шынавай
БАСМАЛА, гл. Бісмілаг
БАСРА, а л ь - Б а с р а , Б а с о р а , горад у Іраку
БАТМАН, мера збожжа
БАСМАЧ, слова цюркскага паходжання паводле Шынавай
БАСНІЙЦЫ, славяне-мусульмане, гл. Муслімані
БАСУРМАН, слова цюркскага паходжання паводле Шынавай
БАСУМАТРАВА Святлана Міхайлаўна (нар. 1946), паэтка
БАТАВІЯ, гл. Джакарта
БАТАНІ, а л ь - Б а т а н і (859 — 929), арабскі астраном
БАТНА, горад у Алжыры
БАТРАК, слова цюркскага паходжання паводле Шынавай
БАТТАЛ Салiх (нар. 1905), татарскі літаратар
БАТУРЗЫЦКІЯ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

БАТУ, хан Залатой Арды, гл. Батый
БАТУСА, народ у Інданезіі, сунніты
БАТЫЙ, Батуханзалатой Арды (правіў 1242 — 1255)
БАТЫНІЯ, адна з шыіцкіх дактрын
БАТЫР, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
БАЎЛЫ, гар. паселак у Татарстане, цэнтр раена
БАЎМАНА Н.Э. ГУРТОК, у Татарстане
БАУРСАК, татарская страва
БАУЧЫ, горад у Нігерыі
БАХАНЬКОЎ Арцём Яфімавіч (нар. 1924), мовавед
БАХАІЙА, бахаіты, паслядоўнікі вучэння бахаітаў
БАХІЛЫ, слова цюркскага паходжання
БАХІРА, персанаж мусульманскіх паданняў пра жыццё Прарока
БАХМАТ, шырокі конь, слова цюркскага паходжання паводле Глогера
БАХМАТОВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча
БАХРЭЙН, дзяржава ў Азіі
БАХТАРАН, горад, былы Керманшах, у Іране
БАХТАРМА, слова цюркскага находжання паводле Шыпавай
БАХТЫЯРАВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
БАХЦІН Міхаіл Міхайлавіч (1900 — 1970), філосаф
БАХЦІЯРЫ, народ у Іране, шыіты
БАХЧА, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
БАХЧЫСАРАЙ, горад у Крыме
БАХРЭЙНСКІЯ АРАБЫ, народ у Бахрэйне
БАЦІН, ал-Бацін, адно з іменаў Алаага
БАЦІНЫ, народ у Інданезіі, сунніты
БАЦЬКА, гл. Бацькі
БАЦЬКІ, найбліжэйшыя людзі для кожнага чалавека
БАЦЬКАЎШЧЫНА, Айчына, Радзіма, найдаражэйшая пасля бацькоў і дзяцей маральная вартасць чалавека
БАЧЫЛА Аляксандр Мікалаевіч (1918 — 1983), паэт
БАШ, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
БАША, гл. Паша
БАШАР ІБН БУРД (714 — 784), арабскі паэт
БАШКІРСКАЯ МОВА, мова башкіраў з групы цюркскіх моў
БАШКІРЫ, народ у Башкартастане, сунніты
БАШКОРТАСТАН, Башкірыя, рэспубліка ў складзе РФ
БАШЛЫК, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
БАШМАКІ, татарскія боты, слова цюркскага паходжання паводле Глогера

БАШТАН, агарод, слова цюркскага паходжання паводле Глогера
БАШЫБУЗУК, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
БАШЫР ІБН САД, сахаб (паплечнік) Мухаммеда-прарока
БАШЫРАЎ Гумер (нар. 1901), татарскі літаратар
БАЯН, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
БАЯН Нур (1905 -- 1945), татарскі літаратар
БАЯРЫН, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
БАЮ-БАЙ, гл. Бай-бай
БВАКЕ, Буаке, горад у Кот-д'Івуар, у Афрыцы
БЕГЛІВАН, бехліван, скіпетр ?, слова цюркскага паходжання паводле Глогера
БЕДЖА, народ у Судане, суніты
БЕДЖАІЯ, Бужы, горад у Алжыры
БЕДУІНЫ, назва арабскіх качэўнікаў
БЕЖАНЦЫ
БЕЗБАРОДАЎ Міхаіл Аляксеевіч (1898--), акадэмік АН, хімік і тэхнолаг
БЕЗДНЕНСКАЕ ВЫСТУПЛЕННЕ СЯЛЯН У ТАТАРСТАНЕ Ў 1861 ГОДЗЕ
БЕЗ-КАРНІЛОВІЧ Міхаіл Восіпавіч (1796 -- 1862), гісторык, краязнавец і этнограф
БЕЗМЕІН, горад у Туркменіі, у Ашгабадскай вобл.
БЕЙ, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
БЕЙЛАГАН, горад у Азербайджане
БЕЙРУТ, сталіца Лівана
БЕЙТ, з сям"і, з дому
БЕК, тое, што Бей
БЕКЕРА, сура з Кур"ана, гл. Бакара
БЕКЕША, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
БЕЛААЗЕРСК, горад у Брэсцкай вобл.
БЕЛАБОЦКІ Ян Хрыстафаравіч (2-я нал. 17 — 18 ст.), паэт і філосаф
БЕЛАБОЦКІЯ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча, гл. Блоцкія
БЕЛАБЛОЦКІЯ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча, гл. Блоцкія
БЕЛАГОРСК, горад у Крыме-
БЕЛАБОЦКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча, гл. Блоцкія
БЕЛАВЕЖСКАЯ ПУШЧА, векавы лес у Беларусі і Польшчы
БЕЛАКАНЫ, горад у Азербайджане
БЕЛАРУСАЗНАЎСТВА, навука, што вывучае адметнасць і агульнасць беларусаў

БЕЛАРУСІЗАЦЫЯ, палітыка нацыянальна-дзяржаунага і нацыянальна-культурнага будаўніцтва у Беларусі
БЕЛАРУСКАЕ ЗГУРТАВАННЕ ТАТАРАЎ-МУСУЛЬМАН "АЛЬ-КІТАБ"
БЕЛАРУСКА-ЛІТОЎСКАЯ ДЗЯРЖАВА, В я л і к а е К н я с т в а Л і т о у с к а е
БЕЛАРУСКАЯ АПЕРАЦЫЯ 1944 ГОДА
БЕЛАРУСКАЯ МОВА, мова беларусаў
БЕЛАРУСКАЯ НАРОДНАЯ РЭСПУБЛІКА, Б Н Р, беларуская дзяржава, абвешчаная у 1918 годзе
БЕЛАРУСКАЯ САВЕЦКАЯ САЦЫЯЛІСТЫЧНАЯ РЭСПУБЛІКА
БЕЛАРУСЦЫ, назва беларусаў у некаторых рускіх крыніцах
БЕЛАРУСЬ, Р э с п у б л і к а Б е л а р у с ь
БЕЛАРУСЫ, асноўнае насельніцтва Беларусі
БЕЛАРЭЦК, горад у Башкартастане
БЕЛАСТОК, горад у Польшчы
БЕЛАСТОЦКІ ДЖАМІЯТ
БЕЛАСТОЦКІ МУСУЛЬМАНСКІ ЦЭНТР
БЕЛАЯ, рака у Татарстане
БЕЛГАРОДСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у Расійскай Федэрацыі
БЕЛГРАД, Б е а г р а д -, сталіца Сербіі
БЕЛЕБЕЙ, горад у Башкартастане
БЕЛАЯ АРДА, - А к А р д а
БЕЛІЦА, мястэчка у Лідскім раене
БЕЛУДЖСКАЯ МОВА, мова белуджаў
БЕЛУДЖЫ, народ у Пакістане, Іране, Афганістане; сунніты
БЕЛУДЖЫСТАН, правінцыя у Пакістане
БЕЛЫ БАРАН, ахвяра паводле дамусульманскай рэлігіі у татар
БЕЛЫ Анатоль Яфімавіч, гісторык, мастацтвазнавец
БЕЛЫ Уладзімір Аляксеевіч (1922 — 1994), акадэмік АН, тэхнолаг
БЕЛЯКІ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
БЕЛЯКОВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча
БЕЛЯКОВЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
БЯЛЯЎСКІЯ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча
БЕЛЯЧЫЦЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча
БЕМБЕЛЬ Андрэй Ануфрыевіч (1905 — 1986), скульптар, народны мастак
БЕН, сын, мужчына
БЕНА, народ у Танзаніі, сунніты
БЕНГАЗІ, горад у Лівіі

БЕНГАЛЬСКАЯ МОВА, мова бенгальцаў
БЕНГАЛЬЦЫ, народ у Бангладэш, Індыі; частка — сунніты
БЕНДЭР-АБАС, горад у Іране
БЕНДЭР-ШАХПУР, горад у Іране
БЕНІ-СУЭЙФ, горад у Егіпце
БЕНІН, Народная Рэспубліка Бенін, былая Дагамея, дзяржава ў Афрыцы
БЕНІН, горад у Нігерыі
БЕНЯШЭВІЧ Уладзімір Мікалаевіч (1874 — 1938), член-кар. АН СССР, гісторык
БЕРАГ СЛАНОВАЙ КОСЦІ, гл. Кот-д'Івуар
БЕРАЗІНО, горад у Менскай вобл.
БЕРАНДЗЕІ, цюркскае племя ў Сярэднявеччы, сусэдзі славян
БЕРАСТАВІЦКІ РАЁН, у Гродзенскай вобл.
БЕРАСТНЕЎ Алег Васільевіч (нар. 1940), член-кар. АН
БЕРАСТЭЧКА, бітва у 1651 годзе
БЕРБЕРА, горад у Самалі
БЕРБЕРА-ЛІВІЙСКІЯ МОВЫ, гл. Берберская мова
БЕРБЕРЫ, народ у Паўночнай Афрыцы, пераважна сунніты
БЕРГАМОТ, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
БЕРДЗІБЕК, хан Залатой Арды (1357 — 1359)
БЕРДЗІБЯКАВЫ, раней БЕРДЗЯБАКАВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча
БЕРДЫШЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча
БЕРКЕ, хан Залатой Арды (1258 — 1266)
БЕРКУТ, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
БЕРЛІН, сталіца ФРГ
БЕРМАН Іван Андрэевіч (1830-я г. — 1893), этнограф і краязнавец
БЕРТА, народ у Судане, сунніты
БЕРЭНДЗЕІ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча
БЕСАЯ, народ у Малайзіі, : есць сунніты
БЕТ-А-МІКДАШ, габрэйскі храм у Іерусаліме
БЕТСАБУЛАТ-КІБЕК, хан
БЕХЧЫ, вартаўнік
БЕШ, пяць
БЕШАНКОВІЦКІ РАЁН, у Віцебскай вобл.
БЕШАНКОВІЧЫ, гар. паселак у Віцебскай вобл.
БЕШАР, Калон-Бешар, горад у Алжыры
БЕШМЕТ, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
БЕЭР-ШЭВА, Беэршэба, горад у Ізраілі

БІАРМІЯ, краіна на месцы сучаснай Татарыі паводле скандынаўскіх сказанняў II — І3 стагоддзяў

БІБІКАЎ Яўген Архіпавіч (нар. 1914), нагайбак, Герой Сав.Саюза, вызначыўся на Беларусі

БІБЛІЯ, свяшчэннае пісанне

БІБЛІЯГРАФІЯ мусульманскай і татарскай літаратуры

БІБЛІЯТЭКІ

БІБЛІЯТЭКІ АРАБСКІЯ

БІБЛІЯТЭКІ ТАТАРСКІЯ

БІГЕЕЎ Загір (1870 — 1902), татарскі літаратар

БІДА, наваўвядзенні ў Ісламе

БІЗЕРТА, горад у Тунісе

БІКЛАГА, б а к л а ж к а , слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

БІКМУХАМЕТАЎ Ісмаіл (18 ст.), татарскі літаратар

БІКМУХАМЕТАЎ Роберт (нар. 1928), татарскі літаратар

БІКЦІМІРАЎ Салман Галіахметавіч (1913 — 1970), башкір, Герой Сав. Саюза, вызначыўся на Беларусі

БІЛААН, народ на Філіпінах; есць сунніты

БІЛЯЛЬ ІБН РАБАГ (памер у 138 ці 642 годзе), першы мязім у Ісламе

БІЛЬДЗІККЕВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

БІЛЬКІС, персанаж мусульманскіх паданняў

БІЛЯСУВАР, горад у Азербайджане

БІМА-СУМБАНСКІЯ НАРОДЫ, у Інданезіі; есць сунніты

БІР, адзін

БІР КЕРЭ, адзін раз

БІРКА, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

БІРКУТ, тое, што і Беркут, паводле Глогера

БІРМА, дзяржава ў Паўднёвай Азіі, гл. М"янма

БІРМАНСКАЯ МОВА, мова бірманцаў

БІРМАНЦЫ, народ у М"янме (Бірме), частка — сунніты

БІРОМ, народ у Нігеры; большасць — сунніты

БІРСК, горад у Башкартастане, РФ

БІРУЗА, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

БІРУНІ, а л ь - Б і р у н і (973 — 1048), шматбаковы вучоны ісламскіх краін

БІРЫЛА Мікалай Васілевіч (1923 — 1992), акадэмік АН, філолаг

БІРЫЛА СЦЯПАН СЦЯПАНАВІЧ (1903 — 1978), акцёр, народны артыст

БІРЫЧ Таццяна Васілеўна (1905 — 1993), член-кар. АН, афтальмолаг

БІСА, народ у Буркіна-Фасо; сунніты

БІСАУ, сталіца Гвінеі-Бісау
БІСКАЧ, вучань-пахаткавец
БІСКРА, горад у Алжыры
БІСМІЛЛЯГ, басмалла, слова, з якога пачынае сваю працу мусульманін
БІСЕР, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
БІСУРМАН, тое, што Басурман, паводле Глогера
БІТВА ГЕДЫМІНА З КРЫЖАКАМІ У 1321 ГОДЗЕ, ліцвінам дапамагалі татары
БІТВА КАЛЯ СІНІХ ВОДАЎ У 1362 ГОДЗЕ, ліцвіны разбілі войска крымскага хана
БІТВА НА ВОРСКЛЕ 1399 ГОДА, войска Вітаўта панесла паразу ад татар
БІТВА НА ВЯДРОШЫ 1500 ГОДА, паміж Масквой і ВКЛ
БІТВА ПАД ЛЯСНОЙ 1708 ГОДА
БІХАРЦЫ, народ у Індыі, Бангладэш, Непале, Бутане; частка — суніты
БІЦКІ, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
БІЦЮТКА Канстанцін, генерал
БІЦЮТКА Пауліна, навуковец
БІЦЮТКІ або БЫЦЮТКІ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
БІЧ Міхаіл Восінавіч (нар. 1937), гісторык
БІЧАВАННЕ, пакута
БІЧЭЛЬ-ЗАГНЕТАВА Данута Янаўна (нар. 1938), паэтэса
БІШКЕК, былы Фрунзе, сталіца Кыргызстана
БЛАГАВЕШЧАНСК, горад у Башкартастане, РФ
БЛАГАВЕШЧАННЕ, Дабравешчанне, Звеставанне, адно з дванадзесяты свят хрысціян
БЛАЖЭВІЧ Іосіф Францавіч (1891 — 1939), ваенны дзеяч
БЛАНМАНЖЭ, татарская страва
БЛАНТАЙР-ЛІМБЕ, горад у Малаві
БЛІАДУХО Мікалай Федаравіч (1878 — 1935), акадэмік АН, геолаг
БЛІДА, горад у Алжыры
БЛІЗКІ УСХОД, частка Азіі і Афрыкі, населеная мусульманамі
БЛІНАВА-Эвеліна Данілаўна (нар. 1937), мовазнавец
БЛІНЫ, татарская страва
БЛОХ Ісідар Рыгоравіч (1888 — 1958), член-кар. АН, фізік
БЛОЦКІЯ і БЕЛАБЛОЦКІЯ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча
БЛЮЗНЕННЕ
БОБ, пашавая і ядомая культура
БОБА-ФІН, народ у Буркіна-Фасо і Малі; суніты
БОБР, гар. пас. у Менскай вобл.

БОГ, гл. Аллаг

БОГАБАЯЗНАСЦЬ

БОГАЯЎЛЕННЕ, гл. Вадохрышча

БОГУШ Андрэй Аляксандравіч (нар. 1925), член-кар. АН

БОГУШ-СЕСТРАНЦЭВІЧ Станіслаў Іванавіч (1731 — 1826), царкоўны дзеяч, гісторык, літаратар

БОГША Лазар (12 ст.), ювелір

БОЖАСТВЫ дахрысціянскія, Боствы дахрысціянскія

БОЙКА Барыс Барысавіч (нар. 1923), акадэмік АН, фізік

БОКУЦЬ Барыс Васілевіч (нар. 1926), акадэмік АН, фізік
пам. 1993

БОЛГАР, горад у Татарстане, цэнтр Спаскага (Куйбышаўскага) раёна

БОЛДЫШАВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча, гл. Балдышэвічы

БОЛЬ, урына, мача

БОН, горад у ФРГ

БОН, горад у Алжыры, гл. Анаба

БОНА СФОРЦА (1494 — 1557), каралева польская і вялікая княгіня літоўская

БОНДА, народны звычай частавання блізкіх і аднавяскоўцаў свежанінай

БОНЧ-АСМАЛОЎСКІ Анатоль Восіпавіч (1857 — 1930), рэвалюцыянер-народнік

БОНЧ-БРУЕВІЧ Міхаіл Дзімітрыевіч (1870 — 1956), ваенны дзеяч

БОНЧ-БРУЕВІЧ Уладзімір Дзмітрыевіч (1873 — 1955), рэвалюцыянер

БОРМАТАЎ Усевалад Яўстафавіч (нар. 1928), член-кар. АН, генетык

БОСНІЯ І ГЕРЦАГАВІНА, Рэспубліка Боснія, на Балканскім паўвостраве; есць мусульмане

БОСТВЫ, гл. Божствы дахрысціянскія у беларусаў, даісламскія — у арабаў

БРАВАРСКАЯ Зінаіда Іванаўна (нар. 1916), актрыса, народная артыстка

БРАГА, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

БРАГІН, гар. пас. у Гомельскай вобл.

БРАГІНСКІ РАЁН, у Гомельскай вобл.

БРАГУІ, народ у Пакістане; сунніты

БРАЖНІК Леанід Федаравіч (1917 — 1992), спявак, народны артыст

БРАЗАВІЛЬ, сталіца Конга

БРАЗІЛІЯ, Федэратыўная Рэспубліка Бразілія; есць мусульмане

БРАЗІЛІЯ, сталіца Бразіліі, у Паўднёвай Амерыцы

БРАЛЬНІЦКІЯ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

БРАНАВІЦКІ Аляксандр Юльянавіч (1914 — 1975), член-кар. АН, доктар медыцынскіх навук

БРАНІЦКІ Ян Клеманс, гетман

БРАНШТЭЙН Якаў Анатольевіч (1897 — 1938), член-кар. АН, літаратуразнавец

БРАСЛАЎ, горад у Віцебскай вобл.

БРАСЛАЎСКІ РАЁН, у Віцебскай вобл.

БРАТЫ (старэйшы — ага, малодшы — кардаш)

БРАТЫ-МУСУЛЬМАНЕ, ісламская арганізацыя

БРАТЫ ЧЫСЦІНІ, гл. Іхван ас-Сафа

БРАТЫ ШЛЮБНЫЯ, гл. Ахрэць, Ахрэтаванне

БРАЦТВЫ МУСУЛЬМАНСКІЯ

БРАЧЫСЛАЎ, князь полацкі (? — 1044) у 1230-я гады

БРАЧЫСЛАЎ ВАСІЛЬКАВІЧ, князь ізяслаўскі і віцебскі у 2-й пал. 12 ст.

БРЖАЗОЎСКАЯ Людміла Генрыхаўна (нар. 1946), балярына, народная артыстка

БРОЎКА Пётр Усцінавіч (1905 — 1980), народны паэт, акадэмік АН

БРУЖМЕЛЬ, балярышнік, ядавітая расліна

БРУЖЫНСКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

БРУКЛІНСКАЯ МЯЧЭЦЬ, храм беларускіх мусульман у ЗША

БРУНЕЙ, Бруней-Дарусалем, у Паўднева-Усходняй Азіі, : большасць — мусульмане

БРУСА, гл. Бурса

БРУСНІЦЫ, ягадная расліна, скарыстанне ў татарскай кулінарыі

БРУЧКА, гародніна

БРЫЛЬ Іван Антонавіч (нар. 1917), народны пісьменнік, ганаровы акадэмік АН

БРЭЖГА Баляслаў Рычардавіч (1887 — 1957), археолаг, гісторык, археограф, палеаграф, філолаг

БРЭЖНЕЎ Леанід Ільіч (1906 — 1982), генеральны сакратар КПСС (1966 — 1982)

БРЭСТ, горад у Беларусі

БРЭСЦКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у Беларусі

БРЭСЦКАЯ КРЭПАСЦЬ-ГЕРОЙ

БРЭСЦКАЯ УНІЯ 1596 ГОДА

БРЭСЦКІ РАЁН, у Брэсцкай вобласці

БУАЙДА, верш, які паўтараецца пры 4-х ракатах Таравіху

БУАКЕ, гл. Бваке

БУГАЕЎ Дзмітрый Якаўлевіч (нар. 1929), крытык і літаратуразнавец

БУГАЙ, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

БУГІСЫ, народ у Інданезіі; сунніты

БУГУЛЬМА, горад у Татарстане, цэнтр раена
БУДА, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
БУДА-КАШАЛЕВА, горад у Гомельскай вобл.
БУДА-КАШАЛЁЎСКІ РАЁН, у Гомельскай вобл.
БУДАН, тое, што буда
БУДАНА, татарская страва
БУДЖАЦКІЯ ТАТАРЫ
БУДЗІКІД, князь ВКЛ у І3 ст.
БУДЗІЛОВІЧ Антон Сяменавіч (І846 — І908), гісторык, філолаг, публіцыст
БУДЗІЛОВІЧ Ігнат Мартынавіч (І84І — І869), удзельнік паўстання І863 — 64 гадоў
БУДЗІНАС Яўген Дамінікавіч (нар. І944), пісьменнік, публіцыст
БУДЗЬКА Эдзюк (І882 — І958), паэт, публіцыст, грамадскі дзеяч
БУДОВЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча
БУДНЫ Беняш (І6 — І7 ст.), дзяч беларускай культуры, пісьменнік, перакладчык
БУДНЫ Сымон (І530--- І593), беларускі асветнік
БУДЫКА Сяргей Хрыстафоравіч (І909 — І988), член-кар. АН, доктар тэхнічных навук
БУЖАНЕ, усходнеславянскае племя
БУЖУМБУРА, сталіца Бурундзі
БУЖЫ, горад у Алжыры, гл. Беджаія
БУЗА, страва, напітак, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
БУЗДЫГАН, мачуга, слова цюркскага паходжання паводле Глогера
БУЗІНА, расліна ягадная
БУЗУК Пётр Апанасавіч (І89І — І938), моўазнавец
БУЗУНЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
БУІНСК, горад у Татарстане, цэнтр раена
БУЙІДЫ ці БУВАЙГІДЫ, дынастыя (932 — І029) у Месапатаміі, Персіі і на Аравійскім паўвостраве
БУЙЛО Канстанцыя (І893 — І986), паэтэса
БУЙЛОВЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча
БУЙНІЦКІ Ігнат Цярэнцьевіч (І86І — І9І7), акцёр, рэжысёр
БУЙНАЯ РАГАТАЯ ЖЫВЕЛА
БУКВАР, л е м а н т а р , першая кніга для навучання дзяцей
БУКІТЫНГІ, Ф о р т — д э - К о к , горад у Інданезіі
БУККЭНЫ, татарская страва
БУКОЎСКІ Уладзімір (нар. І943), праваабаронца

БУКЧЫН Сямен (Самуіл Уладзіміравіч; нар. 1941), пісьменнік, публіцыст, гісторык

БУЛА БАНІФАЦЫЯ ІХ АБ КРЫЖОВЫМ ПАХОДЗЕ СУПРОЦЬ ТАТАРАЎ-МУСУЛЬМАН

БУЛАВА, булдава, слова цюркскага паходжання паводле Карскага

БУЛАЕВА, горад у Казахстане, у Паўночна-Казахстанскай вобл.

БУЛАК-БАЛАХОВІЧ Станіслаў Нікадзімавіч (1883 — 1940), ваенны і палітычны дзеяч

БУЛАНЫ, слова цюркскага паходжання паводле Глогера і Шыпавай

БУЛАТ, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

БУЛАТ, князь

БУЛАТАВЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

БУЛАТАЎ Васіль Гулямавіч (нар. 1921), татарын, Герой Сав.Саюза, вызначыўся на Беларусі

БУЛАТБЕК, князь, гл. ў арт. Залатая Арда

БУЛАТОВІЧЫ гербу Агоньчык, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

БУЛГАРЫ МАХМУД, аўтар кнігі "Дарога ў рай" (1370 г.)

БУЛАТОВІЧЫ гербу Стрэмя, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

БУЛАХАЎ Міхаіл Гапеевіч (нар. 1919), мовавед

БУЛГАК Ян (1876 — 1950), этнограф, фалькларыст, майстар мастацкай фатаграфіі

БУЛГАКАВЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

БУЛГАКОЎСКІЯ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

БУЛГАРСКАЯ МОВА, мова старажытных булгараў

БУЛГАРЫ, цюркскі народ, які стаў асновай казанскіх татараў

БУЛГАРЫЯ ВОЛЖСКАЯ, дзяржава ва ўсходняй Еўропе у сярэднія вякі

БУЛДАВА, тое, што булава

БУЛЕНЫ, татарская страва

БУЛІНСКІ Андрэй Аляксандравіч (1910 — 1984), кінааператар

БУЛЫГІН Іван Андрэевіч (1907 — 1984), акадэмік АН, біолаг

БУЛЫКА Аляксандр Мікалаевіч (нар. 1935), член-кар. АН, млвазнавец

БУЛЬБА, клубневая расліна, ужыванне у татарскай кулінарыі

БУЛЬЧЫК Сяргей Сцяпанавіч (нар. 1909), акцер, народны артыст

БУЛЯК, гарадскі квартал і порт Каіра

БУМАЖКОЎ Ціхан Піменавіч (1910 — 1941), Герой Сав. Саюза

БУНГКУ, народ у Інданезіі, сунніты

БУНІН Іван Аляксеевіч (1870 — 1953), рускі пісьменнік

Бунчук, войсковы атрыбут
запарожскай конніцы і сімвал
улады гетмана, 1200 т., N 3,
1993

БУНЧУК, слова цюркскага паходжання паводле Глогера
БУРА, народ у Нігеры; пераважна сунніты
БУРАЙДА, горад у Саудаускай Аравіі
БУРАК, а л - Б у р а к , жывела, на якой Мухаммед падарожнічаў на неба
БУРАК Леанід Іванавіч (нар. - 1930), мовазнавец
БУРАКІ, ядомая расліна ў татарскай кулінарыі, тэхнічная і кармавая культура
БУРАКОЎ Віктар Сяменавіч (нар. 1931), акадэмік АН, фізік
БУРАН, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
БУРАЎКІН Генадзь Мікалаевіч (нар. 1936), паэт, дзяржаўны дзеяч
БУРАЦІЯ, рэспубліка ў складзе Расійскай Федэрацыі
БУРБІС Аляксандр Лаўрэнавіч (1885 — 1922), тэатральны дзеяч, удзельнік беларускага нацыянальнага руху
БУРДА, сімвал халіфскай годнасці
БУРДА, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
БУРДЗКК, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
БУРЗОВЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
БУРКА, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
БУРКІНА ФАСО, дзяржава ў Афрыцы
БУРЛАК, слова цюркскага паходжання - паводле Шыпавай
БУРНАКОВЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча
БУРНУС, шапка, плашч з капялюшом, слова цюркскага паходжання паводле Глогера
БУРНОС, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
БУРСА, Б р у с а , горад у Турцыі
БРУСЕВІЧ Максім Тарасавіч (1890 — 1937), дзеяч нацыянальна-вызваленчага руху
БУРСТЫН Цэлясцін Лявонавіч (1888 — 1938), акадэмік АН, матэматык
БУРТ, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
БУРУАНЦЫ, народ у Інданезіі; сунніты
БУРУДЖ, а л ь - Б у р у д ж , 85-я сура з Кур"ана
БУРУН, народ у Судане; большасць — сунніты
БУРУНДЗІ, Р э с п у б л і к а Б у р у н д з і , дзяржава ў Афрыцы
БУРУН, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
БУРУНДУК, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
БУРУНЧУК, слова цюркскага паходжання паводле Глогера
БУРЫ, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
БУРЫШЫ, народ у Індыі; шыіты

БУСЕЛ, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
БУСЛАЎ Казімір Паулавіч (1914 — 1983), акадэмік АН, фіносаф -
БУТКЕВІЧ Красцьян Ягоравіч (? — 1846), беларускі артыст балета
БУТЛЕРЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
БУТОВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча
БУТРАМЕЕЎ Уладзімір Пятровіч (нар. 1953), пісьменнік
БУТРЫМАНЦЫ., татарская веска ў Літве
БУТРЫМОВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча
БУТУЗ, слова цюркскага паходжання паодле Шыпавай
БУТУНГ, народ у Інданезіі,; суннітьі
БУХАРЫ, а л ь - Б у х а р ы Мухаммед (810 — 870), факіх, мухаддзіс
БУХАРЭСТ, сталіца Румыніі
БУХТУРЫ, а л ь - Б у х т у р ы (820 — 897), арабскі паэт
БУЧАЦКАЯ РАЗАЛІЯ , удзельніца паўстання 1863 года
БУЧАЦКІ Аляксандр, удзельнік паўстання 1863 года
БУЧАЦКІ Мурза Тарак, навуковец
БУЧАЦКІ Сялім, перакладчык Кур"ана на польскую мову
БУЧАЦКІ-ТАРАК Ян Мірза, навуковец
БУЧАЦКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
БУШЫР, горад у Іране
БУЭНАС-АЙРЭС, сталіца Аргенціны
БУЯКІ, п " я н і ц ы , ягадная лясная расліна; ужыванне у татарскай кулінарыі
БЫК, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
БЫКАЎ Васіль Уладзіміравіч (нар. 1924), народны пісьменнік
БЫХАЎ, горад у Магілеўскай Вобл.
БЫХАЎСКІ РАЁН, у Магілеўскай вобл.
БЫЦЮТКІ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча, гл. Біцютькі
БЭРАТ, гл. Барат
БЭЛІШ, татарская страва, гл. Бяляш
БЭЛТА, гл. Балта
БЭНДАРСКІ МУФТЭЯТ, да 18 ст. беларускія імамы былі пад яго апекай
БЯГАНСКАЯ Ядвіга Іосіфауна (1908 — 1992), пісьменніца
БЯГАНСКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
БЯГІМОВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
БЯГОМЛЬ, пар. пас. у Віцебскай вобл.
БЯДУЛЯ Зміцрок (сапр. П л а ў н і к Самуіл Яфімавіч; 1884 — 1941) пісьменнік

БЯДУЛЯ Уладзімір Лявонцьевіч (нар. 1927), Двойчы Герой Сац. Працы
БЯЗМЕН, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
БЯЗЬ, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
БЯЛЕВІЧ Антон Пятровіч (1914 — 1978), паэт
БЯЛІНСКАЯ Марыя Сяргееўна ((нар. 1906), актрыса, народная артыстка (пам. - 1990)
БЯЛЯЦКІЯ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча
БЯЛЯЗАЦКАЯ Марына Мікалаеўна (нар. 1913), балярына, народная артыстка
БЯЛЯКЕВІЧ Іван Кандратавіч (1883 — 1960), мовавед
БЯЛЯКЕВІЧ Пётр Іларыенавіч (1907 — 1992), член-кар АН, хімік
БЯЛЫНІЦКАЯ ІКОНА БОЖАЕ МАЦІ, шануецца хрысціянамі Беларусі
БЯЛЫНІЦКІ РАЁН, у Магілеўскай вобл.
БЯЛЫНІЦКІ-БІРУЛЯ Вітольд Каятанавіч (1872 — 1957), народны мастак
БЯЛЫНІЧЫ, гар. пас. у Магілеўскай вобл.
БЯЛЯШ, -б я л я ш, б э л і ш , пірог з мясам
БЯЛЯК, татарскі герб у Польшчы паводле Глогера
БЯЛЯК, Б е л я к Стафан, генерал
БЯЛЯК Тамерлан, генерал
БЯЛЯК Юзаф (Юсуф) (1741 — 1794), вайсковы дзеяч ВКЛ, генерал
БЯЛЯКІ, татарскі род
БЯЛЯЎСКІ Юзаф, навуковец
БЯЛЯЎСКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
БЯЛЯЦКІ Ян, чалавек і літаратурны персанаж у творы Ю. Славацкага
БЯЛЯШ, б э л і ш , татарская страва
БЯРОЗА, горад у Брэсцкай вобл.
БЯРОЗА-КАРТУЗСКІ КАНЦЭНТРАЦЫЙНЫ ЛАГЕР У ПОЛЬШЧЫ Ў 1934 — 1939 ГАДАХ
БЯРОЗАВЫ СОК, у татарскай кулінарыі
БЯРОЗАЎКА, горад у Гродзенскай вобл.
БЯРОЗАЎСКІ РАЁН, у Брэсцкай вобл.
БЯРОЗКІН Рыгор Саламонавіч (1918 — 1981), літаратурны крытык
БЯРЫНДА Памва (? — 1632), лексікограф, друкар, гравер, паэт
БЯРЭЗІНСКІ РАЁН, у Менскай вобл.

~~Барульмінска-Белебеўская~~ возвышенность, у Татарстане

БАБРОЎСКІ Павел Восіпавіч (1832 — 1905), гісторык і этнограф

БАКСТ (сапр. Р о з е н б е р г) Леў Самойлавіч (1866 — 1924), тэатральны мастак, графік, жывапісец

БАРЫШЭЎСКІ Уладзімір Рыгоравіч (нар. 1940), фізік

БАСАЛЫГА Міхаіл Самуілавіч (нар. 1942), мастак

БАСАЛЫГА Уладзімір Самойлавіч (нар. 1940), графік

БАТАЛЬЕНАК Ягор Ягоравіч (нар. 1946), жывапісец

БЕГІН Менахем (1913 — 1992), палітычны дзеяч Ізраіля

БЕЛАКАЗОВІЧ Базылі (нар. 1932), літаратуразнавец

БЕКЕР Раман Рыгоравіч (кан. 18 — пач. 19 ст.), танцоўшчык

БЕЧЫК Варлен Леанідавіч (1939 — 1985), крытык і літаратуразнавец

БУГУЛЬМІНСКА-БЕЛЕБЕЕЎСКАЕ ЎЗВЫШША, у Татарстане

БУЛАТ Сцяпан Герасімавіч (1894 — 1921), палітычны дзеяч, журналіст

БЯЛОВА (дзявочае Новікава) Алена Дзмітрыеўна (нар. 1947) спартсменка

БЯССОНАЎ Пётр Аляксеевіч (1827 — 1898), гісторык і літаратуразнавец, славіст

Булгакаў Мікалай Паўлавіч (1907–1969), літаразнавец

Балотнікаў Іван Ісаевіч (?–1608), кіраўнік антыфеадальнага паўстання 1606–1607 гадоў у Расіі

Батырла Ф., татарскі пісьменнік

Байструк, пазашлюбнае дзіця, гл. таксама Зіна

Бекіш Освальд-Ян Лявонавіч (нар.), гл.-кар. ВЧ 3196, біёлаг

ДАДАТАК

БУЛГАКАЎ Мікалай Паулавіч / 1907 — 1962 /, глебазнавец.

БАЛОТНІКАЎ Іван Ісаевіч / ? — 1608 /, кіраўнік антыфеадальнага паўстання 1606 — 1607 гадоў у Расіі.

БАТУЛЛА Р. татарскі пісьменнік.

БЕКІШ Освальд-Ян Лявонавіч / нар. /, чл.-кар. АН, сіёлаг.

Байрашэўскі Менсаід Мустафавіч (нар. 1924), грамадскі дзеяч.

Байрашэкайтэ Тамара Менсаідаўна (нар. 1950), гісторык.

В, літара
ВАВІЛАЎ Сяргей Іванавіч (1891 — 1951), акадэмік АН, фізік
ВАГГАБІЗМ, а л ь - В а г г а б і з м , В а х х а б і з м , рэлігійнае цячэнне, узнікла у 18 ст.
ВАГНЕР Генрых Матусавіч (нар. 1922), народны артыст, кампазітар, педагог
ВАДА, пітная вада
ВАДА, недахоп, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ВАДАСХОВІШЧЫ
ВАДЖЫБ, бязумоўна забароненае
ВАДЖЫД, а л - В а д ж ы д , адно з іменаў Алаага
ВАД-МЕДАНІ, У э д - М е д а н і , горад у Судане
ВАДОХРЫШЧА, хрысціянскае свята, гл. Хрышчэнне Гасподняе
ВАДУД, а л - В а д у д , адно з іменаў Алаага
ВАДУТ Міфтах (1915 — 1942), татарскі літаратар
ВАЕННАЯ СЛУЖБА, в а й с к о в а я с л у ж б а
ВАЗІР, першы міністр, гл. Візір
ВАЗІРЫ, народ у Пакістане; сунніты
ВАІ, народ у Афрыцы, найбольш сунніты
ВАЙЗУЛІН Ікрам, татарын-партызан на Беларусі
ВАЙКУЦІШКІ, татарская веска у Літве
ВАЙЛКН, пекла
ВАЙНА 1812 ГОДА, А й ч ы н н а я в а й н а 1812 г о д а
ВАЙНА МАСКОЎСКАЙ ДЗЯРЖАВЫ З ВЯЛІКІМ КНЯСТВАМ ЛІТОЎСКІМ У 1492 — 94 ГАДАХ
ВАЙНА МАСКОЎСКАЙ ДЗЯРЖАВЫ З ВЯЛІКІМ КНЯСТВАМ ЛІТОЎСКІМ У 1500 —03 ГАДАХ
ВАЙНА МАСКОЎСКАЙ ДЗЯРЖАВЫ З ВЯЛІКІМ КНЯСТВАМ ЛІТОЎСКІМ У 1507—08 ГАДАХ
ВАЙНА МАСКОЎСКАЙ ДЗЯРЖАВЫ З ВЯЛІКІМ КНЯСТВАМ ЛІТОЎСКІМ У 1512-22 ГАДАХ
ВАЙНА МАСКОЎСКАЙ ДЗЯРЖАВЫ З ВЯЛІКІМ КНЯСТВАМ ЛІТОЎСКІМ У 1534 — 37 ГАДАХ
ВАЙНА РАСІІ З РЭЧЧУ ПАСПАЛІТАЙ У 1632-34 ГАДАХ
ВАЙНА РАСІІ З РЭЧЧУ ПАСПАЛІТАЙ У 1654-67 ГАДАХ
ВАЙНА РЭЧЫ ПАСПАЛІТАЙ З РАСІЯЙ У 1607-18 ГАДАХ
ВАЙНА РЭЧЫ ПАСПАЛІТАЙ СА ШВЕЦЫЯЙ У 1600—29 ГАДАХ
ВАЙНІЛОВІЧЫ, шляхецкі род герба "Сыракомля"
ВАЙНОВЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
ВАЙСКОВАЯ СЛУЖБА, гл. Ваенная служба
ВАЙТОВІЧ Аляксандр Паўлавіч (нар. 1938), акадэмік, член-кар. АН, фізік

ВАЙТОВІЧ Ніна Трафімаўна (1913 — 1976), мовазнавец
ВАКА, рака ў Літве, каля якой пасяліліся татары ў 1397 годзе
ВАКАР Сяргей Міхайлавіч (нар. 1928), скульптар
ВАКІ"А, аль-Вакі"а, 56-я сура з Кур"ана
ВАКІДЗІ, аль-Вакідзі (пам. 822), арабскі гісторык і біограф
ВАКІЛ, ал-Вакіл, адно з іменаў Аллага
ВАКОЛІЦЫ ТАТАРСКІЯ, гл. Таксама Засценкі татарскія
ВАКТ, гл. Вахт
ВАКФ, гл. Вакуф
ВАКУФ, вакф, вукф, уладанне джамія
ВАК"Я, гл. Вака
ВАК"ЯЎСКАЯ МЯЧЭЦЬ, каля Вільні
ВАЛАГОДСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у Расійскай Федэрацыі
ВАЛАДАР ГЛЕБАВІЧ, князь менскі, магчыма і гарадзецкі 2-й пал. 12 ст.
ВАЛАДЗЬКО Леанід Вікенцьевіч (1928 — 1978), акадэмік АН, фізік
ВАЛАДКОВІЧЫ, Валадкевічы, шляхецкі род герба "Радван
ВАЛАСОВІЧ Канстанцін Адамавіч (1869 — 1919), прыродазнавец, геолаг, географ, хімік.
ВАЛАТОЎСКІ Ігар Дзмітрыевіч (нар. 1939), акадэмік АН, біяфізік
ВАЛГАГРАДСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у Расійскай Федэрацыі
ВАЛІ, ал-Валі, адно з іменаў Аллага
ВАЛІ, праведнік (святы)
ВАЛІЕЎ Файзі (1892 — 1914), татарскі літаратар
ВАЛІЛ-ЭМІРЗА, гл. ў арт. Лоучыцкія
ВАЛІМ, гл. Урус
ВАЛКАШЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
ВАЛЛАГ, у словазлучэнні Валлагам клянуся
ВАЛОВІЧ Міхаіл Казіміравіч (1806 — 1833), рэвалюцыянер, сацыяліст-утапіст
ВАЛОВІЧЫ, магнацкі род герба "Багорыя"
ВАЛОЖЫН, горад у Менскай вобл.
ВАЛОЖЫНСКІ РАЁН, у Менскай вобл.
ВАЛОФ, народ у Сенегале; большасць — суніты
ВАЛОШЫН Павел Пятровіч (1891 — 1937), дзеяч нацыянальна-вызваленчага руху ў Зах. Беларусі
ВАЛЧАНЕЦКАЯ Валянціна Федарауна (1898 — 1980), спявачка, народная артыстка

ВАЛЬБЭКАВЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

ВАЛЬКОВІЧ Аляксандр Іванавіч (1982 — 1937), палітычны дзеяч

ВАЛЬФСОН Сямен Якаулевіч (1894 — 1941), акадэмік АН, філосаф

ВАЛЫНСКІЯ ТАТАРЫ

ВАЛЫНЬ, В а л ы н с к а я з я м л я

ВАЛЫНЯНЕ, в е л ы н я н е , усходнеславянскі народ

ВАНЬКОВІЧ Валянцін Мелькіеравіч (1800 — 1842), жывапісец

ВАНЬКОВІЧ Ян Валенцьевіч (1834 — 1899), удзельнік паўстання 1863 — 64 гадоў

ВАРАНОВІЧ Алі, навуковец (забіты у 1941 годзе)

ВАРАНОВІЧ Алі, аўтар кнігі "Таджвід"

ВАРАНОВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ВАРАПАЕВА, гар. пас. у Віцебскай вобл.

ВАРОНЕЖСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у Расійскай Федэрацыі

ВАРОНКА Язэп (1891 — 1952), палітычны дзеяч

ВАРШАВА, сталіца Польшчы

ВАРШАЎСКАЕ МУСУЛЬМАНСКАЕ ЗГУРТАВАННЕ ДАПАМОГІ БЕДНЫМ МУСУЛЬМАНАМ

ВАРШАЎСКАЯ МЯЧЭЦЬ

ВАРШАЎСКІЯ МІЗАРЫ

ВАРЫС, а л - В а р ы с , адно з іменаў Аллага

ВАРЭНІКІ, татарская страва

ВАРЭННЕ, у татарскай кулінарыі

ВАР"ЯЦТВА, хвароба

ВАСАН, язычаскі аб"ект пакланення у даісламскай Аравіі

ВАСІ, а л - В а с і , адно з іменаў Аллага

ВАСІ, выканаўца завяшчання

ВАСІЙА, в а с ь і е т , завяшчанне, апошняя воля, наказ

ВАСІЛЕВІЧ Алена Сяменаўна (нар. 1922), пісьменніца

ВАСІЛЕВІЧЫ, горад у Гомельскай вобл.

ВАСІЛЕЎСКІ Даніла Мінавіч (1889 — 1963), краязнавец, гісторык, літаратуразнавец

ВАСІЛЕЎСКІ Мікалай Сяменавіч (1928 — 1984), мовазнавец

ВАСІЛЕЎСКІЯ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

ВАСІЛЕК Міхась (сапр. К а с ц е в і ч Міхаіл Восіпавіч; 1905 — 1960 паэт

ВАСІЛЛЕВА, гар. пас. у Татарстане, у Зеленадольскім раене

ВАСІЛЬ І (правіў 1389 — 1425), вялікі князь рускі

ВАСІЛЬ ІБН АТА (памер 748), тэолаг

ВАСІЛЬЕВА Зінаіда Анатольеўна (нар. 1913), артыстка балета, народная артыстка

ВАСІЛЬ II ЦЕМНЫ (правіў 1425 — 1462), вялікі князь рускі

ВАСІЛЬ III (правіў 1505 — 1533), вялікі князь рускі

ВАСІЛЬКА, слонімскі князь (13 ст.)

ВАСІЛЬКА ВАЛАДАРАВІЧ, князь лагожскі (12 ст.)

ВАСІЛЬКА РАМАНАВІЧ (1199 — 1271), князь уладзіміра-валынскі

ВАСІЛЬКА СВЯТАСЛАВІЧ, полацкі князь (12 ст.)

ВАСІЛЬ ШУЙСКІ (правіў 1606 — 1610), рускі цар

ВАСІЛЬ ЯРАСЛАВАВІЧ Каструмскі (правіў 1272 — 1276), вялікі князь рускі

ВАСХОД, горад у Крыме

ВАСЫЛЬ, заўвага пры чытанні Кур"ана

ВАСЫЙЕТ, гл. Васійа

ВАТАГА, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ВАТАДЗЬ, гл. у арт. Вітаут

ВАТАЦЫ Ніна Барысаўна (нар. 1908), бібліограф

ВАТТАД, гл. у арт. Вітаут

ВАТУБЕЛЬЦЫ, народ у Інданезіі; сунніты

ВАЎ, назва літары "В"

ВАЎЖЭЦКІ Тамаш (? — 1816), грамадска-палітычны і вайсковы дзеяч

ВАЎКАВЫСК, горад у Гродзенскай вобл.

ВАЎКАВЫСКІ РАЁН, у Гродзенскай вобл.

ВАФІЯДЗІ Уладзімір Гаўрылавіч (нар. 1911), член-кар. АН, фізік

ВАХДАТ АЛ-ВУДЖУД, вучэнне Ібн Арабі

ВАХІ, божае знаменне, адкравенне

ВАХІТ Хая (нар. 1918), татарскі літаратар

ВАХІТАЎ Муланнур (1885 — 1918), татарскі літаратар і палітычны дзеяч

ВАХТ, в а к т , час і перыяд у богаслужэнні

ВАХХАБ, а л - В а х х а б , адно з іменаў Алаага

ВАХХАБІЙА, а л - В а х х а б і й а , рэлігійна-палітычны рух у арабскай краіне, гл. Ваггабійа

ВАЦЯКОЎ Веньямін Іосіфавіч (нар. 1921), акадэмік АМН СССР, вірусолаг

ВАШЧАК Яраслаў Антонавіч (1921 — 1989), народны артыст СССР, дырыжор

ВАШЧАНКА Барыс Максімавіч (кан. 17— 1-я пал. 18 ст.), гравер па дрэве

ВАШЧАНКА Гаўрыла Харытонавіч (нар. 1928), народны мастак, манументаліст і жывапісец

ВАШЧАНКА Максім Ярмалініч (2-я пал. 17 ст. — 1708), гравер, друкар

ВАШЧАНКІ (17 — 18 стст.), беларускія разьбяры

ВАШЧЫЛА Васіль (18 ст.), кіраўнік паўстання

ВАШЫНГТАН, сталіца ЗША

ВЕБЕР, в е б р , упамінаемая ў Аль-Кітабе жывела

ВЕГЕТАЦЫЙНЫ ПЕРЫЯД

ВЕЗІРАЎ Аслан Фархадавіч (нар. 1910), азербайджанец, Герой Сав. Саюза, вызначыўся на Беларусі

ВЕЙНІК Альберт Віктар Іазэфавіч (нар. 1919), член-кар. АН, доктар тэхнічных навук

ВЕЙНЯРОВІЧ Іосіф Навумавіч (нар. 1909), рэжысер, кінааператар, народны артыст

ВЕЙС Ювеналій Аляксандравіч (1878 — 1950), акадэмік АН, доктар тэхнічных навук

ВЕЛІІ, праведнікі (святыя), гл. Валі

ВЕНГРЫ, м а д з ь я р ы , народ у Венгрыі, Румыніі і Славакіі, гістарычна звязаны з цюркамі

ВЕРАС Зоська (сапр. С і в і ц к а я Людвіка Антонаўна; 1892 — 1991), пісьменніца і грамадска-культурная дзяячка

ВЕРБНІЦА, у в а х о д Г а с п о д н і у І е р у с а л і м , свята хрысціяне называюць В е р б н а й н я д з е л я й

ВЕРАСЕНЬ, назва месяца

ВЕРХНІ УСЛОН, горад у Татарстане, цэнтр раена

ВЕРХНЯДЗВІНСК (да 1962 — Д р ы с а), горад у Віцебскай вобл.

ВЕРХНЯДЗВІНСКІ РАЁН (да 1962 — Дрысенскі раён), у Віцебскай вобл.

ВЕРШ, в і р ш , частка Кур'ана, якую прызначана прачытаць

ВЕРХНЯЯ ВОЛЬТА, у Афрыцы, гл. Буркіна Фаса

ВЕТКА, горад у Гомельскай вобл.

ВЕТКАЎСКІ РАЁН, у Гомельскай вобл.

ВЕТРЫНА, гар. пас. у Віцебскай вобл.

ВЕЦЕР, з'ява прыроды

ВЕЧАР Аляксандр Сцяпанавіч (1905 — 1985), акадэмік АН, біяхімік, паэт

"ВЕЧНЫ МІР" 1686 ГОДА, дамова Расіі і Рэчы Паспалітай аб сумесных дзеяннях супроць Турцыі і Крыма

ВЕСКА, асноўны населены пункт земляробаў на Беларусі

ВІЗІР, в а з і р , першы міністр, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ВІД З роду Давіла (1268 — 1270 гады праўлення), вялікі князь літоўскі

ВІДЗСКАЯ МЯЧЭЦЬ
ВІДЗСКІ ДЖАМІЯТ
ВІДЗСКІ МІЗАР
ВІДЗЫ, гар. паселак у Віцебскай вобл.
ВІДЭКУМ, народ у Камеруне; сунніты
ВІКА, кармавая культура
ВІЛАЕТ, вілайа, правінцыя ў мусульманскіх краінах
ВІЛЕЙКА, горад у Мінскай вол.
ВІЛЕЙСКІ РАЁН, у Менскай вобл.
ВІЛЕНСКАЕ ВАЯВОДСТВА
ВІЛЕНСКАЯ ГУБЕРНІЯ
ВІЛЕНСКІ ДЖАМІЯТ
ВІЛЕНСКІЯ МІЗАРЫ
ВІЛЕНСКІЯ МЯЧЭЦІ
ВІЛЬКІЦКІ Андрэй Іпалітавіч (1858 — 1913), гідраграф, геадэзіст
ВІЛЬНЯ, Вільнюс, сталіца Літвы
ВІЛЬЧЫНСКІ Стафан, генерал
ВІЛЬЧЫНСКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
ВІЛЬЯ-СІСНЕРАС, горад у Заходняй Сахары
ВІЛЬЯМС Васіль Робертавіч (1863 — 1939), акадэмік АН, аграном
ВІНАГРАД, ядадная расліна
ВІНАГРАДНАЕ, горад у Крыме
ВІНАКУРАЎ Федар Пятровіч (1900 — 1990), акадэмік АН, гідрагеолаг
ВІНБЕРГ Георгій Георгіевіч (1905 — 1987), член-кар. АН СССР,
ВІНКУПІШКАЎСКАЯ [illegible] Літве
ВІНЕУПІШКІ, татарская веска ў Трокскім павеце
ВІРОК, гл. Юрок
ВІРЫД, гл. Верыд
ВІСЛІЦКІ Ян (-1485 — 1520-я гады), паэт-лацініст ВКЛ і Польшчы
ВІСЬНЕВЕЦ, бітва у 1508 г. (частка палонных татар паселена у Менску)
ВІСЬНЕЎСКІ Я., навуковец
ВІТАН-ДУБЕЙКАЎСКІ Лявон Іванавіч (1869 — 1940), архітэктар, паэт
ВІТАННЕ, вітальныя словы і жэсты
ВІТАЎТ, Вітаўтас, Ваттал, Ватадзь, Апора Ісламу на захадзе (правіў 1392 — 1430), вялікі князь ВКЛ
ВІТАЎТА ПАХОДЫ НА ЗАЛАТУЮ АРДУ
ВІТКА Васіль (сапр. Крысько Цімох Васілевіч; нар. 1911), паэт
ВІЦЕБСК, горад у Беларусі
ВІЦЕБСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у Беларусі

ВІЦЕБСКІ РАЁН, у Віцебскай вобл.
ВІЦЕБСКАЕ ВАЯВОДСТВА
ВІЦЕБСКАЕ КНЯСТВА
ВІЦЕБСКАЯ ГУБЕРНЯ
ВІЦЕБСКАЯ ЗЯМЛЯ, адміністрацыйна-тэр. адзінка у ВКЛ у 15 — 16 ст.
ВІЦЕНЬ (нравіў у 1295 — 1316), вялікі князь Літоўскі
ВІЦЯЗЬ Пётр Аляксандравіч (нар. 1936), акадэмік АН, доктар тэхн. навук
ВІШНЯ, ягадная расліна, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ВІШНЯВЕЦКІЯ, Карыбут-Вішнявецкія, княжацкі род герба "Карыбут"
ВЛЕРА, влона, горад у Албаніі
ВЛОНА, горад у Албаніі, гл. Влера
ВОГЕР, жарабец, слова цюркскага паходжання паводле Глотера, Карскага
ВОІН (? — пасля 1341), князь полацкі
ВОІНАЎ Аляксанд Пятровіч (нар. 1902), член-кар. АН, архітэктар
ВОЙНІЧЫ, хрысціянская фамілія-татарскага паходжання паводле Дзядулевіча
ВОЙСКА, узброеная сіла, гл. таксама Ваенная служба
ВОЙШАЛК (1254, 1258 — 1263), вялікі князь ВКЛ
ВОЛ, слова цюркскага паходжання паводле Карскага
ВОЛАН Андрэй (1530 — 1610), палітычны дзеяч, філосаф і праваznавец
ВОЛГА, рака у Татарстане
ВОЛКАЎ Валянцін Віктаравіч (1881 — 1964), жывапісец, народны мастак
ВОЛКАЎ Георгій Андрэевіч (нар. 1922), акцёр, рэжысёр, педагог, народны артыст
ВОЛЬГА (правіла 945 — 957), вялікая княгіня Кіеўскай Русі
ВОЛЬНЫ (сапр. Аржэнай) Анатоль Іосіфавіч (1902 — 1937), паэт
ВОЛЬСКІ Артур Віталевіч (нар. 1924), паэт
ВОЛЬСКІ Віталь Фядзюшавіч (1901 — 1988), пісьменнік, краявед, літаратуразнавец
ВОЛЬСКІ МІЗАР, Мізар на Волі, гл. у арт. Варшаўскія мізары
ВОЛЬТЭР Эдуард Аляксандравіч (1856 — 1941), гісторык, этнограф, бібліограф
ВОЛЬФ Юзаф (1854 уу 1900), гісторык, генеалог
ВОРАНАВА, гар. пас. у Гродзенскай вобл.
ВОРАНАЎСКІ РАЁН, у Гродзенскай вобл.
ВОРВУЛЕЎ Мікалай Дзмітрыевіч (1917 — 1967), спявак, народны артыст
ВОРСКЛА, Бітва на Ворскле у 1399 годзе
ВОЎК-ЛЕВАНОВІЧ Іосіф Васілевіч (1891 — 1943), моваznавец
ВОЦАТ, у татарскай кулінарыі

ВУДУ, рытуальнае абмыванне, гл. Таксама Аблюцыя, Абдэст
ВУЛІЦЫ ТАТАРСКІЯ, канцы Татарскія
ВУСЦЬ-АРДЫНСКАЯ БУРАЦКАЯ АЎТАНОМІЯ, у Расійскай Федэрацыі
ВУСЦЬ-КАМЕНАГОРСК, горад у Казахстане, ва Усходне-Казахстанскай воб
ВУТЭ, народ у Камеруне; большасць — сунніты
ВУЯЧЫЧ Віктар Лук"янавіч (нар. 1934), снявак, народны артыст
ВУЯЧЫЧ Святлана Сяменаўна (нар. 1937), танцоўшчыца, народная артыстка
ВЫГОННАЯ Лілія Ціханаўна (нар. 1942), мовазнавец
ВЫКУП З ПАЛОНУ, паводле Глогера
ВЫСОКАЕ, горад у Брэсцкай вобл.
ВЫСОКАЯ ГАРА, паселак у Татарстане, у Высакагорскім раене
ВЫСОЦКІ Міхаіл Сцяпанавіч (нар. 1928), акадэмік АН
ВЫСОЦКІЯ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча
ВЫХРЫСТЫ, татары-мусульмане, якія перайшлі ў хрысціянства. Гл. Таксама Крашэны
ВЫШАЛЕСКІ Сяргей Мікалаевіч (1874 — 1958), акадэмік, эпізаатолаг
ВЯДУТА Мікалай Іванавіч (нар. 1913), член-кар. АН, эканаміст
ВЯРЖБІЦКІЯ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча
ВЯКІЛЬ, сведка пры шлюбе
ВЯЛІКАБРЫТАНІЯ, Злучанае Каралеўства Вялікабрытаніі і Паўночнай Ірландыі; есць мусульмане
ВЯЛІКАЕ КНЯСТВА ЛІТОЎСКАЕ, дзяржава ў Еўропе, гл. Беларуска-Літоўская Дзяржава
ВЯЛІКАЯ АЙЧЫННАЯ ВАЙНА 1941 — 45 ГАДОЎ
ВЯЛІКАЯ АРДА, дзяржава, частка былой Залатой Арды
ВЯЛІКАЯ БЕРАСТАВІЦА, Вялікая Берастовіца, гар. пас. у Гродзенскай вобл.
"ВЯЛІКАЯ ВАЙНА" 1409 — 11 ГАДОЎ, вайна паміж ВКЛ І ПОЛЬСКІМ каралеўствам супроць Тэўтонскага ордэна
ВЯЛІКДЗЕНЬ, Пасха, хрысціянскае свята, гл. Светлае Хрыстова Уваскрэсенне
ВЯЛІКІ КНЯЗЬ, найвышэйшы тытул у Вялікім Княстве Літоўскім
ВЯЛІКІЯ МАГОЛЫ, феадальная дынастыя ў Індыі (1526 — 1858)
ВЯЛІЦКІЯ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча
ВЯЛЮГІН Анатоль Сцяпанавіч (1923 — 1994), паэт, кінасцэнарыст

ВЯРБА Вера (сапр. С а к а л о в а ГерТруда ПяТроўна; нар. 1942), паэТэса.

ВЯРБЛЮДЫ, свойская жывела

ВЯРБЛЮДЖЫНАЯ БІТВА, у 656 годзе

ВЯРЦІНСКІ АнаТоль Ільіч (нар. 1931), паэТ

ВЯРЫГА-ДАРЭЎСКІ Арцем ІгнаТавіч (1861 — 1884), пісьменнік-дэмакраТ

ВЯСЕЛЛЕ, цыкл абрадаў і урачысТасцей, якія суправаджаюць шлюб

ВЯСНОЎСКІЯ, шляхецкая ТаТарская фамілія паводле Дзядулевіча

ВЯСТУБ УЛАН, гл. у арТ. ЗалаТая Арда

ВЯТКА, рака у ТаТарстане

ВЯТОХІН Іван Андрэевіч (1884 — 1959), член-кар. АН, біёлаг

ВЯЧАСЛАЎ УЛАДЗІМІРАВІЧ (1083 — 1155), князь Тураўскі

ВЯЧАСЛАЎ ЯРАСЛАВІЧ (1127), князь клецкі

ВЯЧКА (? — 1224), князь Кукейнаса

Д А П А Ў Н Е Н Н Е

ВАЛАСЕВІЧ Эдуард СТаніслававіч (нар. 1918), паэТ

ВАЛОВІЧ АсТафі (ЯусТафій) Багданавіч (1920 — 1587), дзяржаўны дзеяч ВКЛ

ВЕЙЦМАН Хаім (1874 — 1952), дзяржаўны дзеяч Ізраіля

ВОЙЦІК ВікТар АнТонавіч (нар. 1947), кампазіТар

ВЫСОЦКІ Леў Сяменавіч (псіхолаг

ВЫЛЧАЎ Найдан СТанеў (нар. 1927), паэТ

Вялікае перасяленне народаў

Выказнік, галоўны член сказа

Выклічнік, нязменная слова, што выражае якое-небудзь пачуццё

Вялес, Валос, Волас, апякун жывёлагадоўлі ў старажытныя часы

Г

Г, літара

ГАБА, слова цюркскага паходжання паводле Глогера; плашч, гл. Аба

ГАБАРЫ,, народ у Нігерыі, большасць — сунніты

ГАБЕЛЯ, горад у Азербайджане

ГАБЕС, горад у Тунісе

ГАБДРАШЫТАЎ Файзулла Габдуллавіч (1908 — 1975), татарын, Герой Сав. Саюза, вызначыўся на Беларусі

ГАБДЭССАЛЯМАЎ-КАРГАЛЫ Абульманіх (1782 — 1828), татарскі паэт

ГАБІЛЕВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ГАБОН, Габонская Рэспубліка, у Афрыцы

ГАБРЭІ, гэбраі, яўрэі, народ, звязаны з татарамі

ГАБРЭЙСКАЯ МОВА, гл. Іурыт, Ідыш

ГАВ"Е, першае пекла

ГАВОРСКІ Ксенафонт Антонавіч (1811 — 1871), гісторык, археолаг, выдавец і русіфікатар

ГАГАЎЗІЯ, Гагаузская Рэспубліка, у складзе Малдовы

ГАГАЎЗСКАЯ МОВА, мова гагаузаў, з групы цюркскіх моў

ГАГАЎЗЫ, народ у Малдове і сумежных краінах; праваслаўныя цюркі

ГАДАМЕС, аазіс у Лівіі

ГАДЖА Мурзіч, казі (кады)

ГАДЖЫ МЕЛЕК ГІРЭЙ (правіў у 1428 — 1466), крымскі хан

ГАДЖЫБЕЙ, эмір, гл. у арт. Залатая Арда

ГАДЖЫБ, гоймаршал

ГАДЖЫ ГІРЭЙ, хан

ГАДЗІР, персанаж мусульманскіх паданняў

ГАДЛЕЎСКІ Вінцэнт (1898 — 1942 ?), палітычны, грамадскі і рэлігійны дзеяч.

Гашыя, аль-Гашыя, 57-я сура з Курана

ГАЗА, горад у Палесціне

ГАЗАВАТ, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай; адзін з аспектаў джыхаду

ГАЗЕЙСТВА, удзел у газаваце

ГАЗЕЛЬ, жывела з парнакапытных, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ГАЗЕЛЬ, верш, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ГАЗЕТА, арганізатар, прапагандыст, агітатар

ГАЗІ ГІРЭЙ І, (правіў 1523 — 1524), крымскі хан

ГАЗІ ГІРЭЙ II БАРА (правіў 1588 — 1597), крымскі хан

ГАЗІ ГІРЭЙ III (правіў 1704 — 1707), крымскі хан

ГАЗІ Ібрагім (1907 — 1971), татарскі пісьменнік

ГАЗІАНТЭП, горад у Турцыі
ГАЗНЕВІДЫ, дынастыя (962 — 1186)
ГАЗНІ, Г а з н-а , горад у Афганістане
ГАІН, назва літары "Г"
ГАЙ, выклічнік
ГАЙБА, а л - Г а й б а , скрытыстан імама паводле шыіцкай дагматыкі; недасягальная боская тайна
ГАЙБЕТ, ядомая расліна, якую ўчас Міраджу знайшоў Мухаммед
ГАЙДА, а й д а , выклічнік, слова цюркскага паходжання паводле Шынавай
ГАЙДА, музычны інструмент, слова цюркскага паходжання паводле-Шынавай
ГАЙДА Наталля Віктарауна (нар. 1939), спявачка, народная артыстка
ГАЙДАМАК, слова цюркскага паходжання паводле Шынавай
ГАЙДАЦЦА, слова цюркскага паходжання паводле Карскага
ГАЙДУК, слва цюркскага паходжання-паводле Шынавай
ГАЙНУЛЛІН Мухамед (нар. 1903), татарскі літаратар-
ГАЙНУТДЗІНАЎ Дзмітрый Галентдінавіч (нар. 1921), татарын, Герой Сав. Саюза, вызначыўся на Беларусі
ГАЙСАРАЎ Ахмат, партызан на Беларусі у гады Вял. Айч. вайны
ГАЙСІН Хасан Назаравіч (нар. 1908), башкір, Герой Сав. Саюза, вызначыўся на Беларусі
ГАЙШУН Іван Васілевіч (нар. 1946), акадамік АН, матэматык
ГАК, слова цюркскага паходжання паводле Шынавай
ГАККА, а л ь Г а к к а , 69-я сура з Кур"ана
ГАЛАВАЧ Платон Раманавіч (1903 — 1937), пісьменнік, грамадскі дзеяч
ГАЛАВАЧОЎ Павел Якаўлевіч (1917 — 1972), Двойчы Герой Сав. Саюза
ГАЛАВІНСКІ Аляксандр Кузьміч (1886 — ?), палітычны дзеяч
ГАЛАДЗЕД Мікалай Мацвеевіч (1894 — 1937), партыйны і дзяржаўны дзеяч
ГАЛАЛЕД, з"ява ў прыродзе
ГАЛАЎНЫЯ УБОРЫ
ГАЛАЎЧЫНЕР Віктар Якаўлевіч (1905 — 1961), рэжысер, народны артыст
ГАЛЕА, Э л ь - Г а л е а , горад у Алжыры
ГАЛЕПА, народ у Інданезіі, : большасць — сунніты
ГАЛЕМБЕКАВЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча, гл. Халембекавы
ГАЛЕШЫ, народ у Іране, : шыіты
ГАЛІ (13 ст.), аўтар паэмы "Юсуф і Зулейха"
ГАЛІ Махмуд (пісьменнік, 14 ст.)

ГАЛІ Мухаммед (1893 — 1952), татарскі пісьменнік
ГАЛІЕЎ Шаукат (нар. 1928), татарскі літаратар
Галім Гірэй (праўду 1755— 1758), крымскі хан
ГАЛІМОВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
ГАЛІМОВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча, гл. Халімовічы
ГАЛІНА-АЛЕКСАНДРОЎСКАЯ Вольга Уладзіміраўна (1899—1980), актрыса, народная артыстка
ГАЛІЦКАЯ РУСЬ
ГАЛОТА Ільля (? — 1649), казацкі палкоўнік, паплечнік Б.Хмяльніцкага
ГАЛУБОВІЧ Леанід Міхайлавіч (нар. 1950), паэт
ГАЛУБОК Уладзіслаў Іосіфавіч (1882 — 1942), пісьменнік, рэжысер, акцёр, народны артыст
ГАЛУБЦЫ, татарская страва, гл. Тулма
ГАЛУБЫ ЗАЛІЎ, горад у Крыме
ГАЛУШКІНА Лідзія Іванаўна (нар. 1923), спявачка, народная артыстка
ГАЛЯКЕВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча
ГАЛЬМА, татарская страва
ГАЛЬПОВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
ГАЛЬШАНСКІЯ, княжацкі род у Вялікім Княстве Літоўскім
ГАЛЯЎ Махмуд (1887 — 1938), татарскі літаратар
ГАЛЯШЭВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
ГАМАІЛ, х а м а і л ; тое, што носяць с сабою, гл. Хамаіл
ГАМАСА, назва знакамітых анталогій арабскай паэзіі
ГАМБІЯ, Р э с п у б л і к а Г а м б і я , у Афрыцы
ГАМБУЛАТОВІЧЫ або ГІМБУЛАТОВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча, гл. Пяцігорскія
ГАМДАН Кармат (пам. 895), заснавальнік секты карматаў
ГАМДАНІ, а л ь Г а м д а н і (968 — 1008), арабскі пісьменнік цюркскага паходжання
ГАМДАНІДЫ, дынастыя (921 — 991) у Міжрэччы
ГАМЗА, г е м з э , г е м з е , надрадковы значок у арабскай графіцы
ГАМЗА АЛЬ ІСФАГАНІ (пам. 961), арабскі гісторык і філолаг
ГАМЛІКЕВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча
ГАМММАДЫДЫ, дынастыя берберскага паходжання (1097 — 1152)
ГАНА, Р э с п у б л і к а Г а н а , у Афрыцы
ГАНАБІЛА, а-л - Г а н а б і л а , ганбаліты, прыхільнікі аднаго з чатырох мазгабаў

ГАНАФІЯ, а л – Г а н а ф і й а, паслядоўнікі ганафіцкага мазгабу
ГАНБАЛІТЫ, паслядоўнікі мусульманскай школы Аг Ганбала
ГАНБАЛІЦКІ МАЗГАБ, Х а н б а л і ц к і м а з г а б
ГАНДА, народ ва Угандзе; есць суніты
ГАНДАЛЬ, пасрэдніцтва паміж вытворцамі і спажыўцамі
ГАНДЗІЛЕВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча
ГАНІ, а л – Г а н і, адно з імёнаў Алтага
ГАНІМА, ваенная здабыча
ГАНІФ, чалавек, які верыць у аднаго Бога
ГАНІФІТЫ, прыхільнікі мусульманскай школы Абу Ганіфа
ГАНЦАВІЦКІ РАЁН, у Брэсцкай вобласці
ГАНЦАВІЧЫ, горад у Брэсцкай вобл.
ГАНЧАРЫК Міхаіл Мікалаевіч (1899 — 1980), член-кар. АН, біолаг
ГАНЧАРЭНКА Андрэй Маркавіч (нар. 1933), акадэмік АН, фізік
ГАО, горад у Малі
ГАПІК, слова цюркскага паходжання паводле Карскага
ГАРАБІЯ, татарская страва
ГАРАБУРДА Васіль Міхайлавіч (1580), друкар і кнігавыдавец
ГАРАБУРДА Міхал (? — 1586), дыпламат, вялікакняжацкі пісар ВКЛ
ГАРАБУРДОВЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча
ГАРАБУРДЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча, вядомая пад фаміліяй Жуковічаў, Жукевічаў
ГАРАВЕЦ Аляксандр Канстанцінавіч (1915 — 1943), Герой Сав. Саюза
ГАРАГЛЯД Харытон Сцяпанавіч (1898 —), акадэмік АН, ветэрынар
ГАРАДЖ, а л – г а р а д ж, г а р а ч, падатак
ГАРАДЗЕЛЬСКАЯ УНІЯ 1413 ГОДА
ГАРАДЗЕНСКАЕ КНЯСТВА, (12 — 15 ст.)
ГАРАДЗЕЧАНСКАЯ БІТВА 1812 ГОДА
ГАРАДЗЕЯ, гар.-пас. у Менскай вобл.
ГАРАДЗІШЧА, гар. пас. у Брэсцкай вобл.
ГАРАДОК, горад у Віцебскай вобл.
ГАРАДСКІЯ ТАТАРЫ, простыя татары
ГАРАДСКІЯ ПАСЕЛКІ, м я с т э ч к і
ГАРАДОЦКІ РАЁН, у Віцебскай вобл.
ГАРАДЫ, цэнтры рамяства, прамысловасці, гандлю, культуры
ГАРАДЭЦКІЯ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча
ГАРАЕЎ Муса Гайсінавіч (нар. 1922), башкір, Герой Сав. Саюза, вызначыўся на Беларусі
ГАРАНСКІ Георгій Канстанцінавіч (нар. 1912), член-кар. АН, доктар тэхнічных навук

ГАРАЎСКІЯ, беларускія жывапісцы — Апалінар Тілярневіч (1833 — 1900) і Іпаліт Тілярневіч (1829 — ?)

ГАРАЧ, слова-цюркскага паходжання паводле Глогара, гл. Гарадж

ГАРАЧКІН Віктар Георгіевіч (1894 — 1962), член-кар. АН, доктар тэхнічных навук

ГАРБАРСТВА, рамяство, пакыраная сярод беларускіх татар

ГАРБАЧОЎ Барыс Сяргеевіч (1892 — 1937), ваенны дзеяч

ГАРБАЧОЎ Міхаіл Сяргеевіч (нар. 1931), генсек КПСС

ГАРБАЧЭЎСКІ Мікіта Іванавіч (1804 — 1879), вучоны-архівіст, крыніцазнавец, педагог

ГАРБУЗ, агародніна, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ГАРБУК Генадзь Міхайлавіч (нар. 1934), акцёр, народны артыст

ГАРБУНОЎ Цімафей Сазонавіч (1904 — 1969), акадэмік АН, гісторык, партыйны, дзяржаўны і грамадскі дзеяч

ГАРВА, Гаруа, горад у Камеруне

ГАРГАН, горад у Іране

ГАРГАРА, гаргара, гаргарэй, паласканне жубы

ГАРКУША Іван Федасеевіч (1896 — 1970), акадэмік АН, глебазнавец

ГАРКУША Ілья (17 ст.), кіраўніў сялянскага паўстання

ГАРОД, агар-од, сельскагаспадарчае угоддзе

ГАРОДНІНА, у татарскай кулінарыі

ГАРОХ, харчовая і кармавая культура

ГАРТНЫ Цішка (сапр. Жылуновіч Зміцер Хведаравіч; 1887 — 1937), акадэмік АН, пісьменнік, дзяржаўны дзеяч

ГАРУА, гл. Гарва

ГАРУН, Харун, Аарон, Арон-, бен Імран, прарок, кур'анічны персанаж, старэйшы брат і памочнік Мусы

ГАРУН АР-РАШЫД (763 — 809), халіф, праслаўлены праваднік, герой казак "Тысяча і адна ноч"

ГАРЧЫЦА, у татарскай кулінарыі

ГАРЫТ, Гарыт ібн Гіліза, Харыс (пам. 570), даісламскі арабскі паэт

ГАРЭЛІК Леў Давыдавіч (нар. 1929), скрыпач, народны артыст

ГАРЭМ, жаночая палавіна дома, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ГАРЭМ, закрыванне твару маладой у час шлюбу

ГАРЭЦКАЯ Аўфрасіння Міхайлаўна (1864 — 1935), народная слявачка

ГАРЭЦКІ Гаўрыла Іванавіч (1900 — 1989), акадэмік АН, геолаг

ГАРЭЦКІ Максім Іванавіч (1893 — 1938), пісьменнік, літаратурны крытык

ГАРЭЦКІ Радзім Гаўрылавіч (нар. 1928), акадэмік АН, геолаг

ГАСАН, аль-Гасан ібн ас-Саббаг (пам. 1124), заснавальнік секты ассаніцаў

ГАРУН Аляксандр Уладзіміравіч (1887 — 1920), пісьменнік, публіцыст, дзеяч нац.-вызв. руху

ГАСАН, а л – Г а с а н, старэйшы сын Алі і Фацімы, унук Мухаммеда

ГАСЕЎСКІЧ, ГАНСЕЎСКІЯ, КОРВІН-ГАЙСЕЎСКІЯ, шляхецкі род герба "Слепаўроон"

ГАСІЯ, а л ь – Г а с і я, 88-я сура з Кур"ана гл. Гашыя

ГАСПАДАР, назва Вялікага князя Татарамі у ВКЛ, гл. Спадар

ГАСПАДАРСКІЯ ТАТАРЫ, Татары, падпарадкаванныя непасрэдна Вялікаму князю у ВКЛ

ГАСПРА, горад у Крыме

ГАСР, а л ь Г а с р, 59-я сура з Кур"ана, гл. Гашр.

ГАСТЭЛА Мікалай Францавіч (1907 — 1941), Герой Сав. Саюза

ГАССАНІДЫ, арабскае племя хрысціян

ГАСЦІННАСЦЬ, традыцыя цывілізаванага грамадства і гонар сям"і

ГАСЦЮХІН Уладзімір Васілевіч (нар. 1946), кінаакцёр, нар. артыст

ГАСЯРОВІЧЫ, ГУСЯРОВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ГАТАУЛЛІН Р. Татарскі пісьменнік

ГАУРДАК, горад у Туркменіі, у Чарджоускай вобл.

ГАЎРУК Юрый Паўлавіч (1905 — 1979), перакладчык і паэт

ГАЎРУСЕЎ Сцяпан Захаравіч (нар. 1931), паэт

ГАЎРЫЛ БЕЛАСТОЦКІ, мучанік дзіця (1684), святы зямлі Беларускай

ГАЎРЫЛА КАМБУЛАТАВІЧ, чаркескі князь на службе у ВКЛ

ГАЎРЫЛАЎ Пётр Міхайлавіч (1900 — 1979), татарын, Герой Сав. Саюза, вызначыўся у абароне Брэсцкай крэпасці

ГАЎРЫЛІК Язэп Емяльянавіч (1893 — 1933), рэвалюцыйны дзеяч, змагар за сацыяльна-нацыянальнае вызваленне Зах. Беларусі

ГАЎРЫЛАВЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

ГАЎРЫЛКК Вера Ільінічна (1904 — 1986), майстар мастацкага саломапляцення

ГАЎСМАН Федар Аскаравіч (1868 — 1994), акадэмік АН, доктар медыцынскіх навук

ГАФЕР, 40-я сура з Кур"ана

ГАФСА (памерла 667), адна з жонак Мухаммеда

ГАФСА, горад у Тунісе

ГАФСЫДЫ, дынастыя (1228 — 1574) у Тунісе

ГАФУР, ал-Гафур, адно з іменаў Аллага

ГАФФАР, а л – Г а ф ф а р, адно з іменаў Аллага

ГАФФАР А. – татарскі пісьменнік
ГАФУРЫ Мажыт (1880 — 1934), татарскі пісьменнік
ГАФФР, Гефр, адно з іменаў Аллага, гл. Гафур
ГАХАЎ Федар Дзмітрыевіч (1906 — 1980), акадамік АН, матэматык
ГАШКЕВІЧ Іосіф Антонавіч (1814 — 1875), дыпламат, даследчык Далекага Усходу
ГАШТОЛЬД Альбрэхт (? — 1539), дзяржаўны дзеяч ВКЛ
ГАШР, аль Гашр, 59-я сура з Кур"ана; Гаср; Хашр
ГАШТОЛЬДЫ, Гаштаўты, магнацкі род у ВКЛ
ГАШЫМІТЫ, нашчадкі прарока Мухаммеда (ад Фатымы) гл. Хашымітыны
ГАШЫШ, наркотык, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ГАШЫЯ, аль Гашыя, 88-я сура з Кур"ана
ГАЯВАЯ Валянціна Іванаўна, балетмайстар, народная артыстка
ГАЯНА, Кааператыўная Рэспубліка Гаяна, у Паўднёвай Амерыцы
ГАЯНЦЫ-ІНДАПАКІСТАНЦЫ, народ у Гаяне, есць суніты
ГВАНЫНІ, Гванг ін Аляксандр (1534 — 1614), гісторык
ГВАРДЗЕЙСКАЕ, горад у Крыме
ГВІНЕЯ, Гвінейская Рэспубліка, у Афрыцы
ГВІНЕЯ-БІСАУ, Рэспубліка Гвінея-Бісау, у Афрыцы
ГВІНЕЯ ІСПАНСКАЯ, гл. Экватарыяльная Гвінея
ГВІЯНА, Французская Гвіяна, уладанне Францыі у Паўднёвай Амерыцы
ГДАНЬСК, горад у Польшчы
ГДАНЬСКАЯ МЯЧЭЦЬ, у Польшчы
ГДАНЬСКІ ДЖАМІЯТ, у Польшчы
ГДЫНЯ, горад у Польшчы
ГЕ, назва літары "Г"
ГЕАКЧАЙ, горад у Азербайджане
ГЕГІРА, гл. Хіджра
ГЕДЫМІН (правіў у 1316 — 1344), вялікі князь ВКЛ
ГЕДЫМІНАВІЧЫ, дынастыя вялікіх князеў і палітычных дзеячаў ВКЛ
ГЕДРОЙЦ Рамуальд Тадэвуш (1750 — 1824), удзельнік паўстання 1794 г ода
ГЕДЭМАН Ота Магнус (1887 — 1937), гісторык і краязнавец
ГЕЙДЭНШТЭЙН Рэйнгольд (1556 — 1620), храніст, дыпламат, юрыст
ГЕЙНАЛ, Хейнал, слова цюркскага паходжання паводле Глогера
ГЕЙШТАР Якуб Казімір Станіслаў (1827 — 1897), удзельнік паўстання 1863 — 64 гадоў
ГЕЛГУД Ігнацы (? — 1807), адзін з кіраўнікоў паўстання 1794 г.

ГЕКІМ, х а к і м , вучоны, доктар, мудрэц

ГЕЛВАНОВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ГЕЛІОПАЛ, гл. Баальбек

ГЕМБІЦКІ Ібрагім Рафаілавіч (1900 — 1974), графік

ГЕМБІЦКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ГЕМЗЭ, г е м з е , гл. Гамза

ГЕММЭТ, г е м м е т , здзяйсненне жаданняў

ГЕНЕРАЛАЎ Анатоль Міхайлавіч (нар. 1923), спявак, народны артыст

ГЕНЕРАЛЫ-ТАТАРЫ, у войску Рэчы Паспалітай і Расіі

ГЕНІКШ Лариса Антонаўна (1910 — 1983), паэтэса

ГЕННА, кустарнік у Паўночнай Афрыцы; парфума і фарба (хна ?)

ГЕНРЫХ ВАЗА, кароль Польшчы (правіў 1573 — 1575)

ГЕРАЛЬДЫКА, паходжанне, развіццё і фарміраванне герба

ГЕРАНБОЙ, горад у Азербайджане

ГЕРАТ, горад у Афганістане

ГЕРБ, сімвалічная эмблема, візуальны адлюстраванік якой-небудзь асобы, горада, дзяржавы

ГЕРБЕРШТЭЙН (1486 — 1556), нямецкі дыпламат і падарожнік

ГЕРЫ ТАТАРСКІХ РОДАЎ

ГЕТА, ізаляваная частка горада

ГЕРГАРЭ, гл. Гаргара

ГЕРДЗЕНЬ (? — 1267), князь полацкі і нальшчанскі

ГЕРМАГЕН (каля 1530 — 1612), патрыярх Маскоўскі і усей Русі

ГЕРМАК, Тое, што Армяк, паводле Глогера

ГЕРМАНІЯ, гл. Федэратыўная Рэспубліка Германіі

ГЕРМАНОВІЧ Маркіян Якаўлевіч (1895 — 1937), герой грамадзянскай вайны

ГЕОРГІЙ КАНІСКІ (1717 — 95), святы, гл. Каніскі, царкоўны і грамадскі дзеяч, пісьменнік

ГЕРОЙ САВЕЦКАГА САЮЗА

ГЕРУС Сямен Пятровіч (нар. 1925), графік

ГЕРЭЕЎСКІЯ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

ГЕСЕРЦЫ, народ у Інданезіі; сунніты

ГЕТМАН, найвышэйшая вайсковая пасада, слова цюркскага паходжання паводле Глогера

ГЕЎЛІЦКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ГІБРАЛТАР, горад на Піранейскім паўвостраве, уладанне Вялікабрытаніі

ГІДЖА, сатыра у арабскай паэзіі

ГІДЖР, а л ь Г і д ж р , 15-я сура з Курана

ГІДЖРА, эміграцыя прарока Мухаммеда, гл. Хіджра

ГІЗА, Э л ь - Г і з а , горад у Егіпце

ГІЗАТУЛЛІН Абдула Губайдуллавіч (1904 — 1945), татарын, Герой Сав. Саюза, вызначыўся на Беларусі.

ГІЗАТУЛЛІН Хамазан (нар. 1921), татарын, Герой Сав. Саюза, вызначыўся на Беларусі

ГІЗЗАТ Тазі (1895 — 1955), татарскі літаратар

ГІЗЕЛЬ, значэнне слова сутрачана

ГІЗЗАТ Баян (нар. 1918), татарскі літаратар

ГІЛЕВІЧ Ніл Сымонавіч (нар. 1931), народны паэт, філолаг

ГІЛЬБЕРТ ДЭ ЛАННОЙ, бургундскі рыцар, пісаў пра татараў

ГІЛЬЗАІ, народ у Афганістане; сунніты

ГІЛЯЗАЎ Аяз (нар. 1928), татарскі пісьменнік

ГІЛЯЛЬ, гл. Бану Гіляль

ГІЛЯНЦЫ, народ у Іране; шыіты

ГІМБУЛАТОВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча, гл. Пяцігорскія

ГІМЯНЫТЫ, род у Каралеўстве Сабеяў

ГІОБ, прарок, гл. Аюб

ГІРА, а л ь - Г і р а , горада непадалеку ад Вавілона

"ГІСТОРЫЯ ПРАРОКАЎ", кніга, якая выйшла ў 1928 годзе ў Польшчы

ГІСУ, народ ва Угандзе; сунніты

ГІЩІН, веска ў Палесціне, месца перамогі Саладзіна над крыжакамі ў 1187 годзе

ГЛАЎБІЦ Іаган (Ян) Крыштоф (1700 — 1767), архітэктар

ГЛЕБ РАГВАЛОДАВІЧ, князь друцкі ў канцы 12 ст.

ГЛЕБ УСЕВАЛАДАВІЧ (1120-я гады — 1173), князь гарадзенскі

ГЛЕБ УСЯСЛАВІЧ (? — 1119), князь менскі

ГЛЕБАЎ Аляксей Канстанцінавіч (1908 — 1968), скульптар, народны мастак

ГЛЕБАЎ (сапр. С а р о к і н) Глеб Паўлавіч (1899 — 1967), акцёр, народны артыст

ГЛЕБАЎ Яўген Аляксандравіч (нар. 1929), кампазітар, педагог, народны артыст

ГЛЕБАЎСКАЯ Яніна-Казіміраўна (1921 — 1978), актрыса, народная артыстка

ГЛЕБКА Пётр Фёдаравіч (1905 — 1969), акадэмік АН, паэт

ГЛЕБЫ, маюць уласцівасць урадлівасці

ГЛІНСКАЯ Алена Васілеўна (1505 — 1538), маці Івана Жахлівага

ГЛІНСКАЯ Анастасія (? — да 1467), дачка князя Барыса Іванавіча Астрожскага

ГЛІНСКІ Міхаіл Львовіч (1470 — 1534), князь і ваенны дзеяч

ГЛІНСКІЯ, княжацкі род у ВКЛ і Маскоўскай дзяржаве

ГЛІНІЦКІЯ або ГЛІНЕЦКІЯ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

ГЛІНСКІЯ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

ГЛОГ, дэкаратыўная і ядавітая расліна

ГЛОГЕР Зыгмунт (1845 — 1910), археолаг, этнограф, энцыклапедыст

ГЛУСК, гар.-пас. у Магілеўскай вобл.

ГЛУСКІ РАЁН, у Магілеўскай вобл.

ГЛУША, рабочы пасёлак; у Магілеўскай вобл.

ГЛУШАКОЎ Валерый Ігнатавіч (нар. 1926), спявак, народны артыст

ГЛУШКОЎСКІЯ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

ГЛЫБОКАЕ, горад у Віцебскай вобл.

ГЛЫБОЦКІ РАЁН, у Віцебскай вобл.

ГЛЯБОВІЧЫ, шляхецкі род герба "Лялівa"

ГНІЛАМЕДАЎ Уладзімір Васілевіч (нар. 1937), член-кар. АН, крытык і літаратуразнавец

ГОГ І МАГОГ, паводле Бібліі, гл. Йаджудж і Маджудж

ГОГА, народ у Танзаніі; есць суніты

ГОГА, сялянскі розум, гл. Джыга

ГОГАЛЬ, слова цюркскага паходжання паводле Шышавай

ГОД, мера часу

ГОДНЕЎ Ціхан Мікалаевіч (1893 — 1982), акадэмік АН, фізіёлаг раслін, біяхімік

ГОЖУЎСКА ВЕЛЬКАПОЛЬСКІ ДЖАМІЯТ, у Польшчы

ГОЖУЎ ВЕЛЬКАПОЛЬСКІ, горад у Польшчы

ГОЙДАЦЦА, слова цюркскага паходжання паводле Карскага

ГОЙШЫК Мікалай Васілевіч (1927 — 1944), піянер-герой

ГОЛАНД Ян Давід (1746 — 1827), кампазітар

ГОЛУБ Давыд Моўшавіч (нар. 1901), акадэмік АН, доктар медыцынскіх навук

ГОЛУБ Леў Уладзіміравіч (нар. 1904), кінарэжысер, народны артыст

ГОМЕЛЬ, горад у Беларусі

ГОМЕЛЬСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у Беларусі

ГОМЕЛЬСКІ РАЁН, у Гомельскай вобл.

ГОНГА, народ у Эфіопіі; есць суніты

ГОРАНТАЛА, народ у Інданезіі; суніты

ГОРАЎ Канстанцін Васілевіч (1904 — 1988), акадэмік АН, фізік

ГОРАЦКІ РАЁН, у Магілеўскай вобл.

ГОРДА, тое, што Арда паводле Глогера

ГОРКІ, горад у Магілеўскай вобл.

ГОРНА-АЛТАЙСКАЯ АЎТАНОМНАЯ ВОБЛАСЦЬ, гл. Алтай
ГОРНА-АЛТАЙСКАЯ РЭСПУБЛІКА, у Расійскай Федэрацыі
ГОРНА-БАДАХШАНСКАЯ АЎТАНОМНАЯ ВОБЛАСЦЬ, у Таджыкістане
ГОРЫН Павел Восіпавіч (1900 — 1939), акадэмік АН, гісторык
ГОСЦІ ПОЛЬСКІХ ТАТАРАЎ у 1918 — 1939 ГАДАХ
ГРАБОЎСКІ Стафан (1767 — 1847), ваеначальнік, адзін з кіраўнікоў паўстання 1794 года
ГРАД, атмасферная з"ява
ГРАДЗЯНКА, рабочы паселак у Магілеўскай вобл.
ГРАМАТКА, найпатрабнейшыя малітвы, спіс якіх мусульманін заўседы мае з сабою. Гл. Таксама Талісман
ГРАМНІЦЫ, хрысціянскае свята, ~~гл.~~ Стрэчанне Гасподняе
ГРАМОВІЧ Іван Іванавіч (1918 — 1986), пісьменнік
ГРАМЫКА Андрэй Андрэевіч (1909 — 1989), дзяржаўны дзеяч СССР, Двойчы Герой Сац. Працы, ураджэнец Беларусі
ГРАМЫКА Віктар Аляксандравіч (нар. 1923), народны мастак
ГРАМЫКА Міхаіл Аляксандравіч (1885 — 1969), пісьменнік, геолаг
ГРАНАДА, горад у Іспаніі
ГРАХОЛЬСКІЯ, хрысціянская фамілія павідле Дзядулевіча татарскага паходжання
ГРАХОЎСКІ Сяргей Іванавіч (нар. 1913), паэт, празаік, перакладчык
ГРАЧАНІКАЎ Анатоль Сяменавіч (нар. 1938), паэт
ГРАШЧАНКАЎ Мікалай Іванавіч (1901 — 1965), акадэмік АН, фізіелаг
ГРОДЗЕНСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у Беларусі
ГРОДЗЕНСКІ РАЁН, у Гродзенскай вобл.
ГРОДНА, горад у Беларусі
ГРОМ, глядзі ў арт. Навальніца
ГРОШЫ, усеагульны эквівалент пры гандлі
ГРУБЭ Аляксандр Васілевіч (1894 — 1980), скульптар, народны мастак
ГРУДЗЯНСКАЯ МЯЧЭЦЬ (1646 — 1690), у Трокскім павеце
ГРУДЗЯНЫ, татарская вёска у Трокскім павеце
ГРУЗІНЫ, народ у Грузіі; есць суніты
ГРУЗІЯ, Рэспубліка Грузія, на Каўказе
ГРУНВАЛЬДСКАЯ БІТВА 1410 ГОДА
ГРУСІ, народ у Гане; есць суніты
ГРУЦА Аляксей Пятровіч (нар. 1924), мовазнавец
ГРУШЫ, у татарскай кулінарыі
ГРЫБАНОЎСКІЯ, шляхецкая фамілія татарская паводле Дзядулевіча
ГРЫБОЎСКІ Віктар Паулавіч (1932), член-кар. АН, фізік
ГРЫБЫ, у татарскай кулінарыі
ГРЫГАЙЦІС К. навуковец

ГРЫГАРОВІЧ Іван Іванавіч (1792 -- 1852), моваznавец
ГРЫГАРОВІЧ Ядвіга Дамінікауна (нар. 1948), гісторык
ГРЫГОНІС Генрых Юр"евіч (1889 -- 1955), акцер, народны артыст
ГРЫЗУНЫ, атрад млекакормячых
ГРЫНЧЫК Мікалай Міхайлавіч (нар. 1923), літаратуразнавец, крытык, педагог
ГРЫНЯВІЦКІ Ігнат Яухімавіч (1855 — 1881), рэвалюцыянер-народнік
ГРЫЦАВЕЦ Сяргей Іванавіч (1909 -- 1939), першы Двойчы Герой Сав. -Саюза-
ГРЫЦКЕВІЧ Анатоль Пятровіч (нар. 1929), гісторык
ГРЫЦКЕВІЧ Валянцін Пятровіч (нар. 1933), гісторык
ГРЭДЗІНГЕР Міхаіл Восіпавіч (1867 -- 1936), акадэмік АН, праваznавец.
ГРЭЦКІ АРЭХ, пладовае дрэва
ГРЭЧКА, харчовая і кармавая культура, меданос
ГУАНГ, народ у Гане; есць суніты
ГУБАДЗІЯ, татарская страва
ГУБАЙ Гарыф (нар. 1907), татарскі пісьменнік
ГУБАРЭВІЧ Канстанцін Лявонавіч (нар. 1907), драматург
ГУБКІН Сяргей Іванавіч (1898 -- 1955), акадэмік АН, хімік
ГУД, Худ, прарок, пасланнік Алаага
ГУД, Худ, 11-я сура з Кур"ана
ГУДЖАР, народ у Індыі; суніты
ГУДЖАРАТЦЫ, народ у Індыі; большасць -- суніты
ГУДЖРАНВАЛА, горад у Пакістане
ГУДЖАРАТСКАЯ МОВА
ГУДЖАРАТ, аль Гуджарат, 49-я сура з Кур"ана
ГУДЗЕЎСКІЯ, гл. Гудзяёўскія
ГУДЗЯЕЎСКІЯ або ГУДЗЕЎСКІЯ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча
ГУЗГУН, кузгун, птушка крумкач
ГУКАННЕ ВЯСНЫ, першае веснавое свята
ГУЛ, Гуль, джын жаночага полу
ГУЛЬБАНАК, татарская страва
ГУЛЯКЕВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча
ГУМАЗА, аль Гумаза, 104-я сура з Кур"ана
ГУМАНІЗМ, сістэма поглядаў, якая прызнае годнасць і каштоунасць -чалавека
ГУННЕЙНЫ, фанетычныя асаблівасці гукаў "б" і "в", а таксама хзначка танвін

ГУННЫ, с ю н н у , народ, звязаны гістарычна з старажытнымі цюркамі

ГУРБА, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ГУРДО Эдуард Іосіфавіч (-нар. 1936), член-кар. АН

ГУРКІ, а г у р к і , у татарскай кулінарыі

ГУРКІ, шляхецкі род

ГУРЛО Аляксандр Кандратавіч (1892 — 1938), паэт, мовазнавец

ГУРМА, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ГУРМА, народ у Буркіна-Фасо; есць сунніты

ГУРСКІ Ілья Данілавіч (1899 — 1972), пісьменнік

ГУРСКІ Леанід Ільіч (нар. 1936), член-кар. АН, фізік

ГУРСКІ Мікалай Іванавіч (1905 — 1972), мовазнавец

ГУРСКІЯ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

ГУРТ, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ГУРЫ, цнатлівыя дзяўчыны ў раі

ГУРЫН Валерый Мікалаевіч (нар. 1938), акадэмік АН, фізіелаг

ГУРЫН-МАРАЗОЎСКІ Міхаіл Іванавіч (1891 — 1928), палітычны дзеяч

ГУРЫНОВІЧ Адам Гіляры (1869 — 1894), паэт-дэмакрат

ГУРЫНОВІЧ Віктар Паулавіч (нар. 1932), член-кар. АН, фізік

ГУРЫНОВІЧ Георгій Паулавіч (нар. 1933), акадэмік АН, фізік

ГУРЫНОВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

ГУРЫНОВЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

ГУСАІНАВЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

ГУСАЙН, ал- Г у с а й н , малодшы сын халіфа Алі, унук Мухаммеда

ГУСАЙН ІБН АЛІ, заснавальнік дынастыі гусайнідаў у Тунісе

ГУСАЙНІДЫ, дынастыя (1705 — 1957) у Тунісе

ГУСАКОЎСКІ Іосіф Іракліевіч (нар. 1904), Двойчы Герой Сав. Саюза

ГУСЕЙМАНЫ, татарская веска ў Трокскім павеце

ГУСЛІ, г у с л ь , г у с е л ь , г у с у л ь , рытуальнае абмыванне

ГУСОЎСКІ Мікола (1480 — 1533), паэт-лацініст

ГУССЕЙНАВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ГУСТАЎ, шведскі кароль

ГУСЯРОВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча, гл. Гасяровічы

ГУСЯНЕВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ГУСЯЦІНА, у татарскай кулінарыі

ГУТАВЫ, прыдомак Гусаінавых

ГУТАРАВЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

ГУТАРАЎ Іван Васілевіч (1906 — 1967), член-кар. АН, літаратуразнавец і фалькларыст

ГУТАРОВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

ГУШЧА Ян (1917 — 1986), пісьменнік, перакладчык

ГУЮК, манголькі хан (1246 — 1249)

ГЭБРАІ, яўрэі, народ гістарычна звязаны з беларускімі татарамі, гл. Габрэі

"ГЭРБАЖ РОДЗІН ТАТАРСКІХ В ПОЛЬСЦЭ", гербоўнік татарскіх фамілій у Польшчы, склаў С.Дзядулевіч

ГЯНДЖА, былы Кіраваабад, горад у Азербайджане

ГЯУР, гяурын, гявурын, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

Д А П А Ў Н Е Н Н Е

ГАНТВАРГ Анатоль Абрамавіч (нар. 1948), спртсмен

ГАРБУНОВА Святлана Рыгораўна (нар. 1954), скульптар

ГАРДЗЯЛОЎСКАЯ Тэрэза (1854 — 1933), перакладчыца і выдавец

ГАРОШКА Леў Юр'евіч (1911 — 1977), рэлігійны і грамадскі дзеяч, літаратар

ГАСПАДАРОЎ Піліп Паулавіч (1865 — 1938), казачнік

ГАРЭЛАВА Галіна Канстанцінаўна (нар. 1951), кампазітар

ГЕДА Канстанцін Мікалаевіч (нар.), мастак

ГЕЙДУКЕВІЧ Станіслаў Сільвестравіч (1876 — 1937), архітэктар

ГЕЛЬФАНД Барыс Абрамавіч (нар. 1968), шахматыст

ГЕСКІЯ, мастакі

ГМЫРАК Лявон (сапр. Бабровіч Мечыслаў; 1891 — 1915), пісьменнік, крытык і публіцыст

ГОРЫД Язэп Міхайлавіч (1896 — 1939), мастак

ГРЫБ Мечыслаў Іванавіч (нар. 1938), дзяржаўны дзеяч

ГРЫБ Тамаш Тамашавіч (1895 — 1938), палітычны дзеяч

ГРЫНЕВІЧ Антон Антонавіч (1877 — 1937), збіральнік музычнага фальклору, кампазітар

Генрых Валуа (1573-1574), вялікі князь літоўскі і кароль польскі

Гераі, гл. Гірэі

Гірэі, Гераі, дынастыя крымскіх ханаў (з 15 ст. — 1783)

Глевія, ярўкавая зброя пяхоты, пашыраная ў сярэдневеччы, зброя калінераў

Глінскіх маёнтак 1508 года

Гнейка Мікалай Вігоравіч (1818—1985), гісторык

Гнілўка Вера Вігораўна (нар. 1920), гісторык

Голад ў 1932—1933 гадах

Грозайскі полк; 2-і Грозайскі полк, удзельнічаў у Слуцкім паўстанні 1920 года

Гулаг, Галоўнае ўпраўленне папраўча-працоўных лагераў і працоўных паселішчаў НКУС СССР

Гончарэнка Вігор Вігоравіч (нар.), гл.-кар. «М» 1996 г.

Гардзіенка Анатоль Уларыенавіч (нар.), гл.-кар. «М» в 1996 г., тэхналогія матэрыялаў

Грамнўніцы, на зломе зімы; Грамнўнікаў лічылі жонкай Перуна

Д

Д, літара

ДАББАТУЛЕРД, звер, які з"явіцца перад канцом свету

ДАБЖАНЬСКІЯ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

ДАБРАВЕШЧАННЕ, З в е с т а в а н н е , адно з дванадзесятых свят хрысціянства, гл. Благавешчанне

ДАБРАВОЛЬСКІ Уладзімір Мікалаевіч (1856 — 1920), этнограф, фалькларыст, краязнавец, лексікограф

ДАБРАЛЮБАЎ Ігар Міхайлавіч (нар. 1933), кінарэжысер, народны артыст

ДАБРАЧЫННАСЦЬ, у мусульман — садага — абавязак чалавека

ДАБРУДЖА, гістарычная вобласць, цяпер у межах Румыніі і Балгарыі

ДАБРУДЖЫНСКІЯ ТАТАРЫ

ДАВАА, горад на Філіпінах

ДАВАТАР Леў Міхайлавіч (1903 — 1941), Герой Сав. Саюза

ДАВІДА ЗОРКА, гл. Маген-Давід

ДАВІДОВІЧ Лілія Міхайлаўна (нар. 1936), актрыса, народная артыстка

ДАВІДОВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ДАВІДОЎСКІЯ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

ДАВІЛ, князь Віленскі (1219).

ДАВУД, Д а в і д , прарок, гл. Дауд

ДАВЫД ГАРАДЗЕНСКІ (1283 — 1326), палкаводзец і дзяржаўны дзеяч ВКЛ

ДАВЫД РАСЦІСЛАВІЧ (1140 — 1197), князь віцебскі

ДАВЫД УСЯСЛАВІЧ (? — 1129), князь полацкі

ДАВЫДАЎ Валянцін Канстанцінавіч (нар. 1938), артыст балета, народны артыст

ДАВЫДАЎ Э. ..Татарскі літаратар

ДАВЫД-ГАРАДОК, горад у Брэсцкай вобл.

ДАВЫДЗЕНКА Ніна Сцяпанаўна (нар. 1933), артыстка балета, народная артыстка

ДАГА, народ у Судане; сунніты

ДАГАМЕЯ, дзяржава у Афрыцы, гл. Бенін

ДАГЕСТАН, рэспубліка у складзе Расійскай Федэрацыі

ДАГОМБА, народ у Гане; есць сунніты

ДАД, назва літары, якая азначае цвердыгук "Д"

ДАДЖАЛ, д а д ж а л а л , слова праклящия

ДАДЖЖАЛ, а д - Д а д ж ж а л , абманшчык, упамінаецца у хадзісах

ДАДОМА, горад у Танзаніі

ДАЖЫНКІ, земляробчае свята, звязанае са сканчэннем жніва. Гл. Таксама Багач

ДАЙКОВЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ДАЙНЕКА Леанід Мартынавіч (нар. 1940), пісьменнік

ДАЙНОВА, д а й н о ў ц ы , заходнебалцкае племя, жылі і на Беларусі

ДАЙНОЎСКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ДАКА, сталіца Бангладэш

ДАКАР, сталіца Сенегала

ДАЛ, назва літары "Д"-

ДАЛАВАР, сувой з малітвамі, гл. Дуалар

ДАЛАЛ, хібны шлях, памылка

ДАЛАМАН, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ДАЛБУЦКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ДАЛГАНЫ, народ у Расійскай Федэрацыі; цюркамоўныя

ДАЛГОЎ Іван Іванавіч (1875 -- 1911), гісторык, археограф, краязнавец

ДАЛЕНГА-ХАДАКОЎСКІ Захарыян Якаўлевіч (1784 -- 1825), славянаznавец

ДАЛЕЎСКІЯ, удзельнікі паўстання 1863 -- 64 гадоў

ДАЛІДОВІЧ Генрых Вацлававіч (нар. 1946), пісьменнік

ДАЛУЧЭННЕ БЕЛАРУСІ ДА РАСІЙСКАЙ ІМПЕРЫІ

ДАМАНЕЎСКІ Язэп (2-я пал. 16 -- 1-я пал. 17 ст.), паэт, мысліцель, гуманіст

ДАМАНХУР, горад у Егіпце

ДАМАСК, сталіца Сірыі

ДАМАЧАВА, Д а м а ч о в а , гар. пас. у Брэсцкай вобл.

ДАМАШЭВІЧ Уладзімір Максімавіч (нар. 1928), пісьменнік

ДАМБАВЕЦКІ Аляксандр Станіслававіч (1840 -- 1914), краязнавец, грамадскі дзеяч

ДАМБРОВА БЕЛАСТОЦКАЯ, мястэчка у Польшчы

ДАМБРОЎСКІ Яраслаў (1886 -- 1871), дзеяч рэвалюцыйнага руху

ДАМЕЙКА Ігнат Іпалітавіч (1802 -- 1889), беларускі геолаг, даследчык Чылі

ДАМЕЛЬ Ян (1780 -- 1840), жывапісец, рысавальшчык

ДАМ"ЕТА, гл. Дум"ят

ДАМБРА, тое, што Домбра-паводле Шыпавай

ДАМБРОЎСКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ДАММА, значок над арабскай літарай

ДАН, народ у Кот-д"Івуар; есць сунніты

ДАНЕЛІ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ДАНЕЦК, горад на Украіне

ДАНІЛА РАМАНАВІЧ (1201 -- 1264), князь галіцкі і валынскі

ДАНІЛОВІЧ Ігнат Мікалаевіч (1787 -- 1843), гісторык і правазнавец

ДАНІЛКК Свят̆лана Пілі̆пауна (нар. 1939), саявачка, народная арт̆ыст̆ка
ДАНІНА, д а н і н а к р ы м с к а м у х а н у
ДАНКЕВІЧЫ, хрысціянская фамілія тат̆арскага паходжання паводле Дзядулевіча
ДАННІКІ," л ю д з і д а н н ы я ", кат̆эгорыя сялян ВКЛ у 14 –16 ст
ДАНЦЫГ Май Вольфавіч (нар. 1930), жывапісец
ДАНЧЫК (сапр. Андрусішын) Багдан (нар. 1958), спявак, журналіст̆, дзяяч культ̆уры
ДАНЬЦЭВІЧЫ, шляхецкая тат̆арская фамілія паводле Дзядулевіча
ДАНКШЭЎСКІЯ, шляхецкая тат̆арская фамілія паводле Дзядулевіча
ДАР АЛ-ГАРБ, Д а р а л - Х а р б , тэрыт̆орыя акупаваная арабамі
ДАР АЛ-ІСЛАМ, краіны, у якіх кіруюцца шарыят̆ам
ДАР АЛЬ-КУТ̆УБ, бібліят̆эка у Каіры
ДАР АЛ-ФАНА, часовае, зямное жыццё
ДАР АС-СУЛЬ, Д а р а с - С у л х , тэрыт̆орыя мірнай дамовы
ДАР-ЭС-САЛАМ, ст̆аліца Танзаніі
ДАРАГАСТ̆АЙСКІЯ, М а н в і д - Д а р а г а с т̆ а й с к і я , шляхецкі род
ДАРГІНЦЫ, народ у Дагест̆ане; сунніт̆ы
ДАРГІНСКАЯ МОВА, мова даргінцаў
ДАРОЖКІН Мікалай Апанасавіч (1905 – 1993), акадэмік АН, біёлаг
ДАРОЖКІН Ніл Мікалаевіч (нар. 1927), член-кар. АН
ДАРР, а д - Д а р р , адно з іменаў Алаага
ДАРУЛЬКАРАР
ДАРУССЯЛЯМ, другі рай
ДАРЫ, адна з іранскіх моў, пашырана у Афганіст̆ане
ДАРЫЯ, пякельная справа
ДАРЭ, крымска-тат̆арскі народны музычны інст̆румент̆
ДАСТ̆АЕЎСКІ Федар Міхайлавіч (1821 – 1881), пісьменнік
ДАСТ̆АНКА Анат̆оль Паўлавіч (нар. 1937), акадэмік АН, докт̆ар тэхнічных навук
ДАТ̆, літ̆ара, якая абазначае гук "Д"
ДАЎБУЦІШКАЎСКАЯ ДЖАМІЯ
ДАЎБУЦІШКІ, тат̆арская веска у Гродзенскай вобл.
ДАЎГЯЛА Дзмітрый Іванавіч (1868 – 1942), гіст̆орык, археограф
ДАЎГЯЛЫ, тат̆арскі княжацкі род у ВКЛ
ДАЎГЯЛЛЫ, шляхецкая тат̆арская фамілія паводле Дзядулевіча
ДАЎД, Д а в у д , Д а в і д , куранічны персанаж
ДАЎКЕВІЧЫ, шляхецкая тат̆арская фамілія паводле Дзядулевіча
ДАЎЛЕКАНАВА, горад у Башкорт̆ас̆т̆ане, РФ

ДАЎЛЕТ ГІРЭЙ Ш, крымскі хан (панаванне у 1769 — 1770, 1775 — 1777)
ДАЎЛЕТАЎ Абдурауф Ганіевіч (1918 — 1943), башкір, Герой Сав. Саюза, вызначыўся на Беларусі
ДАЎЛЕТАЎ Баян Яркеевіч (1924 — 1943), татарын, Герой Сав. Саюза, вызначыўся на Беларусі
ДАЎЛЕТАЎ Бакір Рахімавіч (1915 — 1944), татарын, Герой Сав. Саюза, вызначыўся на Беларусі
ДАЎЛЕТДЖАНАЎ Гердымурат [illegible] (нар. 1921), туркмен, Герой Сав. Саюза, вызначыўся на Беларусі
ДАЎЛЯШЭВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча
ДАЎМОНТ (? — 1299), князь налышчанскі і пскоўскі
ДАУТАЎ Іскандэр Садыкавіч (1923 — 1943), татарын, Герой Сав. Саюза, вызначыўся на Беларусі
ДАХР, век
ДАХРАН, горад у Саудаўскай Аравіі
ДАХРЫЯ, а д - Д а х р ы я , матарыялісты, якія не верыць у Бога
ДАШКЕВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
ДАШКЕСАН, горад у Азербайджане
ДАШКОЛЬНАЕ ВЫХАВАННЕ
ДАШУК Віктар Нічыпаравіч (нар. 1938), кінарэжысер, народны артыст
ДАШЧЫНСКІ Юзаф (1781 — 1844), піяніст, кампазітар, дырыжор
ДВАНАДЗЕСЯТЫЯ СВЯТЫ, 12 найбольш значных свят праваслаўя
ДВАРАНІН, д в а р а н с т в а
ДВАРЧАНІН Ігнат Сымонавіч (1895 — 1937), грамадскі дзеяч, літаратуразнавец, паэт
ДВОР, маентак
ДВОРНІКАЎ Мікалай Мікалаевіч (1907 — 1938), дзеяч рэвалюцыйнага руху
ДВУХМОЎЕ
ДЖАБАГІ Гірэй Вассан, журналіст у даваеннай Польшчы
ДЖАБАГІ-СКІБНЕЎСКАЯ Джанет, удзельніца вайны з немцамі у 1939 — 45
ДЖАБАР-ГЕРДЗІ, хан Залатой Арды (1416)
ДЖАББАР, а л - Д ж а б б а р , адно з іменаў Аллага
ДЖАБІР ІБН ГАЙЯМ, Г а б е р (10 ст.), алхімік і натуралнік эксперыментальнай хіміі
ДЖАБРЫЛ, Д ж а б р а і л , Д ж э б р ы л , гл. Джыбрыл
ДЖАВАБ, д ж э в а б , значэнне слова сцвярджэння
ДЖАБРЫЯ, адна з сект ісламу
ДЖАВАХЕР, каштоўны камень (дыямант, алмаз)
ДЖАГАННАМ, адна з назваў пекла

ДЖАГЕННЕМ, джаханнем, гл. Джаганнам, пекла
ДЖАГІЗ, аль-Джагіз (пам. 869), арабскі пісьменнік, філосаф
ДЖАГІЛІЙА, ал-Джагілія, няведанне, эпоха язычніцтва
ДЖАГІЛЬ, джагіль-н, неразумны
ДЖАГІМ, джэгым, тое, што Джаганнам
ДЖАЛІЛЬ Муса (1906 — 1944), татарскі пісьменнік
ДЖАЗІМ, выклічнік
ДЖАЙЛЯЎ, цюркскае слова паводле Шыпавай
ДЖАЙМА, татарская страва
ДЖАЙПУР, горад у Індыі
ДЖАЙХАН, назва ракі
ДЖАКАРТА, сталіца Інданезіі
ДЖАКУН, народ у Малайзіі; есць сунніты
ДЖАЛА, аазісы ў Лівіі
ДЖАЛАІРСКАЕ ХАРУНЖАСТВА, Ялаірскае харунжаства
ДЖАЛАЛ-АБАД, горад у Кыргызстане
ДЖАЛАЛ-АД-ДЗІН, хан Залатой Арды (1911 — 1912)
ДЖАЛІЛ, ал-Джаліл, адно з іменаў Аллага
ДЖАЛІЛАБАД, горад у Азербайджане
ДЖАЛУТ, куранічны персанаж
ДЖАЛЯЛ Садры (1891 — 1943), татарскі літаратар
ДЖАМАЗІЛЬ-АХЫР (Джумада Аль-Сані), назва 6-га месяца
ДЖУМАЗІЛЬ ЭВВЕЛЬ, назва 5-га месяца, гл. Джумазіль-Авваль
ДЖАМБУЛ, горад у Казахстане, ж-ж у Джамбульскай вобл.
ДЖАМБУЛ ДЖАБАЕЎ (1846 — 1945), казахскі народны паэт-акын
ДЖАМБУЛСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у Казахстане
ДЖАМЕЕЦЬ, уся парафія, гл. Джамія
ДЖАМІ, ал-Джамі, адно з іменаў Аллага
ДЖАМІ, ал-Джамі, пятнічная, саборная мячэць
"ДЖАМІЛ І БУСАЙНА", літаратурны твор
ДЖАМІЯ, мусульманскі храм, гл. Мячэць
ДЖАМІЯТ, джамеець, мусульманская парафія, мусульманскі прыход
ДЖАМАШЫДЫ, народ у Афганістане; сунніты
ДЖАН, душа
ДЖАНАБА, апаганьванне
ДЖАНАЗА, джаназе, джэназе, пахавальны абрад у Ісламе; малітва за памерлага на мізары ці каля мячэці
ДЖАНДУСЬ, джэндус, мянушка

ДЖАНІБЕК, хан Залатой Арды (1342 — 1357)
ДЖАНІБЕК, царэвіч, гл. у арт. Крымскае ханства
ДЖАНІБЕК I, крымскі хан (1474 ці 1475 — 1476)
ДЖАНІБЕК II, хан Залатой Арды (1367)
ДЖАНІБЕК ГІРЭЙ II, крымскі хан (1610 — 1623 ; 1624; 1628 — 1635)
ДЖАНКОЙ, горад у Крыме
ДЖАННА, ал-Джанна, сад, самая пашыраная назва раю
ДЖАННЕТ, джэннет, тое, што Джанна
ДЖАННЕТ АДНІН, джэннет аднін, восьмы рай
ДЖАННЕТ-УЛЬ-НАНІМ, Джэннет-уль-нанім, пяты рай
ДЖАННЕТ-УЛЬ-МАВА, Джэннет-уль-Мава, трэці рай
ДЖАННЕТ-УЛЬ-ФІРДЭВС, Джэннет-уль-Фірдэвс, шосты рай
ДЖАРАВА, народ у Нігерыі,: есць суніты
ДЖАСІЯ, аль Джасія, 45-я сура з Кур"ана
ДЖАТ, народ у Пакістане і Індыі; есць суніты
ДЖАЎН, вайсковая адзінка (сотня-воінаў)
ДЖАФАР АС-САДЫК (700 — 765), шыіцкі імам
ДЖАФАРЫЙА, ал-Джафарыйа, паслядоўнікі адной з рэлігійных школ
ДЖАФАРЭВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзяду-левіча
ДЖАХЕННЕМ, гл. Джаганнам
ДЖАХІЛІЯ, Джагілійя, аль-Джахілія, даісламская эпоха у арабаў
ДЖАХІННЕМ, джахіннем, пекла, гл. Джаганнам
ДЖОРДЖТАУН, сталіца Гаяны
ДЖОРДЖТАУН, горад у Малайзіі, гл. Нінанг
ДЖУБА, джуба, адзенне імама
ДЖЫГА або Джыга, сялянскі розум
ДЖУГАРА, цюркскае слова паводле Шыпавай
ДЖУЛЬФА, горад у Нахічэванскай рэспубліцы, у Азербайджане
ДЖУМА, аль Джума, 62-я сура з Кур"ана
ДЖУМАБАЕЎ Ташмамат (нар. 1924), узбек, Герой Сав. Саюза, вызначыўся на Беларусі
ДЖУМАГУЛАЎ Элмурза Білмурзаевіч (нар. 1921), кумык, Герой Сав. Саюза, вызначыўся на Беларусі
ДЖУКУН, народ у Нігерыі і Камеруне; есць суніты
ДЖУЛЕПЫ, татарскі напітак
ДЖУЛЬФА, горад у Азербайджане
ДЖУМА, пятніца, абавязковы збор у мячэці

ДЖУМАДА-АЛЬ-АХІРА, шосты месяц, гл. Джумазіль-Ахыр
ДЖУМАЗІЛЬ-АВВАЛЬ, Джумада Аль-Уля, пяты месяц
ДЖУМАЗІЛЬ-АХЫР, Джумада Аль-Сані, шосты месяц
ДЖУМАРАВЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
ДЖУНІБ, джунуб, палавыя зносіны
ДЖУТ, цюркскае слова паводле Шыпавай
ДЖУЧЫ, манголькскі хан, бацька Батыя
ДЖЫБРЫЛ, Джаабраіл, Джабрыл, імя анела
ДЖЫБУЦІ, Рэспубліка Джыбуці, у Афрыцы
ДЖЫБУЦІ, сталіца Джыбуці
ДЖЫГІТ, цюркскае слова паводле Шыпавай
ДЖЫДА, Джэдда, горад у Саудаўскай Аравіі
ДЖЫЗА, цуд, здзейснены публічна
ДЖЫЗІЙА, падушны падатак з іншавернаў у мусульманскіх краінах
ДЖЫЗЭЎЛЬ, горад у Іране
ДЖЫМ, назва літары "Дж"
ДЖЫН, дух, стварэнне Аллага
ДЖЫН, аль Джын, 72-я сура з Кур'ана
ДЖЫНЫ, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ДЖЫРДЖЫС, персанаж мусульманскіх паданняў
ДЖЫХАД, змаганне за веру
ДЖЫХАЙКА, мянушка
ДЖЭБРАІЛ, горад у Азербайджане
ДЖЭДА, гл. Джыда
ДЖЭДЖАЛ, праклятце
ДЖЭЗКАЗГАН, горад у Казахстане, у Джзказганскай вобл.
ДЖЭЗКАЗГАНСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у Казахстане
ДЖЭЙРАН, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ДЖЭЛЯЛЬ ЭД-ДЗІН, гл. Джэлал ад-Дзін
ДЖЭНАЗЕ НАМАЗ, гл. Джаназе намаз
ДЖЭНЕ, горад у Малі
ДЖЭННЕТ-УЛЬ-ХУЛЫД, чацвёрты рай
ДЖЭСЕЛТАН, горад у Малайзіі, гл. Котта-Кінабалу
ДЖЭТЫСАЙ, горад у Казахстане, у Паўднева-Казахстанскай вобл.
ДЗВІНА, Заходняя Дзвіна, рака у Беларусі
ДЗЕДУЛЕВІЧЫ, гл. Дзядулавічы
ДЗЕКАБРЫСТЫ на Беларусі
ДЗЕМІДОВІЧ Павел Пятровіч (1871 — 1931), этнограф, фалькларыст
ДЗЕНАЕВІЧ, татарскі княжацкі род у ВКЛ
ДЗЕНАЕВІЧЫ (Дзянаевічы), шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіч

ДЗЕНГА, манеТа, слова цюркскага паходжання
ДЗЕРМЕНД (Р а м а л і е ў Закір ; 1859 — 1921), ТаТарскі лі ТараТар
ДЗЕСЯЦЬ ЗАПАВЕДЗЯЎ БЛАЖЭНСТВА, з КаТэхізіса
ДЗЕСЯЦЬ ЗАПАВЕДЗЯЎ ЗАКОНУ БОЖАГА, з КаТахізіса
ДЗІДА, слова цюркскага паходжання паводле Глогера
ДЗІКАЕ ПОЛЕ, прасТора без ворнай зямлі
ДЗМІТРЫ, браТ Ягайлы
ДЗІН, рэлігія, вера
ДЗІНКА, народ у Судане; есць сунніТы
ДЗІОЛА, народ у Сенегале, Гамбіі, Гвінеі-Бісау; есць сунніТы
ДЗІСНА, горад у Віцебскай вобл.
ДЗІУЛА, народ у Афрыцы; есць сунніТы
ДЗІЯНІСІЙ, епіскап полацкі (1182), свяціцель, свяТы Беларусі
ДЗІЯШЫНЬСКІЯ, хрысціянская фамілія ТаТарскага паходжання паводле Дзядулевіча
ДЗМІТРЫЕЎ Андрэй Сяргеевіч (1925), акадэмік АН, біелаг
ДЗМІТРЫЕЎ ІаАНАВІЧ ДАНСКІ (княжыў 1363 — 1389), вялікі князь рускі
ДЗМІТРЫЙ І ПЕРАЯСЛАЎСКІ, вялікі князь рускі (1276 — 1290).
ДЗУСАЎ Ібрагім МагаметаТавіч (нар. 1905), асяцін-мусульманін, Герой Сав. Саюза, вызначыўся на Беларусі
ДЗЮРАЦЮЛІ, горад у БашкорТасТане, РФ
ДЗЯДЗКІШКА Уладзімір Іосіфавіч (1905 — 1973), акцёр, народны артыСТ
ДЗЯДУЛЕВІЧ СТаніслаў ( ), гісТорык
ДЗЯДУЛЕВІЧЫ (Д з е д у л е в і ч ы), хрысціянская фамілія ТаТарскага паходжання паводле Дзядулевіча
ДЗЯДЫ, народны памінальны абрад, рыТуальная вячэра у памяць памерлых родзічаў
ДЗЯМЕНЦЬЕЎ Васіль Аляксеевіч (1908 — 1974), географ
ДЗЯМЕШКА, слова цюркскага паходжання паводле Глогера
ДЗЯМЧУК Міхаіл Іванавіч (нар. 1946), член-кар. АН, фізік
ДЗЯНАЕВІЧЫ, шляхецкая ТаТарская фамілія паводле Дзядулевіча, гл. Дзенаевічы
ДЗЯНІСАЎ Міхаіл Іванавіч (1900 — 1971), спявак, народны артыСТ
ДЗЯНКЕВІЧЫ, шляхецкая ТаТарская фамілія паводле Дзядулевіча
ДЗЯРБЕНЫНСКІ, гар. пас. у ТаТарсТане, у АкТанышскім раене
ДЗЯРГАЙ Сяргей Сцяпанавіч (1907 — 1980), паэТ
ДЗЯРЖАВА

ДЗЯРЖАВІН Мікалай Севасцьянавіч (1877 — 1953), акадэмік АН, філолаг, гісторык, грамадскі дзеяч

ДЗЯРЖАВІНСК, горад у Казахстане, у Тургайскай вобл.

ДЗЯРЖАЎНАЯ МОВА

ДЗЯРЖЫНСК, К о й д а н а в а , горад у Менскай вобл.

ДЗЯРЖЫНСКІ Фелікс Эдмундавіч (1877 — 1926), дзеяч Камуністычнай партыі і Савецкай дзяржавы

ДЗЯРЖЫНСКІ РАЁН, у Менскай вобл.

ДЗЯТКОЎСКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ДЗЯТЛАВА, горад у Гродзенскай вобл.

ДЗЯТЛАЎСКІ РАЁН, у Гродзенскай вобл.

ДЗЯШУКОВЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

ДЛУГАШ Ян (1415 — 1480), гісторык, дыпламат і рэлігійны дзеяч

ДМАХОЎСКІ Генрых Міхайлавіч (1810 — 1863), скульптар

ДМАХОЎСКІ Уладзімір (1841 — ?), жывапісец

ДМАХОЎСКІ Фадзей Уладзіслававіч (1858 — ?), жывапісец і графік

ДНЕПРАПЯТРОЎСК, горад на Украіне

ДНЯПРО, рака на Беларусі

ДОБРАВЕШЧАННЕ ПРАСВЯТОЙ БАГАРОДЗІЦЫ, З в я с т а в а н е , хрысціянскае свята

ДОБРАСЛАЎЛЕННЕ, малітва ў габраяў, хрысціян і мусульман

ДОБРУШ, горад у Гомельскай вобл.

ДОБРУШСКІ РАЁН, у Гомельскай вобл.

ДОГЕЛЬ Мацей (1715 — 1760), гісторык-архівіст, праваед

ДОЖДЖ, з"ява ў атмасферы

ДОКШЫЦКІ РАЁН, у Віцебскай вобл.

ДОКШЫЦЫ, горад у Віцебскай вобл.

ДОМБАЛЬ Тамаш Францавіч (1890 — 1938), акадэмік АН, эканаміст

ДОМБРА , д а м б р а , слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ДОЎГІРД Анел (1776 — 1835), філосаф, логік, псіхолаг

ДОЎНАР-ЗАПОЛЬСКІ Мітрафан Вікцінавіч (1867 — 1934), гісторык, эканаміст, этнограф

ДОХА, сталіца дзяржавы Катар

ДРАГАМАН, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ДРАГІЧЫН, горад у Брэсцкай вобл.

ДРАГІЧЫНСКІ РАЁН, у Брэсцкай вобл.

ДРАЗДОВІЧ Вікенцій Іосіфавіч (1911 — 1942), Герой Сав. Саюза

ДРАЗДОВІЧ Язэп Нарцызавіч (18888— 1954), мастак, скульптар, этнограф, археолаг

ДРАЗДОЎСКІЯ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

ДРАКЕЎСКІЯ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

ДРАМАДЭР, вярблюд аднагорбы.

ДРАНЬКО-МАЙСКІ Леанід (нар. 1957), паэт.

ДРАЎЛЯНЕ, племянное аб"яднанне усходніх славян у 8 — 10 ст.

ДРАФА, слова тюркскага паходжання паводле Шыпавай

ДРАЖМА, манета

ДРОБАЎ Леанід Ніканоравіч (нар. 1926), мастацтвазнавец і жывапісец

ДРОЗД Валянцін Пятровіч (1906 — 1943), віцэ-адмірал

ДРОНАЎ Федар Амосавіч (1925 — 1944), член-кар. АН, эканаміст

ДРУГАЯ СУСВЕТНАЯ ВАЙНА 1939 — 1945 ГАДОЎ

ДРУГІ УСЯПОЛЬСКІ З"ЕЗД ДЭЛЕГАТАЎ АДДЗЕЛАЎ КУЛЬТУРНА-АСВЕТНІЦКАГА ЗГУРТАВАННЯ ТАТАРАЎ РЭЧЫ ПАСПАЛІТАЙ ПОЛЬШЧЫ

ДРУГІЯ БЛЮДЫ, у татарскай кулінарыі

ДРУЖЧЫЦ (Дружчыц) Васіль Данілавіч (1886 — 1937), гісторык

ДРУЖЫНА, таварыства, згуртаванне, аб"яднанне воінаў; апора князя

ДРУЗЫ, арабы на Блізкім Усходзе, адметныя па рэлігіі ад сунніцтаў

ДРУЗЫ, ал-Друзійа, члены мусульманскай абшчыны з крайніх шыітаў

ДРУК, спосаб пашырэння пісьмовай інфармацыі

ДРУКЕР Соф"я Юр"еўна (1902 — 1984), спявачка, народная артыстка

ДРУЦК, старажытны горад Полацкай зямлі

ДРУЦКАЕ КНІСТВА, у 12 — 16 ст.

ДРУЦКІЯ, старажытны княжацкі род, вядомы з 12 ст.

ДРУЯ, гар. пас. у Віцебскай вобл.

ДРЫБІН, веска, раённы цэнтр у Магілеўскай вобл.

ДРЫБІНСКІ РАЁН, у Магілеўскай вобл.

ДРЫГАВІЧЫ, племянны саюз усходніх славян

ДРЫНЕЎСКІ Міхаіл Паулавіч (нар. 1942), дырыжор, народны артыст

ДРЭВАВЫЯ РАСЛІНЫ

ДРЭЧЫН Сямен Уладзіміравіч (1915 — 1993), артыст балета, народны артыст

ДРЫСА, горад у Віцебскай вобл., гл. Верхнядзвінск

ДУА, дуая, дувая, дуайка, малітва, просьба да Аллага

ДУАЛА, горад у Камеруне

ДУАЛАР, Далавар, сувой з малітвамі

ДУБАЙ, эміраt, гл. Аб"яднаныя арабскія Эміраты

ДУБАЎ Георгій Савельевіч (1933 — 1995), народны артыст, акцер

ДУБАХ Аляксандр Давыдавіч (1883 — 1942), акадэмік АН, докТар сельскагаспадарчых навук

ДУБАШЫНСКІ Павел Піліпавіч (нар. 1931), акцер, народны арТыстТ

ДУБІН Ібрагім Хусаінавіч (нар. 1921), ТаТарын, Герой Сав. Саюза, вызначыўся на Беларусі

ДУБІНСКІ Сяргей АнТонавіч (1884 — 1937), археолаг

ДУБОЎКА Уладзімір Мікалаевіч (1900 — 1976), пісьменнік

ДУБРОВЕНСКІ РАЁН, у Віцебскай вобл.

ДУБРОЎНА, горад у Віцебскай вобл.

ДУБРОЎСКІ ІгнаТ Цімафеевіч (нар. 1906 — 1983), пісьменнік

ДУГА, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ДУДА, духавы музычны інсТрумеНТ, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ДУДА, вош

ДУДАК, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай, Тое, шТо Драфа

ДУДАР (сапр. Д а й л і д о в і ч) Аляксандр Аляксандравіч (1904 — 1937), паэТ

ДУДАРАЎ Аляксей Ануфрыевіч (нар. 1950), драмаТург, празаік

ДУКАТ, залаТая еўрапейская манеТа

ДУЛДЎЛЫ, шляхецкая ТаТарская фамілія паводле Дзядулевіча

ДУЛЕБЫ, сТаражыТнае славянскае аб"яднанне плямен (6 — 9 сТ.)

ДУМБЕЛЕК, крымскаТаТарскі народны музычны інсТрумеНТ

ДУМІН СТаніслаў Уладзіміравіч (нар. 1950), гісТорык

ДУМ"ЯТ, Д а м " е Т а , горад у Егіпце

ДУНГАНЫ, народ у Сярэдняй Азіі і КазахсТане; сунніТы

ДУНІН-МАРЦІНКЕВІЧ ВінцэнТ (1808 — 1889), паэТ, драмаТург

ДУРАНЬ, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ДУРМАН, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ДУРНАВО Мікалай Мікалаевіч (1876 — 1936), акадэмік АН, філолаг

ДУРЭС, горад у Албаніі

ДУСУХАМБЕТАЎ Абу (1920 — 1943), казах, Герой Сав. Саюза, вызначыўся на Беларусі

ДУСЯН, народ у КіТаі; сунніТы

ДУТАР, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ДУХАВЕНСТВА, Так званыя пасрэднікі паміж вернікамі і Богам

ДУХАН, ā д Д у х а н , 44-я сура з Кур"ана, гл. Аддуган

ДУХАН, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ДУХАН, горад у дзяржаве КаТар

ДУХІ, сТварэнні Аллага

ДУХОЎНЫЯ КАШТОЎНАСЦІ

ДУЧМАК, ТаТарская сТрава

ДУШАНБЕ, сТаліца ТаджыкісТана

ДУШАНБЕ, панядзелак

ДУШКЕВІЧ Інеса АнаТольеўна (нар. 1959), арТысТка балеТа, народная арТысТка

ДУШМАН, вораг, непрыяцель

ДУШМАНЛЕНЫ, варожы

ДУШМАНЛІК, непрыяцель

ДУШЭЎСКІ, Дуж-Душэўскі Клаўдзій Сцяпанавіч (1891 — 1959), палітычны дзеяч

ДЫАБЯКІР, гл. Дыябакыр

ДЫБАЙ, эміраТ у складзе ААЭ, гл. Дубай

ДЫБОЎСКІ Бенадзікт Іванавіч (1833 — 1930), заолаг, прыродазнавец, член-кар. АН СССР

ДЫБОЎСКІ Уладзіслаў Іванавіч (1838 — 1910), заолаг, палеанТолаг, мінералог, баТанік

ДЫВАН, слова цюркскага паходжання паводле Глогера

ДЫВАН, савеТ хана; справаздача, рэесТр, канцылярыя

ДЫВДЫК, пакрыцце для каня, чапрак, слова цюркскага паходжання паводле Глогера

ДЫВІЧЫ, горад у Азербайджане

ДЫЯ, в і р а , п е н я , плаТа за кроў, кампенсацыя за забойсТва

ДЫЛА Восіп Лявонавіч (1880 — 1973), пісьменнік і грамадскі дзеяч

ДЫПЛАМАТЫЧНЫЯ ЗНОСІНЫ, д ы п л а м а Т ы я

ДЫСПАНСЕРЫ, спецыяльныя лячэбныя ўсТановы

ДЫРАДАВА, Д ы р э - Д а у а , горад у Эфіопіі

ДЫРВІНОВІЧЫ, хрысціянская фамілія ТаТарскага паходжання паводле Дзядулевіча

ДЫРВЯНКІЯ, хрысціянская фамілія ТаТарскага паходжання паводле Дзядулевіча

ДЫЯЛЕКТНАЯ МОВА

ДЫЯСПАРА ТАТАРСКАЯ

ДЭКАРАТЫЎНЫЯ РАСЛІНЫ

ДЭМАКРАТЫЯ, форма дзяржаўна-палітычнай арганізацыі грамадсТва

ДЭМАНАЛОГІЯ, сукупнасць міфічных уяўленняў

ДЫЯРБАКЫР, Д ы я б я к і р , горад у Турцыі

ДЫЯНІСІЙ ПОЛАЦКІ (? — 1182), епіскап полацкі, свяТы

ДЫЯФА, гасціннасць (гл. арТыкул Гасціннасць)

ДЖВУР, д э в а р , малітва над памерлым

ДЭЛІ, сТаліца Індыі

ДЭЛЬЯ, сукня, Тканіна, слова цюркскага паходжання паводле Глогера

ДЭНАЦЫЯНАЛІЗАЦЫЯ , на Беларусі — паланізацыя, русіфікацыя

ДЭПАРТАЦЫЯ, прымусовае высяленне з Бацькаўшчыны
ДЭМЕШКА, д з я м е ш к а , турэцкая шабля паводле Глогера
ДЭНІЗЛІ, горад у Турцыі
ДЭРВІШ, д а р в і ш , член брацтва (тварыка), суфій
ДЭРВІШ, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ДЭРВІШ-ХАН, хан Залатой Арды (1416 — 1419)
ДЭРУЗЫ, д э р у х а ч ы , чыноўнік хана накштал баскага
ДЭСЕРТ, у татарскай кулінарыі
ДЭЎЛЕТ БЕРДЭ, хан, гл. ў арт. Залатая Арда
ДЭЎЛЕТ ГІРЭЙ І ТАХТ АЛГАН, крымскі хан (правіў 1551 — 1577)
ДЭЎЛЕТ ГІРЭЙ ІІ, крымскі хан (правіў 1699 — 1702; 1708 — 1713)
ДЭЖКАНБАЕЎ Абдусалім (1906 — 1943), узбек, Герой Сав. Саюза, вызначыўся на Беларусі
ДЭЖКАНІН, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ДЭШТ-І-КЫПЧАК, Д э ш т – і – К і п ч а к , адна з назваў Залатой Арды
Д"ЯКЕВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

Джукентай, гістарычны населены пункт у Татарстане
Дамавік, жыхар, гаспадар
Дзядзькаванне, звычай аддаваць дзяцей гляжыць на выхаванне ў сяброўскую сям'ю
Дубной Сямён Маркавіч (1860–1941), гісторык, публіцыст, грамадскі дзеяч
Дырхем, срэбраная манета ў краінах мусульманскага Усходу
Данілаў Аляксандр Мікалаевіч (нар.), чл.-кар. з 1996 г., самаробка
Дзяміцык Яўген Пайлавіч (нар.), акадэмік АН з 1996 г., медык
Данайценка, дадатковы член скада
Дзейнік, галоўны член скада
Дзеяслоў, частка мовы
Дзіяналогія беларускай да хрысціянства

Е

Е, літара

ЕБЭЛЛОВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ЕВА, жонка Адама, гл. Хава

ЕВАНГЕЛІІ, раннехрысціянскія творы-казанні. Гл. таксама Інджыл

ЕВАНГЕЛЬСКІЯ ХРЫСЦІЯНЕ, гл. таксама Баптысты

ЕГІПЕТ, Арабская Рэспубліка Егіпет, дзяржава у Афрыцы, часткова у Азіі

ЕГІПЕЦКІЯ АРАБЫ, егіпцяне, народ, асноўнае насельніцтва Егіпта

ЕГУДЧЫК, габрэй

ЕДЫГЕЙ, эмір, перамог Тахтамыша

ЕКА, адно з самых неабходных умоў існавання чалавека

ЕЖЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

ЕЗ, яз, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ЕЗАВІТАЎ Канстанцін Барысавіч (1893 — 1946), палітычны і грамадскі дзеяч

ЕЗЕКІЛЬ, прарок, гл. Зу аль-Кіфаль

ЕЗІДЫ, язіды, субэтнічная група курдаў, адметная рэлігія

ЕЗУІТЫ, члены каталіцкага манаскага ордэна "Таварыства Ісуса"

ЕЗЯРЫШЧА, гар. пас. у Віцебскай вобл.

ЕК, не, няма

ЕКАЦЯРЫНБУРГ, былы Свярдлоўск, горад у Расійскай Федэрацыі

ЕКАЦЯРЫНАБУРГСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у Расійскай Федэрацыі

ЕКУБ, гл. Якуб

ЕКСЕНБЕ, хрысціянскае свята — нядзеля

ЕЛАБУГА, горад у Татарстане, цэнтр раена

ЕЛІЗАР"ЕЎ Валянцін Мікалаевіч (нар. 1947), народны артыст, балетмейстар

ЕЛІЗЕЙ, прарок, гл. Яса, аль-Яса

ЕЛІСЕЙ ЛАЎРЫШАЎСКІ, прападобны, святы зямлі Беларускай [1250]

ЕЛЬСК, горад у Гомельскай вобл.

ЕЛЬСКІ Аляксандр Карлавіч (1834 — 1916), гісторык, этнограф, публіцыст, пісьменнік

ЕЛЬСКІ Казімір (1782 — 1867), скульптар

ЕЛЬСКІ Міхаіл Карлавіч (1831 — 1904), скрыпач, кампазітар, музычны пісьменнік

ЕЛЬСКІ РАЁН, у Гомельскай вобл.

ЕЛЬЦЫН Барыс Мікалаевіч (нар. 1931), прэзідэнт Расійскай Федэрацыі (з 1991 г.)

ЕЛЬЯСЭВІЧЫ або ЕЛЬЯШЭВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ЕЛЬЯШЭВІЧ Аляксандр, ротмістр татарскага эскадрона у час Другой сусветнай вайны

ЕЛЬЯШЭВІЧ Міхаіл Аляксандравіч (нар. 1908 г.), акадэмік АН, фізік

ЕЛЬЯШЭВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча, гл. Ельясэвічы

ЕМЯЛЬЯНАЎ Якаў (1848 — 1899), татарскі паэт

ЕНІ-ШЭГРЫ, татарская назва Навагрудка

ЕНІКІ Амірхан (нар. 1909 г.), татарскі літаратар

ЕПАРХІЯ, асноўная царкоўна-адміністрацыйная адзінка у хрысціян

ЕРАФЕЕЎ Барыс Васілевіч (нар. 1909 г.), акадэмік АН, хімік

ЕРМАЛАЕЎ Аляксей Міхайлавіч (1910 — 1975), артыст балета, народны артыст

ЕРМАЛОВІЧ Мікалай Іванавіч (нар. 1921 г.), гісторык і пісьменнік

ЕРМАЧЭНКА Іван Абрамавіч (1894 — 1970), палітычны дзеяч

ЕРМЕНТАЎ, горад у Казахстане, у Акмолінскай вобл.

ЕРЭМФЕРДЭН, хан, гл. у арт. Залатая Арда

ЕСАУЛ, а с с а в у л , слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ЕСЕНТУКІ, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ЕТМУШ, лік 70

ЕЎЛАХ, горад у Азербайджане

ЕЎЛАШОЎСКІ Федар Міхайлавіч (1546 — 1616), грамадскі дзеяч, пісьменнік-мемуарыст

ЕЎПАТОРЫЯ, горад у Крыме

ЕЎРОПА, частка свету

ЕЎТУШЭНКА Яўген Аляксандравіч (нар. 1933 г.), паэт

ЕФРАСІННЯ ПОЛАЦКАЯ (каля 1120 — 1173), княгіня, ігумення манастыра, асветніца, святая

ЕЎФРАТ, рака на Блізкім Усходзе

ЕШЫВА, е ш ы б о т , габрэйская навучальная установа

ЕЎПЕНЬ, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ЕЦЦЫ, малітва пасля змяркання

Ж

Ж, літара

ЖАБІНКА, горад у Брэсцкай вобл.

ЖАБІНКАЎСКІ РАЁН, у Брэсцкай вобл.

ЖАБРОЎСКІ Тамаш (1714— 1758), архітэктар, матэматык

ЖАВІСТА, ж э в і с т а , значэнне слова страчана

ЖАЛОБА

ЖАЛОБНАЯ ВЯЧЭРА, с т ы п а , пасля пахавання памерлага і на угодкі

ЖАЛТОЎСКІ Іван УЛАДЗІСЛАВАВІЧ (1867 — 1959), ганеровы акадэмік АН, архітэктар

ЖАЛУДОК, гар. пас. у Гродзенскай вобл.

ЖАЛЯЗОЎСКІ Ігар Мікалаевіч (нар. 1963 г.), спартсмен, чэмпіен свету

ЖАНЗАКАЎ Абдулла, казах, Герой Сав.Саюза (1918 — 1944)

ЖАНТАС, горад у Казахстане, у Джамбулскай вобл.

ЖАНЧЫНА, яе статус

ЖАРКЕНТ, горад у Казахстане, у Талды-Курганскай вобл.

ЖАЎРЫД Павел Якаулевіч (1889 — 1937), палітычны і ваенны дзеяч

ЖДАНОВІЧ, татарскі князь у ВКЛ

ЖДАНОВІЧ Ібрагім Якубавіч (1888 — 1943), поўны Георгіеўскі кавалер

ЖДАНОВІЧ Якуб, імам

ЖДАНОВІЧ-ПЛАТОНАВА Ірына-Фларыянаўна (1906 — 1941), актрыса, народная артыстка

ЖДАНОВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ЖДАНОВІЧЫ гербу Прыяцель, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ЖДАНОВІЧЫ, артысты — Ірына Фларыянаўна (нар. 1906 г.), Фларыян Паулавіч (1884 — 1942)

ЖЛОБА Сафроній Паулавіч (1950 г. нарадж.), гісторык

ЖЛОБІН, горад у Гомельскай вобл.

ЖЛОБІНСКІ РАЁН, у Гомельскай вобл.

ЖНІВЕНЬ, назва месяца

ЖОДЗІНА, горад у Менскай вобл.

ЖОДЗІШКІ, татарская веска у Літве

ЖОНКА І МУЖ У НОВЫМ ЗАПАВЕЦЕ, з Катэхізіса

ЖУБЖЫЦКІЯ (раней ЖУБРЫЦКІЯ), хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

ЖУК Аляксандр Аляксандравіч (нар. 1947), пісьменнік

ЖУКЕВІЧЫ або ЖУКОВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

ЖУКІ, ц в е р д а к р ы л ы я , атрад насякомых

ЖУКОВІЧ Васіль Аляксеевіч (нар. 1940), паэт, празаік, перакладчык

ЖУПАН, верхняе адзенне; слова цюркскага паходжання паводле М Глогера, Шыпавай

ЖУРАВІНЫ, ягады

ЖУКОВІЧЫ, гл. Жукевічы

ЖУРАЎСКІ Аркадзь Іосіфавіч (нар. 1924), чл.-кар. АН, мовавед

ЖУРБА Іван Якаулевіч (1881 — 1964), паэт

ЖУЧКЕВІЧ Вадзім Андрэевіч (1915 — 1985), географ

ЖУКЕВІЧЫ, шляхецкая фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

ЖУКОВІЧЫ, шляхецкая фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча; гл. Жукевічы

ЖЫВАПІС, від выяўленчага мастацтва

ЖЫВЕЛАГАДОЎЛЯ, найважнейшая галіна сельскай гаспадаркі

ЖЫВЕЛЬНЫ СВЕТ

ЖЫГІМОНТ І КЕЙСТУТАВІЧ (1432 — 1440), вялікі князь літоўскі

ЖЫГІМОНТ ІІ (1505 — 1548) , вялікі князь ВКЛ і кароль Польшчы

ЖЫГІМОНТ ІІІ (1545 — 1572), вялікі князь ВКЛ і кароль Польшчы

ЖЫГІМОНТ Іу (1585 — 1632), вялікі князь ВКЛ і кароль Польшчы

ЖЫДЛІЦКІ Вацлаў (нар. 1931), літаратуразнавец

ЖЫДОВІЧ Марыя Андрэеўна (1906 — 1977), моваznавец

ЖЫЛІБЕР Жан Эмануэль (1741 — 1814), натураліст, хірург, анатам

ЖЫЛІНСКІ Іосіф Іпалітавіч (1834 — 1916), геадэзіст, меліяратар

ЖЫЛІНСКІЯ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

ЖЫЛКА Уладзімір Адамавіч (1900 — 1933), паэт

ЖЫЛЛЕ, збудаванні для засцярогі чалавека ад холаду і вільгаці

ЖЫЛУНОВІЧ Зміцер Хведаравіч (1887 — 1937), акад. АН, пісьменнік, дзяржаўны дзеяч, гл. Гартны Цішка

ЖЫНЕВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

ЖЫНОВІЧ Іосіф Іосіфавіч (1907 — 1974), музыкант, дырыжор, кампазітар, народны артыст

ЖЫРМУНСКІ Аляксандр Мацвеевіч (1887 — 1970), чл.-кар. АН, геолаг

ЖЫРОВІЦКАЯ ІКОНА БОЖАЕ МАЦІ, шануецца хрысціянамі за дабрадатную моц

ЖЫТА, найважнейшая харчовая культура; гл. Таксама Хлеб

ЖЫТКАВІЦКІ РАЁН, у Гомельскай

ЖЫТКАВІЧЫ, горад у Гомельскай вобл.

"ЖЫЦІЕ ТАТАРСКАЕ", татарскі часопіс у дарэвалюцыйнай Польшчы

ЖЭ, назва-літары, якая азначае гук "Ж"

ЖЭБРАК Антон Раманавіч (1902 — 1965), акад. АН, батанік

ЖЭМЧУГ, слова цюркскага паходжання паводле Шчавінскага

„Жыве Беларусь!" патрыятычны заклік-дэвіз

Жыжаль, апякун рамёстваў, кавальства, сапернік Перуна

Жыцень, час уладарання бога збажыны

З

З, літара
ЗА, назва літары "З"
ЗААЗЕРНАЕ, горад у Крыме
ЗАБАБОНЫ
ЗАБАЛОТНЫ Данiла Кірылавiч (1866 — 1929), акадэмік АН, бiелаг
ЗАБАНІЕ, гл. Забанне
ЗАБЛОЦКІ, мурза ялаірскі
ЗАБЛОЦКІ-ЛЯДА Тадавуш Гілярыевіч (1811 — 1847), паэт
ЗАБЛОЦКІЯ гербу Іллорыя, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
ЗАБЛОЦКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
ЗАБОРАЎ Барыс Абрамавіч (нар. 1935), жывапісец, графік
ЗАБОРСКІ Георгій Уладзіміравіч (нар. 1909), архітэктар, народны архітэктар
ЗАБОРСКІ Сяргей Сцяпанавіч (нар. 1911), чл.-кар. АН, фізік
ЗАБЭЙДА-СУМІЦКІ Міхаіл Іванавіч (1900 — 1981), спявак
ЗАБЯРЭЗІНСКІЯ, шляхецкі род у ВКЛ
ЗАВАДЖ, н і к я х , у р с , д ж а в а з , раўнапраўны шлюб
ЗАВАЦКІЯ, мурзы
ЗАВАДСКІЯ (З а в а ц к і я), шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
ЗАВАЦКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча, гл. Завадскія
ЗАВІЙА, к е л я , с у ф і я , абіцель
ЗАВІТНЕВІЧ Уладзімір Зянонавіч (1853 — 1927), археолаг і гісторык
ЗАВІШЫ, шляхецкі род у ВКЛ
ЗАГАВА, народ у Судане і Чадзе; есць суніты
ЗАГАДКА, жанр фальклору
ЗАГАЛЬСКІЯ, шляхецкая-татарская фамілія паводле Дзядулевіча
ЗАГРЭБ, сталіца Харватыі
ЗАГАРЭМЕННЕ, частка шлюбнага абраду
ЗАЖОРА, з а ж о р , слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай; з"ява на рацэ зімою
ЗАЖЫНКІ, старадаўнія земляробчыя звычаі і абрады
ЗАЖЫЦКІЯ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча
ЗАІНСК, горад у Татарстане, цэнтр раена

ЗАІР, Р э с п у б л і к а З а і р , у Цэнтральнай Афрыцы; есць мусульмане -

ЗАЙ, рака у Татарстане

ЗАЙД БЕН САБІТ (615 — 665), сакратар Мухаммеда

ЗАЙСАН, горад у Казахстане, ва Усходне-Казахстанскай вобл.

ЗАЙЦАЎ Яўген Аляксеевіч (нар. 1908), жывапісец, народны мастак

ЗАКА, гл. Закят

ЗАКАЗІК, Э з - З а к а з і к , горад у Егіпце

ЗАКАЗНІКІ

ЗАКАМ"Е, фізіка-геаграфічны раен Татарстана

ЗАКАРЫЯ, З а х а р ы я , куранічны персанаж, прарок

ЗАКАТ, гл. Закят

ЗАКАТАЛЫ, горад у Азербайджане

ЗАКІ Шамсетдзін (1825 — 1865), татарскі літаратар

ЗАКІРАЎ Ахмет Закіравіч (нар. 1911), башкір, Герой Сав. Саюза

ЗАКЛІНАННІ, асобныя словы або слоўныя формулы, нібыта здольныя засцерагчы ад няшчасця, хвароб, смерці

ЗАКОННІКАЎ Сяргей Іванавіч (нар. 1946), паэт

ЗАКРЭЎСКІ Аркадзь Дзмітрыевіч (нар. 1928), чл.-кар. АН, доктар тахнічных навук

ЗАЛ, назва літары "З"

ЗАЛАМАІ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ЗАЛАТАРОЎ Васіль Андрэевіч (1872 — 1964), кампазітар, народны артыст

ЗАЛАТАРОЎ (І в а н о у) Карп Іванавіч (? — 1698), жывапісец

ЗАКЯТ, З а к а , з а к а т , з е к о т , падатак на карысць бедных

ЗАЛАТАЯ АРДА, Д э ш т - і - К ы п ч а к , Д э ш т - і - К і п ч а к , дзяржава у сярэднія вякі

ЗАЛЕСКІ Адам Іосіфавіч (нар. 1912), гісторык-этнограф

ЗАЛЕСКІ Аляксандр Яфімавіч (нар. 1939), чл.-кар. АН, матэматык

ЗАЛЕСКІ Браніслаў Францавіч (1819 — 1880), мастак, пісьменнік

ЗАЛЕСКІЯ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

ЗАЛІМАН, злы, нядобры

ЗАЛЬЗАЛЯ, а л ь З а л ь з а л я , 99-я сура з Кур'ана, гл. Аззальзаля

ЗАМАК, тып абарончага збудавання

ЗАМАРАЗКІ, атмасферная з"ява

ЗАМБААНГА, горад на Філіпінах

ЗАМЕНГАФ Людвік (1859 — 1917), урач і лінгвіст

ЗАМЕНСКІЯ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

ЗАМЗАМ, студня на тэрыторыі ал-Масджыд-ал-Харам

ЗАМОВЫ, праявы рэлігійных поглядаў першабытнага чалавека

ЗАМОЦІН Іван Іванавіч (1873 — 1942), акадэмік АН, філолаг

ЗАМОЦІН Мікалай Мікалаевіч Міграфанавіч (1900 — 1965), чл.-кар. АН, доктар сельскагаспадарчых навук

ЗАН Тамаш (1796 — 1855), паэт, удзельнік рэвалюцыйнага руху на Беларусі і у Літве

ЗАНГЕЛАН, горад у Азербайджане

ЗАНЗІБАР, горад у Танзаніі

ЗАНЯТКІ БЕЛАРУСКІХ ТАТАРАЎ

ЗАПАВЕДНІКІ, ахоўныя тэрыторыі

ЗАПАРОЖЖА, горад на Украіне

ЗАПРУДНІК Янка (нар. 1926), гісторык, палітолаг, паэт, публіцыст. Сапр. Вільчыцкі Сяргей Мікалаевіч

ЗАПУСТЫ, гл. Масленіца

ЗАРАМА, народ у Танзаніі, сунніты

ЗАРОНАК Тацяна Піліпаўна (нар. 1917), актрыса, нар. артыстка

ЗАРАНКА Сяргей Канстанцінавіч (1818 — 1870), жывапісец

ЗАРАР, шкода, страта

ЗАРДОБ, горад у Азербайджане

ЗАРЫЦКІ Аляксей Аляксандравіч (нар. 1911), паэт

ЗАРЫЯ, горад у Нігеры

ЗАРЫЯТ, аль З а р ы я т , 51-я сура з Кур'ана

ЗАРЭЦКІ (сапр. К а с я н к о у) Міхаіл Яхімавіч (1901 — 1937) пісьменнік

ЗАСЕЦКІ Мятр Іванавіч (1899 — 1941), спявак, народны артыст

ЗАСЛАЎЕ, горад у Менскай вобл.

ЗАСЛАЎЕ-НАД-ГАРЫННЮ, бітва у 1491 годзе

ЗАСЛАЎСКАЕ ВАДАСХОВІШЧА

ЗАСЛАЎСКІЯ, княжацкі род у ВКЛ

ЗАСЛОНАЎ Канстанцін Сяргеевіч (1909 — 1942), Герой Сав. Саюза

ЗАСТУПНІЦА МЕНСКА, ікона Свята-Духаускага сабора, шануецца хрысціянамі

ЗАСУЛЬСКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ЗАСУХА, атмасферная з"ява

ЗАСЦЕНАК, З а с ц е н к і т а т а р с к і я; гл. таксама Ваколіцы татарскія

ЗАСЦЯНКОВАЯ ШЛЯХТА
ЗАТОНСКІ Уладзімір Пятровіч (1888 — 1938), акадэмік АН, дзяржаўны і партыйны дзеяч
ЗАХАРКА Васіль Іванавіч (1877 — 1943), палітычны дзеяч
ЗАХАРЫЯ, прарок, гл. Захарыя
ЗАХАРЭВІЧ Марыя Георгіеўна (нар. 1936), актрыса, нар. артыстка
ЗАХІД, з е х і д , З а г і д , аскет
ЗАХІР, аз-З а х і р , адно з іменаў Аллага
ЗАХЛЕЎНЫ Леанід Канстанцінавіч (нар. 1947), кампазітар
ЗАХОДНЕ-КАЗАХСТАНСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у Казахстане
ЗАХОДНІ БЕРАГ РАКІ ІАРДАН, у Палесціне
ЗАХОДНЯЯ БЕЛАРУСЬ
ЗАХОДНЯЯ ДЗВІНА, рака
ЗАХОДНЯЯ САХАРА, на паўночным захадзе Афрыкі. Мусульмане
ЗАЦЭПІН Мікалай Мікалаевіч (нар. 1920), чл.-кар. АН, доктар тэхнічных навук
ЗАЯНЧКОЎСКІ Ананія, навуковец
ЗАЯНЧКОЎСКІ В. , навуковец
ЗАЯЦ Леанард Іосіфавіч (1890 — 1935), палітычны дзеяч
ЗБОЖЖАВЫЯ РАСЛІНЫ, з б о ж ж а
ЗБОРАК, слова царкоўнага паходжання паводле Шыпавай
ЗБРОЯ ТАТАРСКАГА ВОІНА
ЗВЕЗДАЧОТАЎ Мікалай Нятровіч (1904 — 1985), акцёр, нар. артыст
ЗВЕРАВА Наталля Мараўна (нар. 1971), спартсменка
ЗВЕРАГАДОЎЛЯ
ЗВЕСТАВАННЕ, адно з дванадзесяці свят хрысціян. Гл. Благавешчанне
ЗВОНАК Пётр Барысавіч (нар. 1907), паэт
ЗВЫЧАЙ
ЗВЯРЫ, млекакормячыя
ЗГУРТАВАННЕ КАЎНАСКІХ МУСУЛЬМАНАЎ
ЗГУРТАВАННЕ МУСУЛЬМАН СТАЛІЧНАГА ГОРАДА ВАРШАВЫ
ЗГУРТАВАННЕ ТАТАРАЎ ПОЛЬШЧЫ, ЛІТВЫ, БЕЛАРУСІ І УКРАІНЫ (З ТПЛУ)
ЗГУРТАВАННЕ ТАТАРАЎ-МУСУЛЬМАН НА БЕЛАРУСІ "АЛЬ-КІТАБ", гл. Беларускае згуртаванне татарау-мусульман "Аль-Кітаб"
ЗДАНОВІЧ Якуб, імам Менскай мячэці
ЗДЗЯХОЎСКІ Мар"ян (1861 — 1938), літаратуразнавец і публіцыст

ЗГУРТАВАННЕ БЕЛАРУСКАЙ ШЛЯХТЫ

ЗДЗЯНЦЕЛЬСКІЯ, шляхецкая таТарская фамілія паводле Дзядулевіча
ЗЕ, назва літары "З"
ЗЕБУР, псалмы Давіда
ЗЕЙД, порТ у Аб"яднаных Арабскіх ЭмірацТах
ЗЕКУМ, назва пекла
ЗЕКОТ, гл. Закят
ЗЕЛЕНДОЛ, таТарская назва горада Зеленадольска
ЗЕЛЕНАДОЛЬСК, З е л е н д о л , горад у ТаТарсТане, раённы цэнТр
ЗЕЛЬНАЯ, адно з дванадзесяТых свяТ у хрысціян, гл. ПрачысТая
ЗЕЛЯНЕЦ, свяТа у хрысціян, гл. Семуха
ЗЕМБІЦКІЯ, хрысціянская фамілія таТарскага паходжання паводле Дзядулевіча
ЗЕМЗЕМ, крыніца з цудадзейнай вадой у горадзе Мекка, гл. Замзам
ЗЕМЛЕКАРЫСТАННЕ
ЗЕМЛЕТРАСЕННЕ, з е м л я з д р ы г
ЗЕМЛЯРОБСТВА, найважнейшы заняТак людзей
ЗЕМНАВОДНЫЯ, а м ф і б і і , клас пазваночных
ЗЕНАГА, народ у МаурыТаніі, суніТы
ЗЕНДЖАН, горад у Іране
ЗЕНДЖЭБІЛЬ, назва нейкай ракі
ЗЕНІЦА, горад у Босніі
ЗЕРНЕБАБОВЫЯ КУЛЬТУРЫ
ЗЕРЫЕ, нейкая сТрава
ЗЕРЭЦЬ, гл. Мізар
ЗІГНЕ Абдула, таТарскі гісТорык
ЗІЗАНІЙ Лаурэнцій (? — 1634), педагог, царкоўны дзеяч, перакладчык
ЗІЙАРА, паломніцТва да магіл шыіцкіх імамаў
ЗІКР, з і к е р , праслаўленне імя Аллага
ЗІЛЬ ДЖЭЛЯЛЬ, рай
ЗІЛЬ-КААДА, З і л ь - К а ' д а, З і л ь - К а д , 11-ы месяц мусульманскага календара
ЗІЛЬ-КАД, назва 11-га месяца, гл. Зіль-Каадда
ЗІЛЬ-ХАДЖА, З і л ь - Х а д ж д ж а , З у л ь Х а д д ж а , назва 12-га месяца мусульманскага календара
ЗІМЯНІН Міхаіл Васілевіч (1914 — 1995), Герой Сац. Працы, парТыйны дзеяч
ЗІНА, с і ф а к , незаконная сувязь, пралюбадзействА
ЗІНДЗІК, з і н д ы к , паслядоўнік многабожжа
ЗІНДЫК, Той, хТо не верыць у адзінага Бога, гл. Зіндзік
ЗІНДЭР, горад у Нігерыі

ЗІПУН, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ЗІРЭЦЬ, гл. Мізар
ЗЛАТАВА Людміла Іванауна (нар. 1937), спявачка, народная артыстка
ЗЛОТЫ, грашовая адзінка
ЗЛОЧАЎ, турма у гэтым горадзе у Польшчы у 16 ст. для татараў
ЗЛУЧАНЫЯ ШТАТЫ АМЕРЫКІ, ЗША, дзяржава у Паўночнай Амерыцы
ЗНАХАРСТВА
ЗНОСКА Ян (1772 — 1833), філосаф, палітэканом, перакладчык
ЗУ АЛЬ-КІФАЛЬ, Езекіль, прарок
ЗУБКО Антоні (1797 — 1884), рэлігійны дзеяч
ЗУБОВЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча
ЗУБЯЛЕВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча
ЗУГАЙР ІБН АБІ СУЛЬМА (530 — 627), арабскі паэт
ЗУГР, паўдзенная малітва
ЗУЕНАК Васіль Васілевіч (нар. 1935), паэт і крытык
ЗУКРУФ, аз-Зукруф, 43-я сура з Кур'ана, гл. Аззугруф
ЗУ-Л-ДЖАЛАЛ ВА-Л-ІКРАМ, адно з іменаў Аллага
ЗУ-Л-КАРНАЙН, куранічны персанаж
ЗУ-Л-ФАКАР, меч Мухаммеда
ЗЛЫМ, злачыннае парушэнне устаноуленых нормаў паводзін паміж людзьмі
ЗУ-ЛЬ-КААДДА, 11-ы месяц мусульманскага календара, гл. Зіль-Каадда
ЗУЛЬФІЯ (сапр. Ісраілава Зульфія; нар. 1915), народная паэтэса Узбекістана, звязана з Беларуссю
ЗУ-ЛЬ-ХАДДЖА, назва 12-га месяца, гл. Зіль-Хадджа
ЗУЛЯЛЬ, крыніца у Раю
ЗУМАР, аз Зумар, 39-я сура з Кур'ана, гл. Аззумар
ЗУРНА, музычны інструмент, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ЗУХД, Зухуд, устрыманне, адрачэнне
ЗУЯ, горад у Крыме
ЗЫ, назва літары "З"
ЗЫГМУНТ І КЕЙСУТАВІЧ, гл. Жыгімонт І Кейстутавіч
ЗЫГМУНТ АЎГУСТ, гл. Жыгімонт ІІ Аўгуст
ЗЫГМУНТ СТАРЫ, гл. Жыгімонт І Стары
ЗЫГМУНТ ІІІ, гл. Жыгімонт ІІІ Аўгуст
ЗЫРАНАЎСК, горад у Казахстане, на Усходне-Казахстанскай вобл.

ЗЭБАННЕ, з а б а н і е , мукі у пекле
ЗЭГІД, гл. Захід
ЗЭЛЬВА, гар. паселак у Гродзенскай вобл.
ЗЭЛЬВЕНСКІ РАЁН, у Гродзенскай вобл.
ЗЮВАНАЎ Міхаіл Акімавіч (1906 — 1977), спявак, народны артыст
ЗЮРЫЕ, нашчадкі
ЗЯЛЕНАЯ РОШЧА, гар. паселак у Татарстане, у Ленінагорскім раене
ЗЯЛЕНЫ БОР, рабочы паселак у Менскай вобл.
ЗЯЛЕНЫЯ СВЯТКІ, свята у хрысціян, гл. Семуха
ЗЯЛЬДОВІЧ Яўкаў Барысавіч (1914 — 1987), акадэмік АН СССР, Тройчы Герой Сац. Працы, фізік
ЗЯМЯНЕ, ваеннаслужылае насельніцтва, катэгорыя татарау, с в а я з а м ц ы
ЗЯМКЕВІЧ Рамуальд Аляксандравіч (1881 — 1943 ці 1944), гісторык літаратуры
ЗЯЦКЕВІЧ Сулiман, "вой татарскі" у Менску

Засцераганьне ўзброеньне
Збіральніцтва, адна з формаў гаспадарчай дзейнасці чалавека
Зброя, сукупнасць прыладаў нападзеньня і абароны
Згуртаванне беларускай шляхты
Здольнасьць, від адзінкі зьявы
Земствы, органы мясцовага самакіраваньня
Зіма, свята нязначны агонь
Зунделевіч Арон Ісакавіч (1854-1923), дзеяч вызвольнага-народніцкага руху
Зюзя, перасаньне беларускай міфалогіі, боства холаду
Займеньнік, частка мовы
Злучнік, службовае слова для злучэньня сказаў і слоў

І

І, літара

І, выклічнік

ІААН, Ян, складальнік Новага Запавету

ІААН ІІ ПАМЯРКОЎНЫ (правіў у 1353 — 1359 гг.), князь рускі

ІААКІМ (1621 — 1690), патрыарх Маскоўскі і ўсея Русі

ІАРДАН, рака на Блізкім Усходзе

ІАРДАНІЯ, Іарданскае Гашымідзкае Каралоўства, на Блізкім Усходзе

ІАРДАНСКІЯ АРАБЫ, народ у Іарданіі, суніты

ІАЎЧУК Міхаіл Трыфанавіч (1908 — 1990), чл.-кар АН СССР, філосаф

ІБАДА, навука аб рэлігійных абрадах

ІБАДАН, горад у Нігерыі

ІБАДЫТЫ, секта Ісламу

ІБАДЭТ, дзеянне ў час малення ў Кадыр-Ноч

ІБЛІС, шайтан, фірай, чорт, д"ябал

ІБН, сын, мужчына

ІБНАТ, ібнэт, дачка, кабета

ІБН АЛЬ-АРАБІ (1164 — 1240), арабскі містык (суфі)

ІБН АЛЬ-БАЙТАР (памер 1248), арабскі медык, батанік

ІБН БАТУТА (1304 — 1369), арабскі падарожнік

ІБН ГАБІРЫЁЛЬ Саламон (1021 — 1056), філосаф, паэт, граматык

ІБН ГАЎКАЛЬ Мухаммед (10 ст.), падарожнік і географ

ІБН ГІШАМ (памёр 834), біограф Мухаммеда

ІБН ДЖУБАЙР (памер 1217), арабскі падарожнік і пісьменнік

ІБН АЗ-ЗУБАЙР (624 — 692), унук Абу Бакра, член камісіі па ўкладанні парадку сур Кур"ана

ІБН КУЗМАН (памер 1160), арабскі паэт

ІБН КУТАЙБА (828 — 889), філолаг, граматык, літаратуразнавец

ІБН МАДЖЫД (нарадз. 1430), навігатар, штурман да Гамы

ІБН МІСКВАЙХ (памер 1030), арабскі гісторык і філосаф-маралісг

ІБН АЛЬ-МУТАЗ (861 — 908), паэт і тэарэтык арабскай паэзіі

ІБН РУШД (1126 — 1198), філосаф, доктар, праведн

ІБН СІНА, Авіцэна (980 — 1037), арабскі медык, філосаф

ІБН ТУМАРТ (1077 — 1128), махдзі — рэлігійны рэфарматар

ІБН ТУФАЙЛЬ (1110 — 1185), арабскі філосаф і доктар

ІБН ФАДЛАН (9 — 10 ст.), арабскі падарожнік, пісьменнік

ІБН ХАЛІКАН (1211 — 1282), арабскі пісьменнік-біограф

ІБН ХАЛЬДУН (1332 — 1406), арабскі мысліцель, гуманіст, філосаф, гісторык

ІБН ХАМДЗІС (Гамдзіс) (1055 — 1132), арабскі паэт

ІБН ХАРДАДБЕХ (825 — 912), географ, персідскага паходжання

ІБН ХАЎКАЛЬ (10 ст.), гл. Ібн Гаукаль

ІБРАГІМ, А у р а а м , куранічны персанаж

ІБРАГІМ, 14-я сура Кур"ана

ІБРАГІМ ІБН ЯКУБ (10 ст.), падарожнік і купец

ІБРАГІМАЎ Галімджан (1887 — 1938), татарскі пісьменнік

ІБРАГІМАЎ Нігмат, татарскі публіцыст.

ІБРАГІМАЎ Тамірбек, казах, Герой Сав. Саюза (1922 — 1943)

ІБРАЕЎ Айткеш Абаевіч, казах, Герой Сав. Саюза (1924 — 1944)

ІБРЫК, і м б р ы к , посуд для вады, жбан, чайнік

ІБРЫЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча, гл. Райжаускія

ІВАН ГАЛАВАСЕК, у гэты дзень адзначаецца трагічная падзея — адсячэнне галавы Іаана Хрысціцеля

ІВАН, прарок, гл. Ях"я

ІВАН, АНТОНІЙ І ЯЎСТАФІЙ, віленскія пакутнікі

ІВАН КАЛІТА (правіў у 1928 — 1340 гг.), вялікі князь рускі

ІВАН ІІІ (правіў у 1462 — 1505 гг.), вялікі князь рускі

ІВАН ІУ ЖАХЛІВЫ (Грозны) (правіў у 1533 — 1584), рускі цар

ІВАНАВА, Я н а в а , горад у Брэсцкай вобл.

ІВАНАВА, татарская веска на Меншчыне

ІВАНАЎСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у Расійскай Федэрацыі (татар 9910)

ІВАНАЎСКІ РАЁН, у Брэсцкай вобл.

ІВАНОЎ Аркадзь Пятровіч (нар. 1929), чл.-кар. АН, фізік

ІВАНОЎ Сяргей Несцеравіч (1909 — 1993), чл.-кар. АН, глебазнавец

ІВАНОЎ Уладзімір Уладзіміравіч (нар. 1952), народны артыст, артыст балета

ІВАНОЎ Яўген Аляксеевіч (нар. 1924), чл.-кар. АН, матэматык

ІВАНОЎСКІ Вацлаў Леанардавіч (1880 — 1943), палітычны і грамадскі дзеяч.

ІВАНОЎСКІ Яўген Піліпавіч (1918 — 1991), ваеначальнік, генерал арміі, Герой Сав. Саюза

ІВАЦЭВІЦКІ РАЁН, у Брэсцкай вобл.

ІВАЦЭВІЧЫ, горад у Брэсцкай вобл.

ІВАШКЕВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ІВАШЫН Васіль Уладзіміравіч (нар. 1913), акадэмік АПН СССР, літаратуразнавец, педагог

ІВІЦКІ Андрэй Ігнатавіч (1904 —), чл.-кар. АН, меліяратар

ІВЯНЕЦ, гарадскі паселак у Менскай вобл.
ІГАЛА, народ у Нігерыі, есць сунніты
ІГАР (правіў у 912 — 945 гг.), вялікі князь Кіеўскай Русі
ІГБІРА, народ у Нігерыі, большасць — сунніты
ІГЛЯС, АЛЬ ІГЛЯС, 112 -я сура Кур"ана
ІГНАТОЎСКІ Усевалад Макаравіч (1881 — 1931), акадэмік АН, гісторык
ІГНАЦЕНКА Іларыен Мяфодзьевіч (нар. 1919), акадэмік АН, гісторык
ІГНАЦІЙ (каля 1540 — 1610), патрыярх Маскоўскі і усей Русі (на пасадзе 1605 — 1606)
ІГУМЕН, горад у Менскай вобл., гл. Чэрвень
ІД АЛ-АДХА, І д -а л - К а б і р, свята ахвярапрынашэння, гл. Курбан-Байрам
ІД АЛ-ФІТР, гл. Рамазан-Байрам
ІДАЛЫ, выявы язычніцкіх багоў
ІДГАМ, зліцце двух гукаў пад ташчыдам
ІДГАМ БІЛЯ ҒУННА, сувязь паміж гукамі Р і Л
ІДГАМ КЯБІР, э д г а м к е б і р, вялікая асіміляцыя
ІДГАМ КЯМІЛЬ, дасканалая асіміляцыя
ІДГАМ МААЛЬ ҒУННА, датычыцца гукаў М, Н, В, Й
ІДГАМ МІСЛЕЙНЫ, спалучэнне аднолькавых гукаў
ІДГАМ МУТЭДЖАНСЕЙНЫ, спалучэнне падуных гукаў
ІДГАМ НАКЫС, скароханая асіміляцыя
ІДГАМ САҒЫР, асіміляцыя недасканалая
ІДГАМ ШАМАСІЙЕ, асіміляцыя "сонечных" гукаў
ІДДА, час, у які жанчыне забаронены палавыя зносіны (скасаванне шлюбу, жалобы па мужу)
ІДЖАЗ АЛ-КУР"АН, цудоўнасць, немагчымасць падробкі Кур"ана
ІДЖАРА, наем ці арэнда
ІДЖМА, а л - І д ж м а, і д ж а м - а, згода, адзінадушная думка
ІДЖТЫХАД, а л - І д ж т ы х а д, шчырае, вялікае імкненне
ІДЖЫЛЬ (былы Форт-Гуро), горад у Маўрытаніі
ІДН, саманазва габрэяў (яўрэяў) на ідзіш
ІДОМА, народ у Нігерыі, большасць — сунніты
ІДРЫС, Е н о х, куранічны персанаж, прарок
ІДРЫСІ, А л - І д р ы с і, Абу-Абдалах Мухамед ібн Мухамед ібн Абдалах Шэрыф (1099 — 1165), арабскі географ і картограф
ІДРЫСІДЫ, дынастыя у Марока (788 — 974)
ІДРЫШАВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ІДУЛЬ ФІТР, святы Рамазан
ІДЭАЛОГІЯ, сістэма ідэй і поглядаў
"ІДЭГЕЙ", народнае сказанне цюркскіх народаў пра Едыгея
ІДЭЛЬ-УРАЛ, штат, няздзейсненая цюркамоўная дзяржава
ІЕРАРХІЯ ЦАРКОЎНАЯ
ІЕРУСАЛІМ, святы горад іудзеяў, хрысціян і мусульман
ІЕРЫХОН, горад у Палесціне
ІЕШЫВА, гл. Ешыбот
ІЗАН, тое, што азан. Гл. таксама мязім.
ІЗАР, гл. Азар, частка савана
ІЗГАК, І с а а к, прарок, гл. Ісгак
ІЗГАР, вымаўляць хутка і выразна
ІЗГАР КАМАРЫЙА, і з г а р к а м е р ы й а, "месячныя" гукі
ІЗГАРНЫЯ ХУРФЫ, шэсць пэўных гукаў
ІЗДЭМІР, ардынскі князь, саюзнік Глінскага
ІЗМАІЛ, прарок, гл. Ісмаіл
ІЗМАІЛАВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча
ІЗМІТ, І з м і д, К а д ж а л і, горад у Турцыі
ІЗМІР, С м і р н а, горад у Турцыі
ІЗОБАЎ Мікалай Аляксеевіч (нарадзіўся 1940), акадэмік АН, матэматык
ІЗРАІЛ, А з р а і л, анел смерці
ІЗРАІЛЬ. Д з я р ж а в а І з р а і л ь, у Азіі
ІЗРАЭЛЬЧЫК, габрэй
ІСУС, Бог-Сын у хрысціян, паводле мусульманскай веры — прарок Іса
ІЗУМРУД, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ІЗЮМ, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ІЗЯСЛАЎ (правіў у 980 — 1001 гг.), князь полацкі
ІЗЯСЛАЎ МСЦІСЛАВІЧ (? — 1154), князь полацкі і менскі
ІЗЯСЛАЎ І (правіў у 1054 — 1078), вялікі князь Кіеўскай Русі
ІЗЯСЛАЎ УЛАДЗІМІРАВІЧ (? — 1001), князь полацкі
ІЗЯСЛАЎ ЯРАСЛАВІЧ (1024 — 1078), князь тураўскі і кіеўскі
ІЗЯСЛАЎСКАЕ КНЯСТВА
ІКАБ, пакаранне
ІКАННЕ
ІКІНДЖЫ, другі
ІКЛЮ, асіміляцыя П і В, П і М
ІКАФ, пачатак формулы мусульманскай веры
ІКТА, перадача дзяржавай прыватнай асобе збіраць падаткі
ІКТЫСАБ, прыдбанне зямных даброт

ІЛА, народ у Замбіі і Заіры, есць сунніты
ІЛАТАНЬ, горад у Туркменіі, у Марыйскай вобл.
ІЛЕША, горад у Нігерыі
ІЛЖЭДЗМІТРЫЙ І (1581 — 1606), палітычны авантурыст
ІЛЖЭДЗМІТРЫЙ ІІ (? — 1610), палітычны авантурыст
ІЛІЙАС, куранічны персанаж
ІЛЛАРЫЁНАЎ Сцяпан Ілларыёнавіч (1904 — 1944), чуваш, Герой Сав. Саюза
ІЛЛІНІЧЫ, шляхецкі род у ВКЛ
ІЛЛІЙКІН, месца анелаў
ІЛЬЯССЕВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча, гл. ІЛЬЯССЕВІЧЫ
ІЛМ, вера
ІЛМ АЛ-ХАДЗІС, галіна мусульманскай навукі, якая займаецца хадзісамі
ІЛІЙАС, гл. Ільяс
ІЛОРЫН, горад у Нігерыі
ІЛМ, веды
ІЛХАД, раскол, адхіленне
ІЛХАМ, боскае натхненне
ІЛЬІНСКІ Аляксандр Канстанцінавіч (1903 — 1967), акцёр, народны артыст
ІЛЬЯЧОЎ Іван Васілевіч (нар. 1902), чуваш, Герой Сав. Саюза
ІЛЬІЧОЎСК, горад у Нахічэванскай рэспубліцы, у Азербайджане
ІЛЬМА, дрэва, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ІЛЬЮШЫН Іван Макаравіч (нар. 1903), чл.-кар. АН, філосаф
ІЛЬЯС, І л л я , І л і а с , Э л і я ш, старазапаветны прарок
ІЛЬЯС РАхман (1908 — 1943), татарскі літаратар
ІЛЬЯССЕВІЧЫ або Іллясевічы, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
ІЛЬЯСІ Гафурахман (1856 — 1895), пісьменнік
ІМАМ, той, хто вядзе малітву, караван; гл. таксама Мулла
ІМАМА, а л - І м а м а , галаўны убор — чалма, сарык, цюрбан
ІМАМАТ, пэўная тэрыторыя, населеная мусульманамі
ІМАМСТВА, пасада
ІМАМІТЫ, адгалінаванне шыітаў
ІМАН, вера
ІМАННЫ ПАЛЕЦ, указальны палец правай рукі
ІМПЕРЫЯЛІЗМ, сістэма панавання над насельніцтвам і тэрыторыямі чужых краін

ІМРУ-УЛЬ-КАЙС (500 — 540), арабскі даісламскі паэт
ІМРЭТ, прытулак для бедных, хворых і бяздзетных састарэлых, які ствараўся за кошт прыхода
ІМУНІТЭТ (медыцынскае паняцце, гістарычнае паняцце)
ІМЯ, імя чалавека
ІМЯНІ Утыз (1754 — 1834), татарскі літаратар
ІНАЕТ ГІРЭЙ, крымскі хан (крас. 1635 — чэрв. 1637)
ІНВЕНТАРЫ, вопісы ўладанняў феадалаў у 16 — 19 ст.
ІН САЛАХ, горад у Алжыры, гл. Айн-Салах
ІНГУШСКАЯ МОВА
ІНГУШЭЦІЯ, рэспубліка у складзе Расійскай Федэрацыі, гл. Інгушская Рэспубліка
ІНГУШСКАЯ РЭСПУБЛІКА, Інгушэція, у складзе РФ
ІНГУШЫ, народ у Інгушэціі, сунніты
ІНДА-МАЎРЫКІЙЦЫ, асноўнае насельніцтва Маўрыкія, есць мусульмане
ІНДАНЕЗІЙСКАЯ МОВА
ІНДАНЕЗІЙЦЫ, група народаў у Паўднева-Усходняй Азіі, больш за палавіну — сунніты
ІНДАНЕЗІЯ, Рэспубліка Інданезія, у Паўднева-Усходняй Азіі
ІНДА-ПАКІСТАНЦЫ, нашчадкі народаў з Індыі і Пакістана за межамі гэтых краін, есць сунніты
ІНДЖЫЛ, Евангелле, Новы Запавет
ІНДРАКОЎ Іван Васілевіч (нар. 1915), чуваш, Герой Сав. Саюза
ІНДУСТРЫЯЛІЗАЦЫЯ, працэс стварэння буйной машыннай вытворчасці
ІНДЫКІ, індычына
ІНДЫЯ, Рэспубліка Індыя, дзяржава на поўдні Азіі
ІНЖЫР, пладовая расліна, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ІНКЕРМАН, горад у Украіне, у Крыме
ІНСАН, чалавек
ІНСАН, аль Інсан, 76-я сура Кур"ана
ІНСАН ГЕЛЬ, людзі павінны апамятавацца
ІНСІКАК, аль Інсікак, гл. Іншыкак
ІНСТРУМЕНТЫ МУЗЫЧНЫЯ (арабскія, татарскія, беларускія)
ІНСТЫТУТ ВЫШЭЙШЫХ АРАБІСТЫЧНЫХ СТУДЫЙ, пры Лізе Арабскіх Краін у Каіры (з 1956 г.)
ІНФІТАР, аль Інфітар, 82-я сура Кур"ана
ІНФЛЯНТЫ, Лівонія, арэна вайсковай дзейнасці з удзелам беларускіх татар
ІНФЛЯНЦКАЯ ВАЙНА 1558 — 1582 ГАДОЎ
ІНФЛЯНЦКІ ОРДЭН, Лівонскі ордэн

ІНШАЛЛАГ, калі Аллаг пажадае, на тое Божая воля
ІНШЫКАК, а л ь І н ш ы к а к , І н с і к а к , 84-я сура Кур"ана
ІОДА Ірына Антонаўна (нар. 1932), архітэктар
ІОАСАФ І, патрыярх Маскоўскі і ўсей Русі (на пасадзе у 1634—1640)
ІОАСАФ ІІ, патрыярх Маскоўскі і ўсей Русі (на пасадзе у 1667 — 1672).
ІОНА, прарок, гл. Юнус
ІОСІФ, прарок, гл. Юсуф
ІОСІФ, патрыярх Маскоўскі і ўсей Русі (на пасадзе 1642 — 1652)
ІОЎ (памер у 1607), патрыярх Маскоўскі і ўсей Русі, на пасадзе у 1589— 1605 гг.
ІОФЕ Эмануіл Рыгоравіч (нар. 1939), гісторык
ІПАЛІТ, разьбяр па дрэве (17 ст.)
ІПАТАВА Вольга Міхайлаўна (нар. 1945), пісьменніца
ІПАЦЬЕЎ Аляксандр Мікалаевіч (1911 — 1969), чл.-кар. АН, селекцыянер
ІПАЦЬЕЎ Віктар Аляксандравіч (нар. 1942), акадэмік АН, лесавод
ІРАК, Р э с п у б л і к а І р а к , у Паўднева-Заходняй Азіі
ІРАКСКІЯ АРАБЫ, народ у Іраку, сунніты і шыіты
ІРАМ ЗАТ АЛ-ІМАД, комплекс збудаванняў каля Адэна
ІРАМБА, народ у Танзаніі, есць сунніты
ІРАН, Ісламская Рэспубліка Іран, дзяржава у Азіі
ІРБІС, жывёла, слова цюркскага паходжання
ІРГІЗ, ІРГ , , шкодны дрэва, слова цюркскага паходжання
ІРКУЦКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у Расійскай Федэрацыі, есць татары
ІРТЫШСК, горад у Казахстане, у Паўлодарскай вобл.
ІСА, І с у с Х р ы с т о с , пасланнік Бога
ІСААК, прарок, гл. Ісгак
ІСАЕЎ Рыгор Пракопавіч (1857 — 1886), рэвалюцыянер-народнік
ІСАКОЎСКІ Міхаіл Васілевіч (1900 — 1973), паэт
ІСАХАНАЎ Берген (1922 — 1970), казах, Герой Сав. Саюза
ІСГАК, І з г а к , І с а а к , прарок
ІСЕЙІН, горад у Нігерыі
ІСКАЛІЕЎ Сундуклі (1924 — 1944), казах, Герой Сав. Саюза
ІСЛАМ, а л - І с л а м , мусульманская рэлігія
ІСЛАМ ГІРЭЙ, крымскі хан (травень — верасень 1532 г.)
ІСЛАМ ГІРЭЙ ІІ, крымскі хан (люты 1584 — крас. 1588)
ІСЛАМАБАД, сталіца Пакістана
ІСАНБЕТ Накі (нар. 1900), татарскі літаратар

ІСЛАМІЗАЦЫЯ, палітычны рух
ІСЛАМСКАЯ ЭКАНОМІКА
ІСЛАМ ГІРЭЙ Ш , крымскі хан (чэрв. 1644 — ліп. 1654)
ІСМ, імя
ІСМАІЛ, І з м а і л , сын Гаджар (Хаджар) і Ібрагіма
ІСМАІЛІЙА, а л – І с м а і л і й а , адна з галін шыітаў
ІСМАІЛІТЫ, гл. Ісмаілійа
ІСМАІЛІЯ, горад у Егіпце
ІСМАІЛЛЫ, горад у Азербайджане
ІСНАД, с а н а д , аснова Хадзіса
ІСРА, а л ь І с р а , 17-я сура Кур"ана
ІСРА ВА-Л-МІРАДЖ, а л – І с р а в а – л – М і р а д ж , падарожжа прарока Мухаммеда на неба
ІСРАФ, марнатраўства, напрасная трата
ІСРАФІЛ, анел
ІССЫК, горад у Казахстане, у Алмацінскай вобл.
ІСТАНБУЛ, гл. Стамбул
ІСТАХРЫ, Аль-Істахры (памер у 951), арабскі географ
ІСТЦІСЛАХ, а л – І с ц і с л а х , а л – м а с а л і ж , а л – м у р с а л а , катэгорыя права
ІСУС ХРЫСТОС, заснавальнік хрысціянства, гл. Хрыстос
ІСФАХАН, горад у Іране
ІСХАК, прарок, гл. Ісгак
ІСХАКІ Гаяз, класік татарскай літаратуры
ІСХАН, шчырая малітва і міласэрныя паступкі мусульманіна
ІСЦІГРАФ, просьба прабачэння
ІСЦІЎЛЯ ВА ІТБАК, цвердае вымаўленне гукаў Г, С, Д, Т, З, К
ІСЦІСНАЯ, выключэнне
ІСЦІХСАН, а л – І с ц і с х а н , адна з катэгорый права
ІСЫК-КУЛЬ, горад у Кыргызстане
ІСЫК-КУЛЬСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у Кыргызстане
ІСЫЯШЭВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
ІТАШЭВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
ІТЫКАФ, пауза пры чытанні
ІТЫХАД, х у л ь л у л , спалучэнне божаскай і чалавечай прыроды, недапушчальнае спалучэнне вечнага з пераходным
Ітыкад, і ц і к а д , а к і д а , глыбокая упэўненасць у ісціннасці слова Аллага
ІУДАІЗМ, рэлігія габрэяў
ІУЕ, гар. пасёлак у Гродзенскай вобл.
ІУКУСКАЯ МЯЧЭЦЬ

ІУЕЎСКІ ДЖАМІЯТ

ІУЕЎСКІ МІЗАР

ІУЕЎСКІ РАЁН, у Гродзенскай вобл.

ІУРЫТ, дзяржаўная мова у Ізраілі

ІФЕ, горад у Нігерыі

ІФНІ, горад у Марока

ІФРЫКІЯ, паўночная Афрыка без Егіпта

ІФРЫТ, злосныя джыны

ІФТЫТАХ, датыканне да сваіх вушэй у час закліку да малітвы

ІХВАН АЛ-МУСЛІМУН, а л - І х в а н а л - М у с л і м у н, "Браты-мусульмане", рэлігійна-палітычная арганізацыя

ІХВАН АС-САФА, Б р а т н ч н с ц і н і, тайнае рэлігійна-філасофскае задзіночанне

ІХРАМ, асобны стан, у якім чалавек здзяйсняе хадж або умру, адпаведнае адзенне

ІХСАН, а л - І х с а н, сумленнасць пры выкананні рэлігійных абавязкаў

ІХФА, ціхае і павольнае вымаўленне пэўных гукаў

ІХФА МААЛЬ ГУННА

ІША, І ш а і, начная малітва да узыходу сонца

ІШАРЭТ, знак, памета

ІХШЫДЫ, турэцкая дынастыя (935 — 969)

ІЧКЕРЫЯ, Ч э ч н я, рэспубліка на Каўказе

ІЧЭЛЬ, гл. Мерсіна

ІШАК, млекакормячае, слова цюркскага паходжання паводле Шышкай

ІШАН, знаўца мусульманскай веры і Шырыята

ІШАНКУЛАЎ Абдусаттар (нар. 1916), узбек, Герой Сав. Саюза

ІШАЧЫЦЬ, выконваць цяжкую фізічную працу, слова цюркскага паходжання паводле Шышкай

ІШМАН, заплюшчыць вочы пры вымаўленні пэўных слоў

ІШМУРАТ Рызы (нар. 1905), татарскі літаратар

ІШЫМБАЙ, горад у Башкартастане, у РФ

ІШЫМІ, горад у Азербайджане

ІШРАК, а л - І ш р а х, містыка-філасофская дактрына, гл. Малакут, Гайб (а л - Г а й б)

ІЯР, восьмы месяц габрэйскага года, травень — чэрвень

Й

Й, літара

ЙА СІН, Я с і н , назва 36-й суры Кур"ана

ЙАГУД, габрэі, іудзеі

ЙАДЖУДЖ І МАДЖУДЖ, Г о г і М а г о г паводле Бібліі, варожыя для людзей істоты

ЙАКУБ, прарок Якуб

ЙАХЯ, прарок Ях"я

ЙЕГУДЗІМ, саманазва габрэяў на іўрыце

ЙЕЗД, горад у Іране

ЙЕМЕН, Йеменская Рэспубліка, дзяржава у Азіі

ЙЕМЕН ПАЎДНЕВЫ, гл. Йемен

ЙЕМЕНСКІЯ АРАБЫ, народ у Йемене, сунніты і шыіты

ЙОМ-КІПУР, свята у габрэяў

ЙОРУБА, народ у Нігерыі, есць сунніты

ЙУНУС, прарок, Й у с у ф , Ю н у с

ЙУНУС, 10-я сура Кур"ана

ЙУСУФ, прарок Юсуф, гл. Йунус

ЙУСУФ, 12-я сура Кур"ана

ЙЫГІ Алеў Адавіч (1919 — 1989), літаратуразнавец і перакладчык

К

К, літара

КААБА, а л - К а а б а , К а б а , К е б е , К е в б е , галоўная мячэць мусульман

КААЛАК, горад у Сенегале

КААЛІБ, народ у Судане, большасць — сунніты

КААПЕРАЦЫЯ

КАБАЛА, цяжкая эканамічная залежнасць

КАБАЛЛА, тэрмін з габрэйскай традыцыі

КАБАН, млекакормячае, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КАБАРГА, млекакормячае, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КАБАРГАН, татарская страва

КАБАРДЗІНА-БАЛКАРЫЯ, рэспубліка у Расійскай Федэрацыі

КАБАРДЗІНА-ЧЭРКЕСКАЯ МОВА

КАБАРДЗІНЦЫ, народ у Кабардзіна-Балкарыі, большасць — сунніты

КАБАРТМА, ч н б р н к і , татарская страва

КАБАЧОК, апародзіна, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КАБІД, а л - К а б і д , адно з імёнаў Аллага

КАБІЛ І ХАБІЛ, сыны Адама і Евы; К а і н і А в е л ь

КАБІЛЫ, народ у Алжыры, сунніты

КАБІЛЬСКАЯ МОВА

КАБІР, а л - К а б і р , адно з імёнаў Аллага

КАБІРА, вялікі, цяжкі грэх

КАБЛУК, дэталь абутку, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КАБУЛ, сталіца Афганістана

КАБУРА, цверды чахол для рэвальвера, пісталета; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КАБУШКІН Іван Канстанцінавіч (1915 — 1943), Герой Сав. Саюза

КАБЫЗ, музычны інструмент; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КАБЫЗЕВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

КАБЯК Сяргей Уладзіміравіч (нар. 1945), гісторык

КАБЯКОВЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

КАВА, напітак; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КАВАЛ, крымскататарскі народны музычны інструмент

КАВАЛЕНКА Віктар Антонавіч (нар. 1929), акадэмік АН, пісьменнік

КАВАЛЕНЯ Аляксандр Дзмітравіч (1895 — 1937), археолаг

КАВАЛЕЎСКАЯ (дзявочае Карвін-Крукоўская) Сафія Васілеўна (1850 — 1891), матэматык і механік, пісьменніца

КАВАЛЁНАК Уладзімір Васілевіч (нар. 1942), летчык-касманаут, двойчы Герой Сав. Саюза

КАВАЛЕЎ Анатоль Анатольевіч (нар. 1939), чл.-кар. АН

КАВАЛЕЎ Дзмітрый Міхайлавіч (1915 — 1977), паэт, перакладчык

КАВАЛЕЎ Іван Сідаравіч (нар. 1913), чл.-кар. АН, доктар тэхнічных навук

КАВАЛЕЎ Павел Нічыпаравіч (нар. 1912), пісьменнік

КАВАЛЬСКІ Тадэвуш, навуковец

КАВАРДАК, бязладдзе, сумятня, неразбярыха; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КАВІ, а л - К а в і , адно з імёнаў Аллага

КАВУН, гарбуз, агародніна; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КАГАДЗЕЕЎ Аляксей Пятровіч (нар. 1926), народны артыст, харавы дырыжор

КАГАЛ, габрэйскае насельніцтва горада, мястэчка

КАГАН, вышэйшая феадальная пасада; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КАГАНБЕК, хан Залатой Арды (1375 — 1376)

КАГАНЕЦ (сапр. К а с т р а в і ц к і) Казімір Карлавіч (1868 — 1918), пісьменнік і мастак

КАГІН, вядучун у дагеланскіх арабаў

КАФ, а л ь К а ф , 18-я сура Кур"ана

КАДА ВА-Л-КАДАР, а л - К а д а в а - л - К а д а р , прадвызначэнне

КАДАГУ, народ у Індыі, есць сунніты

КАДАР, а л ь К а д а р , 97-я сура Кур"ана, гл. Кадр, аль Кадр

КАДАРЫТЫ, назва кірунку тэалагічнай думкі

КАДЖАЛЕВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзяндулевіча

КАДЖАРЫ, народ у Іране, шыіты і сунніты

КАДЖАЗІ, гл. Іджціт

КАДЗЕВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзяндулевіча

КАДЗЕВЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзяндулевіча

КАДЗІ, гл. Кадзі

КАДЗІСІЙЯ, назва слаўутых бітваў на Блізкім Усходзе

КАДР, а л ь - К а д р , 97-я сура Кур'ана

КАДУГЛІ-КОНГА, народ у Судане, большасць — суніты

КАДУНА, горад у Нігерыі.

КАДЫ, кадзі, к а з і , к а д э й , суддзя, які судзіць на падставе Шарыяту

КАДЫК, выступ на горле у мужчын; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КАДЫР, а л - К а д ы р , адно з імёнаў Аллага

КАДЫР-БЕРДЗІ, хан Залатой Арды (1419)

КАДЫР-НОЧ, К а д ы р н а я н о ч , ноч у канцы Рамазана

КАДЫШЭВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

КАЗА, мясакормячая жывёла; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КАЗАК, васпмпасяленец; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КАЗАК, К а з а к в і л а е т , Украіна у крымскататарскай літаратуры

КАЗАКЕВІЧ Аляксандр, навуковец і грамадскі дзеяч у Варшаве

КАЗАКЕВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

КАЗАКІ-ТАТАРЫ, у Беларуска-Літоўскай Дзяржаве

КАЗАКІН, мужчынскае верхняе адзенне; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КАЗАКЛАРЫ, татарская вёска у Літве

КАЗАКОВЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

КАЗАЛІНСК, горад у Казахстане, у Кзыл-Ардынскай вобл.

КАЗАН, кацялок з круглым дном і шырокім верхам; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КАЗАН, татарская назва сталіцы Татарстана — Казань

КАЗАНДЖЫК, горад у Туркменіі, у Краснаводскай вобл.

КАЗАНЛЫ Сайфі (1888 — 1937), татарскі літаратар

КАЗАНСКАЕ ХАНСТВА

КАЗАНСКАЯ АПЕРАЦЫЯ 1918 ГОДА

КАЗАНСКАЯ БОЖАЯ МАЦІ

КАЗАНСКАЯ ГУБЕРНІ

КАЗАНСКАЯ ЗІМОВА 1863 ГОДА

КАЗАНСКІ УНІВЕРСІТЭТ

КАЗАНСКІЯ ПАХОДЫ 1545 — 1552 ГАДОЎ

КАЗАНЬ, К а з а н , сталіца Татарстана

КАЗАНКА, заплаўная птушка; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КАЗАХ, горад у Азербайджане

КАЗАХІ, карэнны народ у Казахстане, суніты

КАЗАХСКАЯ МОВА

КАЗАХСТАН, Рэспубліка Казахстан, у Азіі і Еўропе

КАЗБЯРУК Уладзімір Міхайлавіч (нар. 1923), літаратуразнавец і крытык

КАЗВІН, горад у Іране

КАЗВІНІ, аль-Казвіні (1203 — 1283), арабскі касмограф і гісторык

КАЗЕЙ Марат Іванавіч (1929 — 1944), юны партызан, Герой Сав. Саюза

КАЗЕКА Іван Дарафеевіч (нар. 1915), крытык, літаратуразнавец

КАЗЕІ АДПУШЧЭННЯ

КАЗІ-МАГАМЕД, горад у Азербайджане

КАЗІМЕРСКІЯ, шляхецкая фамілія паводле Дзядулевіча

КАЗІМІР ЯГЕЛОНЧЫК (1440 — 1492), вялікі князь літоўскі

КАЗІНЕЦ Ісай Паулавіч (1910 — 1942), Герой Сав. Саюза

КАЗКЕВІЧЫ, шляхецкі татарскі род паводле Дзядулевіча, гл. Каскевічы

КАЗКА, народна-паэтычны твор пра выдуманых людзей і падзеі

КАЗЛОЎ Васіль Іванавіч (1903 — 1967), Герой Сав. Саюза, дзяржаўны і партыйны дзеяч

КАЗЛОЎ Мікалай Сямёнавіч (1907 — 1993), акадэмік АН, хімік

КАЗЛОЎ Юрый Канстанцінавіч (нар. 1928), чл.-кар. АН, аканамічст

КАЗЛОЎСКІ Восіп (Юзаф) Антонавіч (кан. 18 — пер. пал. 19 ст.) кампазітар

КАЗЛОЎСКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

КАЗЛОЎШЧЫНА, гар. пас. у Гродзенскай вобл.

КАЗНА, сукупнасць грашовых, зямельных і іншых матэрыяльных каштоўнасцей дзяржавы; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КАЗНАЧЭЙ, асоба, якая ведае грашамі і каштоўнасцямі установы; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КАЗЫЛЫК, татарская страва

КАЗЬКО Вітар Апанасавіч (нар. 1940), пісьменнік

КАЗЯКОЎСКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

КАІН І АВЕЛЬ, сыны Адама і Евы, гл. Каін і Авель

КАІР, сталіца Егіпта

КАЙГАРАДАЎ Аляксей Іванавіч (1881 — 1951), акадэмік АН, кліматалаг

КАЙДАНЫ, кайданы, наручнікі; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КАЙДАШЫ, хмяліна, татарская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

КАЙКІ, народ у Індыі, Пакістане

КАЙЕНА, адміністрацыйны цэнтр Гвіяны (Французскай Гвіяны)

КАЙЙУМ, а л - К а й ю м , адно з імёнаў Алаха

КАЙЛЫК, татарская страва

КАЙМА, упрыгожванне настольніка, прасцін, сподніцы; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КАЙРУАН, К а й р а в а н , горад у Тунісе

КАЙСАНІЯ, рэлігійная ісламская секта

КАЙСЕРЫ, горад у Турцыі

КАКЛЫ, татарская страва

КАКОСАВЫЯ АСТРАВЫ, К і л і н г , у Індыйскім акіяне, належаць Аўстраліі; Большасць насельніцтва — мусульмане

КАКТЭБЕЛЬ, горад у Крыме

КАКЧАТАЎ, горад у Казахстане, у Какчатаўскай вобл.

КАКЧАТАЎСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у Казахстане

КАЛАВАНДЗІН Барыс Андрэевіч (нар. 1938), акадэмік АН, доктар тэхнічных навук

КАЛАМ, к а л я м , разважанне на рэлігійнафіласофскую тэму

КАЛАМІЙЦАВА Таццяна Міхайлаўна (1914 — 1994), народная артыстка, дырыжор

КАЛАНЧА, дазорная вышка; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КАЛАНОК, млекакормячае; слова цюркскага паходжання

КАЛАЧ, булка; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КАЛАЧЫНСКІ Міхаіл Іванавіч (нар. 1917), паэт

КАЛБ, сэрца, орган спасцігання і асэнсавання рэлігійных ісцін

КАЛГАН, дуброўка прамастойная; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КАЛГАС, аб"яднанне сялян для сумеснага вядзення гаспадаркі

КАЛДУМЫ, к а л д у м ы , ч а б у р э к і , п я л ь м е н і , татарская страва

КАЛДУНЫ, татарская страва; гл. калдумы

КАЛДЫЧАЎСКІ ЛАГЕР СМЕРЦІ

КАЛДЫКАРАЕЎ Дуйсекен (1922 — 1944), казах, Герой Сав. Саюза

КАЛЕБ, асіміляцыя пэўных гукаў

КАЛЕГІУМЫ, сярэднія навучальныя установы у 16 — 19 ст.

КАЛЕДЖ, навучальная установа

КАЛЕКА, знявечаны, пакалечаны чалавек; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КАЛЕКТЫВІЗАЦЫЯ, працэс ліквідацыі адзінаасобных сялянскіх гаспадарак

КАЛЕМ, к а л я м , прылада для пісьма

КАЛЕНДАРЫ, сістэма лічэння дзён, месяцаў, гадоў

КАЛЕСНІК Іван Іванавіч (1932 — 1979), паэт

КАЛЕСНІК Уладзімір Андрэевіч (1922 — 1994), крытык, літаратуразнавец, празаік

КАЛЕСНІКІ, гл. Гулькевічы

КАЛЕТА, ахоўнае адзенне рыцара; слова цюркскага паходжання паводле Глогера

КАЛЕЧЫЦ Алена Генадзіеўна (нар. 1940), гісторык

КАЛІЕЎ Анвар (нар. 1921), татарын, Герой Сав. Саюза

КАЛІКА, вандроўны старац, пераважна слепы, які збірае міласціну; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КАЛІЛА ВА ДЗІМНА, маралізатарскае апавяданне

КАЛІНА, ягадная і дэкаратыўная расліна

КАЛІНАВЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

КАЛІНКАВІЦКІ РАЁН, у Гомельскай вобл.

КАЛІНКАВІЧЫ, горад у Гомельскай вобл.

КАЛІНІГРАДСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у Расійскай Федэрацыі (татар 3556 чал.)

КАЛІНОЎСКІ Кастусь (Вікенцій Канстанцін Сямёнавіч) (1838 — 1864), публіцыст, паэт, кіраўнік паўстання 1863 — 1864)

КАЛІНОЎСКІ Юзаф Андрэевіч (1835 — 1907), удзельнік паўстання 1863 — 1864, гісторык, філосаф

КАЛІНОЎСКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

КАЛІТА, торбачка з грашыма; слова цюркскага паходжання паводле Карскага

КАЛІФ, гл. Халіф

КАЛІФАТ, гл. Халіфат

КАЛКАН, мішэнь, бляшка

КАЛОМБА, сталіца Шры-Ланкі

КАЛМЫКІ, народ у Калмыцкай Рэспубліцы РФ, гістарычна звязаны з цюркамі

КАЛМЫКІЯ, Хальмг Тангч, рэспубліка у складзе РФ, гістарычна звязана з цюркамі

КАЛОН-БЕШАР, горад у Алжыры, гл. Бешар

КАЛТУБАІ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

КАЛУБОВІЧ Яўген Хведаравіч (1910 — 1987), гісторык, літаратуразнавец, палітычны дзеяч

КАЛУЖСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у Расійскай Федэрацыі

КАЛЧАН, кабура для стрэл; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КАЛЫМ, выкуп за нявесту; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КАЛЫМАГА, пятрабная павозка; слова цюркскага паходжання паводле Шпілевай

КАЛЫХАН Леанід Іванавіч (нар. 1931), чл.-кар. АН

КЛЫШКА Баляслаў Вікенцьевіч (1837 — 1863), удзельнік паўстання 1863 — 1864

КАЛЬБ, група паўднёваарабскіх плямёнаў

КАЛЬВІНІЗМ, адна з плыняў пратэстантызму

КАЛЬКАЛЯ, вымаўленне пэўных гукаў з абрывам (выбухам)

КАЛЬКАШАНДЗІ, а л ь- К а л ь к а ш а н д з і (пам. 1418), егіпецкі энцыклапедыст

КАЛЬКУТА, горад у Індыі

КАЛЬЧУГА, ахоўнае адзенне рыцара; слова цюркскага паходжання паводле Шпілевай

КАЛЬЮБ, горад у Егіпце

КАЛЬЯН, прылада для курэння; слова цюркскага паходжання паводле Шпілевай

КАЛЯДА Лукаш (сапр. Вашына Канстанцін Пятровіч; 1909 — 1937), пісьменнік

КАЛЯДЗІЧЫ, гар. нас. у Мінскай вобл.

КАЛЯДЫ, хрысціянскае свята, гл. Раство Хрыстова

КАЛЯМ, а л ь К а л я м , 68-я сура Кур"ана

КАЛЯМ, гл. Калам

КАЛЯНДАР, гл. Каляндары

КАЛЯУН, султан (1279 — 1290), з кіпчакаў

КАМАЛ Галіаскар (1879 — 1933), татарскі літаратар

КАМАЛ Шарыф (1884 — 1942), татарскі літаратар

КАМАР, а л ь К а м а р , 54-я сура Кур"ана

КАМАРОЎ Фядзей Фядзеевіч (нар.), чл.-кар. АН, фізік

КАМАРЫЛА, к а м е р и л а , "месячныя" гукі

КАМАРОЎ Уладзімір Сямёнавіч (нар. 1923), чл.-кар. АН, хімік

КАМАРОЎСКІЯ гербу Скарова, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзяхулевіча

КАМАРОЎСКІЯ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзяхулевіча

КАМАРЫН, гар. нас. у Гомельскай вобл.

КАМАСАЦЫЯ, хутарызацыя

КАМБАРЫ, народ у Нігерыі, больш-менш -- сыніці

КАМБОДЖА, Каралеўства Камбоджа, у Паўднёва-Усходняй Азіі
КАМБУЛАТОВІЧЫ, гл. ПяцІгорскія
КАМЕЙША КазІмір ВІкенцьевіч / нар. 1943 /, паэт
КАМЕНСКАЯ НІна ВасІлеўна / нар. 1914 /, чл.-кар. АН, гісторык
КАМЕНСКІЯ, гл. КамІнскія
КАМЕРА Іван Паўлавіч / 1897 — 1952 /, генерал-палкоўнік
КАМЕРУН, Рэспубліка Камерун, дзяржава ў Афрыцы
КАМЕТ, прызыў да выканання ракаатаў услед за імамам
КАМЗАРАКАЎ ДзмІтрый КанстанцІнавіч / 1918 — 1944 /, алтаец-цюрак, Герой Сав.Саюза
КАМІНСКІ ДзмІтрый РаманавІч / 1907 — 1989 /, кампазітар
КАМІНСКІЯ або КАМЕНСКІЯ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле ДзядулевІча
КАМІС, кашуля, частка адзення для намерлага
КАМІТЭТ БУДАЎНІЦТВА МЯЧЭЦІ Ў ВАРШАВЕ / 1928 — 1939 /
КАМКОЎ УладзІмір ЦярэнцьевІч / нар. 1950 /, народны артыст, артыст балета
КАМОРСКІЯ АСТРАВЫ, Федэральная Ісламская Рэспубліка Каморскія Астравы
КАМПАЛА, сталіца Угандыі
КАМПОТЫ, у татарскай кулінарыі
КАМПУЧЫЯ, гл. Камбоджа
КАМРАТ, горад у Малдове
КАМСАМОЛ, маладзёжная камуністычная арганізацыя
КАМСА, х а м с а, рыба, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
КАМСКАЕ ВУСЦЕ, гарадскі пасёлак у Татарстане, цэнтр раёна
КАМСКІЯ ПАЛЯНЫ, гар. пасёлак у Татарстане, у НІжнекамскім раёне
КАМУНІСТЫЧНАЯ ПАРТЫЯ
КАМХА, к а м к а, тканіна, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
КАМЧАЦКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у Расійскай Федэрацыі / каля 6 тыс. татар /
КАМЫШ, ч а р о т, водна-балотная расліна, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
КАМЫШ-КАВАЛ, крымскататарскі народны музычны інструмент
КАМЯГА, слова цюркскага паходжання паводле Карскага
КАМЯНЕЦ, горад у Брэсцкай вобл.
КАМЯНЕЦКІ РАЁН, у Брэсцкай вобл.
КАН, кроў, забаронена ўжываць мусульманам у страве у любым выглядзе
КАНА, горад у Ізраілі
КАНАВАЛАЎ Яўген РыгоравІч / 1914 — 1974 /, акадэмік АН, доктар тэхнічных навук

КАНАДА, дзяржава у Паўночнай Амерыцы, ёсць мусульмане
КАНАК, нашыйнік, слова цюркскага паходжання паводле Глогера
КАНАЛЫ
КАНАПАЦКІ ГАСАН, палкоўнік
КАНАПАЦКІ Ібрагім / нар. 1949 /, гісторык
КАНАПАЦКІ Мацей / нар. 1927 /, навуковец і грамадскі дзеяч
КАНАПАЦКІ Мустафа / нар. 1952 /, гісторык, філосаф
КАНАПАЦКІ Юсуф, студэнт Сарасускага медрэсэ
КАНАПАЦКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
КАНАПЕЛЬКА Зінаіда Ігнатаўна / нар. 1918 /, народная артыстка, актрыса
КАНАПЛЯ Яўген Фёдаравіч / нар. 1939 /, акадэмік АН, біяхімік, радыебіёлаг
КАНБЕРА, сталіца Аўстраліі
КАНВЕРСІЯ ваенная
КАНГРАЦКАЕ ХАНУНСТВА
КАНДАГАР, Кандахар, горад у Афганістане
КАНДАЛЫЙ Габдэлкаббар / 1797 — 1860 /, татарскі літаратар
КАНДЫЛЬ, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
КАНДНА, у татарскай кулінарыі, напоўзабаронная у мусульман
КАНІСКІ Георгій / 1717 — 1795 /, царкоўны і грамадскі дзеяч, пісьменнік, святы
КАНКАН, горад у Гвінеі
КАНКОМБА, народ у Гане і Тога, ёсць суніты
КАННАДА, каннара, мова народа у Індыі
КАННАРА, народ у Індыі, гл. Каннада
КАНПУР, горад у Індыі
КАНСТАНЦІНА, горад у Алжыры
КАНСТАНЦІНОПАЛЬ, гл. Стамбул
КАНСТЫТУЦЫІ
КАНТ, горад у Кыргызстане
КАНТАР, абярэч для харабца, слова цюркскага паходжання
КАНТУСЬ, Кантэй, Кундуз, праведнік / эулія /
КАНУРЫ, народ у Нігерыі, Чадзе, Камеруне; суніты
КАНФЕДЭРАЦЫЯ БАРСКАЯ
КАНФЕСІЯ
КАНФІСКАЦЫЯ ТАТАРСКІХ ЗЯМЕЛЬНЫХ УЛАДАННЯЎ
КАНФІЦЮРЫ, у татарскай кулінарыі

КАНЦЫ ТАТАРСКІЯ, гл. у арт. ВулІцы татарскІя
КАНЧУК, нагайка, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
КАНЧЭУСКІ Ігнат / 1896 — 1923 /, паэт, філосаф і публіцыст
КАНЮШКЕВІЧ Марыя ІосІфаўна / нар. 1943 /, мовазнавец
КАП, арганічная рэчыва, цюркскае слова паводле Шыпавай
КАПА, посцілка дэкаратыўная, слва цюркскага паходжання паводле Глопера
КАПАТКЕВІЧЫ, гар. пасёлак у Гомельскай вобл.
КАПІЕВІЧ Ілья Фёдаравіч / 1651 — 1717 /, асветнік, перакладчык, кнігавыдавец, паэт
КАПІШЧА, язычніцкая святыня, дахрысціянскі храм
КАПКАН, прылада для лоўлі дзічыны, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
КАПЛАН ГІРЭЙ І, крымскі хан у 1707 — 1708, 1713 — 1716, 1730 —1736
КАПЛАН ГІРЭЙ ІІ, крымскі хан / люты — ліст. 1770 /
КАПЛІЦА, ч а с о в у н я , невялікае культавае збудаванне без алтара
КАПОВІЧ Лявонцій / 1580 — 1620 /, пісьменнік-публіцыст, царкоўны дзеяч
КАПТАН, тое,што Кафтан
КАПТУР, частка печы, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
КАПУСТА, парадыйна
КАПУЦКІ Фёдар Мікалаевіч / нар. 1930 /, акадэмік АН, фізіка-хімік
КАПЧАГАЙ, горад у Казахстане, у АлмацІнскай вобл.
КАПШУК, прычындалы курца, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
КАПЫЛ, прылада шаўца, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
КАПЫЛЬ, горад у Менскай вобл.
КАПЫЛЬСКІ РАЁН, у Менскай вобл.
КАПЫСКІ Зіновій Юльевіч / нар. 1916 /, гісторык
КАРА-БАЛТА, горад у Кыргызстане
КАРАБАШ, гар. пасёлак у Татарстане, у БугульмІнскім раёне
КАРАГАЧ, раслІна у пустынях Азіі, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
КАРА ГІРЭЙ, крымскі хан / снеж. 1716 — люты 1717 /
КАРА МІРЗА, гл. у арт. Крымскае ханства
КАРАВАН, чарада птушак у час адлёту у вырай, абоз на вярблюдах, канях, абоз паломнікаў, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КАРАВІЙІН, а л ь - К а р а в І й й І н , мячэць у Фесе у Марока
КАРАКАЛПАКСКАЯ МОВА
КАРАІЗМ, канфесІя
КАРАІМСКАЯ МОВА
КАРАІМЫ, народ у Крыме, Лётве, ЁзраІлІ; цюркамоўныя бІблейцы
КАРАКАЛПАКІ, народ у КаракалпакІІ, ва УзбекІстане, сунІты
КАРАКАЛПАКСТАН, рэспублІка у складзе УзбекІстана
КАРА-КУЛЬ, горад у Кыргызстане
КАРАВАЙКА, птушка, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
КАРАВУЛ, варта, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
КАРАГАНДА, горад у Казахстане, у КарагандзІнскай вобл.
КАРАГАНДЗІНСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у Казахстане
КАРАЖАЛ, горад у Казахстане, у Джэзказганскай вобл.
КАРАКАРУМ, старажытнамангольскІ горад, сталІца дзяржавы ЧынгІзІдаў
КАРАКІСЕК; унук Нагая
КАРАКОЛ, горад у Кыргызстане
КАРАКСКАЯ САР, у РасІйскай Федэрацыі / татар 47І /
КАРАКУЛІ, к а р а к у л я , лІтары, падобныя на завІткІ каракульскай аўчыны
КАРАКУЛЬ, аўчына з ягняцё авечкІ каракульскай пароды; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
КАРАКУЛЬЧА, аўчына з ягняцІ, якое неданошана; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
КАРАКУРТ, павук; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
КАРАМАЗАЎ ВІктар ФІлІпавіч / нар. І934 /, пІсьменнІк
КАРАМІТЫ, рэлІгІйна-грамадскІ рух / 9 — І2 ст. /
КАРАН, гл. Кур'ан — свяшчэнная кнІга мусульман
КАРАНДАШ, алоўак; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
КАРАПУЗ, малое тоустае дзІця; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
КАРА-СУУ, горад у Кыргызстане
КАРАСЬ, рыба; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
КАРАТКЕВІЧ Аляксандр ЦІмафеевІч / нар. І922 /, гІсторык
КАРАТКЕВІЧ УладзІмІр Сямёнавіч / І930 — І984 /, пІсьменнІк
КАРАТКОЎ КанстанцІн МІкалаевіч / І890 — І954 /, акадэмІк АН, хІмІк
КАРАТЫНСКІ ЕЎНцэсь Аляксандравіч / І83І — І89І /, пІсьменнІк, журналІст

КАРАТАЎ, горад у Казахстане, у Джамбулскай вобл.

КАРАЎІН, мячэць у дзяржаве Марока

КАРАЧАЕВА-БАЛКАРСКАЯ МОВА

КАРАЧАЕВА-ЧЭРКЕСКАЯ РЭСПУБЛІКА, у складзе РФ, пераважаюць мусульмане

КАРАЧАЕЎЦЫ, народ у Карачаева-ЧэркесіІ, у РФ, сунніты

КАРАЧКІ, поза, калі чалавек апіраецца на рукі і ногі; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КАРАЧОВЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

КАРАЧЫ, горад у Пакістане

КАРАЦКАЯ АЎТАНОМНАЯ РЭСПУБЛІКА, у Расійскай Федэрацыі

КАРБАЛА, К е р б е л а , М а ш х а д а л - Х у с а й н , горад у Іраку, дзе 10 Мухаррэма загінуў ал-Гусайн, гл. Кербела

КАРБАЧ, к е р б а ч , прымітыўная дзель; скураны шнур; слова цюркскага паходжання паводле Глогера

КАРГА, злосная шкодная старая; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КОРДАВА, горад у Іспаніі, помнікі арабскай архітэктуры

КАРДАФАНСКІЯ НАРОДЫ, у Судане, большасць — суніты

КАРДАШ, к е р д а ш , малодшы брат

КАРДЫШОВЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Шыпавай

КАРДЭЛЯС, зімняя зброя; тое, што Корд паводле Глогера

КАРЖАЎБІЧЫ-ТЭКУЦЁЎСКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

КАРЖАНЕЎСКАЯ Галіна Анатолеўна / нар. 1950 /, пісьменніца

КАРЗУНОВЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

КАРЗЮК Віктар Іванавіч / нар. /, чл.-кар. АН, матэматык

КАРЗЯНКОВА Аляўціна Аляксандраўна / нар. 1935 /, артыстка балета, народная артыстка

КАРКАЗАНАВЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

КАРКАРАЛІНСК, горад у Казахстане, у Карагандзінскай вобл.

КАРКАШКОВЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

КАРКУЦЁВЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

КАРМА, звышнатуральны чын, харык лі-Л-ада, які робіць валі — мусульманскія "святы"

КАРМА, гар. пасёлак у Гомельскай вобл.

КАРМАВЫЯ КУЛЬТУРЫ

КАРМУНІН Павел ВасІлевІч / нар. 1919 /, акцёр, народны артыст

КАРМЯНСКІ РАЁН, у Гомельскай вобл.

КАРНАВУХАЎ Яўген АляксандравІч / 1917 — 1984 /, акцёр, народны артыст

КАРНЫЯ АПЕРАЦЫІ нямецка-фашысцкІх акупантаў на БеларусІ

КАРОЛЬ, найвышэйшая пасада у каралеўствах

КАРОЛЬ УладзІмІр АдамавІч / 1912 — 1980 /, народны архІтэктар

КАРОТКАВЫ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча

КАРПАЎ УладІмІр БарысавІч / 1912 — 1977 /, пІсьменнІк

КАРПЕНКА Генадзь ДзмІтрыевІч / нар. 1949 /, чл.-кар. АН, доктар тэхнІчных навук, палІтычны дзеяч

КАРПІНСКІ Аляксандр ПятровІч / 1847 — 1936 /, акадэмІк АН, геолаг

КАРПОВІЧ ЛявонцІй / 1580 — 1620 /, пІсьменнІк, царкоўны дзеяч

КАРПОВІЧЫ, хрысцІянская фамІлІя татарскага паходжання паводле ДзядулевІча

КАРПУК Аляксей НІчыпаравІч / 1920 — 1992 /, пІсьменнІк

КАРС, горад у ТурцыІ

КАРСКІ Яўхім Фёдаравіч / 1861 — 1931 / акадэмІк Пецярбургскай АН, філолаг

КАРТАЧЫ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча, гл. КульзІмановІчы

КАРТУН, бавоўняная тканІна; слова цюркскага паходжання паводле Глогера

КАРТЭЛЬ МІкалай АляксандравІч / нар. 1937 /, акадэмІк АН, генетык

КАРТЭС Сяргей АльбертавІч / нар. 1935 /, кампазІтар

КАРУН, куранІчны персанаж, гл. Гаруи

КАРЦАН Ян / ? — 1611 /, друкар І кнІгавыдавец

КАРЧАГА, глІняная пасуда для захоўвання вІна; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КАРЧМА, заезджы дом з начлегам; слова цюркскага паходжання паводле Глогера

КАРЫ, масць коней; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КАРЫА, а л ь К а р ы а , 101-я сура Кур'ана

КАРЫЗНА УладзІмІр ІванавІч / нар. 1938 /, паэт

КАРЫСНЫЯ ВЫКАПНІ

КАРЫМ, а л - К а р ы м , адно з імёнаў Аллага

КАРЫМ Фатых / 1909 — 1945 /, татарскІ лІтаратар

КАСІМАЎ Эдуард / нар. 1930 /, татарскІ лІтаратар

КАРЫЦКІ Аляксандр Мустафа, палкоўнік

КАРЫЦКІ Захар, татарын на службе у РадзівІла

КАРЫЦКІ МІхаІл / 1714 — 1781 /, паэт, грамадскі дзеяч, педагог

КАРЫЦКІ Мурза, ротмістр на французскай службе

КАРЫЦКІЯ, шляхецкая фамІлІя татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

КАРЫЦКІЯ -ЭДЗІГЕЙ ЭМІРЗА, шляхецкая фамІлІя татарская паводле Дзядулевіча

КАРЭІЗ, горад у Крыме

КАРЭЛІЦКІ РАЁН , у Гродзенскай вобл.

КАРЭЛІЧЫ, гар. пасёлак у Гродзенскай вобл.

КАРЭЛІЯ, РЭСПУБЛІКА у складзе РФ, 2992 татар

КАСАБЛАНКА, Д а р - э л ь - Б е й д а , горад у Марока

КАСАЕЎ Асман Мусаевіч / 1916 — 1944 /, карачаевец, Герой Сав. Саюза

КАСАКОЎСКІ Шыман / 1740 — 1794 /, дзяржауны дзеяч ВКЛ

КАСАЛА, горад у Судане

КАСЕ, горад у Малі

КАСАС, а л ь К а с а с , 28-я сура Кур'ана

КАСІМ, сын хана Улуга Мухамедавіча

КАСІМ КАМБУЛАТАВІЧ, чаркескі князь на службе у ВКЛ

КАСІМАВІЧЫ або КАСЫМАВІЧЫ гербу Касымовіч, шляхецкая татаская фамІлІя паводле Дзядулевіча

КАСІМАВІЧЫ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле Дзядулевіча

КАСІМАЎСКАЕ ЦАРСТВА, штучнае дзяржаунае утварэнне

КАСІМАЎСКІЯ ТАТАРЫ

КАСІМХАДЖАЕЎ СаІдусман / нар. 1915 /, узбек, Герой Сав. Саюза

КАСІНЕРЫ, сялянс-апалчэнцы у час паустання 1794 года

КАСІНСКІЯ, шляхецкі татарскі род паводле Дзядулевіча

КАСКЕВІЧЫ або КАЗКЕВІЧЫ, шляхецкі татарскі род паводле Дзядулевіча

КАСКЕЛЕН, горад у Казахстане, у АлмацІнскай вобл.

КАСКОВІЧ АлІшка, харунжы

КАСОВІЧ Каятан Андрэевіч / /, усходазнавец

КАСПОРСКАЯ Любоў КанстанцІнаўна / нар. 1941 /, народная артыстка, спявачка

КАСПЯРОВІЧ МІкалай ІванавІч / 1900 — 1937 /, этнограф, мовазнавец І лІтаратуразнавец

КАСТРАМА, горад у РасІйскай Федэрацыі

КАСТРАМСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у Расійскай Федэрацыі, татар 2965

КАСТРЫЧНІК, месяц

КАСТРЫЧНІЦКАЯ РЭВАЛЮЦЫЯ 1917 ГОДА

КАСТРЫЦА, адыходы лёну і канаплі; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КАСЦЁЛ, каталіцкі храм

КАСЦЮК Міхаіл Паулавіч / нар. 1940 /, акадэмік АН, гісторык

КАСЦЮКОВІЦКІ РАЁН, у Магілёўскай вобл.

КАСЦЮКОВІЧЫ, горад у Магілёўскай вобл.

КАСЦЮКОЎКА, рабочы пасёлак у Гомельскай вобл.

КАСЦЮШКА Андрэй Тадэвуш Банавентура / 1746 — 1817 /, палітычны і ваенны дзеяч

КАСЦЮШКА Уладыслаў, навуковец

КАСЦЮШКІ, шляхецкі род

КАСЦЮШКІ ПАЎСТАННЕ

КАСЦЯКЕВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

КАСЦЯНІЦЫ, ягады

КАСЫДА, паэтычны твор / з 9 ст. /

КАСЫМАВІЧЫ гербу Касымовіч, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча, гл. Касімавічы гербу Касымовіч

КАСЫР, час, за які можна прачытаць арабскі алфавіт

КАСЯК, статак кабыл з адным жарабцом; чарада птушак, рыб; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КАТАЛІЦЫЗМ, канфесія

КАТАР, Дзяржава Катар, на ўсходняй частцы Аравійскага паўвострава.

КАТАРА, палатка, шацёр; слова цюркскага паходжання паводле Глогера

КАТАРГА, прымусовыя работы; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КАТАРСКІЯ АРАБЫ, карэннае насельніцтва Катара

КАТЛАМА, татарская страва

КАТЛЕВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

КАТЛЫ, татарская страва

КАТМАНДУ, сталіца Непала

КАТОКА, народ у Камеруне і Чадзе, суніты

КАТРАН, к р а м б е, травяністая кармавая культура; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КАТЫЬ к а ц і б , перапечык, пасменік

КАТЫК, татарскі напітак

КАТЭХІЗІС, асновы хрысціянскай веры і маралі

КАЎБАСА, к а л б а с а , мясная страва; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КАЎКА Аляксей Канстанцінавіч / нар. 1937 /, гісторык, літаратуразнавец

КАЎМБАЕЎ Шаганбай / нар. 1922 /, казах, Герой Сав. Саюза

КАЎНАС, горад у Літве

КАЎНАСКАЯ МІЧЭЦЬ

КАЎНАСКІ ДЖАМІЯТ

КАЎСАР, а л ь К а у с а р , 103-я сура Кур'ана

КАЎТУН, хвароба скуры на галаве; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КАЎЧЭГ, скрыня для захоўвання асабліва каштоўных прадметаў культу; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КАЎШАК, галаўны убор; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КАЎНАЦКІЯ, шляхецкі татарскі род паводле Дзядулевіча

КАФ, назва літары "К"

КАФ, назва гары

КАФ, 50-я сура Кур'ана

КАФІР, к я ф і р , бязбожнік

КАФІРУН, а л ь К а ф і р у н , 109-я сура Кур'ана

КАФТАН, к а п т а н , верхняя вопратка; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КАФТЫР, слова цюркскага паходжання паводле Глогера

КАФУР, к е ф у р , значэнне слова страчана

КАХАНОВІЧ Міхаіл Сілуянавіч / 1882 — 1934 /, палітычны дзеяч, педагог

КАХАНОЎСКІ Генадзь Аляксандравіч / 1936 — 1994 /, гісторык, краязнавец, фальклярыст, літаратуразнавец

КАХІ, горад у Азербайджане

КАХІН, прадказальнік у арабаў у даісламскі перыяд

КАХІСТАНІ, мова народа у Ёндастане

КАХІСТАНЦЫ, народ у Пакістане і Афганістане, сунніты

КАЦАП, абразлівая назва рускіх у некаторых краінах; слова цюркскага паходжання, абазначае барадаты

КАХХАР, а л - К а х х а р , адно з імёнаў Аллага

КАЦІВЕЛІ, горад у Крыме

КАСЦЮКОЎКА, рабочы пасёлак у Гомельскай вобл.

КАЦЯРЫНА I / царавала Ё725 — 1727 /, руская Імператрыца

КАЦЯРЫНА II ВЯЛІКАЯ / царавала 1762 — 1796 /, руская Імператрыца

КАЧА, горад у Крыме

КАЧАВАЦЬ, весці неаседлы спосаб жыцця; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КАЧАЛАЎ / сапр. Шверубовіч / Васіль Іванавіч / 1875 — 1948 /, акцёр, народны артыст СССР

КАЧАН, шчыльна завітыя капусныя лісты; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КАЧАНОВЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

КАЧАРГА, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КАЧКА, свойская вадаплаўная птушка; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КАЧКАРОЎСКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

КАЧУРА Іван Міхайлавіч / 1902 — 1988 /, чл.-кар. АН, эканаміст

КАШАЛЬ, сутаргавы выдых з хрыпам і шумам

КАШАН, горад у Іране

КАШАРА, прытулак для авечак узімку; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КАШКАЙЦЫ, народ у Іране, шыіты

КАШКУРЭВІЧ Арсен Міхайлавіч / нар. 1929 /, народны мастак, графік

КАШМА, посцілка з лямцу; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КАШМІРЦЫ, народ у Індыі, большасць — сунніты

КАШМІРЫ, мова народа у Індастане

КАШЧЭЙ, злы і худы стары; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КАШШАФ Газі / нар. 1907 /, татарскі літаратар

КАШЭЛЬНІКАВА Раіса Мікалаеўна / 1904 — 1980 /, актрыса, народная артыстка

КАШЭРНЫЯ СТРАВЫ, стравы, дазволеныя для ужывання паводле габрэйскіх законаў

КА́ШЫ, у татарскай кулінарыі

КАЮК, канец, смерць; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КАЯК, ІмклІвая лодка; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КАЯЛОВІЧ Войцех / 1609 — 1677 /, гісторык, генеалог, царкоўны дзеяч

КАЯЛОВІЧ Міхаіл Восіпавіч / 1828 — 1891 /, гісторык, этнограф, публіцыст

КАЯЦІНСКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча, гл. Калкашы

КВАС, напітак
КВЕТКАВОДСТВА
КВАШАНІНА, страва, гл. Студзень
КВЕНІ, народ у Кот-Д'Івуар, ёсць суннІты
КВЕТА, горад у ПакІстане
КЕБЕ, гл. Кааба
КЕБІЧ Вячаслаў ФранцавІч / нар. 1936 /, дзяржаўны дзеяч
КЕБШ, баран
КЕББЕ, гл. Кааба
КЕДРАЎ-ЗІХМАН Аскар КарлавІч / 1885 — 1914 /, акадэмІк АН, доктар сельскагаспадарчых навук
КЕДЫРЫ, горад у ІнданезІІ
КЕДЫР, гл. Кадыр-ноч
КЕЗГАЙЛЫ, К е з г а й л ы, магнацкІ род у ВКЛ
КЕЙДАНСКАЯ МЯЧЭЦЬ, у ЛІтве
КЕЙЗАРАВЫ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча
КЕЙСТУТ / ? — 1382 /, вялІкІ князь ВКЛ
КЕЙФ І КАЙФ, прыемнае гультайства І адпачынак; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
КЕЛІМЕІ ШАХАДЭТ, вызнанне веры, формула веры
КЕЛЬБАДЖАР, горад у Азербайджане
КЕМАНЧА, крымскататарскІ народны музычны Інструмент
КЕМЕРАЎСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у РасІйскай Федэрацыі, татар 231І6
КЕНА, горад у ЕгІпце
КЕНА, татарская вёска ў ЛІтве
КЕНАДЗА, К е н а ц а, горад у Алжыры
КЕНАФ, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай; лубяная раслІна
КЕНДЫР, к з ы л - к у р а й, лубяная раслІна; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
КЕНЕВІЧЫ, хрысцІянская фамІлІя татарскага паходжання паводле ДзядулевІча
КЕНІТРА, МІна-Хасан-ТанІ, горад у Марока
КЕНІШКОВЫ, хрысцІянская фамІлІя татарскага паходжання паводле ДзядулевІча
КЕНІЯ, РэспублІка КенІя, дзяржава у Афрыцы; ёсць мусульмане
КЕНСКАЯ МЯЧЭЦЬ / 1615 — 1631 /, у ЛІтве
КЕНСКІ, М І н ь к е в І ч - К е н с к І, татарскІ князь
КЕНТАЎ, горад у Казахстане, у Паўднёва-Казахстанскай вобл.
КЕНЬКАВІЧЫ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча
КЕНЬСКІ, прыдомак татарскай шляхецкай фамІлІІ паводле ДзядулевІча, гл. КасІмавІчы

КЕРАМОВЫЯ, шляхетныя, высакародныя
КЕРБЕЛА, К а р б а л а , К е р б а л а , М е ш х е д а л Х у с е й н , горад у Іраку
КЕРДАШ, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай, гл. Кардаш
КЕРДЭЙ, К е р д з е й Ян, гісторык і адміністратар у ВКЛ
КЕРДЭЯ ПЕРАПІС ТАТАРАЎ / 1624 — 1631 /, р э в і з і я т а т а р с к і х з я м е л ь
КЕРКІ, горад у ТуркменіІ, у Чарджоускай вобл.
КЕРМАН, горад у Іране
КЕРМАНШАХ, гл. Бахтаран
КЕРНАЖЫЦКІ КанстанцІн ІванавІч / 1902 — 1942 /, гісторык
КЕРРУБЕЙ, к е р у б і л е р , к у в в а , ангелы
КЕРРЭ, раз
КЕРЧ, горад у Крыме
КЕРЫМ-БЕРДЗІ, хан Залатой Арды / 1412 /
КЕРЫМ Ярлы / 1900 — 1937 /, татарскі літаратар
КЕРЫМУЛЛАГ
КЕРЫНЧЫ, народ у ІнданезіІ, сунніты
КЕРЭЯ, к е р э й к а , слова цюркскага паходжання паводле Глогера
КЕСА, к е с к а , слова цюркскага паходжання паводле Глогера
КЕТМЕНЬ, кІрка-матыка; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
КЕУБЕ, гл. Кааба
КЕУСЕР, назва крынІцы у раю, нектар
КЕФ, назва літары "К"
КЕФЭН, к е ф І н , саван, у які загортваюць памерлага
КЕЦА, к е ц к а , слова цюркскага паходжання паводле Глогера
КЗЫЛ-АРДА, горад у Казахстане, у Кзыл-Ардынскай вобл.
КЗЫЛ-АРДЫНСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у Казахстане
КІБЕК, Б е с т а б у л а - К І б е к , хан, гл. у арт. Залатая Арда
КІБІТКА, крыты вазок, пераноснае жыллё у качэўнІкаў; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
КІБЛА, К ы б л а , напрамак на Каабу
КІБЯК, хан Залатой Арды / 1414 /
КІВЕР, к І в е р а к , вайсковы галаўны убор; слова цюркскага паходжання паводле Глогера
КІГАЛІ, сталІца Руанды
КІГОМА, горад у ТанзаніІ
КІЕЎ, скалІца УкраІны
КІЕЎСКАЕ КНЯСТВА

КІЕЎСКАЯ РУСЬ

КІЗ, к ы з , дачка, дзяўчынка, кабета

КІЁСК, будынІна для дробнага гандлю; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КІЗАТАЎ Жалел КІзатавІч / нар. 1920 /, казах, Герой Сав.Саюза

КІЗІЛ, пладовае дрэва; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КІЗЫЛ-АРВАТ, горад у ТуркменІІ, у Краснаводскай вобл.

КІЗЯК, цэгла з гною з дамешкай глІны І саломы; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КІЙАМА, а л ь К І й а м а , 75-я сура Кур'ана

КІЙАС, а л - К І й а с , меркаванне па аналогіІ

КІЛ, глІна, якую выкарыстоўваюць як мыла; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КІЛБАСА, тое, што каўбаса

КІЛДЫШЫ, хрысцІянская фамІлІя татарскага паходжання паводле ДзядулевІча

КІЛІМ, к І л І м а к , шарсцяны бязворсавы дыван; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КІЛЬДЗІБЕК, хан Залатой Арды / 1361 — 1362 /

КІЛЬДЗЯРОВІЧ Багдан, маршалак ялаІрскІ

КІМ НелІ УладзІмІрауна / нар. 1957 /, спартсменка

КІМБЕРГ Якаў МІкалаевІч / нар. 1909 /, акцёр, народны артыст

КІМЕЙ, магІя, хІмІя

КІНДА, арабскае племя

КІНДЗІК, страунІк; слова цюркскага паходжання паводле Карскага

КІНДЫЯ, горад у ГвІнеІ

КІНЖАБАЕЎ Туле / нар. 1902 /, казах, Герой Сав. Саюза

КІНЖАЛ, ЗІмная зброя; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КІНО

КІНШАСА, сталІца ЗаІра

КІПА, частка вопраткІ габрэя

КІПЕЛЬ ВІтаўт / нар. 1927 /, гІсторык, геолаг, грамадскІ дзеяч

КІПЕЛЬ Зора / нар. 1937 /, філолаг, грамадскІ дзеяч

КІПР, РэспублІка КІпр, есць мусульмане

КІПРЫЯН, мІтрапалІт кІеўскІ, лІтоўскі, маскоўскІ

КІПЧАКІ, к ы п ч а к І , к у м а н ы , цюркІ, адзІн з кампанентаў казанскіх татар

КІПЧАЦКАЯ МОВА, адна з цюркскІх моў

КІР, к е р , сукно; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КІРАА, а л - К І р а а , рэцытацыя асобных частак цІ усяго Кур'ана

КІРАВАБАД, гл. Гянджа

КІРАУСК, гар. пасёлак у МагІлёускай вобл.

КІРАУСКАЕ, горад у Крыме

КІРАУСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у РасІйскай Федэрацыі, 45 666 татар

КІРАУСКІ РАЁН, у МагІлёускай вобл.

КІРГІЗСКАЯ МОВА

КІРКА, ударны Інструмент для драбленя цвёрдай пароды; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КІРКОР Адам Ганоры КарлавІч / 1818 — 1886 /, гІсторык, грамадскі дзеяч

КІРКОР МІхаІл, палкоунІк

КІРКОР С. гІсторык

КІРКОРАВЫ, хрысцІянская фамІлІя татарскага паходжання паводле ДзядулевІча

КІРКУК, горад у Іраку

КІРМАШ, ярмарка

КІРЫЛА ТУРАЎСКІ / каля 1130 — 1182 /, пІсьменнІк-прапаведнІк, царкоуны дзеяч

КІРЫЛАВА ФаІна МІхайлауна / нар. /, чл.-кар. АН, матэматык

КІРЭЕНКА КанстанцІн ЦІханавІч / 1918 — 1988 /, паэт

КІРЭЕЎСКІ Пётр ВасІлевІч / 1808 — 1856 /, фальклярыст, археограф

КІРЭНАІКА, гІстарычная вобласць у ЛІвІІ

КІСАС, адплата, разрад пакарання за забойства

КІСВА, пакрывала, якое закрывае сцены Каабы

"КІСКЕБАШ", рэлІгІйна-этычны твор, папулярны у Татарсане

КІСЕТ, кашшук; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КІСІМАЁ, К І с І м а ю , горад у СамалІ

КІСКІЧ, вучань-пачатковец, якІ умее чытаць толькІ па складах

КІСЛЕЎ, трэцІ месяц габрэйскага года / лІстапад — снежань /

КІСТАЎ Аляксандр Фёдаравіч / 1903 — 1960 /, акцёр, народны артыст

КІСЦЕНЬ, зІмняя зброя ; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КІСЯЛЕЎСКІ ЛеанІд ІванавІч / 1927 — 1991 /, акадэмІк АН, фІзІк

КІСЯЛЁЎ Генадзь ВасІлевІч / нар. 1931 /, гІсторык І ЛІтаратуразнавец

КІСЯЛЁЎ Кузьма ВенядзІктавІч / 1903 — 1977 /, дзяржауны дзеяч

КІСЯЛЁЎ ЦІхан ЯкаулевІч / 1917 — 1983 /, партыйны І дзяржауны дзеяч

КІСЯЛІ, страва

КІСЯЯ, празрыстая тонкая тканіна; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КІТ Барыс УладзімІравіч / нар. 1910 /, матэматык, асветнік, педагог

КІТАБ, а л ь - К І т а б , адна з назваў Кур"ана; кніга рэлігійнага і гістарычнага зместу, напісанага арабскімі літарамі на-беларуску

КІТАБ, народ у Нігерыі, большасць — сунніты

КІТАБУЛЛАГ, адна з назваў Кур"ана

КІТАЙ, К І т а й с к а я Н а р о д н а я Р э с п у б л І к а

КІУР, трон Аллага, гл. Курс

КІФАРЭТ, штраф, пакаранне за парушэнне нормы маралі

КІФАС

КІЧКА, лёгкая лодка; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КІЧЫ-МУХАММЕД, хан Залатой Арды / 1438 — 1459 /

КІШКІ, шляхецкі род

КІШЛАК, вёска у некаторых цюркскіх краінах; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КІШМІШ, разынкі; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КІШЧАНКА Аляксандр МІхайлавіч / нар. 1933 /, народны мастак

КІШЫНЁЎ, сталіца Малдовы

КІЯМ, пастава у першым рака, малітва

КІЯС, рашэнне па аналогіі

КІЯТ МАНСУР, ленніх вялікага князя у Задняпроўі

КАБЛУК, дэталь абутку; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КЛЕЙНБАРТ Леў МаксІмавіч / 1875 — 1950 /, крытык і публіцыст

КЛЕНІЧЫ, гл. Праклёны

КЛЕЦК, горад у Менскай вобл.

КЛЕЦКАЕ КНЯСТВА, удзельнае княства у 12 — 18 ст.

КЛЕЦКАЯ БІТВА 1506 ГОДА

КЛЕЦКІ РАЁН, у Менскай вобл.

КЛІМАВА Аляксандра Іванауна / нар. 1921 /, актрыса, народная артыстка

КЛІМАВІЦКІ РАЁН, у Магілёускай вобл.

КЛІМАВІЧЫ, горад у Магілёускай вобл.

КЛІМАТ, адзін з найважнейшых фактараў, які вызначае умовы жыцця чалавека

КЛІМАЎ Барыс КанстанцІнавіч / 1889 — 1953 /, чл.-кар. АН, хімік

КЛІМЕНТ СМАЛЯЦІЧ / 12 ст. /, мыслІцель, пісьменнік, царкоўны дзеяч

КЛІМКОВІЧ МІхаіл МІкалаевіч / 1899 — 1954 /, пісьменнік, крытык

КЛІМУК Пётр Ільіч / нар. 1942 /, лётчык-касманаут, двойчы Герой Сав. Саюза

КЛІЧАУ, гар. пасёлак у Магілёускай вобл.

КЛІЧАУСКІ РАЁН, у Магілёускай вобл.

КЛУМАУ Яуген УладзІмІравіч / 1876 — 1944 /, урач, Герой Сав. Саюза

КЛУБНІЦЫ, ягады

КЛУБОВІЧ УладзІмір УладзІмІравіч / нар. 1933 /, акадэмік АН, фізік

КЛЫШКА Анатоль КанстанцІнавіч / нар. 1935 /, пісьменнік, крытык, перакладчык, педагог

КЛЫШКА МІхаіл КанстанцІнавіч / 1929 — 1989 /, мовазнавец

КЛЯЙМО, к л я й м е н н е , пячатка; слова цюркскага паходжання паводле Глогера

КЛЯНЧЫЦЬ, выпрошваць; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КЛЯСЦІЦКІЯ БАІ 1812 ГОДА

КЛЯТВА, урачыстае абяцанне; слова цюркскага паходжання паводле Глогера

КЛЯТЫ, гл. Праклёны

КЛЯУКО Генадзь ЯкаулевІч / 1932 — 1979 /, паэт

КЛЯШТОРНЫ Тодар ТодаравІч / 1903 — 1937 /, паэт

КМІТА Пётр Бластус, выдавец і паэт І-й пал. 17 ст.

КМІТА-ЧАРНОБЫЛЬСКІ ФІлон СямёнавІч / 1530 — 1587 /, ваенны і грамадскі дзеяч ВКЛ

КНІГА, сховішча і перадача інфармацыі; свяшчэннае пісанне

"КНІГА КАХАННЯ", 1354 Харэзмі

КНІГАДРУКАВАННЕ

КНОРЫН ВІльгельм ГеоргІевіч / 1890 — 1938 /, дзеяч Камуністычнай партыі, гісторык

КНЯЗЬ, г а с п а д а р , найвышэйшая пасада у ВКЛ

КНЯСТВА, феадальнае уладанне вялізных памерау; дзяржава

КОБРЫН, горад у Брэсцкай вобл.

КОБРЫНСКАЕ КНЯСТВА

КОБРЫНСКІ БОЙ 1812 ГОДА

КОБРЫНСКІ РАЁН, у Брэсцкай вобл.

КОДАК, Ф а ш о д а , горад у Судане

КОЖАР Ілья ПаулавІч / 1902 — 1967 /, Герой Сав.Саюза, генерал-маёр

КОЗЫРАУ Іван САфронавІч / нар. 1924 /, мовазнавец

КОЙДАНАВА, горад у Менскай вобл., гл. Дзяржынск

КОЙДАНАУСКАЯ БІТВА, гл. Крутагорская бітва 1249 года

КОЙДАНАУСКАЯ МЯЧЭЦЬ

КОК АРДА, Блакітная Арда

КОК-ЯНГАК, горад у Кыргызстане

КОКШТЫС Тадэвуш Антонавіч / нар. 1934 /, акцер, народны артыст

КОЛ, рука

КОЛА ПОЛЬСКІХ ГАСПАДЫНЬ-ТАТАРАК, да 1939 г. у Польшчы

КОЛА ПОЛЬСКІХ СТУДЭНТАЎ-МУСУЛЬМАН У САНКТ-ПЕЦЯРБУРГУ

КОЛА ТАТАРСКАЙ МОЛАДЗІ, да 1939 г. у Польшчы

КОЛАС ЯКУБ, Міцкевіч Канстанцін Міхайлавіч / / 1882 — 1956 /, народны паэт

КОЛІКІ, востры боль у жываце, баку; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КОМ-ОМБА, Кум-Умбу, горад у Егіпце

КОМІ, рэспублІка у складзе Расійскай Федэрацыі, 25980 татар

КОМІ-ПЕРМЯЦКАЯ АЎТАНОМНАЯ АКРУГА, у складзе РФ, 1454 твтарыны

КОН, паставіць сябе у становішча выйгрышу ці пройгрышу; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КОНАКРЫ, сталіца Гвінеі

КОНАН Уладзімір Міхайлавіч / нар. 1934 /, філосаф, літаратар, публіцыст

КОНГА, РэспублІка Конга, у Афрыцы

КОНЕГАДОУЛЯ, традыцыйны від жывёлагадоулі у татар

КОНЕЎ Сяргей Васілевіч / нар. 1931 /, акадэмік Ан

КОНІ

КОНІК ЗВЕЖЫНЕЦКІ У КРАКАВЕ, містэрыя, звязаная з татарамі

КОННІЦА, род войска

КОНТРРЭФАРМАЦЫЯ

КОНЬЯ, горад у Турцыі

КОНЬ АРАБСКІ, гл. Коні

КОНТУШ, верхняя адзежына, гл. Кунтуш

КОПТЫ, хрысціянскі народ у Афрыцы, суседзі арабаў

КОПЫЛЬ, гл. Капыль

КОПЫСЬ, гар. пасёлак у Віцебскай вобл.КОРБАН Уладзімір Іванавіч / 1910 — 1971 /, пісьменнік

КОРБАЧ, тое, што Карбач паводле Глотера

КОРБУТ Вольга Валянцінаўна / нар. 1955 /, спартсменка

КОРВІН-ПАЎЛОЎСКІ Станіслаў, навуковец

КОРД, кардэляс, зімняя зброя; слова цюркскага паходжання паводле Глотера

КОРЖ Васіль Захаравіч / 1899 — 1967 /, Герой Сав.Саюза, генерал-маёр

КОРПУС МУСУЛЬМАНСКІ, пасля Лютаускай рэвалюцыі

ОРРАТ, тытул

КОРСАК, стэпавы ліс; слова цюркскага паходжання паводле Глогера

КОРСАКАВЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

КОРЧА, горад у Албаніі

КОРЧЫК Павел / сапраўдн. Л а г і н о в і ч Іосіф Каятанавіч; 1891 — 1940 /, дзеяч рэвалюцыйнага руху у Зах. Беларусі

КОРЧЫЦ Яўген Вітольдавіч / 1880 — 1950 /, чл.-кар. АН, доктар медыцынскіх навук

КОРШ-САБЛІН Уладзімір Уладзіміравіч / 1900 — 1974 /, кінарэжысер, народны артыст

КОРШУНАЎ Аляксандр Фаміч / нар. 1924 /, літаратуразнавец

КОРШУНАЎ Фёдар Паулавіч / нар. 1934 /, чл.-кар. АН

КОСАВА, аўтаномны край у Сербіі, населены пераважна албанцамі

КОТ-Д'ІВУАР, Рэспубліка Кот-д'ІВУАР / Рэспубліка Бераг Слановай Косці /, у Заходняй Афрыцы, есць мусульмане

КОТА-КІНАБАЛУ, горад у Малайзіі

КОУЗАН Барыс Іванавіч / 1922 — 1985 /, лётчык-выпрабавальнік, Герой Сав. Саюза

КОХАНАВА, гар. пасёлак у Віцебскай вобл.

КОУШ, пасудзіна для чэрпання вадкасці, сыпучага рэчыва; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КОЧ, к о ш , вайсковае падраздзяленне у татар. казакоў; слова цюркскага паходжання

КОШ ТЭЛЕ, татарская страва

КРАНКОЎСКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

КРАПІВА Кандрат / сапраўдн. А т р а х о в і ч Кандрат Кандратавіч; 1896 — 1995 /, народны паэт, акадэмік АН

КРАСАВІК, назва месяца

КРАСІН Андрэй Капітонавіч / 1911 — 1981 /, акадэмік АН, фізік

КРАСКОЎСКІ Іван Ігнатавіч / 1880 — 1955 /, палітычны дзеяч

КРАСНААРМЕЙСК, горад у Казахстане, у Камчатаускай вобл.

КРАСНАВОДСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у Туркменістане

КРАСНАГВАРДЗЕЙСКАЕ, горад у Крыме

КРАСНАДАРСКІ КРАЙ, у Расійскай Федэрацыі, 34430 татар

КРАСНАКАМЕНКА, горад у Крыме

КРАСНАПЕРАКОПСК, горад у Крыме

КРАСНАПОЛЛЕ, гар. паеёлак у Магілёускай вобл.

КРАСНАСЕЛЬСКІ, гар. пасёлак у Гродзенскай вобл.

КРАСНАСЕЛЬСКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

КРАСНАЯРСКІ КРАЙ, у Расійскай Федэрацыі, татар 54052

КРАСОУСКІ Сцяпан Акімавіч / 1897 — 1983 /, ваеначальнік, Герой Сав. Саюза

КРАСЦІНСКІ Мікалай Мікалаевіч / 1883 — 1938 /, дзяржауны дзеяч

КРАУЧАНКА Іван Сяргеевіч / 1902 — /, акадэмік АН, гісторык

КРАУЧАНКА Пётр Кузьміч / нар. 1950 /, гісторык, дзяржауны дзеяч

КРАЧКОУСКІ Ігнат Юльянавіч / /, філолаг, перакладчык Кур"ана на рускую мову

КРАЧКОУСКІ Юльян Фаміч / 1840 — 1903 /, фальклярыст, этнограф, гісторык і педагог

КРАЧЭУСКІ / к р э ч а у с к і / Пётр Антонавіч / 1879 — 1928 /, палітычны дзеяч

КРАШЭНЫ, татары-праваслауныя у Расійскай Федэрацыі

КРАШЭУСКІ Юзаф Ігнацы / 1812 — 1887 /, пісьменнік, гісторык, грамадскі дзеяч

КРАЯШЭВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

КРЖЭЧАУСКІЯ, мурзы

КРУТАГОРСКАЯ БІТВА 1249 ГОДА, К о й д а н а у с к а я б і т в а 1 2 4 9 г о д а

КРУШНЯНСКАЯ МЯЧЭЦЬ, К р у ш н я н с к а я м я ч э ц ь, у Польшчы

КРУШНЯНСКІ ДЖАМІЯТ, у Польшчы

КРУШНЯНЫ, татарская вёска у Польшчы

КРОЛЬ Міхаіл Барысавіч / 1879 — 1939 /, акадэмік АН, неўрапатолаг

КРОП, зеляніва, прыправа

КРУГЛАЕ, гар. пасёлак у Магілёускай вобл.

КРУГЛЯНСКІ РАЁН, у Магілёускай вобл.

КРУКОУСКІА Аляксандр Іосіфавіч / 1901 — 1945 /, мовавед, краязнавец, геолаг

КРУКОУСКІ Мікалай Ігнатавіч / нар. 1923 /, філосаф, мовазнавец

КРУПКІ, горад у Менскай вобл.

КРУПСКІ РАЁН, у Менскай вобл.

КРУПЧЫЦКІ БОЙ 1794 ГОДА

КРУТАЛЕВІЧ Вадзім Андрэевіч / нар. 1922 /, юрыст

КРУЦЬКО Мікалай Паулавіч / нар. 1949 /, чл.-кар. АН

КРУШЫНСКІЯ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

КРЫВЫ РОГ, горад на Украіне

КРЫВІЦКІ Аляксандр Антонавіч / нар. 1927 /, мовазнавец

КРЫВІЧЫ, аб"яднанне усходнеславянскіх плямёнаў

КРЫВІЧЫ, гар. пасёлак у Менскай вобл.

КРЫЖ, сімвал хрысціянскай веры

КРЫЖАКІ, крыжацкія ордэны

КРЫЖОВЫЯ ПАХОДЫ СУПРОЦЬ ТАТАРАЎ, круцыяты

КРЫКАВА Валянціна Іванаўна / 1930 /, артыстка балета, народная артыстка

КРЫЛОВІЧ УладзімІр МІкалаевіч / 1895 — 1937 /, акцёр

КРЫЛОВІЧ Фёдар Андрэевіч / 1916 — 1959 /, удзельнік партызанскага руху

КРЫЛОЎ УладзімІр Іванавіч / 1902 — 1994 /, акадэмік АН, матэматык

КРЫМ ГІРЭЙ, крымскі хан / 1758 — 1764, 1768 — 1769 /

КРЫМСКАЕ ХАНСТВА

КРЫМСКАЯ АЎТАНОМНАЯ САВЕЦКАЯ САЦЫЯЛІСТЫЧНА РЭСПУБЛІКА

КРЫМСКАЯ РЭСПУБЛІКА / 1918 /

КРЫМСКАЯ РЭСПУБЛІКА, у складзе Украіны

КРЫМСКАТАТАРСКАЯ МОВА

КРЫМСКІ МУФТЭЯТ, Таурычаскі муфтэят

КРЫМСКІЯ ТАТАРЫ

КРЫМЧАКІ, народ у Крыме, гістарычна звязаны з крымскімі татарамі; паводле веры — іудаісты

КРЫНІЦА Антук / сапраўдн. Ждановіч Антон Паулавіч; 1898 — 1937 /, акцёр

КРЫНІЦКІ Аляксандр Іванавіч / 1894 — 1937 /, дзеяч Камуністычнай партыі

КРЫНІЦКІЯ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле Дзядулевіча

КРЫНІЦЫ, выхад падземных вод на паверхню

КРЫЧАЎ, горад у МагІлёўскай вобл.

КРЫЧАЎСКІ РАЁН, у МагІлёўскай вобл.

КРЫЧАЎСКІЯ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле Дзядулевіча, гл. КрэчаўскІя

КРЫЧЫНЬСКАЯ Ірэна, навуковец

КРЫЧЫНЬСКІ Альгерд Найман МІрза, навуковец

КРЫЧЫНЬСКІ Арслан, навуковец

КРЫЧЫНЬСКІ Зянон, камандзір татарскага палка

КРЫЧЫНСКІ Лявон, рускі генерал

КРЫЧЫНСКІ Канстанцін, рускі генерал

КРЫЧЫНЬСКІ СтанІслаў, навуковец

КРЫЧЫНЬСКІ Стафан, прафесар АрхІтэктуры
КРЫЧЫНЬСКІ СялІм, навуковец
КРЫЧЫНСКІЯ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча
КРЫЧЫНЬСКІЯ, мурзы
КРЫЧЭЎСКІ МІхайла / ? — 1649 /, палкоўнІк, паплечнІк ХмяльнІцкага
КРЭВА, вёска у СмаргонскІм раёне
КРЭПАСЦЬ, доўгачасовая абараняльнае збудаванне
КРЭСЫ, пагранІчная паласа
КРЭЎСКАЕ КНЯСТВА
КРЭЎСКАЯ УНІЯ 1385 ГОДА
КРЭЧАЎСКІЯ, часам КРЫЧАЎСКІЯ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча
КУАЛА-ЛУМПУР, сталІца МалайзІІ
КУБА́, горад у Азербайджане
КУ́БА, дзяржава ў Амерыцы
КУБАТЛЫ, горад у Азербайджане
КУБАРЫ, слова цюркскага паходжання паводле Карскага
КУБАЧЭУСКІЯ, хрысцІянская фамІлІя татарскага паходжання паводле ДзядулевІча
КУББА, архІтэктурны прыём
КУББАТ АС-САХРА, купальная мячэць у ІерусалІме
КУБЕЙДАВЫ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча
КУБЕК, татарская страва
КУБЕЙС, назва скалы на захад ад МеккІ
КУБЛА, гл. Кыбла
КУБУ, народ у ІнданезІІ; ёсць суннІты
КУВЕЙТ, Дзяржава Кувейт, у АзІІ
КУВЕЙТСКІЯ АРАБЫ, асноўнае насельнІцтва Кувейта; шыІты І суннІты
КУДАМА ІБН ДЖАФАР / пам. 958 /, лІтаратурны крытык
КУДАСЕВІЧЫ, хрысцІянская фамІлІя татарскага паходжання паводле ДзядулевІча
КУДДУС, а л - К у д д у с , адно з Імёнаў Аллага
КУДЗЕЛЬСКІ Анатоль ВІктаравІч / нар. 1934 /, чл.-кар. АН, геолаг
КУДРАВЕЦ Анатоль Паўлавіч / нар. 1936 /, пісьменнІк
КУДРАШОВА КлаўдзІя КузьмІнІчна / нар. 1925 /, спявачка, народная артыстка
КУДРЭВІЧЫ, хрысцІянская фамІлІя татарскага паходжання паводле ДзядулевІча
КУЖАКОЎ Мурат ГулямавІч / нар. 1904 /, башкір, Герой Сав. Саюза

КУЖАНЕУСКІЯ або КУРАНЕУСКІЯ, хрысцІянская фамІлІя татарскага паходжання паводле ДзядулевІча

КУЗАУ, частка павозкІ аутамашыны, карэты; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КУЗНЕЦКІЯ ТАТАРЫ, народ у РасІйскай Федэрацыі, гл. Шорцы

КУЗЬМІНСКІЯ, хрысцІянская фамІлІя татарскага паходжання паводле ДзядулеІча

КУЗНЯЦОУ ГеоргІй АляксеевІч / нар. 1925 /, чл.-кар. АН, геолаг

КУЗНЯЦОУ Уладлен АляксандравІч / нар. 1931 /, чл.-кар. АН, геолаг

КУЙБАК, прэтэндэнт на ханскІ пасад у Залатой Ардзе, гл. у арт. Залатая Арда

КУЙБЫШАВА, горад у Крыме

КУЙБЫШАУСКАЕ ВАДАСХОВІШЧА, частка у межах Татарстана

КУЙБЫШАУСКІ ЗАТОН, гар. пасёлак у Татарстане, у Камска-ВусцІнскІм раёне

КУКІ, народ у ІндыІ, Бангладэш, БІрме; ёсць суннІты

КУКЛА, лялька; слова цюркскага паходжання паводле Карскага

КУКМАР, гар. пасёлак у Татарстане, цэнтр раёна

КУКОЛЬ, пустазелле; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КУКУРУЗА, збожжавая І кармавая культура

КУЛАГІН МІкалай МІхайлавІч / 1860 — 1940 /, акадэмІк АН, бІёлаг

КУЛАК, кІсць рукІ з прыгнутымІ у далонІ пальцамІ; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КУЛАКОВЫ, хрысцІянская фамІлІя татарскага паходжання паводле ДзядулевІча

КУЛАКОУСКАЯ Тамара НІкандрауна / 1919 — 1986 /, чл.-кар. АН, аграхІмІк-глебазнавец

КУЛАКОУСКІ Аляксей МІкалаевІч / 1913 — 1986 /, пІсьменнІк

КУЛАКОУСКІЯ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча

КУЛАН, дзІкая жывёлІна, роднасная аслу; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КУЛАНГА, народ у КОт-д'Івуар І Гане; ёсць суннІты

КУЛАХМЕТАУ Гафур / 1881 — 1918 /, татарскІ лІтаратар

КУЛЕША МІхал / 1790 цІ 1800 — 1863 /, графІк І жывапІсец

КУЛІ, к у л , насІльшчык, грузчык; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КУЛІЕУ Адыль ГусейнавІч / нар. 1922 /, азербайджанец, Герой Сав. Саюза

КУЛІКОУСКАЯ БІТВА

КУЛІНАРЫЯ, стравы, спосабы іх прыгатавання і кухоннае начынне, гл. таксама Татарскія стравы

КУЛЛАМА, татарская страва

КУЛЬБАКА, татарскае сядло з дрэва, паводле Глогера

КУЛЬБЕЦКІЯ або КУЛЬБІЦКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

КУЛЬБІЦКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча, гл. Кульбецкія

КУЛЬЗІМАНОВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

КУЛЬНА, хан Залатой Арды / 1359 — 1360 /

КУЛЬНЕЎ Якаў Пятровіч / 1763 — 1812 /, ваеначальнік

КУЛЬТАВЫЯ ЗБУДАВАННІ

КУЛЬТУРА, сукупнасць дасягненняў чалавецтва у вытворчым, грамадскім і разумовым жыцці

КУЛЬТУРНА-АСВЕТНІЦКАЕ ЗГУРТАВАННЕ ТАТАРАЎ РЭЧЫПАСПАЛІТАЙ ПОЛЬШЧЫ

КУЛЫ МАУЛЯ / 17 ст. /, літаратар

КУЛЯШОЎ Аркадзь Аляксандравіч / 1914 — 1978 /, народны паэт

КУЛЯШОЎ УладзІмір Аляксеевіч / нар. 1941 /, акцёр, народны артыст

КУЛЯШОЎ Фёдар Іванавіч / 1913 — 1993 /, літаратуразнавец, педагог

КУМ, горад у Іране

КУМ, к у м а , хросны бацька у адносінах да бацькоў хросніка і да хроснай маці; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КУМАЧ, бавоўняная тканіна яркачырвонага колеру; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КУМГАН, начынне для вады; слова цюркскага паходжання

КУМ-ДАГ, горад у ТуркменІІ, у Краснаводскай вобл.

КУМ-УМБУ, гл. Ком-Омба

КУМАНСКАЯ МОВА, гл. Палавецкая мова

КУМЕРТАЎ, горад у Башкортастане, у Расійскай Федэрацыі

КУМІНОВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

КУМЫКІ, народ у Дагестане, у Расійскай Федэрацыі; сунніты

КУМЫС, татарскі напітак з кабылляга малака

КУМЫЦКАЯ МОВА

КУНАК, сябр, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КУНАМА, народ у Эрытрэі; большасць — сунніты

КУНЖУТ, лубяная расліна; слова цюркскага паходжання

"КУНІЧНЫ" ПАДАТАК, у ВялікІм Княстве ЛІтоускім

КУНКЕВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

КУНТУШ, к о н т у ш , верхняя мужчынская вопратка; слова цюркскага паходжання

КУНЦЭВІЧ Іасафат / 1580 -- 1623 /, уніяцкі царкоўна-палітычны дзеяч ВКЛ, каталіцкі святы

КУНЯ-УРГЕНЧ, горад у Туркменіі, у Ташаўзскай вобл.

КУПАЛА Янка / Л у ц э в і ч Іван Дамінікавіч; 1882 — 1942 /, народны паэт

КУПАЛЛЕ, старажытнае земляробчае свята, прымеркаванае да перыяду летняга сонцастаяння

КУПЕЦТВА, саслоўе гандляроў

КУПРЫЯНАВА Настасся Фамінічна / 1872 — 1979 /, маці-патрыётка

КУПРЫЯНАЎ Павел Емельянавіч / 1908 — 1936 /, Герой Сав. Саюза, танкіст

КУПРЭВІЧ Васіль Феафілавіч / 1897 — 1962 /, акадэмік АН, батанік

КУПЦЯРМА, татарская страва

КУПЧЫНАЎ Барыс Іванавіч / нар. 1935 /, чл.-кар. АН

КУРАГА, высушаныя абрыкосы без костачак; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КУРАЙШЫТЫ, к у р э й ш ы, бедуінскае племя, да якога належаў род Мухаммеда

КУРАКА Міхаіл Канстанцінавіч / 1872 — 1920 /, металург

КУР"АН, а л - К у р " а н, К а р а н, свяшчэнная кніга мусульман

КУРАНЕЎСКІЯ, гл. Кужанеускія

КУРАННЕ, магічнае лячэнне

КУРАПАТЫ, урочышча пад Менскам, дзе НКУС БССР праводзіла масавыя растрэлы цывільных людзей

КУРАЦІНА, мяса курыцы як ежа і яе прыгатаванне

КУРБАН, к у р б а н л ы к, ахвяра

КУРБАН-БАЙРАМ, Ід а л - А д х а, І д а л - К у р б а н, гадавое свята

КУРБАНЛЫК, тое, што курбан

КУРГАН, штучны насып у выглядзе конуса; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КУРГАНСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у Расійскай Федэрацыі, татар 22567

КУРГАНОЎСКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча, гл. Лягушэвічы

КУРГАНЫ СЛАВЫ

КУРКЛАНЫ, К ы р к л а р ы, вёска у Літве, гл. Сорак Татары

КУРЭЙШ, 106 -я сура Кур"ана

КУРДАШ, малодшы брат, цюркскае слова паводле Глогера, гл. Кардаш

КУРДЗЮК, тлушчавае адкладанне ля хваста у некаторых парод авечак; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

КУРДСКАЯ МОВА
КУРДЫ, народ у ТурцыІ, Іраку, Іране; большасць мусульмане
КУРЛОВІЧ Аляксандр МІкалаевІч / нар. 1961 /, спартсмен
КУРЛОУСКІ РАСТРЭЛ 1905 ГОДА
КУРМАНАУ Акан / 1918 — 1943 /, казах, Герой Сав. Саюза
КУРМАНОВІЧ, татарскІ князь у ВКЛ
КУРМАНОВІЧЫ, гл. Курмановы
КУРМАНОВЫ або КУРМАНОВІЧЫ, хрысцІянская фамІлІя татарскага паходжання паводле ДзядулевІча
КУРМАШЫ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча
КУРМАШЫ / У р а з а е у Ахмет; памёр 1883 /, татарскІ лІтаратар
КУРОРТНАЕ, горад у Крыме
КУРОРТЫ, мясцовасцІ з лекавымІ прыроднымІ умовамІ, пабудовамІ для лячэння
КУРПАТЫ, горад у Крыме
КУРС, к І у р , к І у р с , трон Аллага
КУРСАВІ Абуннар / 1776 — 1818 /, татарскІ лІТАРАТАР
КУРТ, татарская страва
КУРУЛТАЙ, з"езд у цюркскІх народаў; слова цюркскага паходжання
КУРЭЙШЫ, гл. Курайшыты
КУРЭНЬ, тып населенага пункта у стэпавых краІнах; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
КУСАІ, народ у Гане, Тога, БуркІна-Фасо; ёсць сунніты
КУСАЙР АМРА, рэзІдэнцыя дынастыІ Амейядаў у СІрыйскай пустыні
КУСАРЫ, горад у Азербайджане
КУСІМАУ ТагІр ТаІпавІч / нар. 1909 /, башкІр, Герой Сав. Саюза
КУСТАНАЙ, горад у Казахстане, у Кустанайскай вобл.
КУСТАНАЙСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у Казахстане
КУСТЫНСКІЯ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча
КУСЦІНСКІ МІхаІл ФранцавІч / 1829 — 1905 /, археолаг
КУСЯНКОУ МІкола / МІкалай СяргеевІч; нар. 1935 /, пІсьменнІк
КУТАС, пучок нітак, завязаны на канцы для упрыгожання пояса; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
КУТАЙБА ІБН МУСЛІМ / памёр 715 /, арабскІ палкаводзец
КУТБА / 14 ст. /, лІтаратар
КУТ-ЭЛЬ-АМАРА, Э л ь - К у т , горад у Іраку
КУТЛУГБЕК, гл. у арт. Залатая Арда
КУТЛУГ ЦІМУР, хан, гл. у арт. Залатая Арда
КУТЛУМ БАЙРАМ, святочнае вІншаванне
КУТТАБ, тыя, хто умелІ пІсаць — 12 паплечнІкаў Мухаммеда

КУТТАБ, м а к т а б , пачатковая школа у мусульман, дзе вывучалі Кур"ан / з 10 гадоу /, гл. Мектэб

КУТУЙ Адэл / 1903 -- 1945 /, татарскі літаратар

КУФА, а л ь - К у ф а , каля Кербелы, шыіцкія святыні у Іраку

КУФАР, скрыня

КУФР, нявер"е, непрызнанне Ісламу ці адыход ад яго

КУХАРЧЫК Пётр Дзмітравіч / нар. 1945 /, чл.-кар. АН

КУХНЯ ТАТАРСКАЯ, гл. Татарская кухня

КУХОННЫЯ ПРЫЛАДЫ І НАЧЫННЕ

КУЦЦЯ , пярэдадзень Каляд; абрадавая страва

КУЧМА, галауны убор; слова цюркскага паходжання паводле Глогера

КУЧУКОВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

КУЧУКОВЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

КУШАЛЬ Францішак Вінцэнтавіч / 1895 — 1968 /, палітычны і вайсковы дзеяч

КУШКА, горад у Туркменіі, у Марыйскай вобл.

КУШЛУГ, к у ш л ю к , поудзень

КУШНЕРСТВА, выраб скурак пушных звяроу

КУШЫТЫ, народ у Афрыцы; большасць сунніты

КУШЫЦКІЯ МОВЫ, у Афрыцы

КУЮКАУ Міхаіл Міхайлавіч / 1924 — 1943 /, шорац-цюрак, Герой Сав. Саюза

КХО, народ у Пакістане; шыіты

КХУЛНА, горад у Бангладэш

КШЫВІЦКІЯ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

КЫБЛА, а л - К ы б л а , напрамак на Мекку

КЫЗ, гл. Кіз

КЫЗЫЛ-КІЯ, горад у Кыргызстане

КЫРГЫЗСТАН, Кыргызская Рэспубліка, у Азіі

КЫРГЫЗЫ, народ у Кыргызстане; суніты

КЫРК-ТАТАР, К у р к л а р ы , татарская вёска у Літве, гл. Сорак Татары

КЫСТЫБЫЙ, татарская страва

КЫЯМ, пастава першага ракату

КЫЯМЕТ, к ы я м е т , канец свету

КЮРДАМІР, горад у Азербайджане

КЯЗБЕК Стафан, падпалкоунік

КЯСРА, значок над арабскай лiтарай

КЯФ, лiтара, якая азначае мяккi гук "К"

КЯФIР, гл. КафIр

Л, лІтара

ЛА, назва лІтары, якая азначае гук "Л"

ЛАБАНАУ Яуген МІхайлавІч / 1913 — 1976 /, чл.-кар. АН, фІзІк

ЛАБАНОК Анатоль ГеоргІевІч / нар. 1938 /, акадэмІк АН, мІкрабІёла

ЛАБАНОК Леанід МІхайлавІч / нар. /, чл.-кар. АН, бІёлаг

ЛАБАНОК УладзІмІр ЕлІсеевІч / 1907 — 1984 /, Герой Сав. Саюза, дзяржауны І партыйны дзеяч

ЛАБІД ІБН РАБІЯ / 560 — 661 /, арабскІ дамусульманскІ паэт

ЛАБУНОУ УладзІмІр АрхІпавІч / нар. 1939 /, акадэмІк АН, доктар тэхнІчных навук

ЛАБУСЕВІЧЫ, хрысцІянская фамІлІя татарскага паходжання паводле ДзядулевІча

ЛАГ БА-ОМЕР, свята у габрэяу

ЛАГАС, горад у НІгерыІ

ЛАГЕРЫ СМЕРЦІ, канцэнтрацыйныя лагеры у час Другой сусветнай вайны

ЛА-ГУЛЕТ, гл. ХАЛЬК-ЭЛЬ-УЭД

ГАГІ, ляг №, урачыстасць завяршэння вучобы чытання Кур"ана

ЛАГІШЫН, гар. пасёлак у Брэсцкай вобл.

ЛАГОЖСКАЕ КНЯСТВА

ЛАГОЙСК, гарадскІ пасёлак у Менскай вобл.

ЛАГОЙСКІ РАЁН, у Менскай вобл.

ЛАДЫГІН Барыс ІванавІч / нар. 1896 /, чл.-кар. АН, доктар тэхнІчных навук

ЛАЗАВОЙ Аляксандр МІкалаевІч / 1890 — 1954 /, чл.-кар. АН, эканамІст

ЛАЗАРУК МІхаІл АрсенавІч / нар. 1926 /, акадэмІк АПН СССР, лІтаратуразнавец, педагог

ЛАЗНЯ, памяшканне, дзе мыюцца І парацца; слова цюркскага паходжання паводле Глогера

ЛАЗЮК ГенадзІй ІльІч / нар. 1927 /, чл.-кар. АН, доктар медыцынскІх навук

ЛАЙАЛПУР, Лаялпур, горад у ПакІстане

ЛАІШАВА, гар. пасёлак у Татарстане, раённы цэнтр

ЛАКОТКА Аляксанд ІванавІч / нар. 1960 /, гІсторык

ЛАКСКАЯ МОВА

ЛАКХНАУ, горад у ІндыІ

ЛАКЦЫ, народ у Дагестане, у РасІйскай Федэрацыі; суннІты

ЛАМАКАВЫ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча

ЛАМАН МІкалай Апанасавіч / нар. /, чл.-кар. АН, батанік

ЛАМАХОЛАТ, народ у Інданезіі; ёсць суннІты

ЛАМЕ, сталіца Тога

ЛАМЖЫНСКІЯ, хрысціянская фамІлІя татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

ЛАМІНСКІЯ, шляхецкая татарская фамІлІя ~~ламаж~~ паводле Дзядулевіча

ЛАНДУМА, народ у ГвІнеІ; ёсць суннІты

ЛАНГБАРД ІосІф РыгоравІч / 1892 — 1951 /, архІтэктар

ЛАННОЙ Жыльбер, бургундскІ рыцар-падарожнік; апісаў татар

ЛАНЧЫЦКІ ДанІэль / 1530 — Ё600 /, друкар

ЛАПА Іван ІванавІч / 1869 — 1944 /, акадэмік Пецярбургскай АН, гісторык

ЛАПАТО ГеоргІй ПаулавІч / нар. 1924 /, чл.-кар. АН

ЛАПО Аркадзь ІванавІч / 1904 — 1983 /, акадэмік АН, селекцыянер

ЛАПША, татарская страва, гл. Локшына

ЛАРАШ, горад у Марока

ЛАРЧАНКА МІхаІл РыгоравІч / 1907 — 1981 /, лІтаратуразнавец і крытык

ЛАСІНСКІЯ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле Дзядулевіча

ЛАСОСНА, каля Гродна, татарская мясцовасць

ЛАСТАЙСКІЯ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле Дзядулевіча

ЛАСТОЎСКІ Вацлаў ЮстынавІч / 1883 — 1938 /, акадэмік АН, гісторык, этнограф, пісьменнік, палітычны дзеяч

ЛАСОВЫ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле Дзядулевіча

ЛАСОЎСКІЯ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле Дзядулевіча

ЛАТ, а л - Л а т , імя даісламскага боства жаночага роду

ЛАТА, грунтоўна зашытая дзірка; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ЛАТАКІЯ, горад у СІрыІ

ЛАТВІЯ, дзяржава ц Еўропе

ЛАТЫШЫ, народ

ЛАТЫШСКАЯ МОВА

ЛАЎРОВЫ ЛІСТ, прыправа

ЛАЎРЭНЦІЙ, епіскап ТураўскІ, святар, затворнік Пячэрскі, святы зямлІ Беларускай

ЛАЎХ АЛ МАХФУЗ, а л - Л а у х а л - М а х ф у з , ЛаухІль Мехфузу, нябесны прататып Кур"ана

ЛАФА, добра, выгодна, добрая плата за лёгкую службу; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ЛАХАНКА, поласць нырКІ; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ЛАХВІЧ Фёдар АдамавІч / нар. 1945 /, чл.-кар. АН
ЛАХОР, горад у ПакІстане
ЛАЦІФ, а л - Л а д І ф , адно з Імёнау Аллага
ЛАЧЫН, горад у Азербайджане
ЛАШАК, помесь жарабца І аслІцы; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ЛАШКЕВІЧ Рыгор ІосІфавІч / нар. 1904 /, чл.-кар. АН, аграбІёлаг
ЛАЯЛПУР, гл. Лайалпур
ЛЕАНТОВІЧ Фёдар ІванавІч / 1833 — 1911 /, гІсторык
ЛЕБЕДЗЕВЫ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча
ЛЕБЕДЗЬ Сямён СцяпанавІч / нар. 1936 /, Інжынер
ЛЕБЯДЗЕУСКАЯ МЯЧЭЦЬ
ЛЕВАНДОУСКІЯ, хрысцІянская фамІлІя татарскага паходжання паводле ДзядулевІча
ЛЕВАШКОВЫ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча
ЛЕВІН ЛеанІд МендэлевІч / нар. 1936 /, архІтэктар
ЛЕГЕНДА, л е г е н д ы т а т а р с к І я; л е г е н д ы п о л ь с к І я п р а т а т а р а у
ЛЕГЕНДА ПРА САРМАЦКАЕ ПАХОДЖАННЕ ПАЛЯКАЎ
ЛЕГЕНДА ПРА ФЕРЭЯ
ЛЕГЕНДА ПРА ЯНА Ш С А Б Е С К А Г А
ЛЕГІСТАН, Л е х І с т а н , татарская назва Польшчы
ЛЕЗГІНСКАЯ МОВА
ЛЕЗГІНЫ, народ у Дагестане, у РасІйскай Федэрацыі: ш ыІты
ЛЕКАВЫЯ РАСЛІНЫ
ЛЕЛЬЧЫЦКІ РАЁН, у Гомельскай вобл.
ЛЕЛЬЧЫЦЫ, горад у Гомельскай вобл.
ЛЕЛЯВЕЛЬ ІаахІм / 1786 — 1861 /, гІсторык І грамадскІ дзеяч
ЛЕМЦГОВА ВалянцІна Пятроўна / нар. 1935 /, мовазнавец
ЛЕНГЕР, горад у Казахстане, у Паўднёва-Казахстанскай вобл.
ЛЕНІН / сапр. У л ь я н а ў / УладзІмІр ІльІч / 1870 — 1924 /, арганІзатар КамунІстычнай партыІ І СССР
ЛЕНІНА, горад у Крыме
ЛЕНІНАГОРСК, горад у Казахстане, ва Усходне-Казахстанскай вобл.
ЛЕНІНАГОРСК, горад у Татарстане, раённы цэнтр
ЛЕНІНГРАД, гл. Санкт-Пецярбург
ЛЕНІНГРАДСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у РасІйскай Федэрацыі, 7757 татар
ЛЕНКАРАНЬ, горад у Азербайджане
ЛЕПЕЛЬ, горад у ВІцебскай вобл.

ЛЕПЕЛЬСКІ РАЁН, у ВІцебскай вобл.
ЛЕПЕШАУ Іван Якаулевіч / нар. 1924 /, мовазнавец
ЛЕПЯШЫНСКІ Панцеляймрн МІкалаевіч / 1868 — 1944 /, пісьменнік, педагог
ЛЕСАПАРКІ, месца адпачынку для гарадскіх жыхароу
ЛЕСНІКОВІЧ Анатоль Іванавіч / нар. /, акадэмік АН, хімік
ЛЕТАПІСЫ, пагадовыя запісы гістарычных падзей сучаснікамі
ЛЕТУВА, назва Літвы у летувісау. Гл. Літва, Літоуская Рэспубліка
ЛЕТУВІСЫ, л і т о у ц ы , асноунае насельніцтва Літвы. Літоускія татары жывуць у іх асяроддзі
ЛЕУЧЫК Гальяш / сапр. Л я у к о в і ч Ілья МІхайлавіч; 1880 — 1944 /, паэт
ЛЕФАВ, палатно, у якое загортваюць цела памерлага, саван
ЛЁЗНА, гар. пасёдак у ВІцебскай вобл.
ЛЁЗНЕНСКІ РАЁН, у ВІцебскай вобл.
ЛЁСІК Іосіф Юр"евіч / 1883 — 1940 /, акадэмік АН, мовазнавец, пісьменнік, педагог, грамадскі дзеяч
ЛІБЕРЫЯ, Рэспубліка Ліберыя, у Заходняй Афрыцы; есць мусульмане
ЛІБРЭВІЛЬ, сталіца Габона
ЛІВАДЫЯ, горад у Крыме
ЛІВАН, Ліванская Рэспубліка, на Блізкім Усходзе
ЛІВАН, частка будынку, у якім адна сцяна адкрыта у бок падворка
ЛІВАНСІЯ АРАБЫ, народ у Ліване; сунніты, шыіты, хрысціяне
ЛІВЕНЬ, моцны праліуны дождж
ЛІВІЙСКАЯ ПУСТЫНЯ
ЛІВІЙСКІЯ АРАБЫ, л і в і й ц ы
ЛІВІЯ, Сацыялістычная Народная ЛівІйская Арабская Джамахірыя
ЛІВОНСКАЯ ВАЙНА 1558 — 1583 ГАДОУ, І н ф л я н ц к а я в а й н а
ЛІВОНСКІ ОРДЭН, філіял Нямецкага / Тэутонскага / ордэна
ЛІГ"ЯНІТЫ, старажытнае пауночнааравійскае племя
ЛІДА, горад у Гродзенскай вобл.
ЛІДСКІ РАЁН, у Гродзенскай вобл.
ЛІЁН, горад у Францыі
ЛІЗАВЕТА ПЯТРОЎНА / правіла у 1741 — 1761 /, руская Імператрыца
ЛІЛОНГВЕ, сталіца Малаві
ЛІМАН, прастора, на працягліы час залітая у разводдзе; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ЛІМБА, народ у Сьера-Леоне, большасць — сунніты

ЛІМОН, субтрапічная садавіна; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ЛІМОННІК, лекавая расліна

ЛІНДЫ, горад у Танзаніі

ЛІПАТАЎ Сяргей Міхайлавіч / 1899 — 1961 /, акадэмік АН, хімік

ЛІПЕНЬ, назва месяца

ЛІПЕЦКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у Расійскай Федэрацыі, татар 1000

ЛІПКАЎ БУНТ У 1672 ГОДЗЕ

ЛІПКІ, назва татараў у польскай літаратуры

ЛІПКОВЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

ЛІПСКІЯ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

ЛІПУВКА, прыгарад у Вільні, дзе жылі татары

ЛІПУВСКІ МІЗАР, мізар на Ліпувцы у Вільні

ЛІС Арсень Сяргеевіч / нар. 1934 /, фальклярыст, літаратуразнавец

ЛІСКОЎСКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ЛІСТАПАД Георгій Іванавіч / 1897 — 1938 /, палітычны дзеяч

ЛІСТАПАД, назва месяца

ЛІСТАПАДАЎСКАЕ ПАЎСТАННЕ 1831 ГОДА

ЛІТАРАТУРА, творы пісьменнасці, якія маюць грамадскае і пазнавальнае значэнне

ЛІТАЎРЫ, ударны музычны інструмент; слова цюркскага паходжання паводле Карскага

ЛІТВА, племянны саюз

ЛІТВА, Літоўская Рэспубліка, Л е т у в а , дзяржава у Еўропе, есць мусульмане

ЛІТОЎСКА-МУСУЛЬМАНСКАЕ ЗГУРТАВАННЕ ДАПАМОГІ БЕДНЫМ МУСУЛЬМАНАМ / 1909 /

ЛІТОЎСКА-ТАТАРСКІ КОННЫ ПОЛК / 1797 — 1805 /

ЛІТОЎСКАЯ ГУБЕРНІЯ

ЛІТОЎСКАЯ МОВА

ЛІТОЎСКІЯ ТАТАРЫ ЛІТОЎЦЫ, нацыя, гл. Летувісы

ЛІХАДЗІЕЎСКІЯ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

ЛІХАЧОВЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ЛІЦВІНЫ, л і т в і н ы, саманазва беларусаў у 15 — 19 ст.

ЛІЧЭБНІК, у граматыцы

ЛІШТВАН Іван Іванавіч / нар. 1932 /, акадэмік АН, фізік-хімік

ЛІШТВЯНСКІЯ, шляхецкая фамілія татарская паводле Дзядулевіча

ЛОБАН МІкалай ПаулавІч / 1911 — 1984 /, пІсьменнІк, мовазнавец
ЛОБІ, народ у БуркІна-Фасо; ёсць суннІты
ЛОГІКА АРАБСКАЯ
ЛОГІНАЎ Аляксей РаманавІч / 1903 — 1943 /, чуваш, Герой Сав. Саюза
ЛОГІНАЎ Анатоль КанстанцІнавІч / нар. 1920 /, акцёр, народны артыст
ЛОГІНАЎ УладзІмІр ФёдаравІч / нар. 1940 /, чл.-кар. АН
ЛОЕЎ, гар. пасёлак у Гомельскай вобл.
ЛОЕЎСКАЯ БІТВА 1649 ГОДА
ЛОЕЎСКІ РАЁН, у Гомельскай вобл.
ЛОІНАНГ, народ у ІндонезІІ; ёсць суннІты
ЛОЙКА Алег АнтонавІч / нар. 1931 /, чл.-кар. АН, паэт, празаІк, крытык І лІтаратуразнавец
ЛОКШЫНА, л а п ш а , татарская страва
ЛОНДАН, сталІца ВялІкабрытанІІ
ЛОСКІ МІкалай АнуфрыевІч / 1870 — 1965 /, філосаф
ЛОСЬ ЕўдакІя Якаулеўна / 1929 — 1977 /, паэтэса
ЛОТ, прарок, гл. Лут
ЛОЎЧЫЦКАЯ МЯЧЭЦЬ / з 1558 /
ЛОЎЧЫЦКІ, Б а г а т ы р э в І ч - Л о ў ч ы ц к І , мурза
ЛОЎЧЫЦКІ МІЗАР, на Навагрудчыне
ЛОЎЧЫЦКІЯ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча
ЛОЎЧЫЦЫ, татарская вёска на Навагрудчыне
ЛУА, народ у КенІІ, ТанзанІІ; ёсць суннІты
ЛУБА, народ у ЗаІры, ЗамбІІ; ёсць суннІты
ЛУБІН, зялёнае угнаенне І кармавая культура
ЛУБУ, народ у ІндонезІІ, суннІты
ЛУБЯКА ВасІль МІкІтавІч / 1891 — 1950 /, акадэмІк АН, эканамІст
ЛУБЯНЫ, гар. пасёлак у Татарстане, у КукмарскІм раёне
ЛУГВЕН, Л І н г в е н , князь МсцІслаўскІ
ЛУГІ, сельскагаспадарчыя угоддзІ — сенакосы І пашы
ЛУГОЎСКІ Аляксандр ІванавІч / нар. 1950 /, лІтаратуразнаўца І крытык
ЛУЖАНІН МаксІм / сапр. К а р а т а й Аляксандр АмвросьевІч /, / 1909 /, паэт
ЛУІ-ЖАНТЫЛЬ, гл. ЮсуфІя
ЛУКА, складальнІк Новага Запавету
ЛУКАСІНСКІЯ, хрысцІянская фамІлІя татарскага паходжання паводле ДзядулавІча
ЛУКАШОЎ ВалянцІн КанстанцІнавІч / нар. 1938 /, чл.-кар. АН, геахІмІк
ЛУКАШОЎ КанстанцІн ІгнатавІч / 1907 — 1987 /, акадэмІк АН, геахІмІк
ЛУКАШЭВІЧ Ілля, князь, гаспадарскІ татарын

ЛУКАШЭНКА Аляксандр РыгоравІч / нар. I954 /, ПрэзІдэнт РэспублІкІ Беларусь

ЛУКІШКАУСКАЯ МЯЧЭЦЬ / I558 — I950 /, у ВІльнІ

ЛУКІШКАУСКІ МІЗАР, у ВІльнІ

ЛУКІШКІ, былая татарская вёска каля ВІльнІ

ЛУКМАН, 3І-я сура Кур"ана

ЛУКМАН, куранІчны персанаж, мудрэц

ЛУКОМЛЬ, старажытны горад Полацкай зямлІ

ЛУКОМСКАЕ КНЯСТВА / 9 ст. /ЛУКОМСКІЯ, княжацкІ род у ВКЛ

ЛУКСОР, горад у ЕгІпце

ЛУК"ЯНОВІЧ Трыфан Андрэевіч / / , прататып фІгуры воІна у Трэптау-парку у БерлІне

ЛУНІНЕЦ, горад у Брэсцкай вобл.

ЛУНІНЕЦКІ РАЁН, у Брэсцкай вобл.

ЛУПАЛАУСКІ ЛАГЕР СМЕРЦІ, у час ВялІкай Айчыннай вайны

ЛУПІНОВІЧ Іван СцяпанавІч / I900 — I968 /, акадэмІк АН, глебазнавец

ЛУПСЯКОУ МІкалай РадзІвонавІч / I9I9 — I972 /, пІсьменнІк

ЛУРЫ, народ у Іране, шыІты

ЛУТ, прарок, бІблейскІ Лот

ЛУЦКЕВІЧ Антон ІванавІч / I884 — I946 ? /, палІтычны І грамадскІ дзеяч

ЛУЦКЕВІЧ Іван ІванавІч / I88I — I9I9 /, археолаг, этнограф, публІцыст, палІтычны дзеяч

ЛУЦЭВІЧ Іван ДамІнІкавІч / I882 — I942 /, беларускІ народны паэт, гл. Купала Янка

ЛУЧАНОК Ігар МІхайлавІч / нар. I938 /, кампазІтар, народны артыст

ЛУЧЫНА Янка / сапр. Н е с л у х о у с к № Іван ЛюцыянавІч; I85I — I897 /, паэт

ЛУШЧЫЦКІ Іван МІкалаевІч / I907 — I973 /, чл.-кар. АН

ЛЫКАУ Аляксей ВасІлевІч / I9I0 — I974 /, акадэмІк АН, фІзІк

ЛЫНТУПЫ, гар.пасёлак у ВІцебскай вобл.

ЛЫНЬКОУ МІхаІл ЦІханавІч / I899 — I975 /, народны пІсьменнІк

ЛЫСЯТАУ Юрый ВасІлевІч / нар. I929 /, кІнарэжысёр

ЛЫЧ Генадзь МІхайлавІч / нар. I935 /, акадэмІк АН, эканамІст

ЛЫЧ ЛеанІд МІхайлавІч / нар. I929 /, гІсторык

ЛЫШЧЫНСКІ КазІмІр / I634 — I689 /, беларускІ мыслІцель

ЛЬАЙЛЬ, а л ь Л ь а І л ь , 92-я сура Кур"ана

ЛЬВОУ, горад на УкраІне

ЛЮБАНСКІ РАЁН, у Менскай вобл.

ЛЮБАНЬ, горад у Менскай вобл.

ЛЮБАУСКІ Мацвей Кузьмін / 1860 — 1936 /, акадэмік АН СССР, гісторык
ЛЮБІМАУ Леў Уладзіміравіч / 1905 — 1977 /, дырыжор, народны артыст
ЛЮБЛІНСКАЯ УНІЯ 1569 ГОДА
ЛЮБЛЯНА, сталіца Славеніі
ЛЮБЧА, гар. пасёлак у Гродзенскай вобл.
ЛЮДВІК ВЕНГЕРСКІ, кароль Польшчы / правіў у 1370 — 1382 /
ЛЮЛЬКА, н і п к а , ф а й к а , слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ЛЮСТРАЦЫІ, л ю с т р а ц ы і т а т а р ш ч ы з н / 1624 — 1631 /, гл. таксама Кердэя перапіс татарау
ЛЮТАВЕР / 1283 — 1293 / прауленне вялікага князя літоускага
ЛЮТАУСКАЯ РЭВАЛЮЦЫЯ 1917 ГОДА
ЛЮТЫ, назва месяца
ЛЮТЭРАНСТВА, пратэстанцкае веравызнанне
ЛЯВОНАЎ Васіль Антонавіч / 1889 — 1972 /, акадэмік АН, доктар медыцынскіх навук
ЛЯГУШЭВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія
ЛЯДЗІНСКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
ЛЯЗА, л я з з а , чацвёртае пекла
ЛЯ ІЛЯГА ІЛЛЯ-ЛЛАГ ВА МУХАММЕД РАСУЛЬ-ЛЛАГ, няма боства акрамя Аллага а Мухаммед пасланнік Аллага
ЛЯЙБОВІЧ Гершка / 1700 — 1770 /, гравёр
ЛЯЙЛЬ, а л ь Л я й л ь , 92-я сура з Курана, гл. Льаіль
ЛЯЙЛЯТ АЛЬ-ГАННА, ноч перад шлюбам
ЛЯЙЛЯТУЛЬ КАДР, гл. Кадыр-ноч
ЛЯЛЬКО Хрысціна Аляксееўна / нар. 1956 /, пісьменніца
ЛЯЛЯКОВЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
ЛЯЛЯЎСКІ Анатоль Аляксандравіч / нар. 1923 /, рэ жысёр, народны артыст
ЛЯМ, назва літары, якая азначае мяккае "М"
ЛЯМБОВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
ЛЯМЛІФ, назва літары, якая спалучае алІФ і лям
ЛЯМУЦЕВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
ЛЯСНІКОВІЧ Анатоль Іванавіч / нар. 1927 /, чл.-кар. АН
ЛЯСНЯНСКІ ЛАГЕР СМЕРЦІ, у Баранавіцкім раёне у Вялікую Айчынную вайну
ЛЯСЫ, прыроднае угоддзе
ЛЯТ, гл. Бостві стараарабскія / даісламскія /
ЛЯУДАНСКІ Аляксандр Мікалаевіч / 1893 — 1937 /, археолаг
ЛЯЎКОЎ Эрнст Аркадзевіч / 1935 — 1996 /, геолаг
ЛЯХАБ, а л ь Л я х а б , другая назва 111-й суры Кур"ана, гл. Масад / а л ь М а с а д /

ЛЯХАВІЦКАЯ МЯЧЭЦЬ

ЛЯХАВІЦКІ РАЁН, у Брэсцкай вобл.

ЛЯХАВІЧЫ, горад у Брэсцкай вобл.

ЛЯ ХАУЛЯ УА ЛЯ КУУВАТА ІЛЛЯ БІЛЛЯГІЛЬ АЛІЙЮЛЬ АЗЫМ, фраза, якую мовіць мусульманін пры спалоханні / спужанні /

ЛЯХІМІДЫ, арабская дынастыя даісламскага часу / 400 — 602 /

ЛЯХОВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

ЛЯЦКІ Яуген Аляксандравіч / 1868 — 1942 /, фалькларыст, этнограф, гісторык літаратуры

ЛЯЧЭБНА-ПРАФІЛАКТЫЧНАЯ ДАПАМОГА

Лада, лета, сімвал росквіту і жаночай прыгажосці

Лёля, багіня вясны, дзявочага жаночства і кахання

М

М, лІтара
МААД, а л – М а а д , будучае жыццё
МААНЬЯН, народ у ІнданезІІ; ёсць суннІты
МААРЫ, а л ь М а а р ы , 70-я сура Кур"ана
МААРЫ, аль-Маары / 973 — 1058 /, арабскІ паэт, філосаф І філолаг
МАБА, народ у Чадзе, большасць суннІты
МАГАДАНСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у РасІйскай Федэрацыі, татар 8024
МАГАДЫША, М а г а д з І ш у , сталІца СамалІ
МАГАЗІН, крама са складам; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
МАГАМЕД-МІРЗОЕУ Хаваджы / 1910 — 1944 /, чэчэнец, Герой Сав. Саюза
МАГАМЕТ, гл. Мухаммед
МАГАМЕТАНІН, слова цюркскага паходжання паводле заходнееурапейскІх тлумачэнняў; гл. МусульманІн
МАГАМЕТАНСТВА, гл. Мусульманства
МАГАР, народ у Непале; ёсць суннІты
МАГАР, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
МАГАРЫЧ, пачастунак; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
МАГВА, горад у Кувейце
МАГГАЗІ, расказы пра перамогІ Мухаммеда І яго паплечнІкаў над ворагамІ
МАГДЗІ, а л – М а г д з І , вяшчун блІзкага канца свету, збавІцель.
МАГДЗІ МУХАММЕД Ахмед / 1844 — 1885 /, кІраунІк палІтычнага руху у Судане
МАГДЗІЕУ М. % /, татарскІ ЛІтаратар
МАГДЗІСТЫ, прыхІльнІкі ворагаў мусульман-суннІтаў
МАГДЭБУРГСКАЕ ПРАВА, М а й д э б о р г с к а е п р а в а
МАГЕН-ДАВІД, Д а в І д а з о р к а , шасцІканцовая зорка габрэяў
МАГЕРАМАУ МелІк МелІкавІч / нар. 1920 /, азербайджанец, Герой Сав. Саюза
МАГЕРОВЫ, раней МАГЕРЭВІЧЫ, хрысцІянская фамІлІя татарскага паходжання паводле ДзядулевІча
МАГІЛЕУЧЫК Захар КузьмІч / 1895 — 1975 /, чл.-кар. АМН СССР, вучоны у галІне гІгІены І санІтарыі
МАГІЛЁУ, горад у БеларусІ
МАГІЛЁУСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у БеларусІ
МАГІЛЁУСКАЯ ГУБЕРНЯ

МАГІЛЁУСКІ РАЁН, у МагІлёускай вобл.

МАГІЛЬНЯНСКАЯ БІТВА 1284 ГОДА

МАГМІЛЬ, дэкаратыуны паланкІн у караване пІлІгрымау

МАГНАТЫ, уладальнІкІ вялІкІх маёнткау, Іншых багацціяу

МАГНДАНАО, народ на ФІлІпІнах, суннІты

МАГІСТРАТ, гарадское самаупрауленне

МАГІЯ, словы І дзеяннІ, якІя нІбыта уплываюць на звышнатуральныя сІлы

МАГОГ, гл. Яджудж І Маджудж

МАГОЛЫ, назва манголау-заваёунІкау у ІндыІ

МАГОЛЫ, народ у АфганІстане, суннІты

МАГР, шлюбны дар жанІха для нявесты

МАГРЫБ, малІтва вечарам

МАГРЫБ, назва паўночна-заходняй часткІ АфрыкІ

МАДАГАСКАР, МалагасІйская РэспублІка, у ІндыйскІм акІяне каля АфрыкІ

МАДАЛЬНЫЯ СЛОВЫ, нязменныя словы, якІя выражаюць адносІны гаворачага да розных прадметау І з"яу аб"ектыунай рэчаІснасцІ

МАДЖАРСКІЯ, МАДЖАРАНЦЫ, майстры-ткачы / 18 — 19 ст. /

МАДЖЛІС, М е д ж л І с, месца паседжання вышэйшых заканадаучых органау

МАДЖНУН ЛЯЙЛЯ, чалавек, якІ апантаны каханнем

МАДЖУДЖ, гл. Яджудж І Маджудж

МАДЖУС, а л - М а д ж у с , старонніК зарастрызму

МАДЖЫД, а л - М а д ж ы д , адно з Імёнау Аллага

МАДЗЯЛЕУСКІЯ або МАЗАЛЕУСКІЯ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча

МАДРАС, горад у ІндыІ

МАДРАСА, М е д р э с э , навучальная установа сярэдняя,часам вышэйшая

МАЕВІЧЫ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча

МАЕУСКІЯ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча

МАЁНТАК, вялІкае зямельнае уладанне, у якІм працуюць прыгонныя цІ паробкІ

МАЁНТКІ ТАТАРСКІЯ

МАЖАРЫ, воз з высокІмІ драбІнамІ; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

МАЖЭЙКА ЗІнаІда Якаулеуна / нар. 1933 /, этнамузыколаг

МАЖЭЙКА Фама ФамІч / нар. 1936 /, чл.-кар. АН

МАЗАГАН, гл. Эль-Джадыда

МАЗАЛЕУСКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча, гл. Мадзялеускія

МАЗАМБІК, Рэспубліка Мазамбік, у Афрыцы; ёсць мусульмане

МАЗАНІК Алена Рыгорауна / нар. 1914 /, Герой Сав. Саюза

МАЗАР, месца, якое наведваюць, аб"ект паломніцтва, магіла валі

МАЗАРАБСКІ СТЫЛЬ, архітэктурны стыль у Іспаніі

МАЗАРАБЫ, зарабізаваныя хрысціяне у Іспаніі

МАЗАРЫ-ШАРЫФ, горад у Афганістане

МАЗГАБ, масхаб, музгаб, малака, дактрына, толк, школа / напрамак /

МАЗЕНДАРАНЦЫ, народ у Іране, шыіты

МАЗУН, прыгонны, які плоціць гаспадару аброк

МАЗУРАЎ Кірыла Трафімавіч / 1914 — 1989 /, дзяржаўны і партыйны дзеяч, Герой Сац. Працы

МАЗУТ, мазута, прадукт нафтаперапрацоўкі; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

МАЗЫР, горад у Гомельскай вобл.

МАЗЫРСКІ РАЁН, у Гомельскай вобл.

МАІДА, аль Маіда, 5-я сура Кур"ана

МАЙ, назва месяца, гл. Травень

МАЙДА Т. гісторык

МАЙДАН, базар, базарная плошча; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай, Глогера

МАЙЕР Мікалай Арцем"евіч / нар. 1932 /, чл.-кар. АН

МАЙЛІ-САЙ, горад у Кыргызстане

МАЙМАН / сапр. Хейман / Саламон / 1753 — 1800 /, філосаф

МАЙСЕЕНКА Яусей Яусеевіч / 1916 — 1988 /, народны мастак СССР, жывапісец

МАЙСЕЙ, прарок, гл. Муса

МАЙХРОВІЧ Альфрэд Сцяпанавіч / нар. 1937 /, чл.-кар. АН, філосаф

МАКАВЕЦКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

МАКАЁНАК Андрэй Ягоравіч / 1920 — 1982 /, народны пісьменнік

МАКАЛЬ Пётр Міхайлавіч / нар. 1932 /, паэт, драматург

МАКАМ, суфійскі тэрмін, які азначае "стаянку"

МАКАМА, кароткі літаратурны твор, пісаны рытмічнай прозай

МАКАРАВА Галіна Клімянцьеўна / нар. 1919 /, актрыса, народная артыстка

МАКАРЫЙ, ігумен Мінскі, прападобнамучанік, святы Зямлі Беларускай

МАКАРЫЙ КАНЕЎСКІ / 1605 — 1678 /, ігумен, святы

МАКАТА, маката, дывано—аплікацыя; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

МАКАСАР, востраў Макасар, горад, гл. Уджунгпанданг
МАКАСАР, народ у ІнданезІІ, суннІты
МАКАСАРСКАЯ МОВА
МАКЕДОНІЯ, РэспублІка МакедонІя, на БалканскІм паўвостраве
МАКЕДОНЦЫ, народ у МакедонІІ; ёсць мусульмане
МАКЖЭЦКІЯ, хрысцІянская фамІлІя татарскага паходжання паводле ДзядулевІча
МАКІНСК, горад у Казахстане, у АкмолІнскай вобл.
МАККА, свяшчэнны горад у мусульман, гл. Мекка
МАКМІЛІН Арнольд Барат / нар. 1941 /, славІст
МАКОНДЭ, народ у ТанзанІІ І МазамбІку; ёсць суннІты
МАКОУСКІ Тамаш / 1562 — 1630 /, гравёр, картограф І друкар
МАКОУСКІЯ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча
МАКРУТ, макрух, меккрух, непажаданая для мусульманІна страва
МАКСУД Махмуд / 1900 — 1962 /, татарскІ лІтаратар
МАКУШОК Маркел ЕмяльянавІч / 1881 — 1952 /, акадэмІк АН, бІёлаг
МАКРЫДЗІ, аль-Макрыдзі, Макрызі / 1364 — 1442 /, егІпецкІ гІсторык І географ
МАКСУД ГІРЭЙ, крымскІ хан / 1767 — 1768, 1771 — 1773 /
МАКСУД Махмуд / 1900 — 1962 /, татарскІ пІсьменнІк
МАКСУРА, ложа у мячэцІ, прызначанае для халІфа
МАКТАБ, пачатковая мусульманская школа, гл. Мектэбэ / з 5 да 10 гадоў /
МАКУА, народ у МазамбІку, МалавІ І ТанзанІІ; ёсць суннІты
МАКУЛОВІЧЫ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча
МАЛ, маёмасць, грошы
МАЛАБО, сталІца Экватарыяльнай ГвІнеІ
МАЛАВІ, РэспублІка МалавІ, у Афрыцы
МАЛАГАСІЙЦЫ, народ на Мадагаскары; ёсць суннІты
МАЛАВІ, народ у МалавІ І суседнІх краІнах; ёсць суннІты
МАЛАДЗЕЧАНСКІ РАЁН, у Менскай вобл.
МАЛАДЗЕЧАНСКІ ЛАГЕР СМЕРЦІ, у гады ВялІкай Айчыннай вайны
МАЛАДЗЕЧНА, горад у Менскай вобл.
МАЛАДЗЁЖНАЕ, горад у Крыме
МАЛАЖАЙ ГалІна МІкалаеўна / нар. 1938 /, мовазнавец
МАЛАІКА, анёлы
МАЛАЙЗІЯ, Федэрацыя МалайзІІ, у АзІІ
МАЛАЙЗІЙСКАЯ МОВА, малайская мова
МАЛАЙЦЫ, народ у ІнданезІІ, МалайзІІ, Тайландзе; большасць суннІты
МАЛАЙЯ, гл. МалайзІя

МАЛАКА, горад у МалайзІІ
МАЛАКО, найважнейшы прадукт харчавання
МАЛАКУТ, найвышэйшая, боская улада
МАЛАНГ, горад у ІнданезІІ
МАЛАНКА, з"ява прыроды; гл. таксама Шарун
МАЛАРЫТА, горад у Брэсцкай вобл.
МАЛАРЫЦКІ РАЁН, у Брэсцкай вобл.
МАЛАСЕЛЬЦЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле ДзядулевІча
МАЛАХАЙ, зімовая шапка; кафтан без пояса; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
МАЛАЦЬЯ, горад у ТурцыІ
МАЛАЯЛАМ, малаяльская мова
МАЛАЯЛІ, народ у ІндыІ; ёсць шыіты І суннІты
МАЛДОВА, РэспублІка Малдова, дзяржава у Еўропе
МАЛЕ, сталіца Мальдываў
МАЛЕБЕН, кароткае набажэнства
МАЛЕВІЧ КазІмір СевярынавІч / 1878 — 1935 /, мастак
МАЛЕЙЧЫК Аляксандра Давыдаўна / нар. /, спявачка
МАЛЕННЕ, маленне з нагоды
МАЛІ, РэспублІка МалІ, у Афрыцы
МАЛІК, ал-Малік, адно з Імёнаў Аллага
МАЛІК, цар
МАЛІК БЕН АНАС / 713 — 795 /, мухаддзіс
МАЛІК АЛ-МУЛК, адно з Імёнаў Аллага
МАЛІКАЎ М. татарскІ пісьменнік
МАЛІКАЎ Эдзіп / нар. 1921 /, татарскІ літаратар
МАЛІКІЙА, ал-Малікійа, малікіты, паслядоўнікІ мазгабу
МАЛІНА, ягада
МАЛІНКЕ, народ у ГвінеІ І Іншых краінах, большасць — суннІты
МАЛІНКЕ, мова аднаго з народаў АфрыкІ
МАЛЛА, гл. Мулла
МАЛНА, гл. Мулла
МАЛУШЫЦКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле ДзядулевІча
МАЛУШЭВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле ДзядулевІча
МАЛЧАНАЎ Павел Сцяпанавіч / 1902 — 1977 /, акцёр, народны артыст
МАЛЫШКОВЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле ДзядулевІча
МАЛЫШАВА Клара МІкалаеўна / нар. 1935 /, артыстка балета, народная артыстка

МАЛЫШЭУСКІ Іван Ігнатавіч / 1828 — 1897 /, гісторык царквы, славянаznавец, асветнік

МАЛЫШЭУСКІЯ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

МАЛЬДЗІВЫ, Мальдзіуская Рэспубліка, у архіпелазе у Індыйскім акіяне.

МАЛЬДЗІС Адам Восіпавіч / нар. 1932 /, літаратуразнавец, пісьменнік

МАЛЬДЗІУСКАЯ МОВА

МАЛЬДЗІУЦЫ, народ у Мальдзіускай Рэспубліцы, сунніты

МАЛЬКОВА Вера Міхайлаўна / 1903 — 1964 /, спявачка, народная артыстка

МАЛЮНАК, карціна, ілюстрацыя, рысунак

МАЛЬТА, дзяржава у Міжземнамор"і

МАЛЬТЫЙСКАЯ МОВА

МАЛЬТЫЙЦЫ, народ у дзяржаве Мальта

МАЛЮСКІ, беспазвакочныя жывёлы, цела якіх пакрыта ракавінамі

МАЛЮШЫЦКІ Мікалай Кірылавіч / 1872 — 1929 /, акадэмік АН, лінгвіст і археолаг

МАМАДЫШ, горад у Татарстане, раённы цэнтр

МАМАЙ, цемнік у Залатой Ардзе

МАМАК, мурза, гл. у арт. Крымскае ханства

МАМЕЛЮК, м а м л ю к , нявольнік

МАМЕЛЮКІ, дынастыя / 1250 — 1516 /

МАМЗЕР, народжаны габрэйкай, "чужы для братоу сваіх, невядома ад каго народжаны"

МАМКА, карміцелька

МАМЛУК, мамлюк, тое што абд, раб, якім валодаюць

МАМЛЮТКА, горад у Казахстане, у Пауночна-Казахстанскай вобл.

МАМЛЯЧЭВІЧЫ, гл. Сабалеускія паводле Дзядулевіча

МАМОНІЧЫ, выдаўцы і грамадскія дзеячы

МАМОНЬКА Язэп Аляксеевіч / 1889 — ? /, палітычны дзеяч

МАМРАЕУ Мартбек Мамраевіч / нар. 1908 /, казах, Герой Сав. Саюза

МАМУН, а л ь - М а м у н , сёмы халіф з дынастыі Аббасідаў / правіу у 813 — 833 /

МАМУТАУ Хасан / нар. 1922 /, казах, Герой Сав. Саюза

МАНАЕНКАВА Аляксандра Фядотаўна / нар. 1921 /, мовазнавец

МАНАЕУ Віктар Сяргеевіч / нар. 1958 /, акцёр

МАНАМА, сталіца Бахрэйна

МАНАРА, тое, што мінара

МАНАСІК, абрад, які чыняць у час хаджу

МАНАСТЫРЫ, кляштары, рэлігійныя абшчыны вернікаў, якія аддаюцца толькі Богу

МАНАСЦІР, горад у Тунісе
МАНАТ, язычкае боства у даісламскай Аравіі
МАНГОЛІЯ, Манголул Улус, у Цэнтральнай Азіі
МАНГОЛЬСКІЯ ЗАВАЯВАННІ У ІЗ СТАГОДДЗІ
МАНГОЛЫ, народ у Манголіі, Кітаі, Гістарычна звязаны з цюркамі
МАНДАР, народ у Інданезіі, суннІты
МАНДАРА, народ у Камеруне, Нігеры, Чадзе; большасць — суннІты
МАНДЗІНГА, народ у Заходняй Афрыцы, ёсць суннІты
МАНДУБ, тое, што рэкамендуецца; шчодрасць
МАНДЭЙЦЫ а бо МАНДАІТЫ, верніКІ старажытнай веры
МАНЕВІЧ Леў ЯфІмавІч / 1898 — 1945 /, Герой Сав. Саюза
МАНЕТЫ, манеты Залатой Арды, Крымскага ханства з Выявай ВІтаута, арабскІя манеты
МАНІ, ал-Мані, адно з Імёнаў Аллага
МАНІЛА, сталІца ФІлІпІнаў
МАНІПУРЫ, народ у Індыі; ёсць суннІты
МАНКОЗІЧЫ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча
МАННА, "хлеб з неба", паводле БІблІі пасылалася габрэям кожны ранак
МІННУЛІН Р. татарскІ пІсьменнІк
МАННУР Шайхі / нар. 1905 /, татарскІ лІтаратар
МАНРОВІЯ, сталІца ЛІберыі
МАНРЭАЛЬ, горад у Канадзе
МАНСУР З. татарскІ пІсьменнІк
МАНСУР-КІЯТ, сын Мамая
МАНСУР, аль-Мансур, другІ халІф з дынастыі АббасІдаў / правІў у 754 — 775 /
МАНТГОМЕРЫ, гл. СахІвал
МАНТУШЫ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча
МАНУЛ, драпежны звер; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
МІНУЛЛІН Туфан / нар. 1935 /, татарскІ лІтаратар
МАНЦІКОВІЧЫ, шляхецкая фамІлІя паводле ДзядулевІча, гл. КрычынскІя
МАНЮШКА СтанІслаў / 1819 — 1872 /, кампазІтар, дырыжор, педагог
МАНЬШЫН Гераль Рыгоравіч / нар. 1937 /, чл.-кар. АН
МАР МІкалай ЯкаулевІч / 1865 — 1934 /, акадэмІк АН, лІнгвІст, археолаг
МАРАБУТ, тэрмІн для азначэння святога у Паўночнай Афрыцы
МАРАДЫ, горад у НІгеры
МАРАКАНСКІЯ АРАБЫ, маракашцы, у Марока, суннІты
МАРАКЕШ, горад у Марока
МАРАЛ, млекакормячае, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
МАРАЛЬ, адзІнства рытуальных і маральных кодэксаў

МАРАМПА, горад у Сьера-Леоне
МАРАНАО, народ на Філіпінах, сунніты
МАРАНЕНЕ, народ у Інданезіі, сунніты
МАРАНІТЫ, лівансюія араба-хрысціяне
МАРАТХІ, народ у Індыі; ёсць сунніты, шыіты
МАРАТХІ, мова народа у Індыі
МАРАЧКІН Аляксей Антонавіч / нар. 1940 /, жывапісец
МАРАШ, горад у Турцыі
МАРГУНСКІ Сцяпан Парфёнавіч / 1912 — 1978 /, чл.-кар. АН, юрыст
МАРДАСЕВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча
МАРДВІНАЎ Барыс Аркадзевіч / 1899 —1953 /, рэжысёр і педагог
МАРДЖАНІ Шынабуддзін / 1818 — 1889 /, татарскі літаратар
МАРДЖАНІ МЯЧЭЦЬ, у Казані
МАРДОВІЯ, рэспубліка у складзе Расійскай Федэрацыі
МАРДЭХАЙ, М а р д а х е й , герой бібдейскай кнігі Эсфір
МАР"ІНА ГОРКА, горад у Менскай вобл.
МАРЙАМ, 19-я сура Кур"ана
МАРЙАМ, маці Ісы, М а р ы я , маці Ісуса Хрыста
МАРК, складальнік Новага Запавету
МАРКАЎ Данііла Аляксандравіч / 1895 — 1976 /, акадэмік АН, доктар медыцынскіх навук
МАРКЕВІЧ Ануфрый / 1750 — 1807 /, асветнік, юрыст
МАРКІНА Галіна Пятроўна / 1931 — 1985 /, актрыса, народная артыстка
МАРМЫТАЦЬ, гаварыць ціха і невыразна, бубніць; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
МАРОКА, Каралеўства Марока, у Афрыцы
МАРОНІ, сталіца дзяржавы Каморскія Астравы
МАРОШКА, ягада
МАРРАНЫ, габрэі ахрышчаныя гвалтам
МАРСА-ЭЛЬ-БРЭГА, горад у Ліване
МАРТЫНАЎ Віктар Уладзіміравіч / нар. 1924 /, мовазнавец
МАРТЫНЕНКА Алег Рыгоравіч / нар. 1936 /, акадэмік АН
МАРТЭЛЬ Антуан / 1899 — 1931 /, славіст, даследчык старабеларускай мовы і літаратуры
МАРСЕЛЬ, горад у Францыі
МАРУТ, гл. Харут і Марут
МАРЦІН ТУРАЎСКІ / ? — 1150 /, манах, святы Зямлі Беларускай
МАРЦІНКЕВІЧ Камілла Вінцэнтаўна / 1837 — 1890 /, піяністка, кампазітар, педагог

МАРЦІНКЕВІЧ Фелікс Станіслававіч / 1920 — 1992 /, акадэмік АН, эканамічст

МАРЦІНКЕВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

МАРЦІНОВІЧ Аркадзь Нічыпаравіч / нар. 1920 /, пісьменнік

МАРЦІНОУСКІ Антон / 1781 — 1855 /, выдавец, публіцыст

МАРЦЭЛЕЎ Станіслау Віктаравіч / нар. 1925 /, чл.-кар. АН, гісторык

МАРЧАНКА Іван Якаравіч / нар. 1923 /, чл.-кар. АН, гісторык

МАРШАЛКЕВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

МАРШАЛКІ ТАТАРСКІЯ

МАРЫ, насілкі, на якія кладуць нябожчыка; слова цюркскага паходжання паводле Глотера

МАРЫ, горад у Туркменіі, у Марыйскай вобл.

МАРЫБ, старажытны горад у Емене да нашай эры

МАРЫ-ЭЛ, Марыйская Рэспубліка, у Расійскай Федэрацыі; татар 43747

МАРЫЙСКАЯ РЭСПУБЛІКА, у складзе Расійскай Федэрацыі, гл. Мары-Эл

МАРЫКС Аскар Пятровіч / 1890 — 1976 /, мастак тэатра, народны мастак

МАРЫЙСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у Туркменістане

МАРЫСКІ, габрэі, якія пад прымусам прынялі хрысціянскую веру

МАРЫУПАЛЬ, горад на Украіне

МАРЫЯ, Багародзіца, маці Ісуса Хрыста. У мусульманскай традыцыі Марйам

МАСА, народ у Камеруне, Чадзе, большасць — суніты

МАСАД, а л ь М а с а д , III-я сура Кур"ана; другая назва — Ляхаб. а л ь Л я х а б

МАСАДА, крэпасць, сімвал крэпасці, якая мужна змагалася з рымлянамі

МАСАНДРА, горад у Крыме

МАСАЛЛЫ, горад у Азербайджане

МАСАРА, указанне аб зберажэнні кананізаванага тэксту Бібліі

МАСДЖЫД, мячэць

МАСДЖЫД АЛ-АКСА, а л- М а с д ж ы д а л - А к с а , мячэць у Іерусаліме

МАСІН Тэмір Джантакеевіч / 1907 — 1947 /, казах, Герой Сав. Саюза

МАСКАТ, сталіца Амана

МАСКВА, сталіца Расійскай Федэрацыі, татар 157376

МАСКЕВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія

МАСКОУСКАЕ КНЯСТВА

МАСКОУСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у Расійскай Федэрацыі, татар 51059

МАСЛЕНІКАЎ Павел Васілевіч / 1914 — 1995 /, тэатральны мастак, народны мастак Беларусі

МАСЛЕНІЦА, З а п у с т ы , перадвеснавое свята, за тыдзень да вялікага посту

МАСЛОЎСКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

МАСЛОЎСКІЯ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

МАСЛЯКЕВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

МАСТАЦКАЯ ГАЛЕРЭЯ

МАСТОЎСКІ РАЁН, у Гродзенскай вобл.

МАСТЫ, горад у Гродзенскай вобл.

МАСУДЗІ, а л ь - М а с у д з і / памёр у 956 /, арабскі гісторык і географ

МАСУЛ, горад у Іраку

МАСЦІЦКІ Ігнацы / /, вучоны, прэзідэнт Польшчы у міжваенны перыяд

МАСЬКЕВІЧ, шляхціч-татарын, паводле Дзядулевіча, гл. СутоцкІя

МАСЮКОЎШЧЫНСКІ ЛАГЕР СМЕРЦІ, каля Менска у гады нямецка-фашысцкай акупацыі

МАТГАЛЬ, прыказка, прымаўка

МАТУКОЎСКІ Мікалай Ягоравіч / нар. 1929 /, драматург

МАТУЛАЙЦІС Станіслаў Юр"евіч / 1866 — 1956 /, акадэмік АН, гісторык

МАТУРЫДЗІ, а л ь - М а т у р ы д з і / памёр у 944 /, заснавальнік тэалагічнай школы

МАТУСЕВІЧ Іосіф Антонавіч / 1907 — 1985 /, акцёр, народны артыст

МАТУСЕВІЧ Эдуард Антонавіч / нар. 1937 /, спртсмен

МАТФЕЙ, М а ц ь в е й , складальнік Новага Запавету

МАТЫЛЕВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

МАТЫЛІ, атрад насякомых

МАУЗОН Арон Іосіфавіч / 1918 — 1977 /, драматург

МАУКОЛЬД / 1219 /, князь Віленскі

МАУЛА, М а у л я , апякун, заступнік, пан

МАУЛІД, М а у л і д а н - Н а б і , М я у л ю д , М я у л ю д - Байрам, свята нараджэння Прарока

МАУН, а л ь М а у н , 107-я сура Кур"ана

МАУР Янка / сапр. Ф ё д а р а у Іван Міхайлавіч; 1883 — 1971 /, пісьменнік

МАУРЫ, народ у МаурытаніІ, сунніты

МАУРЫ, народ у Шры-Ланцы, сунніты

МАУРЫКІЙ, Рэспублiка МаурыкІй, у ІндыйскІм акіяне
МАУРЫТАНІЯ, Ісламская Рэспублiка МаурытанІя, у Афрыцы
МАХАДЗАНГА, горад на Мадагаскары
МАХАМЕДЫЯ, Ф е д а л а , горад у Марока
МАХАРА, субэтнiчная група йеменскiх арабаў, суннiты
МАХДЗІ, М а г д з І , "скрыты " Імам
МАХДЗІ Мухаммед Ахмад / 1844 — 1885 /, палiтычны і дзяржаўны дзеяч у Судане
МАХЗУР, гл. Харам
МАХМАЛ, паланкiн
МАХМУД, хан Залатой Арды / правiў у 1459 — 1465 /
МАХМУДАЎ ГалІ, татарскІ лiтаратар
МАХМУДАЎ Ражан / Рауман /,/ 1425 — 1943 /, узбек, Герой Сав. Саюза
МАХМУТ, хан у КазанІ
МАХНАЧ Аляксандр СямёнавІч / нар. 1918 /, акадэмiк АН, геолаг
МАХНАЧ АнатолІй АляксандравІч / нар. 1951 /, чл.-кар. АН, геолаг
МАХР, маёмасць, вылучаная мужам жонцы пры раунапрауным шлюбе
МАХРАБ, нiша у мячэцІ, гл. МIхраб
МАХРЫ, м а х о р , свабодна звiсаючыя нiткІ, шнуркІ па краях якой-небудзь тканiны; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
МАЦАПУРА МIхаІл ЯфрэмавІч / 1908 — 1971 /, акадэмiк АН, доктар тэхнiчных навук
МАЦВЕЕЎ Аляксей ВасІлевІч / нар. 1938 /, акадэмiк АН, геолаг
МАЦІ, жанчына у адносінах да сваіх дзяцей; самка у адносінах да яе дзяцей
МАЦКЕВІЧ Юзефа Фларыянаўна / нар. 1911 /, чл.- кар. АН, фІлолаг
МАЦА, М а ц ц а , рытуальнае печыва у габрэяў
МАЦІН, а л - М а ц І н , адно з Іменаў Аллага
МАЦНА, прэснае печыва у габрэяў, гл. Маца
МАЦЮХІН УладзІмІр Аляксандравiч / нар. 1931 /, акадэмiк АМН СССР, фІзіёлаг
МАЧУЛІШЧЫ, гар. пасёлак у Менскай вобл.
МАШРАБІЙЯ, м у ш р а б І й я , архiтэктурнае аздабленне, балюстрада
МАЦЯШ НІна ІосІфаўна / нар. 1943 /, паэтэса
МАШАРА МIхаІл АнтонавІч / 1902 — 1976 /, пісьменнік
МАШХАД, гл. МІзар
МАШЫАХ, гл. МесІя
МАШЫНЬСКІЯ, шляхецкая татарская фамІлія паводле ДзядулевІча

МАШЭРАЎ Пётр МІронавІч / 1918 — 1980 /, Герой Сав. Саюза, партыйны дзеяч

МАЯК, вышка; слова цюркскага паходжання паводле Шпавай

МВАНЗА, горад у ТанзанІІ

МЕУРАДЖ, гл. МІрадж

МЕГМЕТ ГІРЭЙ ВЯЛІКІ, крымскІ хан / правІў 1515 — 1523 /

МЕГМЕТ ГІРЭЙ ІІ, крымскІ хан / правІў 1577 — 1584 /

МЕГМЕТ ГІРЭЙ ІІІ, крымскІ хан / правІў 1623 — 1624, 1624 — 1628 /

МЕГМЕТ ГІРЭЙ ІУ, крымскІ хан / правІў 1641 — 1644, 1654 — 1654 /

МЕГРЫБ, гл. Магрыб

МЕДАН, горад у ІндонезІІ

МЕДДЫ МУСЕККАЛЕ

"МЕДЖНУН І ЛЕЙЛА", лІтаратурны твор

МЕДЖЫД, светлы / па-польску вспанялы /

МЕДРЖ, гл. Медрэсэ

МЕДРЭСЭ, м е д р ж , сярэдняя, часам вышэйшая навучальная установа

МЕДЫНА, святы горад у Саудаускай АравІІ

МЕДЫЦЫНСКАЯ ДАПАМОГА

МЕЗУЗА, пергаментны сувой на вушаку габрэйскай хаты

МЕЙЙТ, гл. Мэйит

МЕЙШУТОВІЧЫ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча

МЕККА, М а к к а , свяшчэнны горад мусульман

МЕКНЕС, горад у Марока

МЕКРУХ, гл. Макруг

МЕКСІКА

МЕКТЭБ, м э к е б , м э к е р , м а к т а б , м е к т э б е , мусульманская школа для вывучэння Кур"ана

МЕЛАНАЎ, народ у МалайзІІ, большасць — сунІты

МЕЛЕЖ Іван Паулавіч / 1921 — 1976 /, народны пІсьменнІк

МЕЛЕУЗ, горад у Башкартастане, у РасІйскай ФедэрацыІ

МЕЛЕХ, татарскІ князь у ВКЛ

МЕЛІК БАША, татарын на службе у ВКЛ

МЕЛІКБАШЫ, гл. ШырынскІя паводле ДзядулевІча

МЕЛІЛЬЯ, горад у Марока

МЕЛХІСЕДЭК / П а е у с к і М іхал; 1878 — 1931 /, рэлІгІйны дзеяч, мІтрапалІт МенскІ І БеларускІ

МЕЛЬНІК Сцяпан Паулавіч / 1883 — 1943 /, чл.-кар. АН, батанІк, лесавод

МЕЛЬНІЦКІ АКТ 1501 ГОДА

МЕЛЯХОВЫ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча

МЕЛЯШОВЫ, хрысцІянская фамІлІя татарскага паходжання паводле Дэндулевіча

МЕМЕТАЎ Ісмаіл Ісмаілавіч / нар. 1916 /, падпалкоунік, грамадскі дзеяч, Ганаровы Сябар "Аль-Кітаба"

МЕМУР, асвячонае месца

МЕНДЗЯЛЕЕЎСК, горад у Татарстане, раённы цэнтр

МЕНГЛІ ГІРЭЙ І, крымскі хан / панаванне 1466 — 1467, 1469 — 1474, 1478 — 1519 /

МЕНГЛІ ГІРЭЙ І / фактычна ІІ /, крымскі хан / панаванне 1724 — 1730, 1737 — 1739 /

МЕНГУ-ЦІМУР, хан Залатой Арды / 1287 — 1280 /

МЕНДЭ, народ у Сьера-Леоне і Лібэрыі; ёсць сунніты

МЕНЗЕЛЬ-БУРГІБА, былы Ф е р ы в І л ь , горад у Тунісе

МЕНЗЯЛІНСК, горад у Татарстане, раённы цэнтр

МЕНОРА, сямісвечнік, габрэйскі культавы атрыбут

МЕНСК, М І н с к , сталіца Беларусі

МЕНСКАЕ КНЯСТВА

МЕНСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, М І н с к а я в о б л а с ц ь

МЕНСКАЯ ГУБЕРНЯ, М І н с к а я г у б е р н я

МЕНСКАЯ МЯЧЭЦЬ

МЕНСКІ ДЖАМІЯТ

МЕНСКІ МІЗАР

МЕНСКІ РАЁН, М І н с к І р а ё н

МЕНТАЛІТЭТ БЕЛАРУСАЎ, своеасаблівы тып светаўспрымання і мыслення

МЕНШАВІКІ, сацыял-дэмакратычная партыя у Расіі

МЕНШАСЦІ НАЦЫЯНАЛЬНЫЯ, у Беларусі

МЕРАДЖ, гл. МІрадж

МЕР"ЕМА, гл. Марйам

МЕРКА, горад у Самалі

МЕРКУРЫЙ, воін смаленскі

МЕРСІН, І ч э л ь , горад у Турцыі

МЕРУД, нягодная вера, сурова забароненая, вера недавяркаў

МЕРЫНІДЫ, берберская дынастыя / правіла 1269 — 1465 /

МЕСІР, гл. МІсІт

МЕСІХ, м э с І х , прыгладжванне валасоў у час абдэся

МЕСІЯ, М а ш ы а х , ідэальны цар, нашчадак Давіда, які будзе пасланы Богам

МЕСТАГАНЕМ, горад у Алжыры

МЕТРЫКА ВЯЛІКАГА КНЯСТВА ЛІТОЎСКАГА

МЕСУР АБДЭСУ

МЕСХІ, м е с х е ц І н ц ы , народ у ГрузІІ, грузІны-мусульмане
МЕСЯЦ, мера часу
МЕСЯЦ, планета / луна /
МЕСЯЦЫ І ДНІ
МЕТБУ, м э т б у , паслушнІцтва
МЕФТУХ
МЕЧЫЦЬ, гл. Мячэць
МЕШХЕД, горад у Іране
МЕШЧАРОВЫ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча
МЕШЧАРЫНАВЫ, хрысцІянская фамІлІя татарскага паходжання паводле ДзядулевІча
МЁД, рэчыва, якое выпрацоўваюць свойскІя І дзІкІя пчолы, шмялІ, восы
МІДЖЫКЕНДА, народ у КенІІ, большасць — сунніты
МІЁРСКІ РАЁН, М ё р с к І р а ё н , у ВІцебскай вобл.
МІЁРЫ, М ё р ы , горад у ВІцебскай вобл.
МІЗАР, м а з а р , м І з я р , з е р э н ь , з І р э ц ь , могІлкІ мусульманскІ
МІЗАР, гл. Інструменты арабскІя музычныя
МІКАЛ, М э к а І л , М І х а І л , анёл
МІКАЛАЙ І / правІў 1825 — 1855 /, рускІ Імператар
МІКАЛАЙ ІІ АЛЯКСАНДРАВІЧ / правІў 1894 — 1917 /, рускІ Імператар
МІКАЛАЙ ЯПОНСКІ, роўнаапостальскІ
МІКАШЭВІЧЫ, рабочы пасёлак у Брэсцкай вобл.
МІКЕШЫН МІхаІл ВосІпавІч / 1835 — 1896 /, рысавальшчык І скульптар
МІКУЛІЧ Барыс МІхайлавІч / 1912 — 1954 /, пІсьменнІк
МІКУЦКІ СтанІслаў ПаулавІч / 1814 — 1890 /, мовазнавец
МІЛАВАНАЎ Аўгуст ЛазаравІч / нар. 1937 /, акцёр, народны артыст
МІЛАВІДАЎ Аляксандр ІванавІч / 1864 — 1930-я гады /, гІсторык, археограф, бІблІёграф
МІЛАСЦІНА, ахвяраванне беднаму. Гл. таксама Садака
МІЛАСЭРНАСЦЬ, найважнейшы чын чалавека
МІЛАШЭВІЧЫ або МІЛЛАШЭВІЧЫ, хрысцІянская фамІлІя татарскага паходжання паводле ДзядулевІча
МІЛІЦЫЯ, дзяржаўная ахова грамадзян І Іх маёмасцІ
МІЛКАМАНАВІЧЫ або МІЛЬКАМАНОВІЧЫ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча
МІЛЛА, рэлІгІйная абшчына у мусульман
МІЛЬКОЎСКІ Аляксандр, генерал

МІЛЬКОУСКІ, князь у ВКЛ
МІЛЬКОУСКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
МІМ, назва літары "М"
МІНАНГКАБАУ, народ у Інданезіі, сунніты
МІНА ПОЛАЦКІ / ? — 1116 /, епіскап полацкі, святы
МІНА-ХАЛЕД, порт у Аб"яднаных Арабскіх Эміратах
МІНА-ХАСАН-ТАНІ, гл. Кенітра
МІНАРЭТ, м і н а р э , м і н а р э й , м і н а р а , вежа каля мячэці ці у яе складзе; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
МІНБАР, трыбуна у саборнай мячэці
МІНБУЛАТОВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
МІНГАН, вайсковая адзінка / І тыс. воінаў /
МІНДЗІГУЛАУ Тафтызан Тагіравіч / 1923 — 1943 /, башкір, Герой Сав. Саюза
МІНДОУГ / 1195 ? — 1263 /, князь Навагрудскі, вялікі князь ВКЛ
МІНЕЙКА Зыгмунт Станіслававіч / 1840 — 1925 /, кіраўнік паўстання 1863 — 1864 гадоў у Ашмянскім павеце
МІНІЯЦЮРА АРАБСКАЯ
МІНКЕВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
МІНКОУСКІ Герман / 1864 — 1909 /, матэматык і фізік
МІНСК, сталіца Беларусі, гл. Менск
МІНСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, гл. Менская вобласць
МІНСКІ РАЁН, гл. Менскі раён
МІНХАС, народ у Інданезіі, ёсць сунніты
МІР, адсутнасць вайны
МІР, гар. пасёлак у Гродзенскай вобл.
МІРАВІЦКІЯ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча
МІРАДЖ, М е р а д ж , цудоўнае падарожжа Мухаммеда на неба
МІРАНОВІЧ Пётра / 1902 — 1990 /, жывапісец
МІРАПАМАЗАННЕ, гл. Аб царкоўных таінствах
МІРАС, в і р с а , в і р с , т а р ы к а , т у р а с , спадчына і абавязак, які выконвае распарадчык апошняй волі чалавека
МІРЗА, ад персідскага эмір задэ , шляхціц ; слова цюркскага паводле Шыпавай
МІРОВІЧ Еўсцігней Афінагенавіч / 1878 — 1952 /, драматург, рэжысёр, педагог, народны артыст
МІРОНАЎ Аляксандр Яўгенавіч / 1910 нар. /, пісьменнік

МІРОНАЎ Валерый Паўлавіч / нар. 1927 /, артыст балета, народны артыст

МІРНЫ, горад у Крыме

МІРСКАЯ МЯЧЭЦЬ / з 1809 /

МІРСКІЯ, шляхецкі род у ВКЛ

МІРЧЫНК Георгій Фёдаравіч / 1889 — 1942 /, акадэмік АН, геолаг

МІСВАК, м э с в а к , зубачыска з раслiны накшталт папiруса

МІСТ, М е с і р , Егіпет

МІСКА КЕЙАШ, мурза у ВКЛ

МІСКАЛЬ, мера вагі

МІСКЕВІЧ, М і с ь к е в і ч , татарскі князь у ВКЛ

МІСРАМСКІ, егіпецкі

МІСУНА Ганна Баляслававна / 1868 — 1922 /, геолаг

МІСУРАТА, горад у Лівіі

МІСЬКЕВІЧ Алі, навуковец

МІСЬКЕВІЧ Зофія, настаніца, актывістка ЗКАТРП

МІСЬКЕВІЧ Ібрагім, намеснік старшыні ЗТПЛБУ

МІСЬКЕВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

МІСЬКЕВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

МІСЬКО Павел Андрэевіч / нар. 1931 /, пісьменнік

МІСЮКОВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

МІСЮРКА, м і с у р к а , шышак паводле Глогера

МІТКАЛЬ, бавоўняная тканіна палатнянага перапляцення; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

МІТКОВІЧ Стахор / кан. 16 — пач. 17 ст. /, кіраўнік антыфеадальнага паўстання

МІТРАФАНАЎ Аляксей Рыгоравіч / 1912 — 1988 /, археолаг

МІФТАХУ ДЖАННЕТЫ, райская крыніца ?

МІХАІЛ АЛЕЛЬКАВІЧ, прэтэндэнт на пасаду вялікага князя ВКЛ

МІХАІЛ КАРЫБУТ ВІШНЯВЕЦКІ / 1669 — 1673 /, вялікі князь літоўскі

МІХАІЛ СВЯТЫ ЯРАСЛАВІЧ ЦВЯРСКІ / праві 1304 — 1319 /, вялікі князь рускі

МІХАІЛ ФЁДАРАВІЧ РАМАНАЎ / праві 1613 — 1645 /, рускі цар

МІХАЙЛАЎ Анатоль Арсеньевіч / нар. 1939 /, акадэмік АН, філосаф

МІХАЙЛАЎ Анатоль Мікалаевіч / нар. /, чл.-кар. АН, медык

МІХАЙЛАЎ Клім / 17 ст. /, разьбяр па дрэве

МІХАЙЛОПУЛА Ігар Аляксандравіч / нар. /, чл.-кар. АН, хімік

МІХАЛ ВІШНЯВЕЦКІ / правіў 1640 — 1673 /, вялікі князь ВКЛ, кароль Польшчы

МІХАЛЕВІЧ Аляксандр Аляксандравіч / нар. 1938 /, чл.-кар. АН

МІХАЛЁЎ Стафан Барысавіч / нар. 1926 /, чл.-кар. АН

МІХАЛОЎСКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

МІХЕЛЬСОН Абрам Іосіфавіч / 1902 — 1971 /, уролаг

МІХНА, "выпрабаванне" у 9 ст. аб паходжанні Кур"ана

МІХНЕВІЧ Арнольд Яфімавіч / нар. 1936 /, мовазнавец

МІХРАБ, м а х р а б , ніша у мячэці

МІЦКЕВІЧ Адам / 1798 — 1855 /, паэт, педагог

МІЦКЕВІЧ Канстанцін Міхайлавіч / 1882 — 1956 /, народны паэт, гл. Колас Якуб

МІЦКЕВІЧ Мікалай Іванавіч / нар. 1914 /, акадэмік АН, хімік

МІЦЬКЕВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

МІЧ КУМЭЧЛЛЭРЭ, татарская страва

МІШНАЙОТ, Вусны Закон, у габрэяў

МІШЧАНЧУК Мікалай Іванавіч / нар. 1940 /, літаратуразнавец, крытык

МІШУРА, пасярэбраныя або пазалочаныя ніткі для вырабу упрыгожанняў

слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

МІШЭНІН Іван Дзмітрыевіч / 1899 — 1974 /, акадэмік АН, доктар медыцынскіх навук

МІШЭНЬ, мэта для трэніроўкі у стральбе; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

МЛОДАК Рыта (Рэвека / Веньямінаўна / 1906 — 1969 /, спявачка, народная артыстка

МОВЫ СВЕТУ

МОГІЛКІ, мусульманскія могілкі гл. Мізар

МОКА, гл. Моха

МОЛЛА, гл. Мулла

МОНГКЕ ТУДА, хан, гл. у арт. Залатая Арда

МОНГКЕ ЦЭМУР, хан, гл. у арт. Залатая Арда

МОПЦІ, горад у Малі

МОРА, народ на Філіпінах, большасць — сунніты

МОРКВА, гародніна

МОСІ, народ у Буркіна-Фасо, Гане, Кот-д"Авуары, ёсць сунніты

МОСТАР, горад у Босніі

МОХА, М о к а , горад у Емене

МРЫЙ А. / сапр. Ш а ш а л е в і ч Андрэй Антонавіч; 1893 — 1943 /, пісьменнік

МСЦІСЛАВЕЦ Пётр ЦІмафеевіч / 16 ст. /, першадрукар у МасковІІ, праз паувека пасля Ф.Скарыны

МСЦІСЛАЎ І / правіў 1125 — 1132 /, вялікі князь Кіеускай Русі

МСЦІСЛАЎ, горад у Магілёускай вобл.

МСЦІСЛАЎСКАЕ КНЯСТВА

МСЦІСЛАЎСКІ РАЁН, у Магілёускай вобл.

МСЦІСЛАЎСКІЯ, княжацкі род у ВКЛ

МСЦІСЛАЎСКІЯ ТАТАРЫ

МУАВІЙА БЕН АБІ СУФЙАН / 605 — 680 /, першы амейядскі халіф / правіў 661 — 680 /

МУАЗЗІН, м у э д з і н , той, хто прызывае да малітвы, гл. МязІм

МУАЛЬЛЯКІ, стараарабскія касыды

МУАТТЫЛА, адна з назваў мутазілізму

МУАХХІР, а л - М у а х х і р , адно з Імёнаў Аллага

МУБАХ, катэгорыя дазволеных паступкаў і чынаў

МУБДЗІ, а л - М у б д з і, адно з Імёнаў Аллага

МУБІ, народ у Чадзе, суніты

МУБІН, ясны, светлы / чалавек /

МУВАШШАГА, страфічная арабская паэзія

МУГАДЖЫР, м у х а д ж ы р , той, хто разам з Мухаммедам пераселіўся з Меккі у Медыну

МУГАДРАМУНА, паэты дамусульманскай Аравіі

МУГАММАД Алі / 1769 — 1849 /, заснавальнік егіпецкай дынастыі, якая правіла да 1952 года

МУГНІ, а л - М у г н і , адно з Імёнаў Аллага

МУГІР, м у г р ,аят Кур"ана, часам з выявай мячэці, якія паказваюць мусульманіну напрамак на Мекку

МУДАРАБА, удзел у прыбытку

МУДАРЫС Шараф / 1919 — 1963 /, татарскі літаратар

МУДДАСІР, а л ь М у д д а с і р , 74-я сура з Кур"ана

МУДЖАРЫЛА, а л ь М у д ж а р ы л а , 58-я сура Кур"ана

МУДЖРЫМ, крымінальны

МУДЖТАХІД, аўтарытэтны вучоны-багаслоў

МУДЖЫБ, а л - М у д ж ы б , адно з Імёнаў Аллага

МУДЭЯР, стыль у арабска-мусульманскім мастацтве у Іспаніі / 12 — 15 ст. /

МУДЭЯРЫ, Іспанскія мусульмане

МУЗАЛЬФОВЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

МУЗГАБ, м у з г э б , гл. Мазгаб
МУЗЕІ, навуковыя і культурна-асветныя установы
МУЗЕЙ НАРОДНЫ ТАТАРСКІ У ВІЛЬНІ
МУЗЗАМІЛЬ, а л ь М у з з а м І л ь , 73-я сура Кур"ана
МУЗІЛЛ, а л - М у з І л л , адно з Імёнаў Аллага
МУЗРЫК, выраз праклянцця, перакладаецца як вІсельнІк, шубравец
МУЗЫКА, вІд мастацтва, як.. дае задавальненне чалавеку гармонІяй гукаў
МУЗЫЧНЫЯ ІНСТРУМЕНТЫ / казанскататарскІя, крымскататарскІя, беларускІя /
МУІД, а л - М у І д , адно з Імёнаў Аллага
МУІЗЗ, а л - М у І з з , адно з Імёнаў Аллага
МУКДАСІ, а л ь - М у к д а с І / нам. 988 /, пІсьменнІк і географ
МУКАДДЫМ, а л - М у к а д д ы м , адно з Імёнаў Аллага
МУКАРНАС, тэрмІн арабска-мусульманскай архІтэктуры
МУКАТТАМ, узвышша каля КаІра, дзе здабывалІ будаунІчы камень
МУКАШЫ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча
МУКЕДДЫС
МУКІТ, а л - М у к І т , адно з Імёнаў Аллага
МУКТАДЗІР, а л - М у к т а д з І р , адно з Імёнаў Аллага
МУКШЫ, населены пункт, вядомы у гІсторыІ Татарстана; гл. Нараўчаты
МУЛЛА, м о л л а , м а л л а , м о л н а , м у н л а , м а л н а , знауца мусульманскІх рытуалаў; слва цюркскага паходжання паводле Шыпавай
МУЛТАН, горад у ПакІстане
МУЛЬК, а л ь М у л ь к , 67-я сура Кур"ана
МУЛЮК АТ-ТАВАІФ, малая дзяржава у ІспанІІ, калІ распаўся халіфат Амейядаў
МУЛЯВІН УладзІмІр ГеоргІевІч / нар. 1941 /, кампазІтар, артыст эстрады, народны артыст
МУМБЕР, гл. МІнбар
МУМІН, а л - М у м І н , адно з Імёнаў Аллага
МУМІН, вернІк, прававерны
МУМІНУН, а л ь М у м І н у н , 23-я сура Кур"ана
МУМІТ, а л - М у м І т , адно з Імёнаў Аллага
МУМТАГЫНА, а л ь М у м т а г ы н а , 60-я сура Кур"ана
МУМУЙЕ, народ у НІгерыІ; ёсць суннІты
МУНА, народ у ІнданезІІ, суннІты
МУНАФІК, аблудзнІк, крывадушнІк
МУНАФІКУН, а л ь М у н а ф І к у н , 63-я сура Кур"ана

МУНБЭР, гл. МІнбар
МУНДУ, горад у Чадзе
МУНКАР І НАКІР, анёлы, якІя чыняць допыт памерламу
МУНКЕ, мангольскІ хан / правІу 1251 — 1259 /
МУНТАКІМ, а л - М у н т а к І м , адно з Імёнау Аллага
МУНТЭГА, першае неба
МУРА, нешта незразумелае, блытанае; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
МУРАД, хан Залатой Арды / правІу 1361 — 1363 /
МУРАД ГІРЭЙ, крымскІ хан / правІу 1677 — 1684 /
МУРАУЁУ ВалянцІн УладзІмІравІч / нар. 1938 /, чл.-кар. АН
МУРАУЁУ МІхаІл МІкалаевІч /, дзяржауны дзеяч РасІІ; душыцель нацыянальна-вызваленчага руху
МУРАУСКІЯ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча
МУРАШКА АнцІнея Рыгорауна / нар. 1924 /, моваznавец
МУРАШКА Рыгор ДанІлавІч / 1902 — 1944 /, пІсьменнІк
МУРДЖЫТЫ, прыхІльнІкІ секты у 7 ст.
МУРЗА, м І р з а , князь
МУРЗА-МУРЗІЧ Адам, старшыня праулення ВІленскага джамІяту
МУРЗАХАНАУ Галям ГІмадзІевІч / нар. 1925 /, татарын, Герой Сав. Саюза
МУРЗІЧЫ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча
МУРАУШЧЫНА, Мураушчызна, ваколіца, цяпер частка гар. пасёлка Іуе.
МУРЛЫКАЦЬ, цІха мяккІм голасам напяваць; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
МУРМАНСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у РасІйскай Федэрацыі, татар 11459
МУСА АЛЬ-КАЗІМ / на пасадзе 745 — 799 /, сёмы Імам шыітау
МУСАЙЛІМА / 7 ст. /, прарок племя Бану ГанІфа
МУСАЛЛА, месца малебна за межамІ мячэцІ
МУРСАЛЯТ, а л ь М у р с а л я т , 77-я сура Кур'ана
МУРСАЛЯТ, пасланнІк Аллага
МУТА, часовы шлюб
МУРТАЗІЧЫ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча
МУРУВВА, апетая бедуінскай паэзІяй фІзІчная І духоуная прыгажосць бедуІна
МУРУД, м ю р ы д , дабравольны паслядоунІк, вучань
МУРЭКАК, тонка / у адносІнах да вымаулення /
МУСА, прарок, бІблейскІ М а й с е й , у габрэяу М а ш э
МУСАВВІР, а л - М у с а в в І р , адно з Імёнау Аллага
МУСАЙЛІМА, адзІн з ІлжэпрарокаУ

МУСІЧ, татарскі князь на службе у ВКЛ
МУСІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
МУСЛІБАС, слова цюркскага паходжання паводле Глогера
МУСЛІМ бен ал-Хаджжад Абу-л-Хусайн / 817 — 875 /, вядомы мухаддзіс
МУСЛІН, лёгкая тонкая шауковая ці бавоўняная тканіна; слова цюркскага паходжання паводле Глогера
МУСЛЮМАВА, гар. пасёлак у Татарстане, раённы цэнтр
МУСЛІМАНІ, баснійцы-мусульмане; сунніты
МУСНІЦКІЯ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча
МУССЮЛЕВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
МУСТАФІН Рафаэль / нар. 1931 /, татарскі літаратар
МУСТАФІЧ, татарскі мурза у ВКЛ
МУСТАФІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
МУСТЭДЭАБ, рэдігійны наказ, выканаць Мухаммедам
МУСТЭКЕРУ, м у с т э к е р р у
МУСТЭКІМ, справядлівы, верны шлях
МУСУЛЬМАНІН, м у с ю л ь м а н і н , м у с л і м , м а г а м е т а н і н , вернік Ісламу
МУСУЛЬМАНСКАЕ РЭЛІГІЙНАЕ ЗГУРТАВАННЕ / у Польшчы /
МУСУЛЬМАНСКАЕ РЭЛІГІЙНАЕ АБ"ЯДНАННЕ У РЭСПУБЛІЦЫ БЕЛАРУСЬ
МУСУЛЬМАНСКІЯ ЗВЫЧАІ
МУТААЛІ, а л - М у т а а л і , адно з імёнаў Аллага
МУТАВАККІЛЬ, а л ь - М у т а в а к к і л ь , 10-ы халіф з дынастыі Аббасідаў / правіў 847 — 861 /
МУТАЗІЛІТЫ, прадстаўнікі напрамку у Ісламе у 7 — 9 стст.
МУТАЗІЛЯ, рэлігійна-філасофскі кірунак у Ісламе
МУТАКАББІР, а л - М у т а к а б б і р , адно з імёнаў Аллага
МУТАНАБІ, а л ь - М у т а н а б і / 915 — 965 /, арабскі паэт
МУТАФІФІН, а л ь М у т а ф і ф і н , 83-я сура з Кур"ана
МУТЭКЕББІР, самаупэўнены, пагардлівы
МУФТЭЙ, м у ф ц і , м у ф ц і й , знауца шарыяту
МУФТЭЯТ, духоўнае кіраўніцтва на тэрыторыі вобласці ці дзяржавы, дзе жывуць мусульмане
МУФІД, дрэнны учынак, грэх
МУФЦІ, м у ф ц і й , знауца Шарыяту, гл. Муфтэй
МУХА, мурза у ВКЛ
МУХА Алі, імам у Багоніках
МУХА Айша, настаўніца, актывістка ЗКАТРП

МУХАВЫ гербу Дравіца, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

МУХАВЫ гербу Кеня, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

МУХАВЫ гербу Пароня, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

МУХАГОН, прыдомак фамілій Мухавых гербу Пароня, паводле Дзядулевіча

МУХАДДЗІС, збіральнік і даследчык хадзісаў

МУХАДЖЫР, гл. Мугаджыр

МУХАЕМ, дзіцячы цэнтр юнацкі лагер для вывучэння ісламу і адпачынку

МУХАІР, тканіна з воўны накталт лямцу; цюркскае слова паводле Глогера

МУХАЙМІН, а л - М у х а й м і н , адно з імёнаў Аллага

МУХАКАМА, судовы працэс

МУХАМЕДАЎ Шакір / 1865 — 1923 /, татарскі пісьменнік

МУХАМЕД"ЯР / 16 ст. /, літаратар

МУХАМЕТШЫН Газіз / 1932 — 1972 /, татарскі літаратар

МУХАММЕДЗІЕЎ / татарскі пісьменнік

МУХАММЕД, М у х а м м а д , пасланнік Аллага

МУХАММЕД, 47-я сура Кур"ана

МУХАММЕД-БУЛАК, хан Мамаевай Арды / правіў 1370 — 1377 /

МУХАММЕДАЎ Шагір / 1865 — 1923 /, татарскі літаратар

МУХАРСКІ Аляксандр, журналіст

МУХАРСКІ Сулейман, навуковец

МУХАРСКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

МУХАРРАМ, а л - М у х а р р а м , Мухаррэм, першы месяц мусульманскага календара

МУХАРЭМАВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

МУХІ, група насякомых атрада двухкрылых

МУХЙІ, а л - М у х й і , адно з імёнаў Аллага

МУХЛІ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

МУХЛІНСКІ Антон Восіпавіч / 1808 — 1877 /, мовазнавец

МУХЛЯ АБУ ТАЛЕБ, генерал

МУХРАБ, гл. Міхраб

МУХСІ, а л - М у х с і, адно з імёнаў Аллага

МУХТАСІБ, той, хто настаўляе джамаат на правільны шлях

МУШКАТЭЛЬ, м у с к а т , слова цюркскага паходжання паводле Глогера

МУШМУЛА, расліна сямейства ружавых, ягады ядомыя; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

МУШТАФФОВЫ, хрысцІянская фамІлІя татарскага паходжання паводле ДзядулевІча

МУШТЭГА, пажаданне

МУШЫНСКІ МІхаІл ІосІфавІч / нар. 1931 /, чл.-кар. АН, крытык І лІтаратуразнавец

МУШЫНСКІЯ, хрысцІянская фамІлІя татарскага паходжання паводле ДзядулевІча

МУЭДЗІН, м у э д з І н , слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай, гл. МязІм

МУЭККІД, цвёрда устаноулены / фард, фарз /

МШАТТА, зІмовы палац І замак, руІны якога знаходзяцца у ІарданІІ

МЫСЛІВЕЦ ВалянцІн ЦІмафеевІч / нар. 1937 /, пІсьменнІк

МЫЦЦЁ РУК, гІгІенІчны чын І рытуал у мусульман

МЫШ, татарская вёска у БаранавІцкІм раёне

МЫШЫ, млекакормячыя з атраду грызуноу.

МЭВІІ, пропаведзь, хутба

МЭВСУН, м е в с у н , вера перасцерагаючая, вера продкау

МЭВУД, дзень Апошняга Суда

МЭ ГР, пасаг ?

МЭД, д э д д ы , м е д , знак працяглага гучання гука

МЭДДЫ АРЫФ

МЭДДЫ ЛАЗІН

МЭДДЫ ЛІН

МЭДДЫ НУФАСЫЛЬ

МЭДДЫ ТЫБ

МЭДЖУСІЙ, м е д ж у с І й , язычнІкІ

МЭДЗІНЭ, гл. Медына

МЭДМУМ

МЭДНЫ ХУРФ

МЭЗГАБ, м е з г а б , гл. Мазгаб

МЭЗГІМ, чацвёртае неба

МЭЙЙІТ, м е й й т , нябожчык, памерлы

МЭКАІЛ, архангел, гл. МІкал

МЭКБУЛЬ, м е к б у л ь , мусульманская вера

МЭКЕБ, м э к е р , гл. Мектэб

МЭЛЕК, ангел

МЭЛУН, м е л ю н , м э л у н І н , слова пагарды, ганьбы І праклёну

МЭ НДЭЛЕ-МОЙХЕР-СФОРЫМ / 1836 — 1917 /, пІсьменнІк

МЭНЭ, дрэнная вада

МЭРДЖАН, значэнне слова страчана
МЭСВАК, гл. МІсвак
МЭСДЖЫД, гл. Мячэць
МЭСІХ, гл. МесІх
МЭсЭЛЬ, пвтанне; устаноуленае, правІла
МЭТБУ, гл. Метбу
МЭШАІХ, м е ш а І х , мудрацы, богабаязныя людзІ
МЭШГУД, сведка
МЮРЫД, дабравольны паслядоунІк, вучань, гл. Мурыд
МЯДЗВЕДЗЕЎ Андрэй РыгоравІч / І897 -- /, чл.-кар. АН, глебазнавец
МЯДЗВЕДЗЕЎ ВІталІй ФядосавІч / нар. І928 /, чл.-кар. АН, эканамІст
МЯДЗВЕДЗЬ Аляксандр ВасІлевІч / нар. І937 /, спртсмен
МЯДЗЕЛ, гар. пасёлак у Менскай вобл.
МЯДЗЕЛЬСКАЯ МЯЧЭЦЬ
МЯДЗЕЛЬСКІ МІЗАР
МЯДЗЕЛЬСКІ РАЁН, у Менскай вобл.
МЯДЗЁЛКА ПаулІна ВІкенцьеуна / І893 — І974 /, дзяячка беларускай культуры
МЯДНІЦКІЯ, хрысцІянская фамІлІя татарскага паходжання паводле ДзядулевІча
МЯЖА АСЕЛАСЦІ
МЯЗІМ, м у э д з І н , муэзІн; памочнІк Імама, заклІкае вернІкаў на малІтву / намаз /
МЯЛЕЦКІЯ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча
МЯЛЕШКА Іван / ? -- І622 /, дзяржауны дзеяч ВКЛ
МЯЛЕШКА МІхаІл ВІнцэнтавІч / І892 -- ? /, гІсторык І этнограф
МЯЛКІХ Сяргей МІхеевІч / І877 — І952 /, чл.-кар. АН, тэрапеут
М"ЯНМА Саюз М"янма, былая Б2рма,дзяржава у АзІІ, ёсць мусульмане
МЯНУШКА, мянушка чалавека
МЯСАЕД, час, калІ хрысцІянская вера дазваляе ужываць мясныя стравы.
МЯСАПУСТ, мясапустны тыдзень, гл. МасленІца
МЯСНІКОЎ / М я с н І к я н / Аляксандр Фёдаравіч / І886 — І925 /, партыйны І дзяржауны дзеяч
МЯСТЭЧКА, тып населенага пункта
МЯСЦОВЫЯ ПРЫКМЕТЫ НАДВОР"Я
МЯТА, духмяная раслІна І прыправа у татарскай кулІнарыІ
МЯТЛА Пётр ВасІлевІч / І890 — І936 /, дзеяч нацыянальнага І вызваленчага руху у Зах. БеларусІ
МЯТЛІЦКІ МІкалай МІхайлавІч / нар. І954 /, паэт
МЯУЛІД, М я у л ю д , гл. МаулІд

МЯУЛЮД-БАЙРАМ, гл. МаулІд

МЯХРЭДЗЬ, м е х р э д з ь , органы мауленння

МЯЧЭЦІ с л а в у т ы я у а р а б с к І м с в е ц е :
Кааба у г.Мекка, Мячэць Прарока у г.Медына,аль-Акса у ІерусалІме, аль-Азгар у КаІры, аль-КаравІйІн у Фесе / Марока /,аз-Зайтуна у ТунІсе, Ібн Талуна у КаІры, Куббат ас-Сахра у ІерусалІме, Мухаммада АлІ у КаІры, Амейядау у Дамаску, Амейядау у Кордава / ІспанІя, цяпер не дзейнІчае як мячэць /, СІдзІ Окба у Кайраване / ТунІс /, Гасана-султана у КаІры

МЯЧЭЦЬ, м е ч э т , м е ч ы ц ь , м а с д ж ы д , д ж а м І я , Мусульманскі храм

МЯШЧАНЕ, гараджане-рамеснІкІ, дробныя гандляры, нІжэйшыя службоўцы да КастрычнІцкай рэвалюцыІ у РасІйскай ІмперыІ.

Александровіч-Мішкінене Галіна (нар. 1966),
філолаг, даследчык Аль-Кітабаў

Н

Н, лІтара
НАБАЖЭНСТВА, малебны
НАБАКІР, на адзІн бок, на вуха; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
НАБАЛДАШНІК, завяршэнне скІпетра; слва цюркскага паходжання паводле Шыпавай
НАБАТ, сІгнал трывогІ; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
НАБАЦЕІ, старажытны арабскІ народ
НАБІ, той, хто атрымлІвае ад Аллага адкравенне
НАБІГГА, ан-НабІгга адг-ДгубІянІ / пам. 604 /, арабскІ даІсламскІ паэт
НАБІЕУ ВалІ НабІевІч / нар. 1916 /, узбек, Герой Сав. Саюза
НАБЛУС, горад у ПалесцІне
НАБЯРЭЖНЫЯ ЧАУНЫ, горад у Татарстане, цэнтр Тукаеускага раёна
НАВАГРУДАК, горад у Гродзенскай вобл.
НАВАГРУДСКАЕ ВАЯВОДСТВА
НАВАГРУДСКАЕ КНЯСТВА
НАВАГРУДСКАЯ МЯЧЭЦЬ
НАВАГРУДСКІ ДЖАМІЯТ
НАВАГРУДСКІ МІЗАР
НАВАГРУДСКІ РАЁН, у Гродзенскай вобл.
НАВАГРУДСКІЯ ЗАМКІ
НАВАДНЕННЕ, з"ява у прыродзе
НАВАЕЛЬНЯ, гар. пасёлак у Гродзенскай вобл.
НАВАІ / А л І ш э р Н а в а І ; 1441 — 1501 /, узбекскІ паэт, мыслІцель І дзяржауны дзеяч
НАВАЛЬНІЦА, атмасферная з"ява
НАВАПОЛАЦК, горад у ВІцебскай вобл.
НАВАСЕЛЬСКІЯ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча
НАВУМЕНКА Іван ЯкаулевІч / нар. 1925 /, акадэмІк АН, народны пІсьменнІк
НАУЧНЫ, горад у Крыме
НАГАДЖУ, народ у ІнданезІІ; ёсць сунніты
НАГАЕВЫ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча
НАГАЙ, хан Нагаевай Арды / правІу у 1282 — 1300 /
НАГАЙБАКІ, татары-праваслаўныя у РасІйскай Федэрацыі
НАГАЙКА, кароткІ раменны плецены бІзун; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

НАГАЙСКАЯ АРДА
НАГАЙСКАЯ МОВА
НАГАЙЦЫ, народ у Дагестане і іншых прылеглых раёнах РФ; суннІты
НАГДА, культурнае адраджэнне арабаў у канцы 18 ст.
НАГНІБЕДА МІкалай ЛьвовІч / 1911 — 1985 /, паэт-перакладчык
НАГПУР, горад у ІндыІ
НАДВОР"Е, стан атмасферы у пэуны час і у пэуным месцы
НАДЖМІ КавІ / 1901 — 1957 /, татарскІ лІтаратар
НАДЖЫЙА, а н - Н а д ж ы й а , абшчына / джамІят /, якая выратуецца
НАДЗЯК, зІмная зброя, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай, Глогера
НАДОР, горад у Марока
НАЖДАК, тачыльны камень; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
НАЗАМ, а н - Н а з а м ІбрагІм Ібн Сайяр / пам. 835 /, тэолаг
НАЗОУНІК, у граматыцы: часцІна мовы, якая абазначае прадмет або апрадмечанае паняцце, мае катэгорыю роду і змяняецца па склонах і лІках.
НАЙВЫШЭЙШАЯ МУСУЛЬМАНСКАЯ КАЛЕГІЯ, гл. у арт. Мусульманскае РэлІгІйнае Згуртаванне / у Польшчы /
НАЙДЗЁНАУ МІкалай ВасІлевІч / 1911 — 1945 /, чл.-кар. АН, доктар сельскагаспадарчых навук
НАЙМАНАВЫ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча
НАЙМАНСКАЕ ХАРУНЖАСТВА
НАЙОН, мангольскІ князь цІ яго нашчадак
НАЙРОБІ, сталІца КенІІ
НАКІБ, старэйшына, глава, упаунаважаны
НАКІР, гл. Мункар і НакІр
НАЛІВАЙКА Севярын / ? — 1597 /, кІраунІк антыфеадальнага паустання.
НАЛУ, народ у ГвІнеІ і ГвІнеІ-БІсау; ёсць суннІты
НАЛЬШЧАНЫ, Н а л ь ш а н ы , гІстарычная вобласць на пауночна-захоняй ускраІне Беларусі
НАМАЗ, н е м а з , слова цюркскага паходжання, малІтва
НАМАЗКЕР, чалавек, якІ молІцца
НАМАЗЛЫК, дыванок, якІ скарыстоуваецца у час намаза, гл. Саджжада
НАМЕГ, лІст, пІсьмо
НАНКАНСЕ, народ у ГвІнеІ і БуркІна-Фасо; ёсць суннІты
НАОГУЛ, слова цюркскага паходжання як і слова агулам, абагульняць, паводле Шыпавай

НАР, гранатавае дрэва?
НАРАДЖАЛЬНАСЦЬ
НАРАЎЛЯНСКІ РАЁН, у Гомельскай вобл.
НАРАЎЧАТЫ, М у к ш ы , гістарычны населены пункт у Татарстане
НАРАЧ, найбольшае возера на Беларусі
НАРАЧ, курортны пасёлак, у Менскай вобл.
НАРБУТ КазімІр / 1738 — 1807 /, асветнік, філосаф
НАРБУТ Людвіг Тэадоравіч / 1832 — 1863 /, адзін з кіраўнікоў паўстання 1863 — 1864 гадоў
НАРБУТ Фёдар Яухімавіч / 1784 — 1864 /, гісторык і археолаг
НАРГЕЛЕВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча
НАРКЕВІЧ Аркадзь Іосіфавіч / нар. 1929 /, моваznавец
НАРКЕВІЧ-ЁДКА Якаў Антонавіч / 1848 — 1905 /, прыродаznавец, медык, фізік
НАРОД, насельніцтва краіны, якія ведаюць і паважаюць сваю гісторыю
НАРОДНЫ КАЛЯНДАР
НАРОЎЛЯ, горад у Гомельскай вобл.
НАРУШЭВІЧ Адам Станіслаў / 1733 — 1796 /, гісторык, паэт, асветнік
НАРУШЭВІЧЫ, магнацкі род у ВКЛ
НАРЫМУНТ / 1277 — 1348 /, князь полацкі, пінскі
НАРЫН, горад у Кыргызстане
НАРЫНСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у Кыргызстане
НАСАРА, н а з а р э й ц ы , н а з а р а н ы , хрысціяне: назва трапляецца у Кур"ане
НАСЕЛЕНЫЯ ПУНКТЫ БЕЛАРУСІ, знішчаныя у 1941 — 1944 гадах нямецка-фашысцкімі захопнікамі
НАСЕЛЬНІЦТВА, людзі, якія жывуць у пэуным населеным пункце, краіне
НАСЕННЕ, зачатак вышэйшых раслін, які складаецца з зародка і абалонкі; семя, зерне
НАСЕРЫЗМ, ідэалагічная аснова Егіпта пасля 1950-х гадоў
НАСІРЫЯ, Э л ь - Н а с І р ы я , горад у Іраку
НАСОВІЧ Іван Іванавіч / 1788 — 1877 /, лексікограф, фальклярыст і этнограф
НАСОЎСКІ Я., навуковец
НАСР, а л ь Н а с р , 110-я сура Кур"ана, гл. Аннаср
НАСРЫДЫ, дынастыя / 1232 — 1487 / у Гранадзе
НАСТАЎНІК, асоба, якая вучыць чаму-небудзь, выкладчык
НАСЫЕ, гарачы пякельны агонь

НАСЫРЫ Каюм / 1825 — 1902 /, татарскі літаратар
НАСЯКОМЫЯ, клас беспазваночных жывёл тыпу членістаногіх
НАТАЛЕВІЧ Нічыпар Якаулевіч / 1900 — 1964 /, дзяржауны дзеяч
НАУГАРОДСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у Расійскай Федэрацыі, татар 1963
НАУКА, другое неба
НАУЮВЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
НАУЮЦКІ Аляксандр Пілігравіч / нар. 1937 /, паэт, празаік
НАУРУЗ, дамусульманскі Новы год у Сярэдняй Азіі і некаторых іншых краінах; народнае свята у Татарстане
НАУРУЗ, хан Залатой Арды / 1360 — 1361 /
НАФІ, а н - Н а ф і , адно з імёнаў Аллага
НАФІЛЕ, н а ф і л е й н ы , звышабавязковы
НАФС, дух, душа, гл. Рух
НАФТА, гаручы карысны выкапень; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
НАФТАКАМСК, горад у Башкортастане
НАФТАЧАЛА, горад у Азербайджане
НАХІЧЭВАНСКАЯ РЭСПУБЛІКА, у складзе Азербайджана; большасць шыіты
НАХІЧЭВАНЬ, сталіца Нахічэванскай Рэспублікі
НАХЛАБУЧЫЦЬ, надзець празмерна вялікі кафтан, шапку; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
НАЦЫЯ, гістарычна устойлівасць група людзей
НАЦЫЯНАЛІЗАЦЫЯ, перадача маёмасці ад прыватнай уласнасці у грамадскую
НАЦЫЯНАЛЬНАЕ БАГАЦЦЕ, сукупнасць прыродных і створаных даброт краіны
НАШАТЫР, хімічнае рэчыва; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
НАШЭСЦЕ, напад ворага, запаланенне ім чужой тэрыторыі
НАШЭСЦІ аварау, крымскіх татар, манголау, печанегау, полаўцаў, протабалгарау, скіфау, татар, венграў
НАШЭСЦЕ ТАТАРАЎ НА ПОЛЬШЧУ У 1240 — 1241 гАДАХ
НАШЭСЦЕ ТАТАРАЎ НА ПОЛЬШЧУ У 1259 — 1260 ГАДАХ
НАШЭСЦЕ ТАТАРАЎ НА ВЯЛІКАЕ КНЯСТВА ЛІТОЎСКАЕ У 1277 ГОДЗЕ
НАШЭСЦЕ ТАТАРАЎ НА ПОЛЬШЧУ У 1286 — 1287 ГАДАХ
НАШЭСЦЕ ТАТАРАЎ НА ПОЛЬШЧУ У 1287 — 1288 ГАДАХ / легенда пра кракаускага трубача /
НАШЭСЦЕ КРЫМСКІХ ТАТАРАЎ НА ВЯЛІКАЕ КНЯСТВА ЛІТОЎСКАЕ / 1497, 1502, 1505, 1506, 1510, 1511, 1512 /
НАШЭСЦІ ТАТАРАЎ НА ПОЛЬШЧУ / 1510, 1511, 1512, 1516, 1517, 1519 /

НГАУНДЭРЭ, горад у Камеруне
НДЖАМЕНА, сталіца Чада
НЕБАЖА, слова цюркскага паходжання паводле Карскага
НЕБІТ-ДАГ, горад у Туркменіі, у Краснаводскай вобл.
НЕГАРЭЛАЕ, гар. паёлак у Менскай вобл.
НЕДАТЫКАЛЬНАСЦЬ / пра храмы і магілы /
НЕДЖЭФ, Э н - Н е д ж э ф , горад у Іраку
НЕЗАБІТОЎСКІ Станіслаў / 1641 — 1717 /, мемуарыст
НЕЗАБЫТОЎСКІ Аляксандр / 1819 — 1849 /, пісьменнік, філосаф, гісторык
НЕКРАШУНСКАЯ МЯЧЭЦЬ / 1713 — 1939 /
НЕКРАШУНЦЫ, татарская вёска у Лідскім раёне
НЕКРАШЭВІЧ Сцяпан Міхайлавіч / 1883 — 1937 /, акадэмік АН, філолаг
НЕКРАШЭВІЧЫ або НЕКРАШЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
НЕМЕЖ, Н е м е ж ы с , татарская вёска каля Вільнюса
НЕМЕЖСКАЯ МЯЧЭЦЬ, каля Вільнюса
НЕМЕЖСКІ ДЖАМІЯТ
НЕМЕЖСКІ МІЗАР
НЕНЕЦКАЯ АЎТАНОМНАЯ АКРУГА, у Расійскай Федэрацыі
НЕПАЛ, Каралеўства Непал, у Паўднёвай Азіі
НЕСТАРЫЯНЕ, хрысціяне, якія прызнаюць боскі і чалавечы пачатак у Хрыста
НЕСЦЯРОВІЧ Віктар Іванавіч / нар. 1954 /, мовазнавец
НЕСЦЯРОВІЧ Мікалай Дзмітрыевіч / 1903 — 1984 /, акадэмік АН, батанік
НЕСЦЯРЭНКА Васіль Барысавіч / нар. 1934 /, чл.-кар. АН, доктар тэхн. навук
НЕФЦЕКАМСК, горад у Башкортастане, у РФ
НЕФЦЕЧАЛА, горад у Азербайджане
НЕХСЬ, злы, нядобры
НЕХФЕ
НЕШЧАСЛІВЫЯ І ШЧАСЛІВЫЯ ДНІ
НЁМАН, рака
НЁМАНСКІ Янка / сапр. П я т р о в і ч Іван Андрэевіч; 1890 —1937 / акадэмік АН, пісьменнік, грамадскі дзеяч
НІГЕР, Рэспубліка Нігер, у Зах. Афрыцы; жывуць мусульмане
НІГЕРЫЯ, Федэратыўная Рэспубліка Нігерыя, у Афрыцы; ёсць мусульмане
НІЕТ, унутранае рашэнне чалавека малітвы

НІЖАГАРОДСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у РасІйскай Федэрацыі, татар 58603
НІЖНЕКАМСКАЕ ВАДАСХОВІШЧА, у Татарстане
НІЖНІ-НОУГАРАД, горад у РасІйскай Федэрацыі
НІЖНІКАВА Тамара МІкалаеўна / нар. 1925 /, спявачка, нардная артыстка
НІЖНІЯ ВЯЗАВЫЯ, гар. пасёлак у Татарстане, у ЗялёнадольскІм раёне
НІЖНЯГОРСКІ, горад у Крыме
НІЖНЯКАМСК, горад у Татарстане, раённы цэнтр
НІЖНЯЯ МАКТАМА, гар. пасёлак у Татарстане, падпарадкаваны Альметьеўску
НІЗАМІЙЯ, акадэмІя у Багдадзе / засн. у 1065 /
НІКАЛАЕВА Аляксандра ВасІлеўна / нар. 1906 /, артыстка балета, народная артыстка
НІКАЛАЕЎ Сяргей ПІлІпавІч / 1889 — 1973 /, тэатральны мастак, народны мастак
НІКАЛАЕЎ Яўген ДзмІтрыевІч / 1913 — 1978 /, тэатральны мастак, народны мастак
НІКАЛАЕЎКА, горад у Крыме
НІКАН / 1605 — 1681 /, патрыярх МаскоускІ і ўсей РусІ / 1652 -1666 /
НІКАСІЯ, сталІца КІпра
НІКАХ, з а в а д ж , ш л ю б , п а с а ж н а я с у м а , уступленне у шлюбныя адносІны
НІКІТА, горад у Крыме
НІКІТЧАНКА Іван МІкалаевІч / нар. 1939 /, чл.-кар. АН, генетык-селекцыянер
НІКІФАРОЎСКІ МІкалай ЯкаулевІч / 1845 — 1910 /, этнограф і фалькларыст
НІКІЦЕНКА Пётр ГеоргІевІч / нар. 1943 /, чл.-кар. АН, эканамІст
НІКОЛЬСКІ МІкалай МІхайлавІч / 1877 — 1959 /, акадэмІк АН, гІсторык
НІЛ, рака у Афрыцы
НІЛОТЫ, народ ва Усходняй Афрыцы; ёсць суннІты
НІЛОЦКІЯ МОВЫ
НІСА, а н Н І с а , 4-я сура Кур'ана, гл. АННІСА
НІСАН, сёмы месяц габрэйскага года, красавІк — травень
НІСКІ ГеоргІй РыгоравІч / 1903 — 1987 /, народны мастак РСФСР, жывапІсец і графІк
НІФАС, роды, стан жанчыны пасля родаў
НІЯЗМАМЕДАЎ Тачмамед / 1914 — 1943 /, туркмен, Герой Сав. Саюза
НІЯМЕЙ, сталІца НІгера
НОВААЗЕРНАЕ, горад у Крыме
НОВАЛУКОМЛЬ, горад у ВІцебскай вобл.

НОВАЯ ВІЛЕЙКА, горад у Літве, да 1939 г. там знаходзіуся татарскі эскадрон

НОВІКАУ Іван Выгоравіч / нар. 1918 /, пісьменнік, журналіст

НОВІК-ПЯКН Сяргей Міхайлавіч / 1906 — 1994 /, паэт

НОВАСЁЛАУСКАЕ, горад у Крыме

НОВАСІБІРСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у Расійскай Федэрацыі, татар 29428

НОВАШАШМІНСК, сяло у Татарстане, раённы цэнтр

НОВЫ ГОД, свята. Новы год у мусульман — 1 мухаррэма.

НОВЫ СВЕТ, горад у Крыме

НОВЫ УЗЕНЬ, горад у Казахстане, у Кустанайскай вобл.

НОЙ, прарок, гл. Нуг

НОХЧЫЙ, народ у Ічкеры і / Чэчні /, саманазва чэчэнцаў

НУАДЫБУ / былы П о р т - Э ц " е н /, горад у Маурытаніі

НУАКШОТ, сталіца Маурытаніі

НУБІЙСКАЯ МОВА

НУБІЙЦЫ, народ у Егіпце і Судане; суннІты

НУБІЯ, былая дзяржава на поудзень ад Егіпта

НУГ, Н у х, прарок, у БІблІі Н о й

НУГ, 71-я сура Кур"ана

НУН, назва літары "Н"

НУНЕККІС, ачышчэнне ад граху у выніку малення і добрых чынаў

НУР, а н - Н у р , адно з імёнаў Аллага

НУР, святло, панятце аб боскім святле

НУР ДЭУЛЕТ, Н у р Д а у л ь е т , крымскі хан / правіў 1467 — 1469, 1476 — 1469 /

НУРЖАНАУ Казбек Бесейнавіч / 1919 — 1944 /, казах, Герой Сав. Саюза

НУРЛАТ, горад у Татарстане, цэнтр Акцябрскага раёна

НУРКЕВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

НУРКОВЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

НУРМОВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

НУРСЕЙЦЬ, палонны татарын, выкуплены Юшынскімі

НУРУЛЛІН Ібрагім / нар. 1923 /, татарскі літаратар

НУРЫ / сапр. Н у р у т д з І н а у / Закі Шарафутдзінавіч / нар. 1921 татарскі паэт

НУКА, картачка для лячэння хворага паводле магіі

НУРЫСТАНСКІЯ МОВЫ

НУРЫСТАНЦЫ, народ у Афганістане і Пакістане; суннІты

НУСАЙРЫЙА, а н - Н у с а й р ы й а , а л а л а в І й у н , мусульманская абшчына у Сірыі

НУСАЙРЫТЫ, этнаканфесійная група арабаў у краінах Блізкага Усходу

НУТ, лубяная культура; слова цюркскага паходжаеея паводле Шыпавай
НЬЮ-ЙОРК, найбольшы горад ЗША
НЭКІР, гл. Мункар І НакІр
НЯВЕРНЫЯ, язычнІкІ / паганцы /, атэІсты, адступнІкІ ад мусульманскай веры, гл. КафІр І суру Кур"ана КафІрун
НЯБАБА Антон / І7 ст. /, кІраунІк казацка-сялянскага атрада
НЯДЗЕЛЯ, дзень тыдня, свята у хрысцІян
НЯКЛЯЕЎ УладзІмІр ПракопавІч / нар. І946 /, паэт
НЯМІГСКАЯ БІТВА І067 ГОДА
НЯМЦЭВІЧ Кароль Урсын / І797 — І867 /, удзельнІк паустання І830 — І83І
НЯМЦЭВІЧ Юльян Урсын / І757 — І84І /, пІсьменнІк І публІцыст, ад"ютант Т.КасцюшкІ
НЬЯМВЕЗІ, народ у ТанзанІІ; ёсць суннІты
НЬЯТУРУ, народ у ТанзанІІ, большасць суннІты
НЯМЧЫНАЎ ВасІль СяргеевІч / І894 — І964 /, акадэмІк АН, эканамІст
НЯСВІЖ, горад у Менскай вобл.
НЯСВІЖСКАЕ КНЯСТВА
НЯСВІЖСКІ РАЁН, у Менскай вобл.
Н"ЯСАЛЕНД, гл. МалавІ
НЯФЁД УладзІмІр ІванавІч / нар. І9І6 /, чл.-кар. АН, мастатвазнавец
НЯХАЙ Рыгор ВасІлавІч / нар. І9І4 /, паэт І празаІк
НЯЧАЙ Іван / ? — І667 /, казацкІ палкоунІк

О

О, лІтара І гук
ОБАЛЬ, рабочы пасёлак у ВІцебскай вобл.
ОБУЛЕВІЧЫ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча, гл. АбулевІчы
ОЁ, О й о , горад у НІгерыІ
ОЙРЭ, татарская страва
ОМСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у РасІйскай ФедэрацыІ, татар 49784

ОНІНЦЫ, народ у Інданезіі; есць сунніты
ОРДА Напалеон / 1807 — 1883 /, мастак І кампазІтар
ОРША, горад у ВІцебскай вобл.
ОСЦІКІ, О с ц І к а в І ч ы , магнацкІ род у ВКЛ
ОШ, горад у Кыргызстане
ОШСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у Кыргызстане

П

П, лiтара
ПААЗЕР"Е, Б е л а р с к а е П а а з е р " е , фiзiка-геаграфiчная правiнцыя
ПАБРАЦIМСТВА, гл. таксама арт. Ахрэтаванне
ПАВЕЛ I / правiў 1796 — 1801 /, рускi iмператар
ПАВЕТ, адмiнiстрацыйна-тэрытарыяльная адзiнка ў ВКЛ, Польшчы, Беларусi / 1919 — 1924 /
ПАВОДКА, прыродная з"ява на рэках
ПАВОНЗКАЎСКI МIЗАР, у Варшаве
"ПАВУЧАННЕ ПРАВЕДНIКАМ" / "Наставление праведникам" /, рэлiгiйна-этычны твор у татарстане
ПАВУШКIН Яраслаў Мiхайлавiч / 1913 — 1944 /, акадэмiк АН, хiмiк
ПАГАЛОУНЫ ПАДАТАК
ПАГРАНIЧНЫ, рабочы пасёлак у Гродзенскай вобл.
ПАДАТКI I АБАВЯЗКI, абавязковыя плацяжы
ПАДБАЙЛА Сцяпан / ? — 1654 /, кiраўнiк казацкiх атрадаў
ПАДБЯРЭСКI / Д р у ц к I - П а д б я р э с к I / Рамуальд Андрэевiч / 1812 — 1856 /, выдавец, публiцыст, фальклярыст
ПАДгАЙСКI Леанiд Пракопавiч / нар. 1934 /, мовазнавец
ПАДГАЙСКIЯ, хрысцiянская фамiлiя татарскага паходжання паводле Дзядулевiча
ПАДГАРАДЭЦКI Лешак, навуковец
ПАДДУБСКI / ? — 1649 /, кiраўнiк казацка-сялянскага атрада
ПАДЗIШАХ, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ПАДЛУЖНЫ Аляксандр IосiфавiчI / нар. 1935 /, акадэмiк АН, мовазнавец
ПАДЫША, тое, што падзiшах
ПАДЛЯШСКIЯ ТАТАРЫ
ПАДЛЯШША, назва зямель Польшчы каля заходняй граніцы Беларусi
ПАДНЯПРОЎЕ, гiсторыка-этнаграфiчны рэгiён на ўсходзе Беларусi
ПАДОКШЫН Сямён Аляксандравiч / нар. 1931 /, фiлосаф
ПАДСВIЛЛЕ, гар. пасёлак у Вiцебскай вобл.
ПАДЧАШЫНСКI Карл Iванавiч / 1790 — 1860 /, архiтэктар
ПАЕЎСКI Я. , навуковец
ПАЖАР, небяспечны для людзей i iх маёмасцi. Меры бяспекi.
ПАЖЫЦЦЁВАЕ ЗЕМЛЕКАРЫСТАННЕ
ПАЗЬНЯК Зянон Станiслававiч / нар. 1944 /, археолаг, мастацтвазнавец, грамадскi i палiтычны дзеяч
ПАЗЯХАННЕ, мiжвольнае сутаргавае удыханне i выдых з шырока адкрытым ротам

ПАЙ, доля, якая ўносіцца ў агульную справу асобным яе ўладальнікам; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ПАКАЦІЛАВЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

ПАКАЯННЕ, споведзь, гл. Аб царкоўных таінствах

ПАКІСТАН, Ісламская Рэспубліка Пакістан, на поўдні Азіі

ПАКРОЎСКІ Барыс Аляксандравіч / нар. 1912 /, рэжысёр, педагог, народны артыст

ПАКРОЎСКІ Міхаіл Мікалаевіч / 1868 — 1932 /, акадэмік АН, гісторык

ПАЛАВЕНЬА, народ на Філіпінах; ёсць сунніты

ПАЛАВЕЦКАЯ МОВА, куманская мова

ПАЛАДЗІН Аляксандр Уладзіміравіч / 1885 — 1972 /, акадэмік АН, біяхімік

ПАЛАНІЗАЦЫЯ, на Беларусі

ПАЛАСЕВІЧ А., навуковец

ПАЛАЧАНЕ, частка ўсходне-славянскіх крывічоў

ПАЛАШ, зімная зброя; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ПАЛЕМБАНГ, горад у Інданезіі

ПАЛЕССЕ, Беларускае Палессе, фізіка-геаграфічная правінцыя

ПАЛЕСЦІНА, Дзяржава Палесціна, на Блізкім Усходзе

ПАЛЕСЦІНСКІЯ АРАБЫ, народ на Блізкім Усходзе

ПАЛІКАРПОВІЧ Канстанцін Міхайлавіч / 1889 — 1963 /, археолаг

ПАЛКІ ТАТАРСКІЯ

ПАЛОСІН Яўген Максімавіч / 1912 — 1981 /, акцёр, народны артыст

ПАЛТАРАН / Ляпеская / Вера Сямёнаўна / нар. 1919 /, пісьменніца

ПАЛТАРЖЫЦКІЯ, шляхецкая татарская фамілія, гл. Пултаржыцкія

ПАЛУБЕС / сапр. Іваноў Сцяпан /, цаніннік 2-й пал. 17 ст.

ПАЛУНІЦЫ, ягадная і лекавая расліна

ПАЛУЯН Сяргей Епіфанавіч / 1890 — 1910 /, пісьменнік, публіцыст, крытык

ПАЛУЯНСКІ Аляксандр, науковец

ПАЛЬМБАХ Аляксандр Адольфавіч / 1897 — 1963 /, філолаг, цюрколаг

ПАЛЬМІРА, старажытны горад на тэрыторыі сучаснай Сірыі

ПАЛЬЧЭЎСКІ Аляксандр Восіпавіч / 1905 — 1979 /, пісьменнік

ПАЛЯВАННЕ, занятак людзей. Як забава забараняецца Шарыятам

ПАЛЯКІ, асноунае насельніцтва Польшчы; польскія татары жывуць у асяроддзі палякаў

ПАЛЯНСКІЯ, прыдомак Анбакевічаў паводле Дзядулевіча

ПАЛЯНСКІЯ гербу Вакно, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ПАЛЯНСКІЯ-УЛАНАВЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ПАМІДОРЫ, гародніна

ПАМІНКІ, абрад ушанавання памяці памерлага, гл. таксама Дзяды

ПАМЯЦІ ДЗЕНЬ, свята ў габрэяў

ПАНАМАРЭНКА Панцеляймон Кандратавіч / 1902 — 1984 /, дзяржаўны і партыйны дзеяч

ПАНАРСКАЯ МЯЧЭЦЬ, у Трокскім павеце / 1699 г. /

ПАНАРСКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ПАНАРЫ, татарская вёска ў Трокскім павеце

ПАНДАНГ, горад у Інданезіі

ПАНДЖАБІ, мова панджабцаў у Пакістане і Індыі

ПАНДЖАБЦЫ, народ у Пакістане і Індыі; большасць — суніты

ПАНІЗОЎКА, горад у Крыме

ПАНІЗОЎСКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ПАНІЗОЎСКІЯ, прыдомак Смешных паводле Дзядулевіча

ПАНІСЛАМІЗМ, перабольшаныя задачы і магчымасці прыхільнікаў пашырэння і ўзмацнення мусульманскай веры

ПАНКЕВІЧ Павел Якаўлевіч / 1895 — 1944 /, акадэмік АН, педагог

ПАНКОВЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ПАНКРАТАВА Ганна Міхайлаўна / 1897 — 1957 /, акадэмік АН, гісторык

ПАНТЫНАК, горад у Інданезіі

ПАННЮКЕВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ПАНЧАНКА Шімен Емяльянавіч / 1917 — 1995 /, народны паэт

ПАНШЧЫНА, дармавая прымусовая праца

ПАНЫ, у ВКЛ, група феадалаў

ПАНЯДЗЕЛАК, дзень тыдня

ПАНЯМОННЕ, гісторыка-этнаграфічны рэгіён на Беларусі

ПАНЯМУНСКАЯ МЯЧЭЦЬ, у Віленскім павеце / 1641 г. /

ПАНЯТОЎСКІЯ, магнацкі род

ПАПАХА, футравая шапка; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ПАПЛАЎСКІ Георгій Георгіевіч / нар. 1931 /, акадэмік АН
ПАПЛАЎСКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
ПАПРАЦІ, раслiны
ПАПРОЦКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
ПАПОЎ Васіль Васілевіч / 1887 — 1955 /, акадэмік АН, доктар тэхнічных навук
ПАПЮЎ Іосіф Сцяпанавіч / 1915 — 1984 /, рэжысёр, педагог, народны артыст
ПАПОЎ Фёдар Кузьміч / 1921 — 1943 /, якут, Герой Сав. Саюза
ПАРАГАЧАЙ, горад у Нахічэванскай Рэспубліцы, у Азербайджане
ПАРАЗІТНЫЯ ЖЫВЁЛЫ
ПАРАМАРЫБА, сталіца Сурынама
ПАРАНДЖА, закрыццё твару ў жанчын; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай; гл. Хіджаб
ПАРАСКЕВА, княгіня полацкая
ПАРАФІІ МУСУЛЬМАНСКІЯ, гл. Джаміяты
ПАРКІ, месца адпачынку
ПАРУЧЫЦЕЛЬСТВА ЗА СУПЛЯМЕННІКАЎ, зарука за супляменнікаў
ПАРКАВАЕ, горад у Крыме
ПАРТНОВА Зінаіда Мартынаўна / 1926 — 1944 /, Герой Сав. Саюза
ПАРТЫЗАНСКІ РУХ у Вялікую Айчынную вайну
ПАРТЭНІТ, горад у Крыме
ПАРУСНІКАЎ Міхаіл Паўлавіч / 1893 — 1968 /, акадэмік АН, архітэктар
ПАРФЁНАЎ Віктар Іванавіч / нар. 1934 /, акадэмік АН, батанік, эколаг
ПАРФЯНОВІЧ УладзІмір УладзІміравіч / нар. 1958 /, спартсмен
ПАРХОМЕНКА / па мужу Казак / Валянціна Васілеўна / нар. 1956 /, спявачка
ПАРХУТА Яраслаў Сільвестравіч / нар. 1930 /, пісьменнік
ПАРЦЭЛЯЦЫЯ, раздрабленне зямельных надзелаў
ПАРЧА, тканіна патыканая залатымі ці сярэбранымі ніткамі; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ПАРЫЖ, сталіца Францыі
ПАРЫЧЫ, гар. пасёлак у Гомельскай вобл.
ПАРЭ, народ у Танзаніі; ёсць сунніты
ПАРЭЧКІ, парэчкі чорныя, парэчкі чырвоныя, ягадная культура
ПАСАГ, маёмасць, якую даюць маладой ці маладому пасля шлюбу
ПАСАДЫ, у Вялікім Княстве Літоускім.

ПАСЕМАХ, народ у ІнданезІІ, большасць — суннІты
ПАСЁЛАК ГАРАДСКОГА ТЫПУ
ПАСКЕВІЧЫ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча
ПАСОЛЬСТВЫ, дыпламатычныя пасольствы БеларусІ за межой І замежных краІн у БеларусІ
ПАСТАВЫ, горад у ВІцебскай вобл.
ПАСТАЎСКІ РАЁН, у ВІцебскай вобл.
ПАСТАЛЫ, самаробны скураны абутак; слова цюркскага паходжання паводле Шынавай
ПАСТОІ ТАТАРСКІХ ХАРУГВАЎ
ПАСТЫ, с а у м
ПАСХА, В я л і к д з е н ь , хрысцІянскае свята, гл. Светлае Хрыстова Уваскрэсенне
ПАСЦЕЛЬ І ЛОЖАК
ПАСЦІЛА, татарская страва
ПАТАПАЎ Макарый ВасІльевІч / 1887 — 1949 /, чл.-кар. АН, доктар тэхнІчных навук
ПАТОЦКІ СтанІслаў, магнат
ПАТРАНАТ НАД МЯЧЭЦЦЮ
ПАТРЫЯТЫЗМ, любоў І адданасць для сваей Айчыны, свайго народа
ПАТРЭБА, неабхлдная абарона краІны
ПАТУРНАК, п а т у р ч э н е ц , слова цюркскага паходжання паводле Глогера
ПАТУШЫНСКІЯ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча
ПАЎДНЁВАХАЛЬМАХЕРЦЫ, народ у ІнданезІІ, большасць — суннІты
ПАЎДНЁВА-АФРЫКАНСКАЯ РЭСПУБЛІКА, на поўдні Афрыкі
ПАЎДНЁВА-КАЗАХСТАНСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у Казахстане
ПАЎЗУНЫ, р э п т ы л І І
ПАЎКІТАБ, скарочаны варыянт рэлігійнай кнігі беларускІх татар — Аль-КІтаба
ПАЎЛАВА НІна МІкалаеўна / нар. 1930 /, майстар мастацкІх вырабаў, народны артыст
ПАЎЛАВА НІна МІхайлаўна / нар. 1947 /, артыстка балета, народная артыстка
ПАЎЛАДАР, горад у Казахстане, у Паўладарскай вобл.
ПАЎЛАДАРСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у Казахстане
ПАЎЛАЎ МІкалай СпІрыдонавІч / нар. 1921 /, чуваш, Герой Сав. Саюза
ПАЎЛАЎ УладзІмІр АндрэевІч / нар. 1935 /, пІсьменнІк
ПАЎЛЕНКА МІкалай АндрэевІч / 1926 — 1987 /, мовазнавец
ПАЎЛОЎСКІ МІкалай ВасІлавІч / 1903 — 1960 /, генерал-палкоўнІк

ПАЎЛОЎСКІ Фёдар Іларыёнавіч / 1909 — 1989 /, Герой Сав. Саюза
ПАЎЛЮКЕВІЧ Мікалай Уладзіміравіч / нар. 1937 /, чл.-кар. АН
ПАЎЛЮЧЭНКА Міхаіл Міхайлавіч / 1909 — 1975 /, акадэмік АН, хімік
ПАЎНОЧНА-ЗАХОДНІ КРАЙ, афіцыйная назва Беларусі у складзе Імперыі
ПАЎНОЧНАХАЛЬМАХЕРСКІЯ НАРОДЫ, у Інданезіі, у большасці суніты
ПАЎНОЧНАЯ АСЕЦІЯ, у Расійскай Федэрацыі, татар 1968
ПАЎНОЧНА-ЗАХОДНЯЯ ПАГРАНІЧНАЯ ПРАВІНЦЫЯ, у Пакістане
ПАЎНОЧНА-КАЗАХСТАНСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у Казахстане
ПАЎНОЧНАХАЛЬМАХЕРСКІЯ МОВЫ
ПАЎНОЧНАЯ ВАЙНА 1700 — 1721 ГАДОЎ
ПАЎНОЧНЫ ХАРТУМ, горад у Судане
ПАЎСТАННЕ 1794 ГОДА
ПАЎСТАННЕ 1830 — 1831 ГАДОЎ
ПАЎСТАННЕ 1863 — 1864 ГАДОЎ, Студзеньскае паўстанне 1863 — 1864 Гадоў
ПАХАВАННЕ, цыкл сямейных звычаяў і абрадаў
ПАЎСТАННІ З УДЗЕЛАМ ТАТАРАЎ
ПАХАВАННЕ, хаўтуры
ПАХМУРНЫ, калі неба зацягнута хмарамі, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ПАХОДЫ ВІТАЎТА НА КРЫМ 1397 І 1398 ГАДОЎ, гл. Вітаўта паходы на Крым і Залатую Арду
ПАЦЕІ, магнацкі род у ВКЛ
ПАЦЫ, магнацкі род у ВКЛ
ПАЧОБУТ-АДЛЯНІЦКІ Марцін / 1728 — 1810 /, астраном і асветнік, чл.-кар. Парыжскай АН
ПАЧОСКІ Юзаф Конрадавіч / 1864 — 1942 /, бібліограф
ПАША, угоддзе для выпасу жывёлы
ПАША, баша, назва высокага ваеннага і цывільнага начальніка, слова цюркскага паходжання
ПАШАІ, народ у Афганістане; суніты
ПАШКЕВІЧ Алаіза Сцяпанаўна / 1876 — 1916 /, паэтка, гл. Цётка
ПАШКЕВІЧ Валянціна Мікалаеўна / нар. 1916 /, мовазнавец
ПАШКОЎ Генадзь Пятровіч / нар. 1948 /, паэт
ПАШКОЎСКІЯ, шляхецкая фамілія паводле Дзядулевіча
ПАШТОВАЕ, горад у Крыме
ПАШТОВАЯ СУВЯЗЬ, пошта
ПАШТЭТЫ, мясныя стравы
ПАШЫЦОВЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

ПАДАГОГІКА, выхаванне чалавека
ПЕЙГАМБЭІР, персідскае слова, азначае Мухаммед
ПЕКАЛОНГАН, горад у ІнданезіІ
ПЕКІН, сталіца Кітая
ПЕКЛА, джаганна
ПЕНАЛ, скрыначка для алоўкаў і ручак; слова цюркскага паходжання паводле Глогера
ПЕНАТАНГСІАНТАР, горад у ІнданезіІ
ПЕНДЖАБ, правінцыя у Пакістане
ПЕНЗА, горад у Расійскай Федэрацыі
ПЕНЗЕНСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у Расійскай Федэрацыі, татар 81307
"ПЕСНЯ ПРА ПУГАЧОВА", татарская народная песня
ПЕЧЫШЭНБЕ, чацвер
ПЕРАДКАМ"Е, фізіка-геаграфічны раён у Татарстане
ПЕРАДПАВОЛЖА, фізіка-геаграфічны раён у Татарстане
ПЕРАДПАЛЕСКАЯ ПРАВІНЦЫЯ, у Беларусі
ПЕРАКАЧАЎНІК, страва беларускіх татараў
ПЕРАПІСЧЫКІ СВЯТЫХ КНІГ
ПЕРАПІСЫ ЛЮДЗЕЙ, гл. таксама Інвентары
ПЕРАПОНЧАТАКРЫЛЫЯ
ПЕРАТВАРЭННЕ ГАСПОДНЯЕ, Другі Спас, Яблычны Спас хрысціянскае свята
ПЕРАСЕЦКІЯ, гл. ПжэсецкІя
ПЕРАХОД Вячаслаў ІванавІч / 1887 — 1964 /, акадэмік АН, доктар сельскагаспадарчых навук
ПЕРАЦ, страва і прыправа
ПЕРАЯСЛАЎСКАЕ КНЯСТВА
ПЕРМ, горад у Расійскай Федэрацыі
ПЕРМСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у Расійскай Федэрацыі, татар 150460
ПЕРМЯЧЫ, татарская страва накшталт калдумоў
ПЕРСІДСКАЯ МОВА / уплыу яе на рэлігійную тэрміналогію беларускіх татараў /
ПЕРСІЯ, гл. Іран
ПЕРСЫ, асноўнае насельніцтва у Іране, шыіты
ПЕРЦАЎ УладзІмір МІкалаевІч / 1877 — 1960 /, акадэмік АН, гісторык
ПЕРШАЯ СУСВЕТНАЯ ВАЙНА 1914 — 1918 ГАДОЎ
ПЕРШЫ З"ЕЗД ДЭЛЕГАТАЎ САЮЗУ КУЛЬТУРНА-АСВЕТНІЦКАГА ТАВАРЫСТВА ТАТАРАЎ РЭЧЫ ПАСПАЛІТАЙ
ПЕРШЫ ПАДЗЕЛ РЭЧЫ ПАСПАЛІТАЙ
ПЕРШЫ УСЯПОЛЬСКІ З"ЕЗД ДЭЛЕГАТАЎ АДДЗЕЛАЎ КУЛЬТУРНА-АСВЕТНІЦКАГА ЗГУРТАВАННЯ ТАТАРАЎ РЭЧЫ ПАСПАЛІТАЙ

ПЕРШЫ ЎСЯПОЛЬСКІ МУСУЛЬМАНСКІ КАНГРЭС
ПЕРШЫЯ БЛЮДЫ
ПЕСАХ, свята у габрэяў
ПЕСНІ, літаратурныя і музычныя творы
ПЕСТРАК Пілін Сямёнавіч / 1903 -- 1978 /, пісьменнік
ПЕСРАЦЫ, сяло у Татарстане, раённы цэнтр
ПЕРШАМАЙСКАЕ, горад у Крыме
ПЕРШАМАЙСКІ, рабочы пасёлак у Гродзенскай вобл.
ПЕТАХ-ТЫКВА, горад у ІзраІлІ
ПЕТРАПАЎЛАЎСК, горад у Казахстане, у Паўночна-Казахстанскай вобл.
ПЕТРАШКЕВІЧ Аляксандр Лявонавіч / нар. 1930 /, пісьменнік, гісторык
ПЕТРУСЕВІЧ КазІмір Адамавіч / 1872 -- 1949 /, адвакат, удзельнік
І-га з"езду РСДРП
ПЕТРЫК Ларыса Леанідауна / нар. 1949 /, спартсменка
ПЕТРЫКАЎ, горад у Гомельскай вобл.
ПЕТРЫКАЎ Пётр Ціханавіч / нар. 1927 /, чл.-кар. АН, гісторык
ПЕТРЫКАЎСКІ РАЁН, у Гомельскай вобл.
ПЕХЛЕВЕ, татарская страва
ПЕХЛЕВІ, гл. Энзелі
ПЕЧАНЕГІ, цюркскі народ
ПЕШАВАР, горад у Пакістане
ПЕШКА Юзаф / 1767 -- 1831 /, жывапісец
ПЕШКАЎ Аляксей Максімавіч / 1868 -- 1936 /, акадэмік АН, пісьменнік
/ Г о р к і М а к с і м /
ПЁРЫШКІН Рыгор Андрэевіч / 1898 -- /, чл.-кар. АН, гідрабудаўнік
ПЁТР ВЯЛІКІ / правіў у 1689 -- 1725 /, рускі Імператар
ПЁТР II / правіў у 1727 -- 1730 /, рускі Імператар
ПЁТР III / правіў у 1761 -- 1762 /, рускі Імператар
ПЖЭСЕЦКІЯ, раней ПЕРАСЕЦКІЯ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча
ПІКУЛІК МІхаіл МІхайлавіч / нар. 1948 /, чл.-кар. АН
ПІЛАЎ, татарская страва, гл. Плоў
ПІЛІПЕНКА МІхаіл Фёдаравіч / нар. 1936 /, чл.-кар. АН, этнолаг
ПІЛІПОВІЧ УладзІмір Антонавіч / нар. 1931 /, чл.-кар. АН, фізік
ПІЛСУДСКІ Юзаф / 1867 -- 1935 /, польскі палітычны і дзяржаўны дзеяч
ПІЛЬШТЫНОВА / дзявочае Р у с е ц к а я / Саламея Рэгіна ІаахІмаўна / 1718 -- 1760 /, мемуарыстка, падарожніца, лекарка
ПІМЕН / 1910 -- 1990 /, патрыярх Маскоўскі і ўсей Русі / 1971-1990/

ПІНАНГ, горад у МалайзіІ
ПІНСК, горад у Брэсцкай вобл.
ПІНСКАЕ КНЯСТВА
ПІНСКІ РАЁН, у Брэсцкай вобл.
ПІР, мудрэц, вучоны
ПІРОГ, страва; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ПІСАНКІ, крашанкі, маляванкі
ПІСАР, сакратар
ПІСЬМЯНКОЎ Аляксандр УладзімІравІч / нар. І957 /, паэт
ПІЦЕРЫМ, патрыярх Маскоўскі І ўсей Русі / на пасадзе у І672 — І673 /
ПІЧЭТА УладзімІр ІванавІч / І878 — І947 /, акадэмік АН, гісторык
ПІШЧЫМУКА Пётр СямёнавІч / І879 — І965 /, чл.-кар. АН, аграгэхнік
ПІЯЛА, пасудзіна для піцця; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ПІЯТУХОВІЧ МІхаІл МІкалаевІч / І89І — І937 /, літаратуразнавец
ПЛАДОВЫЯ КУЛЬТУРЫ
ПЛАНЕТЫ, нябесныя целы, якія рухаюцца вакол Сонца
ПЛАНЁРСКАЕ, горад у Крыме, гл. Коктэбель
ПЛАТОНАЎ Барыс ВІктаравІч / І903 — І967 /, акцёр, народны артыст
ПЛАТОНАЎ УладзімІр ПятровІч / нар. І939 /, акадэмік АН, матэматык
ПЛАТУН Антон МарцінавІч / І896 — І938 /, акадэмік АН, дзяржаўны дзеяч
ПЛАЎНІК СамуІл ЯфІмавІч / І886 — І94І /, пісьменнік, гл. Бядуля ЗмІтрок
ПЛЕМЯ, этнічная супольнасць людзей
ПЛЕСКАЧЭЎСКІ Юрый МІхайлавІч / нар. І943 /, чл.-кар. АН
ПЛЕШЧАНІЦЫ, гар. пасёлак у Менскай вобл.
ПЛОСКІЯ, хрысціянская фамІлія татарскага паходжання паводле ДзядулевІча
ПЛОЎ, п І л а ў , татарская страва
ПЛУГ Адам / сапр. П я т к е в І ч АнтонІ АнтонавІч; І823 — І903 /, пісьменнік
ПНАМПЕНЬ, сталіца Камбоджы
ПОЛА Вера МІкалаеўна / І90І — І989 /, актрыса, народная артыстка
ПОЛАЦК, горад у ВІцебскай вобл.
ПОЛАЦКАЕ ВАЯВОДСТВА
ПОЛАЦКАЕ КНЯСТВА
ПОЛАЦКАЯ ГУБЕРНЯ
ПОЛАЦКАЯ ЗЯМЛЯ
ПОЛАЦКІ РАЁН, у ВІцебскай вобл.

ПОЛАЦКАЯ БІТВА 1812 ГОДА, 17 жніўня і 17 кастрычніка
ПОЛК МУСУЛЬМАНСКАЙ ГВАРДЫІ / з канца 1917 г. /
ПОЛК ТАТАРСКІ 1919 ГОДА
ПОЛК ТАТАРСКІ
ПОЛК ТАТАРСКІХ УЛАНАЎ 1920 ГОДА
ПОЛЬСКА-РУСКАЯ ВАЙНА 1792 ГОДА
ПОЛЬСКА-КРЫЖАЦКАЯ ВАЙНА 1519 -- 1521 ГАДОЎ
ПОЛЬСКАЯ МОВА
ПОЛЬШЧА, Рэспубліка Польшча
ПОМНІКІ ПРЫРОДЫ
ПОРАЗАВА, гар. пасёлак у Гродзенскай вобл.
ПОРТА, назва Турцыі ў старадаўнія часы
ПОРТ-ЛУІ, сталіца Маурыкія
ПОРТА НОВА, сталіца Бенін
ПОРТ-ОФ-СПЕЙН, сталіца Трынідада і Табага
ПОРТ-САІД, горад у Егіпце
ПОРТ-СУДАН, горад у Судане
ПОРТ-ХАРКАРТ, горад у Нігеры
ПОРТ-ЭЦ"ЕН, гл. Нуадыбу
ПОСТ, гл. Пасты
ПОШТА, гл. Паштовая сувязь
"ПРА ШАНАВАННЕ СУСЕДЗЯЎ", мараль
"ПРА ШАНАВАННЕ СТАРЫХ І ВУЧОНЫХ", мараль
"ПРА ШАНАВАННЕ СІРОТ", мараль
"ПРА ШАНАВАННЕ ГАСЦЯ", мараль
"ПРА ШАНАВАННЕ БАЦЬКІ І МАЦІ", мараль
"ПРА ЧОРТА", легенда
"ПРА КРАКАЎСКАГА ТРУБАЧА", легенда
"ПРА ЖОНКУ МАНВІДА", легенда
ПРАВАСЛАЎЕ, адна з галін хрысціянства
ПРАГА ВАРШАЎСКАЯ, бой 5.II.1974
ПРАДПРЫМАЛЬНІЦТВА
ПРАКАПЧУК Андрэй Якаўлевіч / 1896 -- 1970 /, акадэмік АН, медык
ПРАКЛЁНЫ, к л я т ы , к л е н і ч ы, пажаданні нягод як адказ на шко
ПРАКОПАЎ Пётр Яфімавіч / 1909 -- /, чл.-кар. АН, д-р с.-г. навук
ПРАКУЛЕВІЧ УладзІмір Міхайлавіч / 1887 -- 1938 /, палітычны дзеяч
ПРАМЫСЛОВАСЦЬ, адна з галоўных галін гаспадаркі
ПРАМЯРЗАННЕ ГЛЕБЫ, штогадовы прыродны працэс

ПРАПАГАНДА ПОЛЬСКІХ ТАТАРАЎ У АРАБСКІХ КРАІНАХ, у 1920--1930 гадах
ПРАРОКІ
ПРАСЦЕЙШЫЯ, жывыя арганізмы
ПРАТЭСТАНТЫЗМ, галіна хрысціянства
ПРАЎДЗІНСКІ, рабочы пасёлак у Менскай вобл.
ПРАХАРЭНКА Пётр Пятровіч /нар. 19 /, чл.-кар. АН, фізік
ПРАЦЯГЛАСЦЬ ЖЫЦЦЯ ЛЮДЗЕЙ І ЖЫВЁЛ
ПРАЧЫСТАЯ, Успенне Багародзіцы, Спажа, Успенне, Зельная, адно з дванадзесятых свят у праваслаўных
ПРАЧЫСТАЯ другая, Раство Багародзіцы, хрысціянскае свята
ПРАШЧЭВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча
ПРОЗАРЫ, шляхецкі род у Літве і на Беларусі
ПРЗВІШЧА, фамілія чалавека
ПРОСА, збожжавая культура
ПРОТЧАНКА Васіль Ульянавіч / нар. 1930 /, мовазнавец
ПРОЦЬМА, вялікае мноства, безліч; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ПРУДЗЯНЫ, Прудзяны-над-Вакай, татарская вёска ў Літве
ПРУДЗЯНСКАЯ МЯЧЭЦЬ / 1558 -- 1812 /, у Трокскім павеце
ПРУДНІКАЎ Аляксандр ТРафімавіч / 1910 -- 1941 /, паэт
ПРУДНІКАЎ Павел Іванавіч / нар. 1911 /, пісьменнік
ПРУЖАНСКІ РАЁН, у Брэсцкай вобл.
ПРУЖАНЫ, горад у Брэсцкай вобл.
ПРУЖЫНСКІЯ, гл. Бружынскія паводле Дзядулевіча
ПРУСКАЯ ВАЙНА 1756 ГОДА
ПРУСІЯ, дзяржава
ПРЫВАТНАЯ ЎЛАСНАСЦЬ
ПРЫВАТЫЗАЦЫЯ
ПРЫВІЛЕІ КАРАЛЕЎСКІЯ
ПРЫВІТАННЕ ПАМЕРЛАМУ
ПРЫВОЛЖСКАЕ ЎЗВЫШША
ПРЫГОННАЕ ПРАВА
ПРЫКАЗКА, народны афарызм
ПРЫКЛАД, рытуальная яда пры магіле памерлага
ПРЫКЛАДАННЕ МАГІЛЫ

ПРЫЛЯЖАЕЎ МІкалай АляксандравІч / І877 — І944 /, акадэмІк АН, хІмІк
ПРЫМЕТНІК, у граматыцы: часцІна мовы, якая абазначае якасць, уласцІвасць або прыналежнасць І змяняецца па склонах, лІках І родах
ПРЫМОРСКІ, горад у Крыме
ПРЫМОРСКІ КРАЙ, у РасІйскай ФедэрацыІ, татар 202ІІ
ПРЫНАЗОЎНІК, у граматыцы: нязменная часцІна мовы, слова, якое выражае адносІны памІж граматычна залежнымІ адно ад другога словамІ у сярэдзІне сказа
"ПРЫПОВЕСЦЬ ПРА ЎБОГАГА АСАФА", з Аль-КІтаба
ПРЫПРАВА, прысмак у кулІнарыІ
ПРЫПЕЎКА, частушка
ПРЫПЯЦЬ, рака
ПРЫРОДАКАРЫСТАННЕ
ПРЫРОДНЫЯ РЭСУРСЫ
ПРЫСВЯТКІ
ПРЫСЛОЎЕ, у граматыцы: нязменная часцІна мовы, якая абазначае прымету дзеяння цІ Іншай прыметы.
ПРЫСТОЙНАСЦЬ, ветлІвасць, далІкатнасць
ПРЫСЯГА, урачыстае абяцанне выконваць абавязацельствы
ПРЫТЫЦКІ Сяргей ВосІпавІч / І9І3 — І97І /, рэвалюцыйны дзеяч у Заходняй БеларусІ, дзяржауны дзеяч у БССР
ПРЫХОДСКІЯ ВУЧЫЛІШЧЫ
ПРЫЧАСЦЕ, гл. Аб царкоўных таІнствах
ПРЫШТНА, горад у СербІІ
ПРЫШЧЭПАЎ ДзмІтрый ФІлІмонавІч / І896 — І940 /, дзяржауны дзеяч
ПРЭТОРЫЯ, сталІца Пауднёва-Афрыканскай РэспублІкІ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у РасІйскай ФедэрацыІ, татар ІОІО
ПСІХАЛОГІЯ, навука аб развІццІ І функцыянаваннІ псІхІкІ
ПТАШНІКАЎ Іван МІкалаевІч / нар. І932 /, пІсьменнІк
ПТАШУК МІхаІл МІкалаевІч / нар. І943 /, кІнарэжысёр, нар. артыст
ПТВАРА, горад у ТанзанІІ
ПТУШКАГАДОЎЛЯ, галІна жывёлагадоўлІ
ПТУШКІ, пазваночныя жывёлы з двума канечнасцямІ, крыламІ І дзюбай
ПТЫЖАН, гл. СІды-КАСЕМ
ПУБЛІЦЫСТЫКА АНТЫСЛАМСКАЯ
ПУГАЧОЎ Емяльян ІванавІч / І742 — І775 /, кІраунІк сялянскай вайны І773 — І775
ПУЛАД, хан Залатой Арды / І407 — І4ІІ /
ПУЛАД-ХАДЖА, хан Залатой Арды / І364 /
ПУЛАД-ЦІМУР, хан Залатой Арды / І367 /

ПУКСТ Рыгор КанстанцІнавІч / 1900 -- 1960 /, кампазітар
ПУЛІХАУ Іван ПятровІч / 1879 -- 1906 /, рэ валюцыянер-эсэр
ПУЛТАРАКЕВІЧЫ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча
ПУЛТАРЖЫЦКІ МІхал, член ЗТПЛБУ
ПУЛТАРЖЫЦКІ Юзаф, генерал
ПУЛТАРЖЫЦКІЯ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча
ПУНА, горад у Індыі
ПУНАН, народ у ІнданезІІ і МалайзІІ; ёсць суннІты
ПУНКТУАЦЫЯ, сІстэма расстаноўкІ знакаў прыпынку
ПУНСКІ Іслам ЯнбекавІч, ротмІстр
ПУНСКІ, князь, сын Нур-Даулета
ПУНСКІЯ, княжацкІ татарскІ род
ПУНСКІЯ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча
ПУПКО АпалІнарый ФларыянавІч / 1893 — 1984 /, майстар-разьбяр
ПУРГА, завея; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ПУРЫМ, габрэйскае свята цудоунага збаўленнія ад пагібелІ
ПУСТАЛЬГА, драпежная птушка; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ПУТРАМАНТ Ежы / 1910 -- 1986 /, пісьменнІк і грамадскІ дзеяч
ПУХАВІЦКІ РАЁН, у Менскай вобл.
ПУШНЫЯ ЗВЯРЫ, футравыя звяры
ПУШЧА Язэп / сапр. Плашчынск № ІосІф ПаулавІч; 1902 -- 1964/ паэт
ПУШЧЫ, буйныя лясныя масівы
ПУЭНТ-НУАР, горад у Конга
ПЧАЛЯРСТВА, бортнІцтва
ПШАНІЦА, збожжавая культура
ПШЧОЛКА Аляксандр РаманавІч / 1869 — 1943 /, пісьменнІк, публІцыст, этнограф
"ПШЭГЛЁНД ІСЛАМСКІ", квартальнІк "ІсламскІ агляд"
ПЫПІН Аляксандр МІкалаевІч / 1833 -- 1904 /, яІтаратуразнавец, этнограф
ПЫСІН Аляксей ВасІлевІч / нар. 1920 -- 1981 /, паэт
ПЭ, назва лІтары "П"
ПЭН Юдаль МоушавІч / 1854 -- 1937 /, жывапісец, педагог
ПЯГУСЭВІЧЫ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча
ПЯКАРСКІ Эдуард КарлавІч / 1858 — 1934 /,чл.-кар. АН СССР, этнограф, географ, мовазнавец, фальклярыст

ПЯЛЬМЕНІ, татарская страва, гл. Калдумы
ПЯЛЮШКА, палявы гарох
ПЯНЧУК Барыс МІхайлавІч / нар. 1918 /, дырыжор, педагог
ПЯРСЦЁНАК, упрыгожанне, сімвал сямейнага стану
ПЯРУН, гл. таксама у арт. НавальнІца. Галоўны бог беларусаў да хрышчэння.
ПЯСКІ, грунт, будаунІчы матэрыял, сыравІна для шкларобнай прамысл.
ПЯТКЕВІЧ Часлау Генрыхавіч / 1896 -- 1936 /, этнограф і фальклярыст
ПЯТНІЦА, дзень тыдня, свята у мусульман
ПЯТРО, хрысцІянскае свята
ПЯТРОВІЧ Іван Андрэевіч / Янка Нёманскі; 1810 -- 1937 /, акадэмік АН, эканамІст, пІсьменнІк, грамадскі дзеяч
ПЯТРОВІЧЫ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча
ПЯТРОЎ МІхаІл ПятровІч / 1904 -- 1967 /, татарын, Герой Сав. Саюза
ПЯТРОЎ МІхаІл УладзІмІравІч / нар. 1937 /, акцёр, народны артыст
ПЯТРОЎ Яраслаў ФёдаравІч / нар. 1942 /, спявак, народны артыст
ПЯТРОЎСКІ Ян Дзям"янавІч / 1905 — /, мовазнавец
ПЯТРОЎСКІ-СІТНЯКОВІЧ СамуІл / 1629 -- 1680 /, беларускі пІсьменнІк, педагог, царкоуны дзяяч, гл. СІМЯЁН ПОЛАЦКІ
ПЯТРОЎСКІЯ, сляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча
ПЯТРУШКА, раслІна, прыправа у кулІнарыі
ПЯЦІГОРЦЫ, хрысцІянская фамІлІя татарскага паходжання паводле ДзядулевІча
ПЯЦІДЗЕСЯТНІКІ, хрысцІяне веры евангельскай
ПЯЦІДЗЕСЯТНІЦА, хрысцІянскае свята, гл. Тройца
ПЯЧЭННЕ, п е ч ы в а , страва

Р

Р, лІтара
РА, назва лІтары "Р"
РАБАТ, сталІца Марока
РАБІАЛЬ АУВАЛЬ, Рабі аль-Аувальн, трэцІ месяц арабскага календара
РАБІАЛЬ АХЫР, Рабі ас-Сані, чацвёрты месяц арабскага календара
РАБІ АС-САНІ, гл. РабІаль Ахыр
РАБІНА, ядаднае І дэкаратыунае дрэва
РАБОТНІК, чалавек, якІ здольны працаваць; чалавек, якІ працуе па найму
РАБОЧЫ, рабочы клас, чалавек, заняты у сферы матэрыяльнай вытворчасцІ
РАБОЧЫ ПАСЁЛАК
РАБ, рабства
РАБ АЛЛАГА
РАВАЛПІНДЗІ, горад у ПакІстане
РАВЕНСКІ МІкалай ЯкаулевІч / 1886 — 1953 /, кампазІтар
РАВІНСКІ ВІкенцІй ПаулавІч / 1786 — 1855 /, паэт І драматург
РАВІТА-ГАУРОНСКІ Ф., навуковец
РАГАВЫ Павел ПракопавІч / 1895 — 1985 /, акадэмІк АН, глебазнавец
РАГАЙБ, гл. Раджаб
РАГАЧОУ, горад у Гомельскай вобл.
РАГАЧОУСКІ РАЁН, у Гомельскай вобл.
РАГВАЛОД / ? — 980 /, першы гІстарычна вядомы полацкІ енязь
РАГВАЛОД БАРЫСАВІЧ, князь друцкІ І полацкІ 12 ст.
РАГВАЛОДАВІЧЫ, нашчадкІ полацкага князя Рагвалода
РАГІМ, ар-Рагім, адно з Імёнау Аллага
РАГМАН, ар-Рагман, адно з Імёнау Аллага
РАГНЕДА РАГВАЛОДАУНА / ? — 1000 /, полацкая князёуна
РАГОЙША Вячаслау ПятровІч / нар. 1942 /, крытык, лІтаратуразнауца
РАГУЛЯ Аляксей УладзІмІравІч / нар. 1937 /, лІтаратурны крытык
РАДА, выбарны орган кІравання, самакІравання
РАДА ВЯЛІКАГА КНЯСТВА ЛІТОУСКАГА
РАДАУНІЦА, дзень памІнання памерлых
РАДАШКОВІЧЫ, Радашкавічы, гар. пасёлак у Менскай вобл.
РАДЖАБ, Гагайб, Раджэб, сёмы месяц арабскага календара

РАДЖАСТХАНЦЫ, народ у Індыі; ёсць суннІты
РАДЖМ, Р э ч м , каменяванне
РАДЖЫПОВІЧЫ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча, гл. РачыповІчы
РАДЗЕВІЧЫ, хрысцІянская фамІлІя татарскага паходжання паводле ДзядулевІча
РАДЗЕУСКІЯ а бо РАДЗЕУЦЫ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча
РАДЗІВІЛ АнтонІ Генрык / /, кампазІтар, напІсау музыку да оперы "Фауст"
РАДЗІВІЛЫ, магнацкІ род у ВКЛ
РАДЗІЛЬНЫЯ ДАМЫ, гл. таксама арт. Роды
РАДЗІМ, паулегендарны родапачынальнІк племяннога саюзу радзІмІчау
РАДЗІМІЧЫ, аб"яднанне усходнеславянскІх плямён
РАДЗІНЫ, свята, якІм урачыста адзнача юць нараджэнне дзІцяцІ
РАДЗЬКО Усевалад ПятровІч / нар. /, чл.-кар. АН, фІзІк
РАЗДЗЯЛОУСКАЯ Алена Паулауна / 1904 -- 1971 /, актрыса, народная артыстка
РАДКЕВІЧ БякІр, навуковец
РАДКЕВІЧЫ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча
РАДКЕВІЧЫ, хрысцІянская фамІлІя татарскага паходжання паводле ДзядулевІча
РАДЛІНОВІЧЫ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча
РАДЛІНСКІЯ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча
РАДНЯ І с в а я к І
РАДРЫГА ДЫЯЗ ДЭ БІВАР, славуты ІспанскІ рыцар, гл. СІд
РАДУНСКІЯ, хрысцІянская фамІлІя татарскага паходжання паводле ДзядулевІча
РАДУНЬ, гар. пасёлак у Гродзенскай вобл.
РАДЫЕАКТЫУНАЕ ЗАБРУДЖВАННЕ
РАДЫЁВЯШЧАННЕ
РАДЫСКА, народнІна
РАДЫЯЛЬЛЯГУ АНГУ
РАДЭЦКІЯ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча
РАЕУСКІ ІосІф МайсеевІч / 1900 -- 1972 /, рэжысёр, народны артыст
РАЕЦКІ Мацей, член ЗТПЛБУ
РАЕЦКІЯ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча
РАЁН, адмІнІстрацыйная адзІнка
РАЖАНАВА ЛІдзІя МІхайлауна / нар. 1924 /, артыстка балета, народная артыстка

РАЖАНСКІ ФелІкс / ? — пасля 1903 /, паэт, мемуарыст
РАЖДЖАСТВО ХРЫСТОВА, К а л я д ы , хрысціянскае свята, гл. Раство Хрыстова
РАЗАНАЎ Аляксандр СцяпанавІч / нар. 1947 /, паэт
РАЗАНСКАЕ КНЯСТВА
РАЗАНСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у РасІйскай ФедэрацыІ, татар 4922
РАЗБАЗАРЫЦЬ, пусцІць на марна; слова цюркскага паходжання паводле Карскага
РАЗБОР ШЛЯХТЫ, праверка дакументаў пра дваранства
РАЗГІЛЬДЗЯЙ, нядбайны, безадказны чалавек; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
РАЗДОЛЬНАЕ, горад у Крыме
РАЗЗАК, а р - Р а з з а к , адно з Імёнаў Аллага
РАЗІЙ Пётр / ? — 1571 /, пІсьменнІк, праваед
РАЗІН Сцяпан ЦІмафеевІч / 1630 — 1671 /, кІраўнІк антыфеадальнай сялянскай вайны 1670 — 1671 гадоў у РасІІ
РАЗМУССАВЫ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча
РАЗЬБА, вІд дэкаратыўна-прыкладнога мастацтва
РАІНЧЫК ВасІль ПятровІч / нар. 1950 /, народны артыст, кампазІтар, пІянІст
РАЙ, р а й с к І с а д , Джанна, узнагарода прававерным мусульманам на тым свеце
РАЙ, а р - Р а й , асабІстая, незалежная думка
РАЙЖЭУСКІЯ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча
РАКАКО, р а к а й л ь , стыль у архІтэктуры І пластычным мастацтве
РАКАПАДОБНЫЯ, р а к І
РАКІБ, а л - Р а к І б , адно з Імёнаў Аллага
РАКІЦКІ Пётр ФамІч / 1903 — 1977 /, акадэмІк АН, бІёлаг
РАК-МІХАЙЛОЎСКІ Сымон АляксандравІч / 1885 — 1937 /, грамадскІ І палІтычны дзеяч, педагог
РАКОЎСКІ УладзІмІр ЯугенавІч / 1900 /, чл.-кар. АН, хІмІк
РАЛІЕЎ СагІт / 1880 — 1926 /, татарскІ паэт
РАЛЬКО УладзІмІр АнтонавІч / нар. 1922 /, Двойчы Герой СацыялІстычнай Працы
РАМАДАН, дзевяты месяц арабскага календара, гл. Рамазан
РАМАДАНОВІЧЫ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча
РАМАЗАН, Р а м а д а н , Р э м э з а н , дзевяты месяц арабскага календара, святы месяц, пост
РАМАЗАН-БАЙРАМ, Р а м а д а н - Б а й р а м , гадавое свята

РАМАЗАН-ЯҐАЛДАЕВІЧ, татарскі князь на службе у ВКЛ
РАМАЗАНОВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча
РАМАН, мастацкі твор, жанр эпічнай літаратуры
РАМАНАВА Таццяна Аляксандрауна / нар. 1925 /, глебазнаец, біёлаг
РАМАНАЎ Еўдакім Раманавіч / 1855 — 1922 /, этнограф, археолаг, фальклярыст
РАМАНАЎ Мікалай Кірылавіч / 1919 — 1943 /, чуваш, Герой Сав.Саюза
РАМАНОВІЧ, татарскі князь у ВКЛ
РАМАНОВІЧ Аляксандр, тптарын, генерал
РАМАНОВІЧ Раман, татарын, інжынер
РАМАНОВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія
РАМАНОЎСКІ Мікалай Карлавіч / 1900 — 1944 /, пісьменнік, гл. Чорны Кузьма
РАМАНОЎСКІ Мікалай Тарасавіч / 1912 — 1997 /, географ, эканамічст
РАМАНОЎСКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча, гл. Дзенаевічы
РАМАНОЎСКІЯ герба Тэрэбеш, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
РАМАНСКІ СТЫЛЬ, стыль у еўрапейскім мастацтве у 10 — 13 ст.
РАМАНТЫЗМ, ідэйна-мастацкі кірунак у літаратуры і мастацтве канца 18 — пач. 19 ст.
РАМАНЬКОЎ Аляксандр Антонавіч / нар. 1953 /, спартсмен
РАМАНЮК Міхаіл Фёдаравіч / нар. 1944 /, мастацтвазнавец, этнограф і мастак
РАМАТ-Ган, горад у Ізраілі
РАМЕСНІК, чалавек, які валодае рамяством
РАМЁСТВЫ І ПРОМЫСЛЫ
РАМІЕЎ Сагіт / 1880 — 1926 /, татарскі літаратар
РАНГУН, былая назва сталіцы Мьянмы / Бірмы /, цяпер горад Янгон
РАНДАЎ Норберт / нар. 1929 /, перакладчык, літаратуразнавец
РАПАНОВІЧ Яўген Нічыпаравіч / 1929 — 1987 /, мовазнавец, фальклярыст
РАСІХ Ацілла / нар. 1916 /, татарскі літаратар
РАСІЯ, Расійская Федэрацыя, дзяржава ва Усходняй Еўропе і Паўночнай Азіі
РАСКУЛАЧВАННЕ, вынішчэнне заможных сялян у 1920 — 1930-я гады
РАСЛІНАВОДСТВА, найважнейшая галіна сельскай гаспадаркі
РАСЛІННАСЦЬ, дрэўныя і травяныя жывыя арганізмы
РАСОНСКІ РАЁН, у Віцебскай вобл.

РАСОНЫ, гар. пасёлак у ВІцебскай вобл.
РАС-ТАНУРА, горад у Саудаускай АравІІ
РАСТАРГУЕЎ Павел Андрэевіч / 1881 — 1859 /, мовазнавец
РАСТВО БАГАРОДЗІЦЫ, адно з дванадзесятых свят , 8 / 21 / верасня
РАСТВО ХРЫСТОВА, Р а ж д ж а с т в о Х р ы с т о т о в а, К а л я д ы , хрысціянскае свята
РАСТОУСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у РасІйскай Федэрацыі, татар 17132
РАСУЛ, Р а с ю л ь , пасланнік
РАСУЛ-ЗАДЭ Мамед-Эмін, публіцыст
РАСЦІСЛАЎ, пінскі князь у 13 ст.
РАСЦІСЛАЎ ГЛЕБАВІЧ, князь мінскі і полацкі у 12 ст.
РАСЦІСЛАЎ МСЦІСЛАВІЧ, вялікі князь кіеўскі, смаленскі, святы дабраверны Зямлі Беларускай
РАС-ЭЛЬ-ХАЙМА, эмірат у складзе Аб"яднаных Арабскіх Эміратаў
РАТОНДУС Аўгусцін / ? — 1582 /, праваед, грамадскі і дзяржаўны дзеяч ВКЛ
РАТУША, будынак органаў самакіравання горада
РАУНАКРЫЛЫЯ, атрад насякомых
РАУНІНЫ, тып рэльефу
РАУФ, а р - Р а у ф , адно з імёнаў Аллага
РАФАЛОВІЧ Сулейман, імам у Нью-Йорку
РАФАЛОВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
РАФАЛЬСКІ Міхаіл Фадзеевіч / 1889 — 1937 /, рэжысёр, народны артыст
РАФАЎ, першае неба
РАФІ, а р - Р а ф і , адно з імёнаў Аллага
РАФІЕЎ Наджаф-кулі Раджабавіч / 1912 — 1970 /, азербайджанец, Герой Сав. Саюза
РАХЛЕНКА Леанід Рыгоравіч / 1907 — 1986 /, акцёр, народны артыст
РАХМАН, а р - Р а х м а н , гл. Рагман, а р - Р а г м а н
РАХМАН Хабра / 1914 — 1942 /, татарскі літаратар
РАХМАНКУЛАЎ Султан / 1888 — 1910 /, татарскі літаратар
РАХМАНЫ, памяркоўны, згаворлівы, дабрадушны; слова цюркскага паходжання паводле Карскага
РАХМАТ, р э х м э т , дзякуй
РАХМАТ Бары / 1897 — 1957 /, татарскі літаратар
РАХМАТ-ЛУКУМ, салодыч; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
РАХМАТУЛЛІН Шаміль Сайдавіч / 1920 — 1943 /, татарын, Герой Сав. Саюза
РАЦКОВЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

РАЧКОУСКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
РАЧМ, каменяванне, гл. Раджм
РАЧНЫЯ РЫБЫ, гл. Рыбы
РАШЫД, а р - Р а ш ы д , адно з імёнаў Аллага
РАШЫД, порт у Аб'яднаных Арабскіх Эміратах
РАШЫД АД-ДЗІН, персідскі гісторык
РАШЭТНІКАЎ Уладзімір Мікалаевіч / нар. 1938 /, чл.-кар. АН
РЖАВУСКІ Вацлаў Севярын / 1785 -- 1831 /, арыенталіст і падарожнік
РЖЭЦКАЯ Лідзія Іванаўна / 1899 -- 1977 /, актрыса, народная артыстка
РОД, рад пакаленняў, якія паходзяць ад аднаго продка, а таксама
увогуле пакаленне
РОД, у граматыцы: клас слоў, якія характарызуюцца пэўнымі склонавымі
канчаткамі і асаблівасцямі дапасавання
РОДЗЕВІЧ Леапольд Іванавіч / 1895 -- 1938 /, рэвалюцыйны дзеяч,
пісьменнік
РОЗІН Аляксандр Майсеевіч / 1881 -- 1942 /, чл.-кар. АН, геолаг
РОМАН Алег Уладзіслававіч / нар. 1929 /, акадэмік АН
РОСЬ, гар. пасёлак у Гродзенскай вобл.
РОУДА Віктар Уладзіміравіч / нар. 1921 /, дырыжор, народны артыст
"РОЧНІК ТАТАРСКІ" / "Татарскі штогоднік" /, выданне польскіх татар
у 1930-х гадах
РОШ-ХОДЭШ, свята у габрэяў
РОШ-А-ШАНА, Новы год у габрэяў
РУАНДА, Руандзійская Рэспубліка, у Цэнтральнай Афрыцы
РУБА, гар. пасёлак у Віцебскай вобл.
РУБАЕВЫ, прыдомак Чартаноускія, шляхецкая татарская фамілія паводле
Дзядулевіча
РУБАНАЎ Аляксандр Сяргеевіч / нар. 1936 /, акадэмік АН, фізік
РУБІНАЎ Анатолій Мікалаевіч / нар. 1939 /, акадэмік АН
РУБЛЕЎСКАЯ / Ш н і п / Людміла Іванаўна / нар. 1965 /, паэтка
РУДЗЕВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
РУДЗЕНСК, гар. пасёлак у Менскай вобл.
РУДНІЦКІ Чумбай Мурза, палкоунік
РУДНІЦКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
РУЖАНЫ, гар. пасёлак у Брэсцкай вобл.
"РУЖЫ", татарская страва
РУКЕ, р у к е а , р у к е й , р а к а а т , нахіленне цела
багамольца у час малітвы
РУМЫНІЯ, дзяржава у Еўропе

РУНЕЦ Пётр МІкалаевІч / нар. І9ІІ /, пІсьменнІк
РУРЫК / княжыу у 862 -- 879 /, вялІкІ князь КІеускай Русі
РУСАК Адам ГерасІмавІч / нар. І904 /, паэт
РУСАЛЛІ, старажытнаславянскІя абрадавыя Ігрышчы
РУСЕЦКІ / сапр. Б у р д з я л ё у / Аляксей СцяпанавІч / нар. І9І2/, паэт
РУСІНАВЫ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча
РУСІФІКАЦЫЯ, на БеларусІ, у Татарстане
РУСКА-ПОЛЬСКАЯ ВАЙНА І654 -- І667 ГАДОУ
РУСКА-ФРАНЦУЗСКАЯ ВАЙНА І8І2 -- І8І4 ГАДОУ
РУСКАЯ МОВА
РУСКІ АКТАНЫШ, гар. пасёлак у АльмецьеускІм раёне у Татарстане
РУСКІЯ, асноунае насельнІцтва РасІйскай ФедэрацыІ. Татары жывуць у Іх асяроддзІ І па суседству
РУСТЭМІДЫ, Ібадыцкая дынастыя / 76І -- 908 / у Алжыры
РУСЬ, назва раннесярэдневяковай дзяржавы усходняй Еўропы; гл. КІеуская Русь
РУТЫЛЬЦЫ, народ у Дагестане / РасІйская Федэрацыя / І Азербайджане; суннІты
РУФІСК, горад у Сенегале
РУХ, н а ф с , дух, душа
РУХУЛЛАГІ, дух Божы / у адносІнах да пасланнІка Ісы -- ІІсуса /
РУЦКІ Аляксандр УладзІмІравІч / нар. І932 /, чл.-кар. АН, медык
РУЦКІ / В е л ь я м І н - Р у ц к І / ІосІф / І574 -- І637 /, унІяцкІ царкоуна-палІтычны дзеяч ВКЛ
РУШЧЫЦ Фердынанд / І870 -- І936 /, жывапІсец, графІк, тэатральны дэкаратар, педагог
РЫА-ДЭ-ОРА, гл. Заходняя Сахара
РЫБА, лІхвярства
РЫБАВОДСТВА, галІна сельскай гаспадаркІ
РЫБАЛОУСТВА, здабыча рыбы з прыродных вадаёмау
РЫБАЛЬЧАНКА Аляксандр АляксеевІч / нар. І9ІІ /, балетмайстар, народны артыст
РЫБАТ, р а б а т , месца, дзе жывуць узброеныя ахоунІкІ веры
РЫБНАЯ СЛАБАДА, сяло у Татарстане, цэнтр Рыбна-Слабодскага раёна
РЫБЫ, клас жывёльных арганІзмау
РЫВАЕТ, аповесць
РЫГА, сталІца ЛатвІІ

РЫДДА, а р - Р ы д д а „ адступніцтва ад Ісламу
РЫДЖАЛЮЛЬ ГАЙБ, святыя людзі, небачныя для звычайных людзей
РЫЖСКІ МІРНЫ ДАГАВОР 1921 ГОДА
РЫЗАЛЕ-І-ТАТАР-І-ЛЕХ, гл. Трактат пра літоускіх татар
РЫЗВАН, р ы д в а н „ дзверы да Раю ?
РЫЗВАНОВІЧ, татарскі князь у ВКЛ
РЫЗВАНОВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
РЫЗК, р ы с к „ сродак існавання, які Аллаг дае чалавеку
РЫМАРСТВА, рамясло, выраб конскай вупражы
РЫМІНСКІ МІхаіл / 1769 -- 1797 /, танцоўшчык, спявак і акцёр
РЫМСКІ Генадзь Васілевіч / нар. /, чл.-кар. АН, фізік
РЫМША Андрэй / 1550 -- 1599 /, паэт
РЫНАК, сфера таварнага абарачэння; гл. таксама Базар, Кірмаш
РЫНЕВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча
РЫПІНСКІ Аляксандр Феліксавіч / 1811 -- 1900 /, паэт, фальклярыст, графік, кнігавыдавец
РЫСІНСКІ Саламон / 1560 -- 1625 /, паэт-лацініст
РЫУЛІН Езекіль Ісакавіч / 1901 -- 1978 /, акадэмік АН, гісторык
РЫЧ Вера / нар. 1936 /, перакладчыца беларускай мастацкай літаратуры
РЫЧЫПОВІЧЫ/ Р а д ж ы ф о в І ч ы /, шляхецкая татарская фамілія паводле ДзядулеВІча
РЫЯД, сталіца Саудаускай Аравіі, гл. Эр-Рыяд
РЭ, назва літары "Р"
РЭАЛІЗМ у л І т а р а т у р ы І м а с т а ц т в е
РЭАЛЬНЫЯ ВУЧЫЛІШЧЫ
РЭБІ АЛЬ-АХЫР, чацверты месяц арабскага календара, гл.РабІаль Ахыр
РЭБІ УЛЬ-ЭВВЕЛЬ, трэці месяц арабскага календара, гл. РабІаль Аувал
РЭВАЛЮЦЫЯ 1905 -- 1907 ГАДОЎ
РЭВЕНЬ, гароднІна; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
РЭВІЗІЯ ТАТАРСКІХ ЗЯМЕЛЬ, гл. Кердэя перапіс татарау
РЭДЖАІБ, гл. Раджаб
РЭДЗЬКА, гароднІна
РЭЗАЙЕ, У р м І я „ горад у Іране
РЭЙЖАЎСКАЯ МЯЧЭЦЬ / з 1558 г. /, у ТрокскІм павеце
РЭЙЖАЎСКІ, татарскі мурза у ВКЛ
РЭЙЖЫ, татарская вёска у ЛІтве
РЭЙТАН Тадэвуш / 1742 -- 1780 /, палітычны дзеяч

РЭКВІЗІЦЫЯ ВАКУФНЫХ ЗЯМЕЛЬ У 1874 ГОДЗЕ
РЭКЕАТ, р э к " е т , гл. Руке
РЭКІ
РЭЛІГІЙНЫЯ АРГАНІЗАЦЫІ
РЭЛІГІЙНЫЯ ПАСЛУГІ
РЭЛІГІЯ, форма грамадскай свядомасцІ
РЭЛЬЕФ, сукупнасць няроунасцей паверхнІ
РЭМЭЗАН, гл. Рамазан
РЭНЕСАНС, гл. Адраджэнне
РЭПА, народнІна
РЭПАТРЫЯЦЫЯ, вяртанне на радзІму пасля вымушанага пражывання паза яе межамІ
РЭПРЭСІІ ПАЛІТЫЧНЫЯ у Беларускай ССР
РЭПРЭСІІ СУПРОЦЬ ТАТАРАУ / 1702 — 1710 /
РЭСПУБЛІКА, форма праулення дзяржавай
РЭСТАУРАЦЫЯ у а р х І т э к т у р ы І м а с т а ц т в е
РЭФАРМАЦЫЯ / у 16 ст. /
РЭФЕРЭНДУМ, п л е б І с ц ы т
РЭФЭР
РЭХМЕТ, гл. Рахмат
РЭХЫК, напІтак, гл. Рэчык
РЭЧ ПАСПАЛІТАЯ, дзяржава у Еуропе / 15 — 18 ст. /
РЭЧЫК, р э х ы к , назва райскага напІтку
РЭШТ, горад у Іране
РЭЧЫЦА, горад у Гомельскай вобл.
РЭЧЫЦА, рабочы пасёлак у Брэсцкай вобл.
РЭЧЫЦКІ РАЁН, у Гомельскай вобл.

С

С, лiтара
СА, назва лiтары, якая азначае мяккi гук "с"
САА, мера вагi, якая адпавядае 11 фунтам
САДАТ ГIРЭЙ, крымскi хан / правiў у 1524 — 1532 /
САТАД ГIРЭЙ II, крымскi хан / правiў з сак.да снежн. 1691 г. /
САДАТ ГIРЭЙ III , крымскi хан / правiў 1717 — 1724 /
САДЗI / 1203 — 1292 /, персiдскi пiсьменнiк
САТЛЫ, горад у Азербайджане
САБА, С а б е I , 34-я сура Кур"ана
САБА, дзяржава бiблейскай каралевы Сабы; дзяржава i народ / сабеi /
САБАГIЙ, шлюбны падарунак для маладой ад вёскi i сям"i мужа
САБАКА, пёс; слова цюркскага паходжання
САБАКОВЫ, хрысцiянская фамiлiя татарскага паходжання паводле Дзядулевiча
САБАЛЕНКА Раман Карпавiч / 1907 — 1975 /, пiсьменнiк
САБАЛЕУСКI Анатоль Вiкенцьевiч / нар. 1932 /, тэатразнавец, крытык, лiтаратуразнавец
САБАЛЕУСКI Iгнацы, навуковец
САБАЛЕУСКI, мурза у ВКЛ
САБАЛЕУСКI Рамуальд, навуковец i грамадскi дзеяч
САБАЛЕУСКI Элiяш, падпалкоунiк, удзельнiк паустання Касцюшкi
САБАЛЕУСКI Стафан, генерал
САБАЛЕУСКI Юзаф, навуковец
САБАЛЕУСКI Я., гiсторык
САБАЛЕУСКI Ян-Ях"я, грамадскi дзеяч
САБАЛЕУСКI Рамуальд Рамазан, грамадскi дзеяч
САБАЛЕУСКIЯ, шляхецкая татарская фамiлiя паводле Дзядулевiча
САБАНТУЙ, свята плуга / пасля сяубы /; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
САБАХ, ранiшняя малiтва
САБАЧКЕВIЧЫ, шляхецкая татарская фамiлiя паводле Дзядулевiча
САБЕI, 34-я сура Кур"ана, гл. Саба
САБЕI, паганскае насельнiцтва пауночнай Сiрыi у дамусульманскi час
САБЕСКI ЯН III / 1629 — 1696 /, вялiкi князь ВКЛ, кароль Польшчы, гл. Ян III Сабескi
САБII, этнаканфесiйная група арабаў у Iраку
САБIРАБАД, горад у Азербайджане
САБIТУН, людзi пiсання, тое, што i сабеi

САБІУН, а с - С а б І у н „ с а б І І , рэлігійная абшчына, якая займае становішча паміж верніка мі і язычніка мі

САБЛУКОУ Г.С. усходазнавец, перакладчык Кур"ана з арабскай мовы на рускую

САБОР, галоўны храм горада або манастыра

САБОРАВАННЕ, тое, што Ялеесвячэнне

САБУР, а с - С а б у р „ адно з імёнаў Аллага

САБУР, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

САВАН, адзенне для памерлага

САВАСЦЮК Антон Іванавіч / нар. 1927 /, чл.-кар. АН, філосаф

САВЕЛЬЕВА Ірына Максімауна / нар. 1931 /, артыстка балета, народная артыстка

САВЕТ МІНІСТРАЎ, найвышэйшы распарадчы орган дзяржавы

САВЕТ НАРОДНЫХ КАМІСАРАЎ, найвышэйшы распарадчы орган дзяржавы

САВЕТЫ ДЭПУТАТАЎ

САВЕЦКА-ПОЛЬСКАЯ ВАЙНА 1920 ГОДА

САВЕЦКІ, горад у Крыме

САВЕЦКІ САКЗ, С а ю з С а в е ц к і х С а ц ы я л і с т ы ч н ы х Р э с п у б л і к , СССР, найбольшая дзяржава у свеце

САВІЦКІ Міхаіл Андрэевіч / нар. 1922 /, жывапісец, народны мастак

САВІЧ Франц Андрэевіч / 1815 -- 1845 /, паэт і публіцыст, рэвалюцыянер-дэмакрат

САВІЧ-ЗАБЛОЦКІ / С у л і м а - С а в і ч - З а б л о ц к і / Войслау Казімір Канстанцінавіч / 1850 -- 1893 /, пісьменнік

САВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

САГАБ, С а х а б е й , паплечнік Прарока, гл. Асгаб

САГАЙДАК, тое, што сайдак

САГАР, С а г і р , раўніна, на якой адбудзецца Апошні суд

САГАРА, С а г р а „ пустыня у Афрыцы

САГАН, кацёл, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

САГАНОВІЧ Генадзь Мікалаевіч / нар. 1961 /, гісторык

САГІБ ГІРЭЙ, казанскі хан з роду Гірэяў / правіў 1521 -- 1525 /

САГІБ ГІРЭЙ І, крымскі хан / правіў 1532 -- 1551 /

САГІБ ГІРЭЙ ІІ, крымскі хан / правіў 1771 -- 1775 /

САД, назва літары, якая азначае цвёрды гук "С"

САД, угоддзе

САД, 38-я сура Кур"ана

САДАВІНА, плады садовых дрэў

САДАГА, тое, што садака, міласціна

САДАК, падарунак маладога, які прыносяць у дом маладой

САДАКА, с а д а г а , с а д о г а , раздача мІласцІны, упамІн пра памерлых

САДДЫК, добры, справядлІвы

САДЖАДА, дыванок для намаза, н а м а з л ы к , м у с а л л а , б І с а т , х а с І р , х у м р а , д ж а й - н а м а з

САДЗЕВІЧЫ, гл. ШадзевІчы

САДОЎНІЦТВА, галІна раслІнаводства

САДРУЖНАСЦЬ НЕЗАЛЕЖНЫХ ДЗЯРЖАЎ / СНД /, аб"яднанне незалежных дзяржаў

САДРЫ М. / нар. І9І3 /, татарскІ лІтаратар

САДЫТЫ, дынастыя арабскага паходжання, якая панавала у І554 — І659 у Марока

САЗ, крымскататарскІ народны музычны Інструмент

САЗАН, рыба сямейства карпавых; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

САЗАНДАР, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

САЗОНАЎ МІкалай АляксеевІч / І903 — І963 /, акадэмІк АН, доктар тэхнІчных навук

САІД АХМЕД, хан / нашэсцІ у І438, І448, І449, І452, І453 /

САЙ, бег памІж Сафай І Марвай

САЙГАК, млекакормячае; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

САЙДА, С І д о н , горад у ЛІване

САЙДАК, с а г а й д а к , рыштунак, калчан ?

САЙЙІД, с а І д , правадыр, глава, пан; ганаровы тытул

САЙКОЎ Іван ПаўлавІч / нар. І9ІІ /, спявак, народны артыст

САКАВІК, назва месяца

САКАЛАЎСКІ ВасІль ДанІлавІч / І897 — І968 /, Маршал Сав. Саюза

САКАЛАЎСКІ Несцяр ФёдаравІч / І902 — І950 /, кампазІтар

САКАЛАЎСКІЯ, хрысцІянская фамІлІя татарскага паходжання паводле ДзядулевІча

САКІ, горад у Крыме

САКІН, гл. Секюн

САКЛЯ, жыллё мусульманІна на Каўказе; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

САКОТА, горад у НІгерыІ

САКСАУЛ, хмызнаковая раслІна у пустынІ; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

САКУЛКА, горад у Польшчы; там ёсць татары

САКУЛЬСКІ МУЗЕЙ, у Польшчы, там ёсць татарскІя экспанаты

САЛАВАТ, горад у Башкортастане, Расійская Федэрацыя
САЛАВАТ ЮЛАЕЎ / 1752 — 1800 /, паэт і нацыянальны герой Башкортастана
САЛАВЕЙ Алесь / сапр. Радзюк Альфрэд Васільевіч; 1922 — 1978/, паэт
САЛАВЕЙ Аляксандр Раманавіч / 1987 — 1920 /, герой грамадзянскай вайны
САЛАГУБЫ, шляхецкі род у ВКЛ
САЛЯДЫН / 1138 — 1193 /, султан з дынастыі Айюбідаў
САЛАМ, ас-Салам, адно з імёнаў Аллага
САЛАМАТАЎ Ілья Ільіч / нар. 1907 /, чл.-кар. АН, д-р тэхн. навук
САЛАМЕВІЧ Іван Уладзіміравіч / нар. 1938 /, літаратуразнавец, фальклярыст, бібліёграф
САЛАМОН, Салайман, цар / правіў у 960 — 935 гг. да н.э. /, Сулайман
САЛАМОНАЎ Аляксей Андрэевіч / нар. 1925 /, геадэзіст, філосаф
САЛАНЕВІЧ Іван Лук"янавіч / 1891 — 1953 /, філосаф, дзеяч расійскай эміграцыі
САЛАНЕВІЧ Лук"ян Міхайлавіч / 1860 — ? /, журналіст
САЛАРСКАЯ МОВА, адна з цюркскіх моў
САЛАРЫ, народ у Кітаі, сунніты
САЛАТ, ас-Салат, Саля, намаз, адна з пяці малітваў на працягу сутак; гл. Намаз
САЛЬКЕНІЦКАЯ МЯЧЭЦЬ / з 1515 г. / у Трокскім павеце
САЛАТА ЛАТУК, зеляніва
САЛАЎЁЎ Канстанцін Мікалаевіч / нар. 1933 /, чл.-кар. АН
САЛАЎХІН Рэм Іванавіч / нар. 1930 /, акадэмік АН, фізік
САЛДАТАЎ Уладзімір Сяргеевіч / нар. 1937 /, чл.-кар. АН, хімік
САЛЕ, горад у Марока
САЛЕННІ, страва з раслінных і жывёльных прадуктаў
САЛЕЦКІЯ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча
САЛІГОРСК, горад у Менскай вобл.
САЛІГОРСКІ РАЁН, у Менскай вобл.
САЛІМ, верны
САЛІХ, Салі г, прарок
САЛІХАЎ Ібатулла / 1794 — 1867 /, татарскі літаратар
САЛІХІ, сулхі, людзі з добрымі звычаямі
САЛМА, татарская страва
САЛОМЕНІК Антон Сямёнавіч / 1891 — 1943 /, мовавед

САЛТАНАЎ УладзІмІр Усеваладавіч / нар. /, чл.-кар. АН, фІзІёлаг
САЛТАНОВІЧ Араж
САЛТАНОВІЧ Васька
САЛТАНОВІЧЫ, хрысцІянская фамІлІя татарскага паходжання паводле Дзядулевіча
САЛТАНОВЫ, гл. АстрынскІя паводле Дзядулевіча
САЛТАНОВЫ, хрцсцІянская фамІлІя татарскага паходжання паводле Дзядулевіча
САЛТЫКОВЫ, шляхецкая фамІлІя паводле Дзядулевіча
САЛФ, частка Кур"ана, уключае больш за дзесятак аятаў
САЛФІЙА, а с - С а л ф І й а , традыцыяналізм, фундаменталізм, адраджэнства
САЛЬКЕНІКІ, татарская вёска у ЛІтве, у ТрокскІм павеце
САЛЬТАНАБАД, гл. Эрак
САЛЬЯНЫ, горад у Азербайджане
САЛЯ, гл. Намаз
САЛЯВАТ, с е л е в а т , с е л е ф , форма праслаўлення, пашаны прарока Мухаммеда
САЛЯМ, с е л л І м , с е л я м а л е й к у м , прывІтанне
САЛЯТ, пяцІразовыя у суткІ маленнІ мусульманІна, гл. Намаз
САЛЯТНЭ, малІтоунае
САЛЯРЦІНСКІ Іван ІванавІч / 1902 — 1944 /, гІсторык музыкІ, тэатра, лІтаратуры
САЛЯХ, з І к р , спеу у ДжамІ
САЛЬЛЯЛАГУ АЛЕЙГІ ВЕ СЕЛЛЕТА, фраза, якая мовІцца пры упамІнаннІ Імя Прарока
САМА, с е м а , слуханне, успрыманне на слых
САМАД, а с - С а м а д , адно з Імёнау Аллага
САМАЛІ, мова самалІйцаў
САМАЛІ, СамалІйская Дэмакратычная РэспублІка, у Афрыцы
САМАЛІЙЦЫ, народ у СамалІ І суседнІх краІнах; суннІты
САМАЛЬ, народ у ФІлІпІнах; суннІты
САМАН, цэгла-сырэц з глІны І саломы; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
САМАРА, горад у РасІйскай ФедэрацыІ, значная колькасць татар
САМАРРА, горад у Іраку, былая сталІца АббасІдаў
САМАРСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у РасІйскай федэрацыІ, татар 115280
САМАРЫНДА, горад у ІнданезІІ
САМАСВЯДОМАСЦЬ НАЦЫЯНАЛЬНАЯ; гл. таксама Ментальнасць
САМІ, а с - С а м І , адно з Імёнау Аллага

САМОЙЛА УладзІмІр ІванавІч / 1878 — 1941 /, публІцыст, лІтаратурны крытык

САМСУН, горад у ТурцыІ

САМУЙЛЁНАК Эдуард ЛюдвІгавІч / 1907 — 1939 /, пІсьменнІк

САМУСЕНКА Таццяна ДзІмІтрауна / нар. 1938 /, спартсменка

САМЦЭВІЧ ВасІль Андрэевіч / 1889 — 1973 /, мовавед

САМЦЭВІЧ Сямён Андрэевіч / нар. 1902 /, чл.-кар. АН, бІёлаг

САН, званне, звязанае з пачэсным становІшчам; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

САНА, сталІца Йемена

САНАД, гл. Існад

САНАТОРНАЕ, горад у Крыме

САНАТОРЫІ, лячэбныя і аздараўленчыя установы

САНГАЙ, народ уАфрыцы; суннІты

САНГУШКІ, княжацкІ род у ВКЛ

САНДАЛ, с а н т а л , слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай; раслІна з араматычнай драўнІнай

САНІ, зІмовы транспартны сродак; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

САНІНКЕ, народ у МалІ, БуркІна-Фасо і суседнІх краІнах, палавІна народа — суннІты

САНКТ-ПЕЦЯРБУРГ, Л е н І н г р а д , П е ц я р б у р г , горад у РасІйскай Федэрацыі, татар 43997

САННІКАВЫ, тэатразнаўцы, тэатральныя дзеячы — КанстанцІн МІкалаевІч / 1896 — 1965 /, Алег КанстанцІнавІч / нар. 1928 /

САННІКАУ КанстанцІн МІкалаевІч / 1896 — 1965 /, народны артыст

САНТАЛ, цюркскае слова, тое, што і сандал

САНТАМІЙЦЫ, народ у РЭспублІцы Сан-Таме і ПрынсІпі; ёсць суннІты

САНТЫР, крымскататарскІ народны музычны інструмент

САНУСІЙА, а с - С а н у с І й а , пауночнаафрыканскае суфІйскае братства

САНФІРАВА Вольга Аляксандрауна / 1917 — 1944 /, татарка, Герой Сав. Саюза

САПЕГІ, магнацкІ род у ВКЛ

САПСАН, драпежная птушка; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

САПОЦКІН, гар. пасёлак у Гродзенскай вобл.

САПУНОУ Аляксей ПарфёнавІч / 1851 — 1924 /, гІсторык і краязнавец

САПЯШКОВЫ, хрысцІянская фамІлІя татарскага паходжання паводле ДзядулевІча

САРА, народ у Чадзе; ёсць суннІты
САРАЕВА, сталІца БоснІІ
САРАІ Сайфа / /, папулярны сярод татарау лІтаратар
САРАЙ, палац
САРАЙ-БЭЛІШ, татарская страва
САРАКАТАТАРСКАЯ МЯЧЭЦЬ, у ЛІтве
САРАНЧА, с а р а н ч о в ы я , шкодныя насякомыя; слова цюркскага паходжання
САРАНЬ, горад у Казахстане, у КарагандзІйскай вобл.
САРАТАУ, горад у РасІйскай ФедэрацыІ; значная колькасць татар
САРАТАУСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у РасІйскай ФедэрацыІ, татар 52867
САРАФАН, с э р а ф а н , сукня вольнага пакрою; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
САРАЦЫНЫ, назва, пад якой былІ вядомы старажытным рымлянам І грэкам арабы
САРДАР, высокапастаулены чыноунІк; слова цюркскага паходжання паводле тлумачальнага слоунІка
САРКАНД, горад у Казахстане, у Талды-Курганскай вобл.
САРКІСЬЯН ВІктар УладзІмІравІч / нар. 1947 /, артыст балета; народны артыст
САРМАНАВА, сяло у Татарстане, раённы цэнтр
САРОКА УладзІмІр АндрэевІч / нар. 1931 /, ф%лолаг
САРОКІН Анатоль МІкалаевІч / нар. 1940 /, гІсторык
САРОКІН ІгарДзмІтрыевІч / нар. 1931 /, спявак, народны артыст
САРТАК, хан Залатой Арды / 1255 /
САРЫК, хустка на галаве памерлай
САСНА, х в о я , дрэва
САСНОВЫ БОР, рабочы пасёлак у Гомельскай вобл.
САРХ, Ф о р т - А р ш а м б о , горад у Чадзе
САРЫАГАЧ, горад у Казахстане, у Пауднёва-Казахстанскай вобл.
САРЫМОВІЧЫ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча
САРЫЧ, драпежная птушка; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
САТПАЕУ, горад у Казахстане, у Джэзказганскай вобл.
САТТАР РахІм / 1912 -- 1943 /, татарскІ лІтаратар
САТЫР, лІнІя для пІсьма па-арабску
САУГАС, с а в е ц к а я г а с п а д а р к а
САУДАУСКАЙ АРАВІІ АРАБЫ, асноунае насельнІцтва Саудаускай АравІІ; суннІты І шыІты
САУДАУСКАЯ АРАВІЯ, дзяржава у Пауднёва-Заходняй АзІІ

САУДЫТЫ, САУДАЎЦЫ, дынастыя, якая з I747 г. пануе у Саудаускай Аравіі

САУЛ, бІблейскІ персанаж, гл. Талут

САУМ, а с - С а у м , у р а з а , пост у месяц Рамазан, гл. Рамазан

САУЧАНКА Аркадзь МаркавІч / нар. I936 /, спявак, народны артыст

САУЧАНКА МІкалай ЯусеевІч / нар. I922 /, акадэмІк АН, уролаг

САУЧАНКА УладзІмІр КІрылавІч / нар. I939 /, чл.-кар. АН, генетык

САФ, с у ф , рад, шэраг

САФА, шырокая канапа; слова ц юркскага паходжання паводле Шыпавай

САФАГА, горад у ЕгІпце

САФА ГІРЭЙ, крымскІ хан з роду ГІрэяу / I525 -- I532, I535 -- I546, I546 -- I549 /

САФА ГІРЭЙ, крымскІ хан / I69I -- I692 /

САФАР, другІ месяц арабскага календара

САФАРЭВІЧ СялІм, навагрудскІ Імам

САФІ, пятае неба

САФІ, А с ф І , горад у Марока

САФІЯ, сталІца БалгарыІ

САФІЯ, княгІня Слуцкая, праведная, святая ЗямлІ Беларускай / I585 /

САФФАРЭВІЧЫ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча

САФ"ЯН, спецыяльна выраблена скура; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

САФ"ЯНОВІЧЫ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча

САХА, рэспублІка, былая назва -- ЯкуцІя; у складзе РФ, татар I74I5

САХАБЕЙ, гл. Сагаб

САХАГ, горад у ЕгІпце

САХАЛІНСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у РасІйскай ФедэрацыІ, татар I0699

САХАРА ЗАХОДНЯЯ, гл. Заходняя Сахара

САХАРАЎ Сяргей ПятровІч / I880 -- I954 /, фальклярыст, этнограф, педагог

САХАРАЎ Андрэй ДзмІтравІч / I92I -- I989 /, фІзІк І праваабаронца

САХІВАЛ, М а н т г о м е р ы , горад у ПакІстане

САХІХ, правІльны, сапраўдны / адносІцца да хадзІсаў /

САХР, скала

САХУТА Яуген МІхайлавІч / нар. I945 /, мастацтвазнавец

САЧАНКА Барыс ІванавІч / I936 -- I965 /, пІсьменнІк

САЧОК Рыгор ІванавІч / нар. I938 /, географ

СВАЯК КазІмІр / сапр. С т а п о в І ч Канстанцін; I890 -- I926 /, паэт

СВЕДКІ ІЕГАВЫ, рэлІгІйная арганІзацыя супратэстанцкага кІрунку

СВЕТЛАГОРСК, горад у Гомельскай вобл.
СВЕТЛАГОРСКІ РАЁН, у Гомельскай вобл.
СВЕТЛАЕ ХРЫСТОВА УВАСКРЭСЕННЕ, П а с х а , В я л І к д з е н ь , хрысцІянскае свята
СВЕЧЫ ЦАРКОЎНЫЯ, запальваюць у час хрышчэння, пахавання І Іншых абрадах
СВЁНТАК КазІмІр / нар. 1914 /, кардынал рыма-каталІцкай царквы на БеларусІ
СВІДРЫГАЙЛА / Леў, Баляслаў ; 1430 — 1432 гады праулення /, вялІкІ князь лІтоўскІ
СВІНІНА, забароненая для мусульман мяса І вырабы са свІнІны
СВІННЯ, к а б а н / дзІкая свІння /
СВІР, гар. пасёлак у Менскай вобл.
СВІРКА Юрый МІкалаевІч / нар. 1933 /, паэт
СВІРСКІЯ, княжацкая фамІлІя у ВКЛ
СВІРЫДАЎ ВадзІм ВасІлевІч / нар. 1931 /, акадэмІк АН
СВІРЫДЗЁНАК Анатоль ІванавІч / нар. 1936 /, акадэмІк АН
СВІСЛАЦКІ РАЁН, у Гродзенскай вобл.
СВІСЛАЧ, гар. пасёлак у Гродзенскай вобл.
СВІЯЖСК, горад у Татарстане
СВЯНЦЯНЫ, Ш в я н ч о н т І с , горад у ЛІтве
СВЯРДЛОЎСК, горад у РасІйскай Федэрацыі, гл. Екацярынбург
СВЯРДЗЁНКА ВасІль ПятровІч / 1904 — 1978 /, акадэмІк АН, металазнавец
СВЯТА, с в я т о ч н ы я д н І , п р ы с в я т к І
СВЯТАПОЛК ЯРАПОЛЧЫЧ, С в я т а п о л к А к а я н н ы / правІў у 988 — 1015 /, вялІкІ князь кІеўскІ
СВЯТА-АНУФРЫЕЎСКІ МАНАСТЫР, у Падляшшы
СВЯТАПОЛК ІзяславІч / правІў у 1093 — 1113 /, вялІкІ князь КІеўскай РусІ
СВЯТАСЛАЎ / правІў у 957 — 972 /, вялІкІ енязь КІеўскай РусІ
СВЯТОЕ БОГАЯЎЛЕННЕ, хрысцІянскае свята, гл. Хрышчэнне Гасподняе
СВЯТАЯ ГАРА, каля СямяцІчаў на Беласточчыне / Польшча /, праваслаўная святыня
СВЯТЫЯ БЕЛАРУСІ
СВЯШЧЭНСТВА, гл. Аб царкоўных таІнствах
СЕБАХ, ранІшняя малІтва, гл. Сабах
СЕБІК, с я б І к І , людзІ, якІя без перашкод увойдуць у Рай
СЕБУР, пекла
СЕВАБ, дабро

СЕВЕРЫНАВЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
СЕВЯРДЭНКА Васіль Пятровіч / 1904 — 1978 /, акадэмік АН, д-р тэхн.н.
СЕГАДЗІНСКІЯ або СЕГАЗІНСКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
СЕГАЗІНСКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча, гл. СегадзІнскІя
СЕГУ, горад у Малі
СЕДЖДЭ, с е ч д э , палажэнне цела пры намазе
СЕДЭКА, гл. Садака
СЕІД АХМЕТ, гл. СаІд Ахмет, хан
СЕЙДАМЕТ Джафар, крымскататарскі палітычны дзеяч
СЕДЫ, горад у ТуркменІІ, у Чарджоускай вобл.
СЕЙРУЛЬ ДЖЭХІМ, чацвёртае неба
СЕЙТ, с е й ц ь , тытул
СЕЙТ ТАМАН МІнбулатавіч, з роду Багрынау
СЕЙТВАЛІЕЎ Сейтнафе / нар. 1919 /, татарын, Герой Сав. Саюза
СЕЙХАН, гл. Адана
СЕЙХОН, бераг
СЕЙЦЬ БАХЦІЯРАВІЧ, зямякІн з Навагрудчыны
СЕКА, разносчык вады
СЕКАР, пекла
СЕКРАН, назва пакарання у пекле за п"янства
СЕЛЕВАТ, с е л е ф , гл. Салят
СЕЛЛІМ, гл. Салям
СЕЛЬДЖУКІ, дынастыя, якая панавала: вялікія сельджукІ / 1037 --1157/, сІрыйскІя / 1078 -- 1157 /, ІракскІя / 1118 -- 1194 /, керманскІя / 1041 -- 2187 /, румІйскІя / 1077 -- 1300 /
СЕЛЬСЕБІЛЬ
СЕЛЯМ АЛЕЙКУМ, гл. Салям алейкум
СЕЛІМОВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
СЕЛІМШОВЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
СЕЛІХАНАЎ Сяргей Іванавіч / 1917 — 1976 /, скульптар, народны мастак
СЕЛЬ, прыродная з"ява на горных схІлах; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
СЕЛЬДЭРЭЙ, зелянІва
СЕЛЬСАВЕТ, адм.-тэрытарыяльная адзІнка
СЕЛЬСКАЯ ГАСПАДАРКА, адзІн з найважнейшых вІдаў дзейнасцІ чалавека
СЕЛЯМЕТ ГІРЭЙ, крымскІ хан / правІў у 1608 — 1610 /
СЕЛЯМЕТ ГІРЭЙ II, крымскІ хан / правІў у 1740 — 1743 /
СЕЛЯНІН, чалавек, якІ займаецца сельскай гаспадаркай

СЕЛЯШЧУК МІкалай МІхайлавІч / нар. І947 /, мастак
СЕМА, слуханне, гл. Сама
СЕМАРАНГ, горад у ІнданезІІ
СЕМАШКЕВІЧ Раман Мацвеевіч / І904 — І937 /, жывапісец, графік, скульптар
СЕММЭ, указанне, як чытаць Кур"ан
СЕМУМ, пякельны агонь
СЕМЯЖОН Язэп / сапр. С е м я ж о н а у ІосІф ІгнатавІч ; І9І4 — І990 /, перакладчык
СЕМЯЖОНАУ ВІктар ІванавІч / нар. І925 /, чл.-кар. АН, праваед
СЕМЯНОВІЧ Антон Аляксандравіч / нар. І9І7 /, літаратуразнавец
СЕМЯНОВІЧ КазІмІр / І600 — І65І /, інжынер, ваенны спец. Рэчы Паспал.
СЕМЯНТОУСКІ / С е м я н т о у с к І - К у р ы л а / Аляксандр МаксІмавІч / І82І — І893 /, археолаг, краязнавец, этнограф, фалькл.
СЕМЯНЯКА Юрый УладзІмІравІч / нар. І925 /, кампазітар, нар. артыст
СЕНДЗЮКОВЫ або СЕНДЗЮКОВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле ДзядулевІча
СЕНЕГАЛ. РэспублІка Сенегал, у Афрыцы
СЕН-ЛУІ, горад у Сенегале
СЕННЕНСКІ РАЁН, у ВІцебскай вобл.
СЕНУФА, народ у Кот-д'Івуары і МалІ; ёсць суніты
СЕРАБРАНСК, горад у Казахстане, ва Усходне-Казахстанскай вобл.
СЕРАДА, дзень тыдня
СЕРАДА Іван МІкітавІч / І879 — ? /, палітычны дзеяч
СЕРАФІР, дзейнасць, абавязковая для мусульманіна
СЕРАКОУСКІ Зыгмунт ІгнатавІч / І826 — І863 /, адзін з кІраўнікоў паустання І863 — І864 гадоў
СЕРАКОУСКІ Кароль / І750 — І8І7 /, адзін з кІраўнікоў паустання І794 г. у Польшчы, на БеларусІ і у ЛІтве
СЕРАСКЕР, с е р а с к І р , слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
СЕРБАУ Ісак АбрамавІч / І87І — І943 /, этнограф, фальклярыст
СЕРБЕНТА ВІталь АндрэевІч / І895 — /, акадэмік АН, гісторык
СЕРБІЯ, саюзная рэспублІка у складзе ЮгаславІІ
СЕРБЫ, народ у ЮгаславІІ; ёсць суніты
СЕРГІЕВІЧ Пётр АляксандравІч / І900 — І984 /, жывапісец і графік
СЕРГІЕВІЧЫ, хрысціянская фамІлія татарскага паходжання паводле ДзядулевІча
СЕРГІЙ / І867 — І944 /, патрыярх МаскоускІ і усей Русі /І943-І944/

СЕРДЗЮКОУ Анатоль МІкалаевІч / нар. /, чл.-кар. АН, фІзІк
СЕРЖПУТОУСКІ Аляксандр КазІмІравІч / 1864 — 1900 /, этнограф, фальклярыст
СЕРЭМБАН, горад у МалайзІІ
СЕТЫФ, горад у Алжыры
СЕЎРУК МІхаІл КанстанцІнавІч / 1905 — 1979 /, жывапісец І графІк
СЕУТА, С е б а т а , горад у Марока
СЕУЧАНКА Антон НІчыпаравІч / 1903 — 1978 /, акадэмІк АН, фІзІк
СЕУЧАНКА УладзІмІр КІрылавІч / нар. 1939 /, чл.-кар. АН
СЕФЕРАВЫ, гл. КрывІцкІя паводле ДзядулевІча
СЕФІРЫ, падарожныя
СЕФЭР, трэцяе пакаленне
СЕХІРА, С к І р а , горад у ТунІсе
СЁМУХА, Т р о й ц а , З я л ё н ы я с в я т к І , З е л я н е ц святкуецца на сёмы тыдзень пасля ВялІкадня
СЁМУХА ВасІль СяргеевІч / нар. 1936 /, перакладчык
СІЗАНЬ, горад у Азербайджане
СІАЛКОТ, гл. СІялкот, горад у ПакІстане
СІБАЙ, горад у Башкортастане, у РасІйскай Федэрацыі
СІВАН, дзевяты месяц габрэйскага года, чэрвень — лІпень
СІВАС, горад у Турцыі
СІГА, абрад пры шлюбе
СІГАЦЬ, скакаць; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
СІГІЗМУНТ І СТАРЫ, кароль Польшчы І вялІкІ князь ВКЛ / прпавІу у 1506 — 1548 /
СІГІЗМУНТ ІІ АУГУСТ, кароль Польшчы І вялІкІ князь ВКЛ / правІу у 1548 — 1572 /
СІГІЗМУНТ Ш ВАЗА, кароль Польшчы І вялІкІ князь ВКЛ, / правІу у 1587 — 1632 /
СІД, Р а д р ы г а Д ы я з д э Б І в а р / 1040 — 1099 /, славуты ІспанскІ рыцар, герой сІратау / сказанняу /
СІДАМА, народ у ЭфІопІІ; большасць — сунніты
СІДАРА, назва шапкІ, якую насІлІ пад цюрбанам
СІДАРАУ Юрый УладзІмІравІч / нар. 1927 /, акцёр, народны артыст
СІДАРОВІЧ Яўген АнтонавІч / нар. 1928 /, чл.-кар. АН
СІДАРЭНКА ГеоргІй ІванавІч / нар. 1925 /, акадэмІк АН, медык
СІДДЫК, гл. Саддык
СІДДЗІК, гл. Саддык
СІДЖЫН, назва пекла
СІДЗЯК ВІктар АляксандравІч / нар. 1943 /, спартсмен

СІДОН, гл. Сайда
СІДР, раслІна у Раю
СІДРАТУЛЬ МУНТЭГА, найвышэйшае неба
СІДЫ-БЕЛЬ-АБЕС, горад у Алжыры
СІДЫ-ІФНІ, гл. ІФНІ
СІДЫ-КАСЕМ, былы П т ы ж а н , горад у Марока
СІКОРА Іван ПаулавІч / 1885 — 1966 /, селекцыянер-аматар
СІКОРСКІ Усевалад МІхайлавІч / нар. 1923 /, чл.-кар. АН, фІлосаф
СІККЗ, восем
СІЛІВАНОВІЧ НІкадзІм Юр"евІч / 1834 — 1919 /, жывапІсец
СІЛЬНІЦКІ МІхаІл Фёдаравіч / 1921 — 1942 /, Герой Сав. Саюза
СІМАНОВІЧ ДавІд РыгоравІч / нар. 1932 /, пІсьменнІк
СІМБІРСК, горад у ФасІйскай Федэрацыі, значная колькасць татар
СІМВАЛ ВЕРЫ, з КатэхІзІса
СІМВАЛЫ ДЗЯРЖАЎНЫЯ
СІМЕІЗ, горад у Крыме
СІМФЕРОПАЛЬ, сталІца Крыма
СІМФЕРОПАЛЬСКІ МУФТЭЯТ, да 1918 г. беларускІя татары належалІ да гэтага муфтэята
СІМФОНІЯ, буйны музычны твор
СІМХАТ ТОРА, гл. у арт. Суккот
СІМЯОН, епІскап ПолацкІ, свяцІцель, святы зямлІ Беларускай / 1263 /
СІМЯОН І ГАНАРЫСТЫ / правІў у 1340 — 1353 /, князь рускІ
СІМЯОН ПОЛАЦКІ / сапр. П я т р о у с к І - С І т н я к о в І ч Самуіл Емяльянавіч; 1629 — 1680 /, пІсьменнІк, педагог
СІН, назва лІтары, якая азначае мяккІ гук "С"
СІНАГОГА, габрэйскІ храм
СІНАЙ, С І н а й с к І п а ў в о с т р а ў у Чырвоным моры
СІНГАПУР, сталІца СІнгапура
СІНГАПУР, РэспублІка СІнгапур, у АзІІ
СІНД, правІнцыя ПакІстана
СІНДБАД, Імя вядомага персанажа казак "Тысяча і адна ноч"
СІНДХІ, мова народа у ПакІстане і ІндыІ
СІНДХІ, народ у ПакІстане і ІндыІ; большасць — суннІты
СІНКЕВІЧЫ, часам СКНЯКЕВІЧЫ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча
СІНОП, горад у ТурцыІ
СІНЦЗЯН-УЙГУРСКІ АУТАНОМНЫ РАЁН, у складзе КІтая
СІНЯЯ АРДА
СІНІЯ ВОДЫ, бІтва у 1362 г. памІж крымскІмІ татарамІ і ВКЛ
СІПАКОУ Іван ДанІлавІч / нар. 1936 /, пІсьменнІк
СІРА / мн. лІк — сІрат /, арабскІ эпас
СІРАТ, с ы р а т , просты шлях; гл. Сырат

СІРАТА МІкалай МІкалаевІч / нар. І913 /, акадэмІк АН, фІзІк
СІРАЧ, с № р а д ж , свяча, лІхтар
СІРОПЫ, напІткІ
СІРОТЫ, дзецІ без бацькоу
СІРЫЙСКАЯ МОВА, дыялект арамейскай мовы
СІРЫЙСКІЯ АРАБЫ, с І р ы й ц ы , народ у СІрыІ, большасць суннІты
СІРЫЯ, СІрыйская арабская РэспублІка, дзяржава на БлІзкІм Усходзе
СІТА, бІтва
СІФ, персанаж бІблейскІх І мусульманскІх паданняу; гл. Шыс
СІФАТ, а с - С І ф а т , боскІя атрыбуты
СІХІМАУ Есмурат / І922 — І943 /, казах, Герой Сав. Саюза
СІХР, чараунІцтва, магІя
СІХУЛЕ, народ у ІнданезІІ; суннІты
СІЯЛКОТ, гл. СІалкот
СКАБЕЙКАВЫ, хрысцІянская фамІлІя татарскага паходжання паводле ДзядулевІча
СКАЗ, у граматыцы: сІнтаксІчна І ІнтанацыйнА афармленая канструкцыя, якая выражае закончаную думку
СКАЛАБАН ВІталь УладзІмІравІч / нар. І947 /, гІсторык
СКАРАПАНАУ Сцяпан Гардзеевіч / нар. І9І0 /, акадэмІк АН, д-р с.-г.н.
СКАРБЫ
СКАРГА / П а в е н с к І / Пётр / І536 — І6І2 /, царкоуны І палІтычны дзеяч
СКАРЫНА ФранцІшак / І490 — І55І /, мыслІцель, асветнІк, гуманІст
СКІДАЛЬ, С к І д з е л ь , горад у Гродзенскай вобл.
СКІКДА, Ф І л І п в І л ь , горад у Алжыры
СКІНДАРЫ, хрысцІянская фамІлІя татарскага паходжання паводле ДзядулевІча
СКІНОВЫ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча
СКІЛЬД"ЯРОВІЧЫ, гл. КІльд"яровІчы, паводле ДзядулевІча
СКІРА, гл. СехІра
СКІРГАЙЛА / І в а н / АЛЬГЕРДАВІЧ / І354 — І396 /, князь ВКЛ
СКІРМУНТЫ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча
СКІРМУНТЫ, шляхецкІ род у ВКЛ
"СКІФЫ" І7-га стагоддзя, палонныя хрышчоныя татары, туркІ
СКЛАНЕННЕ, у граматыцы: клас назоунІкау з аднолькавымІ формамІ словазмянення
СКОБЕЛЕУ Эдуард МарцІнавІч / нар. І935 /, народны пІсьменнІк
СКОП"Е, сталІца МакедонІІ

СКОРАБАГАТАЎ Віктар Іванавіч / нар. 1951 /, спявак
СКРЫГАН Іван Аляксеевіч / 1905 — 1992 /, пісьменнік
СКРЫПНІК Мікалай Аляксеевіч / 1972 — 1933 /, акадэмік АН, гісторык
СКУЛЬПТУРА, від выяўленчага мастацтва
СКУРАТ Кім Уладзіміравіч / нар. 1940 /, мовазнавец
СКУРКО Яўген Іванавіч / 1912 — 1995 /, народны паэт, гл. Танк Максім
СЛАБАДА, від паселішчаў на Беларусі у II — 18 ст.
СЛАВЕНІЯ, Рэспубліка Славенія, у Еўропе
СЛАВУК Валерый Пятровіч / нар. 1947 /, графік
СЛАВЯНЕ, этнамоўная індаеўрапейская супольнасць
СЛОВАЗЛУЧЭННЕ, у граматыцы: спалучэнне двух або некалькіх слоў, аб"яднаных падпарадкаванай сувяззю
СЛАВЯНСКІЯ КАНСТРУКЦЫІ АРАБСКІХ І ПЕРСІДСКІХ СЛОЎ
СЛАЎГАРАД, горад у Магілёўскай вобл.
СЛАЎГАРАДСКІ РАЁН, у Магілёўскай вобл.
СЛІВА, пладовае дрэва
СЛОН, найбольшае сухаземнае млекакормячае; слова цёркскага паходжання паводле Шыпавай
СЛОНІМ, горад у Гродзенскай вобл.
СЛОНІМСКАЯ МЯЧЭЦЬ
СЛОНІМСКІ БОЙ / 1792 г. /
СЛОНІМСКІ ДЖАМІЯТ
СЛОНІМСКІ МІЗАР
СЛОНІМСКІ РАЁН, у Гродзенскай вобл.
СЛУЖБОЎСТВА, заняткі людзей, якія займаюцца пераважна разумовай працай
СЛУЦК, горад у Менскай вобл.
СЛУЦКАЕ КНЯСТВА, у 12 — 14 ст.
СЛУЦКАЕ ПАЎСТАННЕ 1921 ГОДА
СЛУЦКІ РАЁН, у Менскай вобл.
СЛУЦКІ, шляхецкі род у ВКЛ
СМАІЛОВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча, гл. Шмалёвічы
СМАЙКЕВІЧ Ібрагім, віленскі імам у даваенны час
СМАЙКЕВІЧЫ або ШМАЙКЕВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

СМАЛЕНСК, горад у Расійскай Федэрацыі
СМАЛЕНСКАЕ КНЯСТВА, у II — I5 ст.
СМАЛЕНСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у Расійскай Федэрацыі, татар 2I63
СМАЛЬЯНЫ, горад у Азербайджане
СМАЛЯВІЦКІ РАЁН, у Менскай вобл.
СМАЛЯВІЧЫ, горад у Менскай вобл.
СМАЛЯЧКОУ Фядос Арцёмавіч / I923 — I942 /, Герой Сав. Саюза
СМАРГОНСКІ РАЁН, у Гродзенскай вобл.
СМАРГОНЬ, горад у Гродзенскай вобл.
СМАТРЫЦКІ Мялецій / Герасімовіч Максім ; I577 — I633 /, пісьменнік
СМЕЛЯКОУ Яраслаў Васілевіч / I9I3 — I972 /, паэт
СМЕРЦЬ, адносіны вернікаў і бязбожнікаў да гэтай з"явы
СМЕШНЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
СМІЛАВІЦКАЯ МЯЧЭЦЬ
СМІЛАВІЦКІ МІЗАР
СМІЛАВІЧЫ, гар. пасёлак у Менскай вобл.
СМІРНА, гл. Ізмір
СМОЛІЧ Аркадзь Антонавіч / I89I — I938 /, эканамічст, картограф, географ
СМОЛІЧ Дзмітрый Мікалаевіч / нар. I9I9 /, рэжысёр, народны артыст
СМОЛЬСКАЯ Ансэрыянна, навуковец
СМОЛЬСКІ Бекір Міхайлавіч / I9I3 — /, чл.-кар. АН, цеплафізік
СМОЛЬСКІ Браніслаў Сільвестравіч / нар. I909 /, музыказнавец
СМОЛЬСКІ Дзмітрый Браніслававіч / нар. I937 /, кампазітар, педагог
СМОЛЬСКІ Мікалай Уладзіміравіч / I905 — I976 /, акадэмік АН, біёлаг
СМОЛЬСКІ Рамуальд, удзельнік паўстання I863 г.
СМОЛЬСКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
СМОЛЬСКІЯ гербу Араз, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
СМОЛЬСКІЯ, мурзы
СМУГЛЕВІЧ Францішак / I745 — I807 /, жывапісец, графік, педагог
СМУЛКОВА Яніна-Эльжбета / нар. I93I /, мовазнавец
СМЯРОТНАСЦЬ
СМЯЯН Мікалай Іванавіч / нар. I932 /, чл.-кар. АН, глебазнавец
СНАРСКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
СНЕГАПАД, снегавое покрыва
СНЕЖАНЬ, назва месяца
СНУЦЕВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

СНЯДЭЦКІ Ян / 1756 — 1830 /, астраном, матэматык і філосаф-асветнік

СОБАЛІ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

СОБАЛЬ Спірыдон / ? — 1645 /, друкар і асветнік

СОБЧАК Яцак, навуковец

СОДАЛЬ УладзІмір ІльІч / нар. 1950 /, гісторык, даследчык гісторыі беларускіх татар

СОЖ, рака

СОЙМ, саслоўна-прадстаўнічы орган у ВКЛ / існаваў да 18 ст. /

СОЙМІК, сход шляхты павета або ваяводства у ВКЛ

СОКАЛ, гар. пасёлак у Менскай вобл.

СОКІ, напітак

СОЛА, гл. Сураката

СОЛТАН, гл. Султан

СОЛЬ, прыправа і сродак кансервацыі прадуктаў

СОН І СНАБАЧАННЕ

СОНЦА, нябеснае цела

СПАДАР, г а с п а д а р , тытул вялікага князя у ВКЛ

СОСНЫ, гар. пасёлак у Менскай вобл.

СОФ"Я СЛУЦКАЯ / 1585 — 1612 /, княгіня, святая

СОФ"Я , правіцельніца / 1682 — 1689 / Расіі

СПАДЧЫНА, гістарычнае, прававое і бытавое паняцці

СПАЖА, адно з дванадзесятых свят у праваслаўных, гл. Прачыстая

СПАЖЫВЕЦКАЯ КААПЕРАЦЫЯ

СПАС, С п а с Д р у г і, С п а с я б л ы ч н ы , хрысціянскае свята, гл. Перацварэнне Гасподняе, перанясенне Хрыстова

СПАСОВІЧ УладзІмір Данілавіч / 1829 — 1906 /, юрыст, публіцыст, літаратуразнавец

СПОВЕДЗЬ, у хрысціян, тое, што пакаянне

СПРАЖЭННЕ, у граматыцы: група дзеясловаў з аднолькавымі формамі змянення

СПРЫНДЖУК УладзІмір ГенадзІевіч / нар. 1936 /, акадэмік АН, матэматык

СПУЖАННЕ, псіхічны стрэс

СТАГАНОВІЧ Тамара Аляксандраўна / нар. 1930 /, жывапісец, графік, манументаліст

СТАДОЛЬНІКАВЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

СТАЖЫНСКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча, гл. Старынскія

СТАЖЫНСКІЯ, раней СТАРЫНСКІЯ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

СТАЛІН / Д ж у г а ш в І л І / Іосіф Вісарыёнавіч / 1879 -- 1953 /, генеральны сакратар Камуністычнай партыі Савецкага Саюза

СТАЛЬМАШНОЕ РАМЯСТВО, выраб транспартных гужавых сродкаў

СТАЛЬМАШОНАК УладзІмір Іванавіч / нар. 1928 /, жывапісец, педагог, народны мастак

СТАЛЯРОУ Мікалай Георгіевіч / нар. 1922, Казань /, Двойчы Герой Сав. Саюза

СТАЛЯРСТВА, выраб з дрэва мэблі

СТАМБУЛ, І с т а н б у л , К а н с т а н ц І н о п а л ь, у Турцыі

СТАНІСЛАЎ АЎГУСТ ПАНЯТОЎСКІ / 1732 -- 1798 /, апошні вялікі князь ВКЛ і кароль Польшчы

СТАНІСЛАЎ ЛЯШЧЫНСКІ / 1677 -- 1766 /, вялікі князь ВКЛ і кароль Польшчы

СТАНКЕВІЧ Адам ВІнцэнтавіч / 1891 -- 1949 /, рэлігійны і палітычны дзеяч, гісторык і публіцыст

СТАНКЕВІЧ Антон УладзІмІравіч / 1862 -- 1919 /, ваенны дзеяч, генерал-маёр

СТАНКЕВІЧ Вячаслаў Янавіч / нар. 1938 /, грамадскі дзеяч

СТАНКЕВІЧ Ян / 1891 -- 1976 /, мовазнавец, гісторык, педагог

СТАНКЕВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

СТАНКЕВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

СІТАНСКІ Леан / 1745 -- 1800 /, скрыпач, дырыжор, педагог

СТАНЮТА Стафанія Міхайлаўна / нар. 1905 /, актрыса, народная артыстка

СТАПАНІ А.М. ГУРТОК у Татарстане

СТАРАВЕРЫ, р а с к о л ь н і к і , прыхільнікі "старой веры" у Расіі

СТАРАДАРОЖСКІ РАЁН, у Менскай вобл.

СТАРОБІН, гар. пасёлак у Менскай вобл.

СТАРОБІНЕЦ Рыгор Лазаравіч / нар. 1910 /, чл.-кар. АН, хімік

СТАРОЕ ДРАЖЖАНАЕ, сяло у Татарстане, цэнтр Дражжанаўскага раёна

СТАРЫ УЛАС / сапр. С І в ы - С І в І ц к І Уладзіслаў Пятровіч; 1865 -- 1939 /, паэт

СТАРЫНСКІЯ, гл. СтажынскІя паводле Дзядулевіча

СТАРЫЯ ДАРОГІ, горад у Менскай вобл.

СТАРЫ КРЫМ, горад у Крыме

СТАТУТ ВЯЛІКАГА КНЯСТВА ЛІТОЎСКАГА / 1529, 1566, 1588 /

СТАЎБЦОЎСКІ БОЙ / 10.6.1792 /

СТАЎБЦОЎСКІ РАЁН, у Менскай вобл.

СТАУРАПОЛЬСКІ КРАЙ, у Расійскай Федэрацыі, татар 1295І
СТАФАН БАТОРЫЙ, гл. Сцяпан Батура
СТАЦКЕВІЧ Фелікс Іванавіч / 1879 — 1967 /, грамадскі і культурны дзеяч
СТАЯННЕ НА УГРЫ 1480 ГОДА
СТОЛІН, горад у Брэсцкай вобл,
СТОЛІНСКІ РАЁН, у Брэсцкай вобл.
СТОМА Здзіслау Францавіч / 1907 — 1991 /, акцёр, народны артыст
СТОРАЖАУ Мікалай Васілевіч / нар. 1934 /, чл.-кар. АН
СТОУБЦЫ, горад у Менскай вобл.
СТРАВІНСКІ Ігар Фёдаравіч / 1882 — 1971 /, кампазітар, піяніст, дырыжор
СТРАВІНСКІ Фёдар Ігнатавіч / 1843 — 1902 /, спявак
СТРАЛЕЦКІЯ ДРУЖЫНЫ, у даваеннай Польшчы
СТРАЛЬЦОУ Барыс Васілевіч / нар. 1926 /, літаратуразнавец, публіцыст, пісьменнік
СТРАЛЬЦОУ Міхаіл Лявонавіч / 1937 — 1987 /, пісьменнік
СТРАЛЬЧОНАК Алег Анатольевіч / нар. 1947 /, акадэмік АН
СТРАЛЮК Мар"ян Іванавіч / нар. 1938 /, чл.-кар. АН
СТРАХАВАННЕ
СТРУСЁВЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча
СТРЫЙКОУСКІ Мацей / 1547 — 1590 /, гісторык і паэт
СТРЫКЕВІЧ-КАЖОН Тадэвуш, навуковец
СТРЭЛЬЦЫН Стафан, навуковец
СТРЭМІНСКІ Уладзіслау Макеімілянавіч / 1893 — 1952 /, мастак
СТРЭЧАННЕ ГАСПОДНЯЕ, Грамніцы, хрысціянскае свята
СТРЭШЫН, гар. пасёлак у Гомельскай вобл.
СТУДЗЕНЬ, месяц
СТУДЗЕНЬ, квашаніна, халадзец, страва
СТУДЗЕНЬСКАЕ ПАУСТАННЕ 1863 ГОДА, Каліноускага паустанне
СТУДЗЯНКА, татарская вёска у Польшчы
СТУДЗЯНКАУСКАЯ МЯЧЭЦЬ, у Польшчы
СТУДЗЯНКАУСКІ МІЗАР, у Польшчы
СТУКАЛІЧ Уладзімір Казіміравіч / 1856 — 1918 /, літаратуразнавец, гісторык, краязнавец
СТУПАКОУ Юрый Фёдаравіч / нар. 1934 /, акцёр, народны артыст
СТЫПА, жалобная вячэра

СТЫХІЙНЫЯ БЕДСТВЫ
СТЭМПКОУСКАЯ Алена КанстанцІнауна / 1921 -- 1942 /, Герой Сав. Саюза
СТЭРЛІТАМАК, горад у Башкортастане, РФ
СТЭФАН БАТОРЫ, вялікі князь ВКЛ, кароль Польшчы; гл. Сцяпан Батура
СУАХІЛІ, мова народа суахілі у Афрыцы
СУАХІЛІ, народ у Кеніі і суседніх краінах; суніты
СУБОТА, дзень тыдня; свята у габрэяў
СУВА, сталіца Фіджы
СУВЯЗЬ, галіна народнай гаспадаркі
СУДАК, рыба сямейства акунёвых; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
СУДАК, горад у Крыме
СУДАН, Рэспубліка Судан, на паўночным усходзе Афрыкі
СУДАНСКІЯ АРАБЫ, народ у Судане; суніты
СУДЗІЛОЎСКІ Мікалай КанстанцІнавіч / 1850 -- 1930 /, вучоны-прыродазнавец
СУДЗЬДЗЮДОВЫ / СУДЗЮДОВЫ /, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
СУДЗЮДОВЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча, гл. Судзьдзюдовы
СУДНІК МІхаіл РаманавІч / 1910 -- 1996 /, чл.-кар. АН, мовазнавец
СУДЫ Гл. таксама Апошні Суд
СУЗДАЛЬСКАЕ КНЯСТВА
СУЗЬМА, татарская страва
СУККОТ, свята у габрэяў
СУКУН, с е к ю н , значок над арабскай літарай
СУКУР, горад у Пакістане
СУЛА, народ у Інданезіі, большасць -- суніты
СУЛАЙМАН, С ю л е й м а н , С а л а м о н , набожны і мудры цар, упамінаецца у Куране
СУЛЕВІЧЫ / С ю л е в І ч ы /, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
СУЛЕЙМАНАВА Саджыда / нар. 1926 /, татарская пісьменніца
СУЛЕЙМАНОВІЧЫ / С у л І м а н о в І ч ы /, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
СУЛЕЙМАНІЯ, горад у Іраку
СУЛЕЙМЕНАВА С. татарская пісьменніца
СУЛЕЙМЕНАЎ Джалдас / нар. 1922 /, казах, Герой Сав. Саюза
СУЛЕЙМЕНАЎ Олжас / нар. /, казахскі пісьменнік і гісторык

СУЛЕЙМЕНАУ Шарыф Сулейменавіч / нар. 1920 /, башкір, Герой Сав. Саюза

СУЛЕЙМЕНАУ Якаў Магамедавіч / нар. 1921 /, лакец, Герой Сав. Саюза

СУЛІМАНОВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча, гл. Сулейманавічы

СУЛІХІ, людзі з добрымі звычаямі, гл. Саліхі

СУЛТАН, с а л т а н , с ю л ь т а н , тытул незалежнага правіцеля

СУЛТАНАУ Барый / 1907 -- 1945 /, башкір, Герой Сав. Саюза

СУЛТАНКА, слова цюркскага паходжання, назва птушкі /паводле Шыпавай /

СУЛУ, народ на Філіпінах, суніты

СУЛХ, мірная дамова, згода

СУЛЬКЕВІЧ, татарскі князь

СУЛЬКЕВІЧ Аляксандр, польскі патрыёт

СУЛЬКЕВІЧ Лявон Гузман-Мірза, палкоўнік

СУЛЬКЕВІЧ Мацей, генерал

СУЛЬКЕВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

СУЛЮКТА, горад у Кыргызстане

СУМАХ, дрэва; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

СУМАХ, кавёр; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

СУМБАНЦЫ, народ у Інданезіі; ёсць суніты

СУМБАУЦЫ, народ у Інданезіі; суніты

СУМБУР, неразбярыха, блытаніна; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

СУМСА, татарская страва

СУНДАНСКАЯ МОВА, мова народа у Інданезіі

СУНДЫ, народ у Інданезіі; суніты

СУНІЦЫ, ягады

СУННА, а с - С у н н а , звычай, прыклад жыцця Мухаммеда

СУННЕТ, абрад абразання у татар-мусульман

СУНІТЫ, артадаксыйныя стараніны сунны

СУПЛІКА, прашэнне

СУПРАСЛЬСКАЯ СВЯТЫНЯ, праваслаўная святыня Беласточчыны

СУПРУН Адам Яугенавіч / нар. 1928 /, мовазнавец

СУПРУНЕНКА Дзмітрый Аляксеевіч / нар. 1915 /, акадэмік АН, матэматык

СУР, Т ы р , горад у Лівані

СУРА, а с - С у р а , с у р э й , с ю р э й , глава, раздзел Кур"ана / усяго сур у Кур"ане 114 /

СУРАБАЯ, горад у ІнданезІІ
СУРАЖ, гар. пасёлак у ВІцебскай вобл.
СУРАКАРТА, С о л а , горад у ІнданезІІ
СУРГАНАУ Фёдар АнІсІмавІч / 1911 — 1976 /, дзяржауны дзеяч
СУРГУЧ, сумесь смалы І воску; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
СУРМА, хІмІчны элемент; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
СУРМАЧ Ганна Іванауна / нар. 1955 /, гісторык
СУРНАЧОЎ МІкола / МІкалай МІкалаевІч; 1917 — 1945 /, паэт
СУРОК, млекакормячае з грызуноў: слова цюркскага паходжання
СУРТА Іван ЗахаравІч / 1893 — 1937 / акадэмік АН, медык
СУРУС Рыгор Фёдаравіч / нар. 1942 /, кампазітар
СУРЫНАМ, Рэспубліка Сурынам, у Паўднёвай Амерыцы
СУРЫНАМЦЫ-ІНДА-ПАКІСТАНЦЫ, этнічная агульнасць у Сурынаме, большасць — суніты
СУРЭЙ, гл. Сура
СУС, горад у Тунісе
СУСАК, водная расліна; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
СУСЛА, татарская страва
СУТОЦКІ Давыд, мсціслаўскі харунжы
СУТОЦКІЯ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле ДзядулевІча
СУФ, гл. Саф
СФАКС, горад у Тунісе
СУК, галоўны рынак / базар / у усходніх арабскіх гарадах
СУФІЗМ, аскетызм, празмернае багамольства
СУФРА, адна трыццатая частка Кур"ана
СУФ"ЯНАУ Суфей ХазІевІч / нар. 1914 /, башкір, Герой Сав. Саюза
СУХАДОЛЬСКІ Януар ІванавІч / 1797 — 1875 /, жывапісец-баталіст
СУХІ Павел ВасІлавІч / 1895 — 1975 /, авіяканструктар, Двойчы Герой Сац. Працы
СУХФУР, старонка кнігі СУЦІН ХаІм / 1894 — 1943 /, мастак
СУШЧЭНЯ ЛеанІд МІхайлавІч / нар. 1929 /, акадэмік АН, біёлаг
СУЭЦ, горад у Егіпце
СУЭЦКІ КАНАЛ
СЦЕПАНЕНКА Аляксандр ВасІлевІч / нар. 1938 /, акадэмік АН, д-р тэхн. н.
СЦЁПІН Вячаслаў Сямёнавіч / нар. 1934 /, філосаф
СЦЯГ, аддзел татарскай конніцы
СЦЯГ ДЗЯРЖАЎНЫ

СЦЯГ ТАТАРСКІ
СЦЯГ ПРАВОЦКІ
СЦЯПАН БАТУРА, С т э ф а н Б а т о р ы /правіў у 1576 -- 1586 /, вялікі князь ВКЛ і кароль Польшчы
СЦЯПАНАЎ Барыс Іванавіч / 1913 -- 1987 /, акадэмік АН, фізік
СЦЯПНЯК, горад у Казахстане, у Какчатаускай вобл.
СЦЯЦКО Павел Уладзіміравіч / нар. 1930 /, мовазнавец
СЦЯШКОВІЧ Тацціяна Піліпаўна / 1904 -- 1986 /, мовазнавец
СЬЕРА-ЛЕОНЕ, Рэспубліка Сьера-Леоне, у Заходняй Афрыцы
СЫДДЫК, гл. Саддык
СЫРАКОМЛЯ Уладзіслаў / сапр. К а н д р а т о в і ч Людвіг; 1823 -- 1862 /, паэт
СЫРАТ, с і р а т , просты / праведны / шлях
СЫРТ, плоскавяршынныя узвышшы; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
СЫРТЛАНАВА Магуба Гусейнаўна / 1912 -- 1971 /, татарка, Герой Сав. Саюза
СЫТА, мусульманскі напітак з мёда
СЫФАТЫ, уласцівасці, прыкметы
СЫЧОВА Ала Васілеўна / нар. 1928 /, архітэктар
СЫЧУГ, частка страўніка; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
СЭПЭТ, с э п ц і к , слова цюркскага паходжання паводле Глогера
СЮБЕДЭЙ, мангольскі палкаводзец
СЮЛЕВІЧ, С у л е в і ч , мурза
СЮЛЕВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча, гл. Сулевічы
СЮЛЕЙМАН, гл. Сулайман
СЮЛЬТАН, гл. Султан
СЮМБІКЕ, правіцельніца Казанскага ханства, гл. Сюмбіке
СЮНДЗЯК ШЭГІДЭВІЧ, татарскі князь на службе у ВКЛ
СЮНДУС, гатунак шоўку; слова цюркскага паходжання паводле Глогера
СЮННЕТ, гл. Суннет
СЮНЧАКОВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
СЮНЯКЕВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча, гл. Сінкевічы
СЮРЭЙ, гл. Сура
СЮМБІКЕ, С ю м б і к е , жонка казанскага хана
СЯБІКІ, гл. Себік
СЯБР, с я б р а , друг; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
СЯБРОЎСТВА, калегаванне; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

СЯЙЦОВЫ, шляхоцкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
СЯДНЁУ Майсей Ларыёнавіч / нар. 1913 /, пісьменнік
СЯЛЕЦКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
СЯЛЯМ ГІРЭЙ І, крымскі хан / правіў у 1671 — 1678, 1684 — 1691, 1692 — 1699, 1702 —1704 /
СЯЛІМ ГІРЭЙ П КАТЫ, крымскі хан / правіў у 1743 — 1748 /
СЯЛІМ ГІРЭЙ Ш, крымскі хан / правіў у 1764 — 1767, 1770 — 1771, 1777 — 1778 /
СЯЛІМОВІЧ , Шахманцар-Сялімовіч , татарскі князь на службе у ВКЛ
СЯЛО, тып сельскага населенага пункту
СЯЛЯНСКАЯ ВАЙНА ПАД КІРАЎНІЦТВАМ Е.І.ПУГАЧОВА
СЯЛЯНСКАЯ ВАЙНА ПАД КІРАЎНІЦТВАМ С.Ц.РАЗІНА
СЯЛЯНСКАЯ РЭФОРМА 1861 ГОДА
СЯЛЯНСТВА, саслоўе, якое займалася сельскагаспадарчай вытворчасцю
СЯМАШКА Іосіф / 1799 — 1866 /, царкоўны дзеяч
СЯМЁН АЛЕЛЬКАВІЧ, кандыдат на пасаду вялікага князя у ВКЛ
"СЯМЁНАВЫ ЛЮДЗІ", нібыта падпарадкаваныя татарскаму хану людзі на Украіне
СЯМЁНАЎ МАксім / 17 ст. /, беларускі чаканшчык і майстар чэрневай справы
СЯМІГАДОВАЯ ВАЙНА / 1756 — 1763 /
СЯМІПАЛАЦІНСК, горад у Казахстане, у СямІпалацінскай вобл.
СЯМІПАЛАЦІНСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у Казахстане
СЯМ"Я, група людзей, якая складаецца з жонкі, мужа, дзяцей і іншых родзічаў і свайкоў. Гл. таксама арт. Муж, Бацька, Маці
СЯНКЕВІЧ Генрык / 1846 — 1916 /, пісьменнік
СЯНКЕВІЦКАЯ МЯЧЭЦЬ / 1699 / у Трокскім павеце
СЯНКЕВІЧЫ, татарская вёска у Трокскім павеце
СЯНКЕВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
СЯННО, горад у Віцебскай вобл.
СЯНЧУКОВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
СЯНЯУСКІ МІЗАР, у ЛяхавІцкім раёне
СЯРГЕЕЎКА, горад у Казахстане, у Паўночна-Казахстанскай вобл.
СЯРГЕЙЧЫК Цімафей Мікалаевіч / 1899 — 1977 /, акцёр, народны артыст
СЯРДЗЮК, пехацінец-казак; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
СЯРДОБАЎ Мікалай Мікалаевіч / нар. 1905 /, спявак, народны артыст
СЯРЖАНІН Іван Мікалаевіч / 1898 — 1973 /, чл.-кар. АН, біолаг
СЯРКОЎ Іван Кірылавіч / нар. 1929 /, пісьменнік
СЯУРУГА, рыба з асятровых; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

Т

Т, лІтара
ТА, назва лІтары, якая азначае "Т" мяккае
ТА, назва лІтары, якая азначае "Т" цвёрдае
ТААК, развод па ІнІцыятыве мужа
ТААЛА, народ у ІнданезІІ, суннІты
ТААТ, падпарадкаванне Аллагу, выкананне рэлІгІйных абавязкаў
ТАБАРЭК АЛ-АЗІ, малІтва на мІзары у час пахарон
ТАБАКА, раслІна; слова цюркскага паходжання паводле тлумачальнага слоунІка
ТАБАКАТ, бІяграфІя пакаленняў
ТАБАНІЦЬ, манёур на судне, лодцы; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ТАБАР, абоз, умацаваны лагер; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ТАБАРОВЫ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча
ТАБАРЫ, а т - Т а б а р ы / 838 — 923 /, арабскІ гІсторык, тэолаг
ТАБАСАРАНСКАЯ МОВА
ТАБАСАРАНЫ, народ у Дагестане, у РасІйскай ФедэрацыІ, суннІты
ТАБЕЛА, народ у ІнданезІІ, суннІты
ТАБІБ, лекар
ТАБОРА, горад у ТанзанІІ
ТАБРУК, горад у ЛІвІІ
ТАБУН, статак коней, іншых капытных; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ТАБУТ, тапчан, на якІ кладуць памерлага
ТАБУШ, мужчынскІ галауны убор, феска
ТАВАДЖУД, гераІня казак "Тысяча І адна ноч"
ТАВАККУЛ, спадзяванне, надзея на волю Аллага
ТАВАР, выраб на продаж; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ТАВАРЫШ, паплечнІк, калега; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ТАВАФ, хаджэнне пІлІгрымаў вакол Каабы
ТАВВАБ, а т - Т а в в а б , адно з Імёнаў Аллага
ТАВІЛ, вяртанне да крынІцы, да пачатку
ТА-ГА, 20-я сура Кур"ана
ТАГАН, трыножнІк для варкІ стравы; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ТАГІРЭВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
ТАГУР, нейкінапітак, упамінаецца у Аль-Кітабе
ТАГАРЭТ, т а х а р э т , рытуальная чысціня
ТАДЖАЛЛІ, богаяуленне, маніфестацыя боства у свеце
ТАДЖВІД, а т - Т а д ж в І д , т э ч в І д , т э д ж в І д , навука чытання Кур"ана
ТАДЖЫКІ, народ у Таджыкістане і суседніх краінах; суннІты
ТАДЖЫКІСТАН, на пауднёвым усходзе Сярэдняй АзІІ
ТАДЖЫКСКАЯ МОВА
ТАЕММУМ, т э й е м м І м , пясок, якім бяруць абдэсь, калі няма вады
ТАЗ, вялікая мІса; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ТАЗІЙА, рэлігійная містэрыя у шыІтау-ІмамІтау
ТАЗІР, а т - Т а з І р , павучальнае пакаранне за парушэнне грамадскага парадку
ТАІЗ, горад у Йемене
ТАІЛАНД, Т а й л а н д , Каралеўства Таіланд, у пауднёва-Усходняй АзІІ
ТАІНСТВЫ, абрадавыя дзействы, у час якіх перадаецца вернікам благадаць Божая
ТАІФ, Э т - Т а І ф , горад у Саудаускай АравІІ
ТАЙГА, спрадвечны мяшаны лес; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ТАЙЛАНД, Т а І л а н д , дзяржава у АзІІ
ТАЙМЕНІ, народ у Афганістане, суннІты
ТАЙМЫРСКАЯ / ДАЎГАНА-НЕНЕЦКАЯ / НАЦЫЯНАЛЬНАЯ АКРУГА, у РФ, татар 783
ТАЙПІНГ, горад у МалайзІІ
ТАКАРСКІЯ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча
ТАКБІР, а т - Т а к б І р , Т э к б І р , вымаўленне малітоўнай формулы Аллаху акбар
ТАКВІНЫ, паўдухі, якія існуюць побач з джынамі
ТАКІЙЯ, аснова шыіцкай тэалогіІ
ТАНТАВІ Мухаммед / 1810 — 1861 /, арабскі вучоны, жыў і працаваў у Санкт-Пецярбургу
ТАКМАК, горад у Кыргызстане
ТАКОШЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
ТАКТАМЫШ, татарскі князь на службе у ВКЛ
ТАКТАШ Хадзі / 1901 — 1931 /, татарскі літаратар
ТАКТЫКА ТАТАРСКІХ ВОЙСК
ТАКЫР, веснавы разлІў у пустыні; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ТАЛАБ АЛ-ІЛМ, імкненне да ведаў, пошук ведаў
ТАЛАКА, звычай калектыунай дапамогі
ТАЛАК, гл. Талят
ТАЛАКНО, пафабрыкат стравы
ТАЛАКНЯНКА, лекавая раслiна
ТАЛАС, горад у Кыргызстане
ТАЛАСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у Кыргызстане
ТАЛАЧЫН, горад у Вiцебскай вобл.
ТАЛАЧЫНСКІ РАЁН, у Вiцебскай вобл.
ТАЛАШ Васiль Icакавiч / 1844 — 1946 /, партызан, прататып дзеда Талаша з аповесцi "Дзед Талаш" Якуба Коласа
ТАЛБ аЛ- ІЛМ, тое, што Талаб ал-Iлм
ТАЛГАР, горад у Казахстане, у Алматiнскай вобл.
ТАЛДЫ-КУРГАН, горад у Казахстане, у Талды-Курганскай вобл.
ТАЛДЫ-КУРГАНСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у Казахстане
ТАЛЕДА, горад у Iспанii
ТАЛЕС, рытуальная накiдка гэбрая у час малiтвы
ТАЛК, у цюркаў б а с м а , самы просты па працэдуры развод
ТАЛКАЧОВА Галiна Сямёнауна / нар. 1934 /, актрыса, народная артыстка
ТАЛКАЧОУ Сямён Львовiч / 1907 — 1970 /, пiянiст, народны артыст
ТАЛКІД, а т - Т а л к I д , iсцi услед за аутарытэтным заснавальнiкам мазгабу
ТАЛКУН, малiтва каля магiлы пасля пахавання памерлага
ТАЛКЫН, т а л к I н , малiтва iмама у час малення у мячэцi
ТАЛКЫШ-КАЛЕВЕ, татарская страва
ТАЛЛЕНСІ, народ у Гане, ёсць суннiты
ТАЛЛIН, сталiца Эстонii
ТАЛСТОЙ МIкiта IльIч / нар. 1923 /, мовазнавец
ТАЛУМБАС, т а л а м б а с , т а р а б а н , вялiкi турэцкi бубен
ТАЛУТ, iзраiльскi цар, супаставляецца з Саулам
ТАЛЬКА-ГРЫНЦЭВIЧ Я., навуковец
ТАЛЬКА-ГРЫНЦЭВIЧ Юлiян, навуковец
ТАЛЬКОУСКІ Аляксандр, генерал
ТАЛЬКОУСКIЯ, мурзы
ТАЛЬКОУСКIЯ, шляхецкая татарская фамiлiя паводле Дзядулевiча
ТАЛЬСІМ, граматка, талiсман
ТАЛЫШСКАЯ МОВА
ТАЛЫШЫ, народ у Iране i Азербайджане; шыiты i суннiты
ТАЛЯК, т а л а т , тое, што талк — развод

ТАМАШЭВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

ТАМБОУСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у Расійскай Федэрацыі, татар 2298

ТАМБУКТУ, Тымбукту, горад у Малі

ТАМБУР, тое, што Танбур паводле Шыпавай

ТАМГА, кляймо; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ТАМЕРЛАН, Цімурленг / 1336 — 1405 /, сярэднеазіяцкі эмір

ТАМІЛЬЧЫК Леў Мітрафанавіч / нар. 1931 /, чл.-кар. АН

ТАМІЛЫ, народ у Індыі, Шры-Ланцы, Сінгапуры; ёсць сунніты

ТАМІН Міхаіл Пятровіч / 1883 — 1967 /, акадэмік АН, бібліограф

ТАМІНІ, народ у Інданезіі, суннІты

ТАМКЕВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ТАМУЗ, дзесяты месяц габрэйскага года, ліпень — жнівень

ТАНАЕЎ Вячаслаў Сяргеевіч / нар. 1940 /, чл.-кар. АН

ТАНАНАРЫВЕ, гл. Антананарыву

ТАНАХ, Пісаны Закон у габрэяў

ТАНБУР, тамбур, прыбудова; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ТАНВІН, тэнвін, знак падваення гука

ТАНГА, горад у Танзаніі

ТАНЕВІЧЫ / ЦЯНЕВІЧЫ /, шляхецкая фамілія паводле Дзядулевіча

ТАНЖЭР, Танджа, горад у Марока

ТАНЗАНІЯ, Аб'яднаная Рэспубліка Танзанія, на Усходняй Афрыцы

ТАНЗІХ, ат-Танзіх, ачышчэнне, адыход адусяго дрэннага

ТАНК МАКСІМ / сапр. Скурко Яўген Іванавіч ; 1912 — 1995 /, народны паэт

ТАНКЕВІЧЫ, Станкевічы, татарская фамілія паводле Дзядулевіча, гл. СтанкевІчы

ТАНСАРЭВІЧЫ або ТАНСЫРЭВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ТАНСЫРЭВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча, гл. ТансарэвІчы

ТАНТА, горад у Егіпце

ТАНФІЛЬЕЎ Гаўрыла Іванавіч / 1857 — 1928 /, географ, батанік

ТАПАЗ, напаўкаштоўны камень; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ТАПІВАЛДЫЕЎ Мамадалі / 1919 — 1969 /, узбек, Герой Сав. Саюза

ТАПЧАН, від турэцкага дывана; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ТАПЧЫБАШЫ АлІ Бек Акбар, гІсторык
ТАПЧЭУСКІ ФелІкс ФелІксавІч / 1838 — 1892 /, паэт
ТАРАБАН, т у л у м б а с , вялІкІ бубен
ТАРАБАНІЦЬ, пераносІць нешта грувасткае; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ТАРАБУЛУС-ЭЛЬ-ГАРБ, гл. ТрыпалІ
ТАРАВІХ, т э р а в І х , вячэрняя малІтва у мячэцІ у Рамазане
ТАРАЗЕВІЧ ГеоргІй СтанІслававІч / нар. 1937 /, дзяржауны дзеяч
ТАРАКАН, наякомае; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ТАРАНЕНКА ЛеанІд АркадзевІч / нар. 1956 /, спртсмен
ТАРАНТАС, крытая павозка на чатырох колах; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
"ТАРАС НА ПАРНАСЕ", помнІк беларускай лІтаратуры
ТАРАСАВЫ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча
ТАРАСАУ ВІктар ПаулавІч / нар. 1934 /, акцёр, народны артыст
ТАРАСАУ КанстанцІн ІванавІч / нар. 1940 /, пІсьменнІк
ТАРАСЕВІЧ ЛявонцІй / 1650 — 1710 /, гравёр
ТАРАСЕВІЧ Янка / кан. 19 — першая пал. 20 ст. /, кампазІтар
ТАРАСОУСКІЯ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча
ТАРАСЭВІЧ Лявон / нар. /, мастак, беларус, жыве у Польшчы
ТАРАФА ІБН АЛЬ-АБД / 543 — 569 /, арабскІ паэт
ТАРАШКЕВІЧ БранІслау АдамавІч / 1892 — 1941 /, акадэмІк АН, фІлолаг, грамадскІ дзеяч
ТАРАШЭУСКІЯ, мурзы
ТАРБАГАН, суслІк; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ТАРБЕШЫ, македонцы-мусульмане у МакедонІІ, суннІты
ТАРДЖЭМАНАУ Джаваз / нар. 1920 /, татарскІ лІтаратар
ТАРДЫЙЯТ, паэмы аб паляванні у даІсламскІя часы
ТАРМАСІЦЬ, т а р м а ш ы ц ь , слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ТАРПАН, лясны конь; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ТАРТАК, лесапІлка; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ТАРТАННЕ, пампаванне ; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ТАРУНСКІ МІР 1411 ГОДА, Польшча і ВКЛ з аднаго, Ордэн з другога боку
ТАРХАН, пасада у ханстве; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ТАРЫК, правІльны шлях
ТАРЫК ІБН ЗІЯД, берберскІ палкаводзец, заваёунІк ІспаніІ
ТАРЫКА, метад спасцІжэння ІсцІны

ТАРЫЧ Юрый ВІктаравІч / сапр. Аляксееу; 1885 — 1967 /, кІнарэжысёр

ТАРЧЭСК, гІстарычны горад у Татарстане

ТАСАВВУФ „ а т - Т а с а в в у ф , суфІзм, мІстыка-аскетычнае цячэнне у Ісламе

ТУСКУЛАУ КанІлбай / нар. 1922 /, казах, Герой Сав.Саюза

ТАСТАМАНТ, т э с т а м а н т , завяшчанне

ТАСЬМА, пасма, слова Цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ТАТАРКА, рака, прыток Ласосны, даужыня 13 км

ТАТАРКА, рака, даужыня 11 км

ТАТАРКА, рабочы пасёлак у МагІлёускай вобл.

ТАТАРНІ, турмы для татарау у Рэчы ПаспалІтай

ТАТАРНІК, раслІна, анапордум — чартапалох

ТАТАРОВІЧЫ, хрысцІянская фамІлІя татарскага паходжання паводле ДзядулевІча

ТАТАРСКА-ЛІТОУСКІ КОННЫ ПОЛК, гл. ЛІтоуска-татарскІ конны полк

ТАТАРСКАЕ МЫЛА, раслІна

"ТАТАРСКАЯ КОННІЦА", татарскІ полк уланау Імя Мустафы АхматовІча

ТАТАРСКАЯ КУЛІНАРЫЯ

ТАТАРСКАЯ КУХНЯ

ТАТАРСКАЯ МОВА

ТАТАРСКІ ВЕК, Т а т а р с к І я р у с , у геалогІІ

ТАТАРСКІ КЛЁН, дрэва

ТАТАРСКІ ПЕРАВАЛ, у Карпатах

ТАТАРСКІ ПОЛК / 1803 — 1807 /

ТАТАРСКІ ПРАЛІУ, у ЦІхІм акІяне

"ТАТАРСКІ ТАНЕЦ", ваенны прыём

ТАТАРСКІ ХЛЕБ, з проса

ТАТАРСКІЯ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча

ТАТАРСКІЯ НАБЕГІ НА БЕЛАРУСЬ у канцы 15 — І-й палове 16 ст.

ТАТАРСТАН, рэспублІка у складзе РасІйскай ФедэрацыІ, татар 1765404

ТАТАРШЧЫНЫ, Т а т а р ш ч ы з н ы , землІ у карыстаннІ татар за службу Гаспадару

ТАТАРСКІ ЭСКАДРОН у армІІ Напалеона

ТАТАРЫ, цюркскІ народ, сунніты

ТАТАРСКІ ПОЛК 1831 ГОДА

ТАТАРЫ ГАСПАДАРСКІЯ

ТАТАРСКІЯ ШАЛКІ

ТАТАРЫ-КАЗАКІ, гл. КазакІ-татары

ТАТАРЫ ДЗІКІЯ
ТАТАРЫ КРЫМСКІЯ, карэннае насельніцтва Крыма
ТАТЛЫ, татарская страва
ТАТУР Генрых Хрыстафоравіч / 1846 — 1907 /, археолаг, гісторык, краязнавец
ТАТЫ, народ у Азербайджане і Дагестане; ёсць шыіты
ТАУБА, а т - Т а у б а , 9-я сура з Кур"ана, гл. Аттауба
ТАУЗ, горад у Азербайджане
ТАУЛАЙ Валянцін Паулавіч / 1914 — 1947 /, паэт, дзеяч рэвалюцыйна-вызваленчага руху
ТАУЛАНАРУ, горад на Мадагаскары
ТАУРА, а т - Т а у р а , Т э в р ы т , святое пісанне, пасланае Богам Мусе / Майсею /; Пяцікніжжа
ТАУРО, кляймо; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ТАУРЫЗ, гл. Тэбрыз
ТАУРЫЧАСКАЕ МУСУЛЬМАНСКАЕ ДУХОЎНАЕ УПРАЎЛЕННЕ, да рэвалюцыі заснаванне выбраных беларускімі мусульманамі муллаў
ТАУ-САГЫЗ, расліна, якая утрымлівае каўчук; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ТАУХІД, а т - Т а у х і д , т э в х і д , адзінабожжа
ТАУХІДЗІ, а т - Т а ух і д з і абу Гайян / пам. 1020 /, арабскі філосаф і літаратар
ТАЎЦВІЛ / ? — 1263 /, князь літоўскі і полацкі / з 1258 /
ТАУЭР Марыя, навуковец
ТАФАЛАРСКАЯ МОВА
ТАФАЛАРЫ, народ у Іркуцкай вобл. Расійскай Федэрацыі, цюркамоўныя язычнікі
ТАФСІР АЛ-КУР"АН, а т - Т а ф с і р , Т э ф с і р , Т а п с і р , навука аб разуменні і тлумачэнні Кур"ана ва
ТАФТА, т а в т а , тканіна; слова цюркскага паходжання паводле Шыпа
ТАФ"Я, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ТАХАДЖЖУД, а т - Т а х а д ж ж у д , начная малітва або чытанне Кур"ана
ТАХАРЭТ, рытуальная чысціня, гл. Тагарэт
ТАХТА, хан Залатой Арды / правіў 1291 — 1312 /
ТАХТАМЫШ, хан Залатой Арды / правіў у 1376 — 1377, 1380 — 1398 /
ТАХТАМЫШАВІЧЫ, нашчадкі хана Тахтамыша
ТАХТЭРМАН Ян Ежы, навуковец
ТАХ"Я, адзенне Мухаммеда-прарока у Дзень Апошняга Суда

ТАЧЫЦКІ Эдуард Іванавіч / нар. 1935 /, чл.-кар. АН
ТАШАУЗ, горад у ТуркменІІ, у Ташаузскай вобл.
ТАШАУЗСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у ТуркменІІ
ТАШБІХ, а т - Т а ш б І х , любое параўнанне Аллага з чым-небудзь. Гэта — няправільна
ТАШ-КУМЫР, горад у Кыргызстане
ТАШДЫД, т э ш д з І д , т а ш ч ы ц ь , значок над арабскай літарай
ТВАРДОЎСКІ Аляксандр Трыфанавіч / 1910 — 1971 /, паэт
ТКАНІНА АРАБСКАЯ
ТКАЦТВА, выраб тканін на ткацкім стане / кроснах /
ТКАЧОЎ Валянцін Дзмітравіч / нар. 1939 /, чл.-кар. АН, фізік
ТКАЧОЎ Мікалай Гаўрылавіч / 1918 — 1979 /, пісьменнік
ТКАЧОЎ Міхаіл Аляксандравіч / 1942 — 1992 /, археолаг, гісторык, грамадскі дзеяч
ТКАЧОЎ Уладзімір Віктаравіч / нар. 1947 /, мастак
ТЛЕМСЕН, горад у Алжыры
ТЛУМАЧ, перакладчык, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ТЛУШЧ, распінны і жывёльны у хрысціянскай, габрэйскай і татарскай кулінарыі
ТОГА, Тагалезская Рэспубліка, у Заходняй Афрыцы
ТОКТА, хан, гл. Тахта
ТОЛУЙ, хан, сын Чынгіс-хана
ТОЛЬ, пауза працягласцю 3 — 5 арабскіх алфавітау
ТОМСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у Расійскай Федэрацыі, татар 20812
ТОРБА, мяшэчак; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ТОРМАЗ, гамулец, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ТОРФ, гаручы карысны выкапень, угнаенне і хімічная сыравіна
ТРАВЕНЬ, м а й , назва месяца
ТРАЙДЗЕНЬ / ? — 1282 /, вялікі князь ВКЛ / з 1270 /
„ТРАКІМІНКІ, татарская вёска у Літве"
ТРАКТАТ ПРА ЛІТОЎСКІХ ТАТАРАЎ", Р в з а л е - І - Т а т а р - І - Л е х
ТРАНСІАРДАНІЯ, гл. Іарданія
ТРАНСПАРТ, галіна народнай гаспадаркі
ТРАЎГУТ Рамуальд Людвігавіч / 1826 — 1864 /, адзін з кіраўнікоў паўстання 1863 — 1864 гадоў
ТРАЯН Юрый Антонавіч / нар. 1950 /, артыст балета, народны артыст
ТРАЯНОЎСКІ Аляксандр Пятровіч / нар. 1925 /, пісьменнік

ТРАЯНТА, Т р а й н а т / ? — I264 /, князь ЖамойцII, вялI к I
князь ВКЛ
ТРОIЦК, горад у РасIйскай ФедэрацыI, значная колькасць татар
ТРОIЦКI Аляксандр / I844 — I887 /, этнограф I фальклярыст
ТРОЙЦА, П я ц I д з е с я т н I ц а , свята у хрысцIян, гл. Вёмуха
ТРОКI, Т р а к а й , Т у р к , горад у ЛIтве
ТРОКСКАЕ ВАЯВОДСТВА / I4I3 — I795 /
ТРОКСКАЯ МЯЧЭЦЬ / у I558 — I609 /
ТРОХСОТГОДДЗЕ ПАСЯЛЕННЯ ТАТАРАУ У ПАДЛЯШШУ / адзначалася у I979 г./
ТРУС Анатоль МIхайлавIч / нар. I9I0 /, акцёр, народны артыст
ТРУС Павел Адамавiч / I904 — I929 /, паэт
ТРУСАУ Алег АнатолевIч / нар. I954 /, археолаг, палiтычны дзеяч
I дзяржауны дзеяч
ТРУСАУ Антон ДанIлавIч / I835 — I886 /, удзельнiк паустання I863—
I864, дзеяч мIжнароднага вызваленчага руху
ТРУСЕВIЧ Барыс IпалiтавIч / I892 — I96I /, акадэмiк АН, медык
ТРУЦЭВIЧ IаIль / ? — I654 /, грамадскI I культурны дзеяч, друкар,
пIсьменнiк
ТРЫЗНЕННЕ , гаворка без памяцI у хворым стане, або праз сон
ТРЫЗНЫ, шляхецкI род У ВКЛ
ТРЫНIДАД I ТАБАГА, РэспублIка ТрынIдад I табага, каля Пауд. Амерыкі
ТРЫНIДАДЦЫ-IНДА-ПАКIСТАНЦЫ, этнiчная агульнасць у ТрынIдадзе I
Табага; ёсць сунніты
ТРЫПАЛI, горад у ЛIване
ТРЫПАЛI, Т а р а б у л у с - Э л ь - Г а р б , сталiца ЛIвII
ТРЫПАЛIТАНIЯ, гIстарычная вобласць у ЛIвII
ТРЭЕР Вальфрыд МIкалаевiч / нар. I90I /, чл.-кар. АН, д-р тэхн. н.
ТРЭЦI УСЯПОЛЬСКI З"ЕЗД ДЭЛЕГАТАУ АДДЗЕЛАУ КУЛЬТУРНА-АСВЕТНАГА
ЗГУРТАВАННЯ ТАТАРАУ У РЭЧЫ ПАСПАЛIТАЙ
ТУАМАСIНА, горад на Мадагаскары
ТУАРЭГI, народ у МалI, БуркIна-Фасо, НIгеры, Алжыры, ЛIвII, сунніт
ТУАРЭГСКIЯ МОВЫ
ТУ БI-ШВАТ, свята у габрэяу
ТУБУ, народ у Чадзе, НIгеры I ЛIвII; сунніты
ТУБЭН КАМА, татарская назва горада НIжнекамск
ТУВА, рэспублiка у складзе РасIйскай ФедэрацыI, гл. Тыва
ТУВIНСКАЯ МОВА
ТУВIНЦЫ, народ у Тыве, у складзе РФ, цюркамоўныя буддысты-ламаісты
ТУГАЙ, лясы уздоўж пустынных рэк; слова цюркскага паходжання

ТУГАЙ УладзІмІр ВасІлевІч / нар. 1958 /, гІсторык

ТУГАНОУСКІЯ. хрысцІянская фамІлІя татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

ТУГАН-БАРАНОУСКАЯ М., навуковец

ТУГАН-БАРАНОУСКІ Адам, паустанец 1863 г.

ТУГАН-БАРАНОУСКІ Аляксандр, генерал

ТУГАН-БАРАНОУСКІ Амурат, на службе у рускай палІцыІ

ТУГАН-БАРАНОУСКІ Мацей

ТУГАН-БАРАНОУСКІ Стафан, навуковец

ТУГАН-БАРАНОУСКІ СамуІл, паустанец 1863 г.

ТУГАН-БАРАНОУСКІ Юзаф, паустанец 1863 г.

ТУГАН-БАРАНОУСКІ Януш, мурза, палкоунІк на прускай службе

ТУГУРТ, горад у Алжыры

ТУДА-МЕНГУ, хан Залатой Арды / правІў 1281 — 1287 /

ТУЗЛА, горад у БосніІ

ТУЗЛУК, салёнае балота-возера; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ТУЙМАЗЫ, горад у Башкартастане, у РасІйскай Федэрацыі

ТУК, тлушч, штучнае угнаенне; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ТУКАЙ Габдула / 1886 — 1913 /, татарскІ пІсьменнІк

ТУКУЛЕР, народ у Заходняй Афрыцы, сунніты

ТУЛАБУГА, хан Залатой Арды / правІў 1287 — 1291 /

ТУЛАЙХА, Т а л х а б е н Х у в а й л І д , Ілжэпрарок у АравІІ у 7ст.

ТУЛАТЫКОВІЧЫ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле Дзядулевіча

ТУЛІАРА, горад на Мадагаскары

ТУЛМА, галубцы, татарская страва

ТУЛУБАІ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле Дзядулевіча

ТУЛУБАГА, хан, гл. Тэлебага

ТУЛУ ГОДЖА, бацька Тахтамыша

ТУЛУМБАС, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай; бубен

ТУЛУП, т у л у б , доугІ кажух; слова цюркскага паходжання паводле Глогера

ТУЛУП-ЗУРНА, крымскататарскІ народны музычны Інструмент

ТУЛЬБЭ, магІла прарока Мухаммеда

ТУЛЬСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у РасІйскай Федэрацыі, татар 955І

ТУЛЮНІДЫ, дынастыя, якая панавала у 864 — 905 у ЕгІпце І СІрыІ

ТУМАК, гІбрыд шэрага І белага зайца, помесь; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ТУМАН, імпла, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ТУМАН, манета, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ТУНІС, Туніская Рэспубліка, у Паўночнай Афрыцы
ТУНІС, сталіца Туніскай Рэспублікі
ТУНІСКІЯ АРАБЫ, асноўнае насельніцтва у Тунісе; суніты
ТУПАЛЬСКІЯ, татарскія князі у ВКЛ
ТУПАЛЬСКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
ТУР, першы летапісны князь Тураўскага княства
ТУРАКІНА, удава манголь скага хана Удэгея, ханша / правіла 1242 —46/
ТУРАНКОЎ Аляксей Яўлампавіч / 1886 — 1958 /, кампазітар
ТУРАЕЎ Джуракул / нар. 1922 /, узбек, Герой Сав. Саюза
ТУРАЎ, пар. пасёлак у Гомельскай вобл.
ТУРАЎ Віктар Цімафеевіч / нар. 1936 /, кінарэжысёр, народны артыст
ТУРАЎСКАЕ КНЯСТВА, 10 — 16 ст.
ТУРАЧ, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ТУРБІН Мікалай Васілевіч / нар. 1912 /, акадэмік АН, біёлаг
ТУРБІН Мікалай Мацвеевіч / 1832 — 1913 /, археолаг
ТУРГАЙСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у Казахстане
ТУРК, татарская назва Трокаў / Тракай /
ТУРКАНА, народ у Кеніі і Эфіопіі; ёсць суніты
ТУРКЕСТАН, назва у 19 — пач. 20 ст. тэрыторыі у Сярэдняй і Цэнтральнай Азіі, населенай цюркскімі народамі
ТУРКЕСТАН, горад у Казахстане, у Паўднёва-Казахстанскай вобл.
ТУРКІ, асноўны народ у Турцыі; суніты
ТУРКІ-АГУЗЫ, народ
ТУРКІ-АСМАНЫ, народ
ТУРКМЕНІСТАН, у Цэнтральнай Азіі, дзяржава
ТУРКМЕНСКАЯ МОВА
ТУРКМЕНЫ, асноўны народ у Туркменістане; жывуць у суседніх краінах; суніты
ТУРМА, вязніца; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ТУРОВЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча
ТУРОНАК Юры Браніслававіч / нар. 1929 /, гісторык
ТУРУХТАН, птушка; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ТУРЦЫЯ, Турэцкая Рэспубліка, дзяржава у Азіі, частка у Еўропе
ТУРЫЗМ, актыўны адпачынак
"ТУРЭЦКАЕ ЗАСТУПНІЦТВА", за татарау у Рэчы Паспалітай, гл. "Шляхецкі бунт"
ТУРЭЦКАЯ МОВА

ТУРЧЫНОВЫ, хрысцІянская фамІлІя татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

ТУСНАЛОБАВА-МАРЧАНКА ЗІнаІда МІхайлауна / 1920 — 1980 /, Герой Сав. Саюза

ТУТАУНІК, ягадная і кармавая раслІна / для вусеняў шаўкапрада /; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ТУТКОУСКІ Павел Антонавіч / 1858 — 1930 /, акадэмІк АН, геолаг

ТУТЫРМА, татарская страва

ТУХВАТУЛЛІН Р., татарскІ пІсьменнІк

ТУХТУІ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле Дзядулевіча

ТУХЧЫН, гІстарычны горад у Татарстане

ТУША, цела жывелы пасля зняцця шкуры і вымання чэрава; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ТУШКАНЧЫК, стэпавы грызун; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ТФІЛІН, частка рытуальных прадметаў габрэя

ТЫВ, народ у НІгерыі; ёсць суннІты

ТЫВА, Т у в а , рэспублІка у складзе РасІйскай Федэрацыі. Насельніцтва — цюркамоўныя, гл. ТувІнцы

ТЫГР, рака на БлІзкІм Усходзе

ТЫГРАІ, народ у ЭфІопІІ; ёсць суннІты

ТЫГРАЙ, мова народа у Афрыцы

ТЫГРЭ, народ у ЭфІопІІ, большасць — суннІты

ТЫГРЭ, мова народа у Афрыцы

ТЫДЗЕНЬ, мера часу

ТЫДОРЦЫ, народ у ІнданезІІ, суннІты

ТЫЕС, горад у Сенегале

ТЫЗЕНГАУЗЫ, Т ы з е н г а у з е н ы , рыцарскІ род у ВКЛ, польскІя магнаты

ТЫЗІ-УЗУ, Т ы з м І т ы н , горад у Алжыры

ТЫЛКОУСКІ Войцех / 1624 — 1695 /, фІлосаф-тэолаг

ТЫМБУКТУ, гл. Тамбукту

ТЫНУЛЬ-ДЖЫБАЛЬ, райскІ напІтак

ТЫНЧУРЫН Карым / 1887 — 1947 /, татарскІ пІсьменнІк

ТЫР, гл. Сур

ТЫРАНА, сталІца АлбанІІ

"ТЫСЯЧА І АДНА НОЧ", цыкл арабскІх цудадзейных казак

ТЫТУНЬ, табака; слова цюркамоўнага паходжання паводле Шыпавай

ТЫФЛЬ, немаўля мужчынскага полу

ТЫФЛЯТ, немауля жаночага полу
ТЫХАМА, раунінная пустыня на Аравійскім паўвостраве
ТЫШКЕВІЧ Канстанцін Пеавіч / 1806 — 1868 /, археолаг, гісторык, этнограф
ТЫШКЕВІЧ Ян, навуковец
ТЫШКЕВІЧ Яустафій Пеавіч / 1814 — 1873 /, археолаг, гісторык, этнограф
ТЫШКЕВІЧЫ, магнацкі род у ВКЛ
ТЫШРЭЙ, Ц і ш р э й, 1-ы дзень Рош-а-Шана, першы месяц габрэйскага года
ТЭ, т э й, назва літары "Т", якая азначае гук "Т" цвёрды
ТЭАТР, адлюстраванне жыцця праз дзеянне на сцэне
ТЭБЕНЯВАЦЬ, зімоўка жывёлы на падножным корме; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ТЭБЕСА, горад у Алжыры
ТЭБРЫЗ, Т а у р ы з, горад у Іране
ТЭВЕТ, чацвёрты месяц габрэйскага года, снежань — студзень
ТЭВРЫТ, гл. Таура
ТЭВХІД, т а у х і д, т э г с і л ь, сем месцаў у Кур'ане, дзе
ТЭВЭССЮТ, час, вызначаны пры чытанні Кур'ана, роўны тром алфавітам
ТЭГЕРАН, сталіца Ірана
ТЭГІЗ, пахавальны абавязак
ТЭДЖВІД, гл. Таджвід
ТЭДЖЭН, горад у Туркменіі, у Ашхабадскай вобл.
ТЭЙЕММІМ, гл. Таеммум
ТЭЙМУРЫ, народ у Іране і Афганістане; шыіты і суніты
ТЭКБІР, гл. Такбір
ТЭКБІР Іфтыках, гл. Іфтыках
ТЭКЕЛІ, горад у Казахстане, у Талды-Курганскай вобл.
ТЭЛАНАЙПУРА, горад у Інданезіі
ТЭЛЕБАГА, Т у л у б а г а, хан, гл. у арт. Залатая Арда
ТЭЛЕБАЧАННЕ
ТЭЛЕГРАФНАЯ СУВЯЗЬ
ТЭЛЕФОННАЯ СУВЯЗЬ
ТЭЛУГУ, мова народа у Індыі
ТЭЛУГУ, народ у Індыі; ёсць суніты
ТЭЛУМЫ, народ у Інданезіі; большасць — суніты
ТЭЛЬ-АВІУ, горад у Ізраілі
ТЭМ, народ у Тога, Бенінe і Гане; ёсць суніты

ТЭМДЖЫД, фраза, якая мовіцца пры ачышчэннІ адзення
ТЭММЕТ ТЭМАМ, канец, скончана
ТЭМУЧЫН, уласнае імя мангольскага хана, гл. ЧынгІс-хан
ТЭМПЕРАТУРА ПАВЕТРА
ТЭНВІН, гл. ТанвІн
ТЭПСІХ, малітва, гл. ТэсбІх
ТЭРАВІХ, гл. ТаравІх
ТЭРАУСКІ УладзІмІр ВасІлевІч / 1871 — 1938 /, дыпломар, кампазітар, фальклярыст
ТЭРНАТЦЫ, народ у ІнданезІІ; большасць — суннІты
ТЭРПІЛОУСКІЯ, хрысцІянская фамІлІя татарскага паходжання паводле ДзядулевІча
ТЭРТЫБ, парадак, чарговасць
ТЭРТЭР, горад у Азербайджане
ТЭРЭГУЛАГУ Амар-БЕЙ, паволжскІ татарын
ТЭРЭК ЭмІрза, гл. у арт. ЛоучыцкІя
ТЭСБІХ, т э п с І х, малітва
ТЭСНІМ, віно, змяшанае з вадой
ТЭТУАН, горад у Марока
ТЭУБЕ, пакута
ТЭУТОНСКІ КРЫЖАЦКІ ОРДЭН, Н я м е ц к І О р д э н
ТЭФСІР, гл. ТафсІр
ТЭФХІМ, груба / датычыцца вымаўлення /
ТЭХКЫК, пацвярджанне
ТЭХМІД, сказаць альхамду
ТЭХНІКА, адзІн з асноўных элементаў вытворчых сІл
ТЭХНІКУМ, сярэдняя спецыяльная школа
ТЭХНІЧНЫЯ КУЛЬТУРЫ, сыравІна для вытворчасцІ валакна, алею, цукру
ТЭЧВІД, гл. ТаджвІд

У

У, лiтара

УАГАДУГУ, сталiца дзяржавы Буркiна-Фасо

УАРГАЛА, горад у Алжыры

УБАНГI-ШАРЫ, гл. Цэнтральнаафрыканская Рэспублiка

УБАРЭВIЧ Еранiм ПятровiЧ / 1896 — 1937 /, ваенны дзеяч

УВАРАВIЧЫ, гар. пасёлак у Гомельскай вобл.

УВАХОД ГАСПОДНI У IЕРУСАЛIМ, В е р б н I ц а , хрысцiянскае свята

УВЯДЗЕННЕ У ХРАМ ПРАСВЯТОЙ БАГАРОДЗIЦЫ, хрысцiянскае свята

УГАНДА, Рэспублiка Уганда, ва Усходняй Афрыцы

УГЕДЭЙ, сын ЧынгIс-хана / трэцI / I яго пераемнiк

УГУД, У х у д , А г о д , гара за 5 км ад Медыны, бiтва у 625 г. памiж мусульманамI I язычнiкамI

УДЖА, горад у Марока

УДЖАРЫ, горад у Азербайджане

УДЖУНГПАНДАНГ, М а к а с а р , горад у IнданезII

УДЖЫДЫ, горад у ТанзанII

УДМУРЦIЯ, рэспублiка у складзе РасiйскайфедэрацыI, татар II0347

УЖЭВIЧ Iван ПятровiЧ / I7 ст. /, вучоны-асветнiк

УЗАЙР, куранiчны персанаж, якога няверныя абвясцiлI сынам Бога; супастауляецца з Эзрам

УЗАКАУ Аблакул / I322 — I955 /, узбек, Герой Сав. Саюза

УЗБАЛАМУЧАНЫ, вытворнае слова цюркскага паходжання баламут, паводле Шыпавай

УЗБЕК, хан Залатой Арды / I3I3 — I342 /

УЗБЕКI, асноунае насельнiцтва УзбекiстанА; сунны

УЗБЕКIСТАН, дзяржава у АзII

УЗБЕКСКАЯ МОВА, адна з цюркскiх моу

УЗБРОЕНЫЯ СIЛЫ

УЗБЯЕВЫ, шляхецкая татарская фамiлiя паводле ДзядулевiЧа

УЗВЫШШЫ, частка тэрыторыI БеларусI, размешчаная вышэй за 200 м над узроунем мора

УЗГЕН, горад у Кыргызстане

УЗДА, гар. пасёлак у Менскай вобл.

УЗДЗВIЖАННЕ КРЫЖА ГАСПОДНЯГА, праваслаунае свята

УЗДЗЕНСКI РАЁН, у Менскай вобл.

УЗЗА, а л - У з з а , аравiйскае жаночае боства у дамусульманскI час

УЗНЯСЕННЕ, хрысцiянскае свята у гонар узнясення Iсуса Хрыста на неба, гл. Ушэсце

УЗ"ЯДНАННЕ ЗАХОДНЯЙ БЕЛАРУСІ З БССР, свята 17-га верасня
УЙГУРСКАЯ МОВА, адна з цюркскіх моу
УЙГУРЫ, народ у Кітаі і суседніх краінах, цюркамоўныя; сунніты
УКРАІНА, ва Усходняй Еўропе; жывуць татары / у Крыме /
УКРАІНСКАЯ МОВА
УКРАІНЦЫ, асноўнае насельніцтва Украіны; жывуць у суседніх краінах, ЗША, Канады і інш.
УЛА, гар. пасёлак у Віцебскай вобл.
УЛАГЧЫ, У л а г у , хан Залатой Арды / 1256 — 1258 /
УЛАДАМІРСКІ УладзімІр ІосІфавіч / 1893 — 1971 /, акцёр, нар. артыс
УЛАДЗІМІР / ? — 1216 /, князь полацкі
УЛАДЗІМІР МАНАМАХ / правіў 1113 — 1125 /, вялікі князь Кіеўскай Русі
УЛАДЗІМІР СВЯТАСЛАВІЧ СВЯТЫ / правіў 980 — 1015 /, вялікі князь Кіеўскай Русі
УЛАДЗІМІР-ВАЛЫНСКАЕ КНЯСТВА / 10 — 12 ст. /
УЛАДЗІМІРСКАЕ КНЯСТВА
УЛАДЗІМІРСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у Расійскай Федэрацыі
УЛАДЗІСЛАЎ II ЯГАЙЛА, кароль Польшчы / 1386 — 1434 /
УЛАДЗІСЛАЎ IУ ВАЗА, кароль Польшчы і вялікі князь ВКЛ / правіў 1632 — 1648 /
УЛАДЗІМІРСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у Расійскай Федэрацыі, татар 9214
УЛАКЧЫ, хан, гл. у арт. Залатая Арда
УЛАМА / адзін. лік — улем /, у л е м ы , знаўцы багаслоўя
УЛАН, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай; лёгкая коннІца
УЛАН, тытул феадала у КрымскІм ханстве; тытул Асанчукоў у ВКЛ
УЛАН, рускі палкоўнік у 1863 г., загінуў
УЛАН АЛяксандр, палкоўнік
УЛАН Мурза Самуэль, палкоўнік
УЛАН Самуэль, ротмістр
УЛАН-БАТАР, У р г а , сталіца МангольІІ
УЛАН-МАЛАШЫЦКІ, мурза
УЛАНАВІЧ Майка
УЛАНАВЫ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча
УЛАНЫ, мурзы у ВКЛ
УЛАНОВІЧЫ, хрысцІянская фамІлІя татарскага паходжання паводле ДзядулевІча
УЛАНСКАЕ ХАРУНЖАСТВА
УЛЕМЫ, гл. Улама

УЛАСАУ Аляксандр МІкІтавІч / І874 — І94І /, выдавец, грамадскІ дзеяч
УЛАСНАСЦЬ, маёмасць, якая належыць каму-небудзь
УЛАСОВІЧЫ, гл. УласэвІчы
УЛАСЭВІЧЫ або УЛАСОВІЧЫ, хрысцІянская фамІлІя тарарскага паходжання паводле ДзядулевІча
УЛАШЧЫК МІкалай МІкалаевІч / І906 — І986 /, гІсторык, археолаг
УЛАШЧЫК УладзІмІр Сяргеевіч / нар. І943 /, чл.-кар. АН
УЛЕМ, вучоны, гл. Улама
УЛУГБЕК Мухаммед / І394 — І449 /, астраном, матэматык, правІцель Самаркanда
УЛУГ-МУХАММЕД, хан Залатой Арды / правІу І42І, І424 — І438 /
УЛУС, мудзел у Мангольскай ІмперыІ; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
УЛЬСКАЯ БІТВА І564 ГОДА
УЛЬЯНАУСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у РасІйскай ФедэрацыІ, татар І59093
УМАР, А м а р І б е н а л - Х а т т а б а л - Ф а р у к , другІ праведны халІф / жыу у 585 — 644 /
УМАР, А м а р П б е н А б д а л - А з І з , амеядскІ халІф / 7І7 — 720 /
УМАЧ, татарская страва
УММА, рэлІгІйная абшчына; грамадства, нацыя
УММЕТ, мусульманская злучнасць
УММ-ЭЛЬ-КАЙВАЙН, эмІрат, гл. Аб"яднаныя АрабскІя ЭмІраты
УМРА, малое паломнІцтва
УМ-САЙД, горад у дзяржаве Катар
УМУРДЗІНАУ МухІтдзІн / нар. І9І2 /, узбек, Герой Сав. Саюза
УМУР НАМАЗ, малІтва пасля пахавання памерлага у доме, дзе ён жыу
УН, о н , дзесяць; трапляецца у Аль-КІтабе, хамаІлах
УН БІМ, пятнаццаць, трапляецца у Аль-КІтабе, хамаІлах
УНІВЕРСІТЭТЫ; унІверсІтэты арабскІя
УНІЯЦТВА, саюз розных царкоуных хрысцІянскІх арганІзацый, якІя прызнаюць верхавенства папы
УРА, баявы клІч; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
УРАГАН, вецер разбуральны; слова ц юркскага паходжання паводле Шыпавай
УРАЗА, с а у м , пост у месяцы Рамазан
УРАКОВЫ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча
УРАЛЬСК, горад у Казахстане, у Заходне-Казахстанскай вобл.

УРГА, гл. Улан-Батар

УРГЕНІШБАЕУ Ідрыс / 1912 — 1943 /, казах, Герой Сав. Саюза

УРДЖУН, значэнне слова страчана; трапляецца у Аль-Кітабе

УРДУ, афіцыйная мова Пакістана

УРМІЯ, гл. Рэзаіе

УРОН, шкода; слова ц юркскага паходжання паводле Шыпавай

УРОНЧАНКА МІхаІл ПаулавІч / 1802 — 1855 /, геадэзіст, географ, перакладчык

УРС, в а л І м , вясельная урачыстасць

УРУБЛЕУСКІ Валерый АнтонІй / 1836 — 1908 /, дзеяч мІжнароднага рэвалюцыйнага руху

УРУБЛЕУСКІЯ, хрысцІянская татарскана паходжання фамІлІя паводле ДзядулевІча

УРУК, сушаная садавІна; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

УРУМЧЫ, д ы х у а , цэнтр СІнцзян-Уйгурскага аутаномнага раёна у КІтаІ

УРУС, хан Залатой Арды / правІў 1372 — 1373 /

УРУСАРЫ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча

УРУССУ, гар. пасёлак у Татарстане, цэнтр ЮтазІнскага раёна

УРУЧЧА, гар. пасёлак у Менскай вобл.

УРФА, горад у ТурцыІ

УРЭЧЧА, гар. пасёлак у Менскай вобл.

УСЕВАЛАД ГЛЕБАВІЧ, князь ІзяслаускІ / заслаускІ / І стрэжаускІ / 12 ст. /

УСЕВАЛАД І / правІў 1078 — 1093 /, вялІкІ князь КІеускай РусІ

УСЕВАЛАД ІІ / правІў 1139 — 1146 /, вялІкІ князь КІеускай РусІ

УСЕВАЛАД ІІІ / ВялІкае Гняздо / / правІў 1176 — 1212 /, вялІкІ князь рускІ

УСЕРАСІЙСКІ МУСУЛЬМАНСКІ САВЕТ / 1917 /

УСЕЕУРАПЕЙСКІ МУСУЛЬМАНСКІ КАНГРЭС / травень 1935 г. /

УСМАН, А с м а н І б н а л ь - А ф ф а н , трэцІ праведны халІф

УСМАНАУ Джурахан / 1923 — 1945 /, узбек, Герой Сав. Саюза

УСМАНАУ Хатыб / нар. 1908 /, татарскІ лІтаратар

УСМАНАУ ШамІль / 1898 — 1937 /, татарскІ пІсьменнІк

УСПЕННЕ БАГАРОДЗІЦЫ, адно з дванадзесятых свят у праваслауных, гл. Прачыстая

УСТУ, у с т а , настаунІк, вялІкІ аматар

УСУЛ АД-ДЗІН, каранІ, грунт веры

УСУЛ АЛ-ФІКХ, грунт, каранІ ал-ФІкху / права /

УСХОДНЕ-КАЗАХСТАНСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у Казахстане
УСХОДНІ, гар. пасёлак у Менскай вобл.
УСЦЬ-АРДЫНСКАЯ БУРАЦКАЯ АУТАНОМНАЯ АКРУГА, у РасІйскай Федэрацыі, татар 4374
УСЯЛЕНСКІЯ САБОРЫ, з"езды вышэйшага хрысцІянскага духавенства
УСЯПОЛЬСКІ З"ЕЗД ДЭЛЕГАТАЎ МУСУЛЬМАНСКІХ ДЖАМІЯТАЎ
УСЯПОЛЬСКІ МУСУЛЬМАНСКІ З"ЕЗД / 1925 г. /
УСЯПОЛЬСКІ МУСУЛЬМАНСКІ КАНГРЭС / 1938 г. /
УСЯСЛАЎ БРАЧЫСЛАВІЧ / ? — 1101 /, князь полацкі
УСЯСЛАЎ ВАСІЛЬКАВІЧ, князь полацкі у 12 ст.
УСЯСЛАЎ ЧАРАДЗЕЙ / УСЯСЛАЎ БРАЧЫСЛАВАВІЧ ; ? — 1101 /, князь полацкі
УТРУН, значок у арабскім пісьме
УФА, сталіца Башкортастана
УФАК, месца узыходу сонца
УФУКУЛЬ АВЛЯ, найвышэйшае узнясенне
УХУД, гара каля Медыны, гл. Угуд
УЦЕХАВЫ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча
УЧАЛЫ, горад у Башкортастане
УЧАРАЛ, горад у Казахстане, у Талды-Курганскай вобл.
УЧКУР, слова цюркскага паходжання паводле Карскага
УШАЦКІ РАЁН, у ВІцебскай вобл.
УШАЧЫ, гар. пасёлак у ВІцебскай вобл.
УШКУЙ, прамыславІкІ у паўночных морах; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
УШР, падатак памерам 10 % гадавога даходу / дзесяцІна /ЖЖ
УШТАБЕ, горад у Казахстане, у Талды-Курганскай вобл.
УШЭСНІК, свята у гонар узнясення Ісуса Хрыста на неба, гл. Ушэсце
УШЭСЦЕ, у ш э с н І к , Ш о с н І к , У з н я с е н н е , свята у гонар узнясення Ісуса Хрыста на неба
УЭД-МЕДАНІ, гл. Вад-МеданІ
УЮК, ю к , груз, якІ перавозІцца на ўючных жывёлах — вярблюдах, конях, аслах, мулах І Інш.; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

Ф

Ф, лІтара
ФА, назва лІтары "Ф"
ФАА, горад у Іраку
ФАДАК, аазІс у ХІджазе, у Саудаускай АравІІ
ФАДЖАР, малІтва перад узыходам сонца
ФАДЖР, а л ь Ф а д ж р , 89-я сура Кур"Ана
ФАІЗАУ Фаяз РустэмавІч / нар. 1960 /, татарскІ пІсьменнІк
ФАІЗХАНАУ ХусаІн / нар. /, татарскІ лІтаратар
ФАЙ, усё, што мусульмане атрымлІваюць ад Іншаверцаў
ФАЙЗІ Ахмед /1903--1958 /, татарскІ пІсьменнІк
ФАЙЗІ МІрхайдар / 1891 -- 1928 /, татарскІ лІтаратар
ФАЙЗУЛЛІН РавІль / нар. 1943 /, татарскІ пІсьменнІк
ФАЙЮМ, аазІс у ЕгІпце
ФАЗЛЯЕУ АсфандзІяр, варшаускІ Імам
ФАКІР, бядняк; чалавек, якІ церпІць нястачу духоўна І фІзІчна; вандроўны штукар, фокуснІк
ФАКІХ, знаўца багаслоўска-прававых палажэнняў
ФАЛ, варажба
ФАЛ АБРАДАВЫ
ФАЛ АЛІФНЫ
ФАЛ ХЭМЕЛАВЫ
ФАЛДЖЭЙ, ф а л д ж ы , с ю ф к а ч , варажбІт
ФАЛСАФА, а л - Ф а л с а ф а , фІлосафы-мыслІцелІ, якІя арыентавалІся на антычныя мадэлІ
ФАЛЬВАРАК, невялІкІ маёнтак
ФАЛЬСКІ Усевалад СцяпанавІч / 1887 -- ? /, акцёр, тэатральны І дзяржаўны дзеяч
ФАЛЬКЛОР, вусная народная творчасць
ФАЛЬШАВАННЕ, абман людзей
ФАЛЯК, а л ь Ф а л я к , 113-я сура Кур"ана
ФАМІЛІЯ, агульная назва сям"І І яе нашчадкаў; прозвІшча
ФАНА, суфІйскІ тэрмІн, якІ азначае сцІранне асабІстых якасцей І атрыбутаў
ФАНІПАЛЬ, гар. пасёлак у Менскай вобл.
ФАНЦІ, народ у Гане, ёсць суннІты
ФАРАБІ, а л ь - Ф а р а б І Ісгак Ібн ІбрагІм / пам. 961 /, арабскІ фІлолаг І лексІкограф

ФАРАБІ, а л ь - Ф а р а б І а б у Н а с р М у х а м м е д І б н М у х а м м е д / 870 — 950 /, філосаф

ФАРЫС, рыцар арабскі

ФАРАОН, царскі тытул у Старажытным Егіпце, гл. Фараун

ФАРАФРА, група аазісау у Егіпце

ФАРД, ф а р з , абавязковы запавет

ФАРМАКАЛОГІЯ, прыпатаванне лекаў

ФАРСІ, гл. Персідская мова

ФАРФОР, керамічныя вырабы; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ФАСІК, недастойны чалавек, паганец

ФАСОЛЯ, гародніна

ФАТА, галаўны убор нявесты; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ФАТВА, гл. Фітва

ФАТГ, а л ь Ф а т г , 48-я сура Кур"ана

ФАТХІ Дзям"ян / 1906 — 1943 /, татарскі літаратар

ФАТТАХ Нурыхан / нар. 1928 /, татарскі літаратар

ФАТЫГА, а л ь Ф а т ы г а , 1-я сура Кур"ана

ФАТТАХ, а л - Ф а т т а х , адно з імёнаў Аллага

ФАТЫМА, Ф а ц і м а , дачка Мухаммеда і Хадыджы

ФАТЫМІДЫ, дынастыя шыіцкіх / ісламіцкіх / халіфаў / 909 — 1171 гг./

ФАТЫР, а л ь Ф а т ы р , 35-я сура Кур"ана

ФАУНА, жывёльны свет

ФАШОДА, гл. Кодак

ФЕАДОСІЯ, горад у Крыме

ФЕДАЛА, гл. Махамедыя

ФЕДАРОЎСКІ Міхал / 1853 — 1923 /, фальклярыст, этнограф, археолаг

ФЕДАСЕЕВА М.Я. гурток / Мікалая Яўграфавіча / у Казані

ФЕДЖЭР, гультай

ФЕДЭРАТЫЎНАЯ РЭСПУБЛІКА ГЕРМАНІІ, дзяржава у Еўропе, гл. Германія

ФЕЗІХЕ, слова ужываецца у Аль-Кітабе

ФЕЛЮГА, нявялікае ветразевае судна; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ФЕНАЛОГІЯ, назіранне за развіццём прыроды на працягу года

ФЕРАЛЬНЫЯ ДНІ, гл. Нешчаслівыя дні

ФЕРЗЬ, назва шахматнай фігуры; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ФЕРМЕРСКАЯ ГАСПАДАРКА

ФЕРЦ, гл. Фард

ФЕРЭЙ, Ф І р э й , Ф э р э й , злы дух
ФЕРЫВІЛЬ, гл. Мензель-Бургіба
ФЕРЭОН, Ф а р а о н , гл. ФІраун
ФЕС, горад у Марока
ФЕСКА, галауны убор у выглядзе усечанага конуса; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ФЕСТЫВАЛІ, святкаванні пераважна пад адкрытым небам
ФЕТВА, гл. ФІтва
ФЕТГІРЭЙ І, крымскі хан / 1597 /
ФЕТГІРЭЙ ІІ, крымскі хан / 1736 — 1737 /
ФЕЦАН, гістарычная вобласць у ЛІвІІ
ФЁДАР АЛЯКСЕЕВІЧ / правіў 1676 — 1682 /, рускі цар
ФЁДАР ІВАНАВІЧ / правіў 1584 — 1598 /, рускі цар
ФЁДАРАЎ Васіль Фёдаравіч / 1892 — 1971 /, рэжысёр, народны артыст
ФЁДАРАЎ Іван / М а с к в і ц і н Іван Фёдаравіч; 1510 — 1583 /, асветнік, заснавальнік кнігадрукавання у Расіі
ФЁДАРАЎ Фёдар Іванавіч / 1911 — 1994 /, акадэмік АН, фізік
ФІДАІ Шамун / 1903 — 1950 /, татарскі ЛІтаратар
ФІДАЙ, той, хто ахвяруе сабой
ФІДЖЫ, Рэспублікa Фіджы, у АкІянІІ
ФІЗІЧНАЯ КУЛЬТУРА І СПОРТ
ФІЗУЛІ, горад у Азербайджане
ФІКХ, а л - Ф і к х, мусульманскае права у шырокім сэнсе
ФІЛАЛЕТ ХРЫСТАФОР / ? — 1624 /, пісьменнік-палемічст, царкоуна-рэлігійны дзеяч
ФІЛАЛОГІЯ, навука, якая вывучае законы мовы
ФІЛАРЭТ / каля 1552 — 1633 /, патрыярх Маскоускі і усей Русі / 1608 — 1610, 1619 — 1633 /
ФІЛАРЭТ / В а х р а м е е у Кірыл Варфаламеевіч; нар. 1935 /, мітрапаліт Менскі і Слуцкі, Патрыяршы Экзарх усяе Беларусі
ФІЛАСОФІЯ, навука пра самыя агульныя пытанні прыроды, чалавечай псіхікі і грамадскай дзейнасці
ФІЛІПВІЛЬ, гл. Скікда у Алжыры
ФІЛІПІНСКІЯ ГОРНЫЯ НАРОДЫ; ёсць суннІты
ФІЛІПІНЦЫ, асноунае насельніцтва ФІлІпІнау; ёсць суннІты / маро /
ФІЛІПІНЫ, Рэспублікa ФІлІпІны, у заходняй частцы ЦІхага акіяна
ФІЛІПОВІЧ МІхаіл Мацвеевіч / 1896 — 1947 /, жывапісец, графік
ФІЛКА, м І л л а , т а І ф а , група людзей, якія прытрымліваюцца іншай думкі
ФІЛЬ, а л ь Ф І л ь , 105-я сура Кур"ана

ФІНБЕРГ МІхаІл ЯкаулевІч / нар. І947 /, дырыжор, народны артыст
ФІНІКАВАЯ ПАЛЬМА / дрэва /, ФІНІКІ / плады фІнІкавай пальмы /
ФІННАРЫ І ФІССЕКАРЫ, пякельны агонь, праклящце
ФІРАУН, ф е р э о н , ф а р а о н , курвнІчны персанаж
ФІРАК, пекла
ФІРДЭВС, рай
ФІРМАН, ахоуная грамата; слова ц юркскага паходжання паводле Шыпавай
ФІРУЗКУХІ, народ у АфганІстане; суннІты
ФІРЫШТЭ, ангел, анёл
ФІРЭЙ, гл. Ферай
ФІРЭЙСКАЯ ХВАРОБА, вар"яцтва
ФІСТАШКА, пладовае дрэва; слова цюркскага паходжання
ФІТВА, ф е т в а , ф а т в а , ф у т й а , І ф т а , тлумачэнне мцфтэя
ФІТР, ф І т р э , грошы, якІя аддаюць мусульмане для мячэцІ у Рамазан
ФІЯЛКОУСКІ АнтонІй / І796 — І883 /, рэлІгІйны дзеяч
ФІЯНАРАНЦУА, горад на Мадагаскары
ФЛОРА, раслІнны светФОРАС, горад у Крыме
ФОРТ-АРШАМБО, гл. Сарх
ФОРТ-ГУРО, гл. Іджыль
ФОРТ-ДЭ-КОК, гл. БукІтынгІ
ФОРТ-ЛАМІ, гл. Нджамена
ФОРТ-ШАУЧЭНКА, горад у Казахстане, у Кустанайскай вобл.
ФРАНЦУЗСКАЕ САМАЛІ, гл. ДжыбцІ
ФРАНЦУЗСКІ СУДАН, гл. МалІ
ФРАНЦЫЯ, Французская РэспублІка, у Еуропе
ФРУНЗЕ, гл. БІшкек
ФРЫДРЫХ ВІЛЬГЕЛЬМ П / І7І2 — І786 /, прускІ кароль. Меу на службе татарскую коннІцу / пасля І772 г. /
ФРЫТАУН, сталІца Сьера-Леоне
ФРЫЯ, горад у ГвІнеІ
ФРЭСКА, насценны роспІс па сыраму тынку
ФУЛЬБЕ, народ у НІгерыІ, ГвІнеІ І суседнІх дзяржавах; большасць — суннІты
ФУНДУК, ляшчынавы арэх; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ФУР, народ у Судане; суннІты
ФУРАТ, рака Еуфрат

ФУРКАН, а л ь - Ф у р к а н , другая назва Кур"ана
ФУРКАН, а л ь Ф у р к а н , 25-я сура Кур"ана
ФУРМАНСТВА, рамІзнІцтва, возвІцтва
ФУРС, а д ж а м , перс
ФУРС Ян УласавІч, бурмістр у Менску у 1667 — 1687 гг.
ФУРСАВЫ, хрысцІянская фамІлІя татарскага паходжання паводле Дзядулевіча
ФУРСАЎ Мацвей ВасІлевІч / ? — 1901 /, археолаг, краязнавец, педагог
ФУРСЕНКА Аляксандр ВасІлевІч / 1903 — 1975 /, чл.-кар. АН, геолаг
ФУРСЭВІЧЫ або ФУРСЕВІЧЫ, хрысцІянская фамІлІя татарскага паходжання паводле Дзядулевіча
ФУРУ АЛ-ФІКХ, частка фІкху — пазітыунае права
ФУРУСІЙЯ, рыцарская і вайсковая сістэма падрыхтоукі у арабаў-качэунікаў
ФУССІЛАТ, 41-я сура Кур"ана
ФУСТАТ, першае пасяленне арабаў у Егіпце, цяпер частка Каіра
ФУТА, частка адзення памерлага
ФУТУВВА, кодэкс рыцарскіх законаў ФатымІдаў
ФЭЛЬМУ, слова трапляецца у Аль-Кітабе
ФЭРЗЯ, сукня; слова цюркскага паходжання паводле Глогера
ФЭРЭЙ, гл. Ферэй
ФЯДЗЮШЫН Анатоль УладзІмІравІч / 1891 — 1972 /, заолаг
ФЯДОСІК Анатоль СямёнавІч / нар. 1925 /, фалькларыст

Х

Х, лІтара
ХА, назва лІтары "Х"
ХА, назва лІтары "Х", якая азначае цвёрды гук
ХАБАР, звестка; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ХАБАРАУСКІ КРАЙ, у РасІйскай Федэрацыі, татар І759І
ХАБІБ, Х е б І б , прыяцель, любІмы
ХАБІБУЛІН СІнатулла, ВаршаускІ Імам І капелан у Войску ПольскІм у І9І9 -- І92І г.
ХАБІЕЎ ВІльдан СаІдавІч / І924 -- І945 /, Герой Сав. Саюза, таджык
ХАБІЛ, гл. КабІл І ХабІл
ХАБІР, а л - Х а б І р , адно з Імёнаў Аллага
ХАВАРЫ, паплечнІк
ХАВАРЫДЖ, а л - Х а в а р ы д ж , харыджыты, тыя, хто пакІнулІ АлІ бен АбІ ТалІба
ХАВВА, Е в а , персанаж мусульманскІх паданняў, жонка Адама -- Ева
ХАДАРОУСКІЯ, хрысцІянская фамІлІя татарскага паходжання паводле ДзядулевІча
ХАДАСЕВІЧ-ЛЕЖЭ Надзея Пятроўна / І904 -- І983 /, мастачка
ХАДАРОУСКІЯ, хрысцІянская фамІлІя татарскага паходжання паводле ДзядулевІча
ХАДД, пакаранне за праступак супроць грамадскага парадку, маралІ
ХАДЖ, а л ь Х а д ж , 22-я сура Кур"ана
ХАДЖ, Х а д ж ж , паломнІцтва у святыя месцы; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ХАДЖАЕЎ Эрнафас / І9І6 -- І944 /, узбек, Герой Сав. Саюза
ХАДЖЖ, а л - Х а д ж ж , паломнІцтва у Мекку І медыну; гл. Хадж
ХАДЖЫ, х а д ж э й , пІлІгрым; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ХАДЖЫ ГІРЭЙ, хан
ХАДЗІ, а л - Х а д з І , адно з Імёнаў Аллага
ХАДЗІ ЗакІр / І863 -- І933 /, татарскІ пІсьменнІк
ХАДЗІДЖА, першая жонка Мухаммеда, гл. Хадыджа
ХАДЗІР, а л - Х а д з І р , а л - Х І д р , Х І д р , Х І з р , персанаж мусульманскІх паданняў
ХАДЗІС, х а б а р , х а д ы с ь , х е д ы с ь , х е д з І с , а с а р , паданне пра словы І чыны Мухаммеда
ХАДКЕВІЧЫ, магнацкІ род у ВКЛ

ХАДРЭТ, слова, якое мовіцца пры упамінанні імя Прарока
ХАДЫДЖА, Хадзіджа, бінт Хувайлід, жонка Мухаммеда
ХАДЫКА УладзімІр МарцІнавІч / 1905 — 1940 /, паэт
ХАДЫКАВЫ, прыдомак фамІлІІ КабызевІчаў
ХАДЫМУХАМЕТАЎ ГумІр МустафавІч / 1906 — 1959 /, татарын, Герой Сав. Саюза
ХАДЫРЭВІЧЫ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча
ХАДЭЙДА, горад у Емене
ХАЗАРСКАЯ МОВА, мова людзей былой Хазарскай дзяржавы
ХАЗАРЭЙЦЫ, народ у Афганістане, шыіты
ХАЗАРЫ, цюркскі народ у раннім сярэднявеччы
ХАЗБІЕВІЧЫ гербу Божаволя, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча
ХАЗБІЕВІЧЫ гербу Страла, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча
ХАЗІЕЎ ВалІ ХазІахметавІч / нар. 1925 /, татарын, Герой Сав. Саюза
ХАЗЯІН, гаспадар; слова цюркскага паходжання паводле карскага
ХАІ ДЭМІР, фанетычная з"ява
ХАІ СЕКТЭ, адносна 9-цІ адметных месц у Кур"ане
ХАІД, хаіз, месячнае ачышчэнне у жанчын
ХАІЛАР, горад у Азербайджане
ХАЙБАР, аазіс на поунач ад Медыны
ХАЙБУЛЛІН Кутлуахмет КутулгалямавІч / 1921 — 1943 /, башкІр, Герой Сав. Саюза
ХАЙДАРАБАД, Хайдэрабад, горад у ІндыІ / 2,5 млн. ж. /
ХАЙДАРАБАД, горад у ПакІстане / 1,6 млн. ж. /
ХАЙДАРАЎ АмІр СулейманавІч / нар. 1911 /, башкІр, Герой Сав. Саюза
ХАЙЙ, ал-Хайй, адно з імёнаў Аллага
ХАЙЛЯСЕВІЧЫ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча, гл. АйлясевІчы
ХАЙР, дабро, добры учынак
ХАЙР-ПУЛАД, хан Залатой Арды / 1363 /
ХАЙРУЛЛАЕ, слова, якое кажуць таму, хто кІхае / чыхае /
ХАЙРЫ Хасан / нар. 1910 /, татарскІ лІтаратар
ХАЙФА, горад у ІзраІлІ
ХАЗБІЕВІЧ, князь у ВКЛ
ХАЗБІЕВІЧ СялІм, навуковец, паэт, грамадскІ дзеяч у Польшчы
ХАЗФ, слова трапляецца у Аль-КІтабе

ХАК, права, слушнасць
ХАКАМ, а л – Х а к а м , адно з Імёнаў Аллага
ХАКАМ, знаўца звычаёвага права
ХАКАСІЯ, Х а к а с к а я Р э с п у б л І к а , у Расійскай Федэрацыі
ХАКАСКАЯ МОВА, адна з цюркскіх моў
ХАКАСЫ, цюркамоўны народ, праваслаўны
ХАКІМ, трацейскі суддзя
ХАКІМ, а л – Х а к І м , адно з Імёнаў Аллага
ХАКІМ СІгбат / нар. 1911 /, татарскі літаратар
ХАКК, а л – Х а к к , адно з Імёнаў Аллага
ХАКК, сапраўднасць
ХАЛАДЖЫ, народ у Іране; цюркі
ХАЛАДЗЕЦ, татарская страва, гл. Студзень
ХАЛАДСКАЯ МОВА, мова халаджаў у Іране
ХАЛАІМАВЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча
ХАЛАЛ, х а л я л , х е л а л , дазволенае, чыны, якія адносяцца да катэгорыі ф а р д , м а н д у б , м у б а х
ХАЛАСЦЯКОЎ Георгій МІкітавіч / 1902 — 1983 /, віцэ-адмірал, Герой Сав. Саюза
ХАЛАТ, свабоднага пакрою плашч; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ХАЛВА, салодыч; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ХАЛЕБ, А л е п а , горад у СІрыі
ХАЛЕК, Стваральнік, Аллаг
ХАЛЕМБЕКАВЫ / ГАЛЕМБЕКАВЫ /, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
ХАЛЕЦКІЯ гербу Боньча, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
ХАЛЕЦКІЯ гербу Халецкі, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
ХАЛІДЗІ Фаціх / 1850 — 1923 /, татарскі пісьменнік
ХАЛІК, а л – Х а л І к , адно з Імёнаў Аллага
ХАЛІКАЎ ТымІрбулат ГулятдзІнавіч / 1917 — 1959 /, башкір, Герой Сав. Саюза
ХАЛІМ, а л – Х а л І м , адно з Імёнаў Аллага
ХАЛІМОВІЧЫ / ГАЛІМОВІЧЫ /, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

ХАЛІТ Галі / нар. 1918 /, татарскі літаратар
ХАЛІФ, х а л ь ф е й , духоуны глава мусульман да 1920-х гадоу
ХАЛІСА, шостае неба
ХАЛІФА, глава мусульманскай абшчыны
ХАЛІФАТ, дзяржаунае утварэнне пад кірауніцтвам халіфа, які меу духоуную і свецкую уладу
ХАЛОПЕНІЧЫ. гар. пасёлак у Менскай вобл.
ХАЛОПЫ, поунасцю залежныя людзі у час прыгону
ХАЛУПНІКІ, найбяднейшая частка сялянства, якая не мела уласнай зямлі
ХАЛФІН Ібрагім / /, татарскі літаратар
ХАЛЬМГ ТАНГЧ, рэспублika у складзе Расійскай Федэрацыі, гл. Калмыкія
ХАЛЬК-ЭЛЬ-УЭД, Ла - Г у л е т , горад у Тунісе
ХАЛЬФЕЙ, гл. Халіф
ХАЛЯЛЬ, гл. Халал
ХАМА, горад у Сірыі
ХАМАДАН, горад у Іране
ХАМАІЛ, мусульманскі малітоунік
ХАМАР, гл. Хамр
ХАМАРЫЙЯТ, вершы пра віно
ХАМДАНІ, а л ь - Х а м д а н і / Г а м д а н і ; пам. 945 /, арабскі географ
ХАМЗА Хакім-задэ / 1889 — 1929 /, узбекскі пісьменнік, кампазітар, акцёр
ХАМІД, а л - Х а м і д , адно з імёнау Аллага
ХАМСУН, х а м с і н , моцны гарачы вецер у Егіпце і іншых краінах
ХАМІДЗІ Р. / /, татарскі пісьменнік
ХАН АЛЬ-ХАЛІЛІ, адметная вуліца у Каіры
ХАНАФІТЫ, старонні кі ханафіцкага мазгабу, гл. Ганафійа
ХАНАФІЦКІ МАЗГАБ, рэлігійна-прававая школа, гл. Ганафійа
ХАНБАЛІЦКІ МАЗГАБ, рэлігійна-прававая школа, гл. ГанбалІцкі мазгаб
ХАНЖА, прытворшчык; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ХАНІФ, прававерны чалавек, які вызнае веру у аднаго і адзінага Бога
ХАНТЫ-МАНСІЙСКАЯ АУТАНОМНАЯ АКРУГА, у Расійскай Федэрацыі, татар
97689
ХАНУКА, свята у габрэяу
ХАРАДЖ, а л - Х а р а д ж , г а р а ч , пазямельны падатак
ХАРАМ, м а х з у р , паступкі грахоуныя і забароненыя

ХАРАМОВІЧЫ, гл. Харумовічы паводле Дзядулевіча.
ХАРАРЫ, мова народа у Эфіопіі
ХАРАРЫ, народ у Эфіопіі; сунніты
ХАРГЕЙСА, горад у Самалі
ХАРВАТЫЯ, Рэспубліка Харватыя, на Балканскім паўвостраве
ХАРКАЎ, горад на Украіне
ХАРЛАМАЎ Іван Фёдаравіч / нар. 1920 /, акадэмік АН
ХАРТУМ, сталіца Судана
ХАРУГВА, баявы вайсковы сцяг; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ХАРУГВЫ ТАТАРСКІЯ у ВКЛ
ХАРУЖАЯ Вера Захарауна / 1903 — 1942 /, Герой Сав. Саюза
ХАРУМОВІЧЫ / Харамовічы, Хурамовічы, Хурамшовы /, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
ХАРУНЖАСТВА, тэрыторыя у ВКЛ, якая пастаўляла пэўную колькасць татар-коннікаў у сваю харугву
ХАРУНЖЫ ТАТАРСКІ, камандзір татарскага падраздзялення
ХАРУТ І МАРУТ, анёлы, якія за праступкі знаходзяцца у пямніцы
ХАРЧ, тое, чым жывяцца; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ХАРЫДЖЫТЫ, рэлігійна-палітычны напрамак у арабскіх краінах
ХАРЫК Ісак Давыдавіч / 1898 — 1937 /, чл.-кар. АН, паэт
ХАРЫМ, неадчужаныя землі
ХАМР, хамар, хемры, віно, забаронена мусульманам
ХАМСА, хамса, дробная марская рыбка; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ХАМУТ, частка вупражы; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ХАН, глава дзяржавы; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ХАРУН, гл. Гарун, біблейскі Аарон
ХАРЫСАЎ Рынат / нар. 1941 /, татарскі літаратар
ХАРЭЗМ, гістарычная вобласць у Сярэдняй Азіі
ХАРЭЗМІ / 1391 /, папулярны сярод татараў літаратар
ХАРЭЗМСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у Узбекістане
ХАСАН, ал-Хасан, унук Мухаммеда, гл. Гасан
ХАСАН / Гасан /, хан Залатой Арды / правіў 1369 — 1370 /
ХАСАНАЎ Мансур / нар. 1930 /, татарскі літаратар
ХАСАНАЎ Сафа Хузяхмавіч / 1916 — 1973 /, башкір, Герой Сав. Саюза
ХАСІБ, ал-Хасіб, адно з імёнаў Аллага
ХАСІ-МЕСАУД, горад у Алжыры

ХАСІД, артадаксальны габрэй
"ХАСРОУ І ШЫРЫН", паэма / І342 / Кутаба, папулярная сярод татар
ХАТУНКІШЫ, кабета, жанчына
ХАТЫБ, х а ц І б , аратар, прапаведнік
ХАТЫЛЁВА Людміла УладзІмІрауна / нар. І928 /, чл.-кар. АН, бІёлаг
ХАТЫНЬ, мемарыяльны комплекс ахвяр фашысцкага генацыду на БеларусІ
ХАУСА, мова народа у Афрыцы
ХАУСА, народ у НІгерыІ І суседнІх краІнах; большасць — сунніты
ХАФЕЦ ХаІм / І833 — І933 /, духоуны правадыр габрэяу Усходняй Еуропы
ХАФІД, а л - Х а ф І д , адно з Імёнау Аллага
ХАФІЗ, а л - Х а ф І з , адно з Імёнау Аллага
ХАФІЗ, чалавек, які ведае Кур"ан на памяць
ХАЧМАС, горад у Азербайджане
ХАШЫМ, х а ш ы м І т ы , нашчадкІ Хашыма бану Абд Манафа, прадзеда Мухаммеда
ХВАРОБА
ХВАШЧЫ, споравыя раслІны
ХВЕДАРОВІЧ / сапр. Ч а р н у ш э в І ч / МІкалай Фёдаравіч / І904 — І98І /, паэт
ХВОЯ, с а с н а, дрэва
ХЕБІБ, гл. ХабІб
ХЕДЖЫМ, слова трапляецца у Аль-КІтабе
ХЕДЗІС, гл. ХадзІс
ХЕДЫУ, уладыка, персідскІ тытул
ХЕДЭР, габрэйская навучальная установа першай ступенІ
ХЕЙІЖ, ачышчэнне жанчыны
ХЕЙНАЛ, тое, што Гейнал
ХЕЛАЛ, гл. Халал
ХЕЛАЛЬКУДУР, аблуда
ХЕЛЕМСКІ Якау АляксандравІч / нар. І9І4 /, паэт
ХЕЛУАН, горад у ЕгІпце
ХЕМРЫ, гл. Хамр
ХЕТАР, небяспека, гл. Хэтар
ХЕТЫМ, слова трапляецца у Аль-КІтабе
ХЕХЕ, народ у ТанзанІІ; ёсць суннІты
ХЕШВАН, другІ месяц габрэйскага года, кастрычнік—лістапад
ХІДЖАБ, ч а д р а , п а р а н д ж а , накІдка для жанчыны
ХІДЖРА, Г І д ж р а , а л - Х І д ж р а , эмІграцыя мусульман у Мекку у 622 г.

ХІЗБ, Хызб
ХІКАЕТ, аповесць, апавяданне, гл. Хыкайет
ХІЛАФА, сын халіфа, перыяд яго праулення
ХІЛА, горад у Іраку
ХІЛЬЯТ, цела, уласцівасць цела
ХІНДЗІ, мова Індусаў
ХІСБА, кантроль за выкананнем норм Шарыяту
ХЛЕБ, галоўная страва на Беларусі, гл. таксама Татарскі хлеб
ХЛУСЕВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча
ХМЕЛЬ, раслiна; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ХНА, фарбавальная раслiна; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ХОДЖА, х о д ж ы я , ганаровае званне у краінах Ісламу
ХОДЗЬКА / Б а р э й ч а / Аляксандр % 1804 — 1891 /, паэт, фалькларыст, славіст, усходазнавец
ХОДЗЬКА Ігнат, навуковец
ХОДЗЬКА ІосІф ІванавІч / 1800 — 1881 /, геадэзіст і тапограф, генерал-лейтэнант
ХОЙНІЦКІ, горад у Гомельскай вобл.
ХОЙНІЦКІ РАЁН, у Гомельскай вобл.
ХОЛЬ-А-МОЭД, гл. у арт. Песах
ХОМС, горад у ЛІвІІ
ХОМС, горад у СІрыі
ХОМЧАНКА ВасІль Фёдаравіч / нар. 1919 /, пісьменнік, памёр у 1992 г.
ХОЦІМСК, гар. пасёлак у МагІлёускай вобл.
ХОЦІМСКІ РАЁН, у МагІлёускай вобл.
ХРАМТАУ, горад у Казахстанстайе, у АкцюбІнскай вобл.
ХРАПТОВІЧЫ, магнацкі род на Беларусі
ХРОНІКІ, запіс важных падзей па гадах
ХРУЦКІ Іван ФамІч / ТрафІмавіч ? / /1810 — 1885 /, жывапісец
ХРУЦКІ КАНСТАНЦІН ВІкенцьевіч / 1855 — 1969 /, герой рускa-турэцкай вайны 1877 — 1878 гг.
ХРУШЧОУ МІкіта Сяргеевіч / 1894 — 1971 /, генсек КПСС у 1953—1964
ХРЫШЧАНОВІЧ КазІмір МельхІёравіч / 1794 — 1871 /, архітэктар
ХРЫСТОС, І с у с Х р ы с т о с , заснавальнік ХрысціЯнства, Бог-Сын
ХРЫСЦІЯНЕ, людзі, якія вызнаюць хрысціянскую веру
ХРЫСЦІЯНСТВА, адна з трох сусветных рэлігій, найбольш пашырана у Еуропе, Пауночнай і Пауднёвай Амерыцы
ХРЫСЦІЯНІЗАЦЫЯ ТАТАРАУ

ХРЫШЧЭННЕ, х р о с т , адно з сямI хрысцIянскIх таIнстваў
ХРЫШЧЭННЕ ГАСПОДНЯЕ, С в я т о е Б о г а я у л е н е , В а д о -
х р ы ш ч а . хрысцIянскае свята.
ХРЫШЧЭННЕ РУСI, увядзенне хрысцIянства як дзяржаунай рэлIгII КIеускай РусI
ХРЭН, прыправа, гароднIна
ХУБАЛ, языцкае аравIйскае боства
ХУБЫЛАЙ, мангольскI хан / I260 — I294 /
ХУД, куранIчны персанаж, гл. Гуд
ХУД, II-я сура з Кур"ана, гл. Гуд
ХУДАБIЙА, а л - Х у д а б I й а , мясцовасць каля МеккI, дзе была заключана дамова памIж арабамI у 628 г.
ХУДАЙДАТ, хан Залатой Арды / правIу у I422 — I424 /
ХУДЖА, доказ, якI ёсць толькI у Аллага
ХУДЖУРАТ, а л ь - Х у д ж у р а т , 49-я сура з Кур"ана, гл. Гуджарат
ХУДЗЯКОУ М.Г., гIсторык
ХУЛЬЯ, жалезнае ярмо, кайданы
ХУСУМ, мудрае меркаванне
ХУМС, перадажа 20 / здабычы на карысць дзяржаве
ХУР, х у р ы I , г у р ы I , прыгожыя дзяучаты у Раю
ХУРАМОВIЧ ГамIд Абдул, старшыня Згуртавання мусульман сталIчнага горада Варшавы / у даваеннай Польшчы /
ХУРАМОВIЧЫ, гл. ХарумовIчы паводле ДзядулевIча
ХУРМА, сушаная садавIна; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ХУРМАШОВЫ, гл. ХарумовIчы паводле ДзядулевIча
ХУРФ, лIтара
ХУРЫБГА, горад у Марока
ХУСАIНАУ Шарыф / нар. I9I8 /, татарскI лIтаратар
ХУСАЙН, а л - Х у с а й н , унук Прарока, гл. Гусайн, а л - Г у с а й н
ХУСНI ФащIх / нар. I908 /, татарскI пIсьменнIк
ХУТАР, вIд сельскага паселIшча
ХУТБА, х у т б е , казанне хатыба, муллы, Імама у мячэцI пасля богаслужэння
ХУТМА, другое пекла
ХУТНСКАЕ ХАРУНЖАСТВА
ХУФУФ, Э л ь - Х у ф у ф , горад у Саудаускай АравII

ХУШНАЗАРАУ Сапар / 1906 — 1943 /, узбек, Герой Сав. Саюза
ХУЭЙ, народ у Кітаі; сунніты
ХЫ, назва літары, якая азначае цвёрдае "Х"
ХЫЗБ, х і з б / у Кур"ане 120 хызбау /
ХЫЗР, хан Залатой Арды / 1361 /
ХЫКАЙЕТ, х і к а е т , аповесць, апавяданне
ХЫЛЯВЫК, адыход, аддаленне ад разумнага, правільнага
ХЫНАЛЫГЦЫ, народ у Азербайджане; сунніты
ХЫНЗІР, свіня
ХЭТАР, г а т а р , х е т а р , небяспека

Ц

Ц, лiтара
ЦАБАН, ч а б а н, авечка, слова цюркскага паходжання
ЦАЛУН, ц а л о н , пакрывала для памерлага
ЦАМБЛАК Трыгорый / I365 — I4I9 /, царкоуны дзеяч
ЦАПЕНКА Маргарыта МсцIславауна / I9II — I968 /, геолаг
ЦАРГРАД, гл. Стамбул
ЦАРКВА, самакIравальнае аб"яднанне прыхIльнIкаў пэунай рэлIгII; праваслауны храм
ЦАРЭВIЧЫ, шляхецкая татарская фамIлIя паводле ДзядулевIча
ЦАРЭВIЧЫ, хрысцIянская фамIлIя татарскага паходжання паводле ДзядулевIча
ЦАХУРЫ, народ у Дагестане I Азербайджане; суннIты
ЦАХУРСКАЯ МОВА
ЦАЦКА, забаука для дзяцей
ЦВIКЕВIЧ Аляксандр IванавIч / I888 — I937 /, гIсторык, фIлосаф I палIтычны дзеяч
ЦВIРКА ВIталь КанстанцIнавIч / нар. I9I3 /, жывапIсец, народны мастак
ЦВIРКА Кастусь / КанстанцIн АляксеевIч; нар. I934 /, паэт
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у РасIйскай Федэрацыi, татар 6256
ЦЕЛЕШ Вячаслау МIхайлавIч / нар. I938 /, мастак, грамадскI дзеяч
ЦЕЛЯХАНЫ, гар. пасёлак у Брэсцкай вобл.
ЦЕМЕШ ШЭГIДЭВIЧ, князь на службе у ВКЛ
ЦЕМIР ТОДЖА, хан, гл. ЦIМУР-ХАДЖА
ЦЕМIРТАУ, горад у Казахстане, у КарагандзIйскай вобл.
ЦЕМНIК, камандзIр IO тыс., слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ЦЕМЯШКОВЫ, шляхецкая татарская фамIлIя паводле ДзядулевIча
ЦЕРАМ, архIтэктурная пабудова; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ЦЕРАХОУКА, гар. пасёлак у Гомельскай вобл.
ЦЕРАШКОВЫ, шляхецкая татарская фамIлIя паводле ДзядулевIча
ЦЕРАШЧАТАВА Вольга ВасIлеуна / нар. I926 /, мастацтвазнавец
ЦЁРЦЯНОУСКIЯ, шляхецкая татарская фамIлIя паводле ДзядулевIча, гл. Рубаёвы
ЦЁТКА / П а ш к е в I ч АлаIза Сцяпанауна; I876 — I9I6 /, паэтка
ЦIВУН, т ы в о н ь , назва службовай асобы у час прыёму; слова цюркскага паходжання паводле Глотера

ЦІКОЦКІ МІхаІл Яугенавіч / нар. І922 /, мовазнавец
ЦІКОЦКІ Яуген Карлавіч / І893 -- І970 /, кампазітар, народны артыст
ЦІМАФЕЙ-ДАУМОНТ, добраверны князь
ЦІМЖЫ, ц І ж э м к І , татарскі жаночы абутак
ЦІМУР-КУТЛУГ, хан Залатой Арды / І396 -- І399 /
ЦІМУРЛЕНГ, Ц І м у р , гл. Тамерлан
ЦІМУР-ХАДЖА, хан Залатой Арды / І36І /
ЦІМУР-ХАН, хан Залатой Арды / І4ІІ /
ЦІНІБЕК, хан Залатой Арды / І342 /
ЦІНЧУРЫН Карым / І887 -- І947 /, татарскі літаратар
ЦІПЧАК, стэпавая раслІна; назва цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ЦІТАГРАД, сталіца Чарнагорыі
ЦІТОВІЧ Генадзь ІванавІч / І9І0 -- І986 /, дырыжор, народны артыст
ЦІТОВІЧ Ігар СяргеевІч / нар. І9І7 /, чл.-кар. АН, д-р тэхн. н.
ЦІТОУ Іван ТрафІмавІч / І875 -- І945 /, ганаровы акадэмік АН, медык
ЦІХАН / І865 -- І925 /, патрыярх Маскоускі і усей Русі / І9І7-І925 /
ЦІХАНАНАУ ЛеанІд МІкаравІч / нар. І939 /, гісторык
ЦІХАНОВІЧ Генрых ЯугенавІч / нар. І937 /, мастак
ЦІХАНОВІЧ Яуген МІкалаевІч / І9ІІ нарадж. /, мастак
ЦІХАУ Гаурыла АндрыянавІч / І875 -- І960 /, ганаровы акадэмік АН, астраном
ЦІХІНСКІ Язэп / ? -- І92І /, мовазнавец
ЦІХІНЯ Валерый Гур"евІч / нар. І940 /, чл.-кар. АН
ЦІШЧАНКА Іван КІрылавІч / нар. І940 /, гісторык
ЦІШЧАНКА Іван РыгоравІч / І9І2 -- І987 /, чл.-кар. АН, хімік
ЦУБЫ / МІхаІл СамуІлавІч і Іван СамуІлавІч /, здзейснІлі гераічны подзвіг у Вял. Айчынную вайну
ЦУКАР, у кулінарыі беларускай і татарскай
ЦУКРОВЫЯ БУРАКІ, тэхнічная культура
ЦЫБУЛЯ, гароднІна
ЦЫГАНЫ / саманазва р а м а /, этнічная група, аб"яднаная паходжаннем і мовай
ЦЫСЯБ, рахунак, справаздача чалавека у Судны Дзень
ЦЫХУН Генадзь АпанасавІч / нар. І936 /, мовазнавец
ЦЫЦЫТ, частка верхняй вопраткі габрэя
ЦЬМА, дзесяць тысяч; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ЦЭ, назва літары "Ц"
ЦЭДРЫК МІхаІл Сямёнавіч / І930 -- І965 /, фізік

ЦЭЙЛОН, гл. Шры-Ланка
ЦЭНТРАЛЬНААФРЫКАНСКАЯ РЭСПУБЛІКА, дзяржава
ЦЭНТРАЛЬНЫ ВЫКАНАЎЧЫ КАМІТЭТ БССР
ЦЭНТРАЛЬНЫ ТАТАРСКІ КАМІТЭТ
ЦЭХІ, аб"яднаннІ рамеснІкаў у гарадах у сярэднявеччы
ЦЮБЯЦЕЙКА, летнІ мужчынскІ галаўны убор; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ЦЮК, ю к , у ю к ,паклажа, пакунак вялІкІх памераў; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ЦЮЛЯК, хан Мамаевай Арды / І377 — І380 /
ЦЮЛЯЧЫ, сяло у Татарстане, раённы цэнтр
ЦЮМЕН, т у м е н , вайсковая адзінка — І0 тыс. воінаў
ЦЮМЕНСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у РасІйскай Федэрацыі, татар 227423
ЦЮРБАН, галаўны убор; гл. таксама Чалма
ЦЮРКАЛОГІЯ, комплекс гуманітарных дысцыплін
ЦЮРКІ, народы, якія маюць падабенства моў і шмат агульнага у гісторыі
ЦЮРКСКІЯ МОВЫ
ЦЮРКСКІЯ ПЛЯМЁНЫ ІРАНА, шыіты і сунніты
ЦЮФЯК, матрац; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ЦЯЛЯ, ц я л ё , слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ЦЯЛЯЦІНА, у беларускай і татарскай кулінарыі
ЦЯМЛЯК, упрыгожанне пры шаблі; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ЦЯМРУК, чаркескі князь на польскай службе
ЦЯНЕВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча, гл. ТаневІчы
ЦЯНЮКОВЫ, хрысціянская фамілія татрскага паходжання паводле Дзядул.
ЦЯППІНСКІ / А м е л ь я н о в І ч / Васіль Мікалаевіч / І530 — І603/ гуманіст, асветнік
ЦЯРПУГ, ц я р п у г а , рыба; слова цюркскага паходж. паводле Шыпавай
ЦЯРЭНЦЬЕЎ Авенір Апанасавіч / нар. /, чл.-кар. АН, фізік
ЦЯСЛЮК УладзІмір Паулавіч / І9І3 — І977 /, кінааператар і рэжысёр
ЦЯСЭВІЧ Платон Іванавіч / І879 — І958 /, спявак, народны артыст
ЦЯЦЕРСКІ Фаустын Іванавіч / І760 — І832 /, грамадскі дзеяч, мемуарыст
ЦЯЦІВА, частка лука; слова цюркскага паходжання паводле Глогера
ЦЯЦЮШЫ, горад у Татарстане

Цацы, час вясновага цвіцення, светкаваўся у дахрыстыянскі час на Беларусі

Цёця, багіня дабрабыту і ўрадлівасці у дахрыстыянскія часы на Беларусі

Ч

Ч, лІтара
ЧАБАН, пастух; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ЧАБАТАРОУ Раман Сямёнавіч / 1905 -- 1981 /, акадэмік АН, ветэрынар
ЧАБУРЭКІ, татарская страва нацыянальнай кухні
ЧАБЯРУК Алена Іванауна / нар. 1925 /, мовазнавец
ЧАВУСКІ РАЁН, у МагІлёускай вобл.
ЧАВУСЫ, горад у МагІлёускай вобл.
ЧАВАШ, Чувашыя, рэспублІка у складзе РасІйскай ФедэрацыІ
ЧАГАЙДАЕВІЧЫ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча, гл. ЧугаевІчы
ЧАГАТАЙ, хан, гл. у арт. Залатая Арда
ЧАГАТАЙСКАЯ МОВА, адна з цюркскІх моу
ЧАГАТАЙСКІ УЛУС
ЧАД, РэспублІка Чад, у Цэнтральнай Афрыцы
ЧАДРА, хІджаб, паранджа; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ЧАЙ, раслІна І напІток; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ЧАЙКА, лодка, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ЧАЙКА, птушка, мэва; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ЧАЙКА МАрыя ЦІханауна / нар. 1929 /, чл.-кар. АН
ЧАЙХАНА, гарбацярня; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ЧАКА, частка гранаты; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ЧАКАН, баявая сякера; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ЧАКРЭ, хан Залатой Арды / 1414 -- 1416 /
ЧАКЧАК, татарская страва
ЧАЛДАР, чапрак, пакрыццё для каня; слова цюркскага паходжання паводле Глогера
ЧАЛКАР, горад у Казахстане, у АктюбІнскай вобл.
ЧАЛМА, завой; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай, гл. таксама Цюрбан
ЧАЛПОН-АТА, горад у Кыргызстане
ЧАЛЬПЕК, татарская страва
ЧАМАДАН, валІза; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ЧАМАДУРАУ Яуген РыгоравІч / нар. 1914 /, мастак тэатра, народны мастак
ЧАМАРА, чамарка, слова цюркскага паходжання паводле Глогера

ЧАМБУЛ, ч а м б у р , ч э м б у р , ч э н б у л , вайсковае татарскае падраздзяленне, асобна дзейны полк у час наездаў / набегаў / на суседнІя землІ паводле Глогера

ЧАМЫ, народ, частка карэннага насельнІцтва у Камбоджы; мусульмане

ЧАМЯРЫЦКІ Вячаслаў АнтонавІч / нар. І936 /, лІтаратуразнавец

ЧАН, вялІкІ плыткІ посуд накшталт балеІ; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ЧАНТУРЫЯ УладзІмІр АляксандравІч / І923 -- І988 /, архІтэктар

ЧАПКОУСКАЯ, хрысцІянская фамІлІя татарскага паходжання паводле ДзядулевІча

ЧАПРАК, ч а л д а р , пакрыццё для каня; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ЧАПРАК, частка выраблена скуры, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ЧАПСКІЯ, Г у т э н - Ч а п с к І ч , шляхецкІ род у ВКЛ

ЧАРАЙМАКІ, народ у АфганІстане І Іране; суннІты І шыІты

ЧАРАМША, лясная цыбуля; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ЧАРАМШАН, рака у Татарстане

ЧАРАМШАН, сяло у Татарстане, раённы цэнтр

ЧАРВЯКОУ Аляксандр РыгоравІч / І892 -- І937 /, дзяржауны дзеяч

ЧАРГА, калейка; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ЧАРДАРА, горад у Казахстане, у Паўднёва-Казахстанскай вобл.

ЧАРДЖОУ, горад у ТуркменІІ, у Чарджоускай вобл.

ЧАРДЖОУСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у ТуркменІстане

ЧАРКЕСАВЫ або Чаркасавы, хрысцІянская фамІлІя татарскага паходжання паводле ДзядулевІча

ЧАРНАБАЕУ ВІктар МаксІмавІч / нар. І930 /, спявак, народны артыст

ЧАРНАГОРЦЫ, народ у ЮгаславІІ; ёсць суннІты

ЧАРНАГОРЫЯ, саюзная з СербІяй рэспублІка, якІя утвараюць ЮгаславІю

ЧАРНАМОРСКАЕ, горад у Крыме

ЧАРНЕНКА КанстанцІн УсцІнавІч / І9ІІ -- І984 /, генсек КПСС у І982 -- І984

ЧАРНІГАУСКАЕ КНЯСТВА

ЧАРНЕЦКІ Стафан, нацыянальны герой Польшчы

ЧАРНІЦЫ, раслІна, ягады

ЧАРНЫШЭВІЧ Аркадзь ДзмІтравІч / І9І2 -- І967 /, пІсьменнІк

ЧАРНЫШЭВІЧ Фёдар ІосІфавІч / пач. І880-х -- ? /, паэт

ЧАРНЯКОВЫ, хрысцІянская фамІлІя татарскага паходжання паводле ДзядулевІча

ЧАРНЯЎСКАЯ Леанiла Усцiнауна / 1893 — 1976 /, пiсьменнiца
ЧАРНЯЎСКI Аляксандр Фёдаравiч / нар. 1938 /, акадэмiк АН
ЧАРОМХА, дэкаратыўная ці ягадная расліна у татарскай кулінарыі
ЧАРОПКА Віктар Кузьмiч / нар. 1966 /, гісторык
ЧАРОТ / сапр. К у д з е л ь к а / МIхаiл Сямёнавiч / 1896 — 1938 /, пiсьменнiк і грамадскі дзеяч
ЧАРСК, горад у Казахстане, у Сямiпалацiнскайвобл.
ЧАТРАНОЎСКIЯ, прыдомак шляхецкай татарскай фамiлii Рубаёвых паводле Дзядулевiча
ЧАРТАРЫЙСКIЯ, Ч а р т а р ы ж с к i я, Ч а р т а р ы с к i я, княжацкі род
ЧАРЭШНЯ, пладовае дрэва і садавіна
ЧАСНОК, садавіна
ЧАСЦIНЫ МОВЫ, лексіка-граматычныя разрады слоў
ЧАСЦIЦА, у граматыцы
ЧАТАГАМ, горад у Бангладэш, гл. Чытагонг
ЧАХАРДА, фізічная гульня; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ЧАХОВIЧ / Ч а х о в i ч - Л я х а в i ц К. М. / Зыгмунт Бярнардавiч / 1831 — 1907 /, адзін з кіраўнікоў паўстання 1863 — 1864
ЧАХЧЭРЫ, порткі вайскоўца; слова цюркскага паходжання паводле Глогера
ЧАЦВЕР, дзень тыдня
ЧАЦВЕРЫКОЎ Віталь Паулавiч / 1933 — 1983 /, кінарэжысёр, народны артыст
ЧАЦКІ Т., навуковец
ЧАЧОТ ЯН / 1796 — 1847 /, паэт, фальклярыст
ЧАЧЫН Віктар МІкалаевiч / нар. 1930 /, чл.-кар. АН, д-р тэхн. навук
ЧАЧЭРСК, горад у Гомельскай вобл.
ЧАЧЭРСКІ РАЁН, у Гомельскай вобл.
ЧАША, посуд для пiцця
ЧАШНІКІ, горад у Віцебскай вобл.
ЧАШНІЦКІ РАЁН, у Віцебскай вобл.
ЧЛЕНЫ СКАЗА, сінтаксічная катэгорыя
ЧОКРЫЙ Галі / 1826 — 1889 /, татарскі пiсьменнiк
ЧОРНЫ БАРАН, "ахвяра" супроць засухі
ЧОРНЫ Кузьма / Раманоўскі МІкалай Карлавiч ; 1900 — 1944 /, пiсьменнiк
ЧОРНЫЯ КЛАБУКІ, цюркскі народ, які у сярэднявеччы жыў на Украіне
ЧОРНЫ ШЛЯХ, гл. Шляхі татарскіх нападаў

ЧУ, горад у Казахстане, у Джамбулскай вобл.
ЧУБУКЛЫ ДАВУЛ, крымскататарскі народны музычны інструмент
ЧУВАШСКАЯ МОВА
ЧУВАШСКАЯ РЭСПУБЛІКА, Ч а в а ш , у складзе Расійскай Федэрацыі
ЧУВАШЫ, асноўны народ у Чувашыі; цюркамоўныя праваслаўныя
ЧУВАШЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча
ЧУВЯКІ, абутак; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ЧУГАЕВІЧЫ, Чагайдаевічы, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
ЧУГАЙ, слова цюркскага паходжання паводле Карскага
ЧУДАВЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча, гл. Байрашэўскія
ЧУКЕРАВЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле ДзядулеВіча
ЧУКОЦКАЯ АУТАНОМНАЯ РЭСПУБЛІКА, у Расійскай Федэрацыі, татар 2250
ЧУЛЫМСКІЯ ТАТАРЫ, народ у Расійскай Федэрацыі / Краснаярскі край і Томская вобл. /
ЧУМАК, возчык і соль; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ЧУМАР, татарская страва
ЧУНЕВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
ЧУНІХІН Сяргей Антонавіч / 1905 — 1985 /, акадэмік АН, матэматык
ЧУРКІН Мікалай Мікалаевіч / 1869 — 1964 /, кампазітар, фалькларыст, народны артыст
ЧУРКО Юлій Міхайлавіч / нар. 1936 /, мастацтвазнавец, педагог, фалькларыст
ЧУРЭК, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай; страва-хлеб
ЧУЧАЛА, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ЧУШКА, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ЧХАННЕ, міжвольны з шумам выдых паветра
ЧЫБРЫКІ, татарская страва, гл. Кабартма
ЧЫГАРШЭНБЕ, серада
ЧЫГІР Міхаіл Мікалаевіч / нар. 1948 /, дзяржауны дзеяч
ЧЫГРЫНАЎ Іван Сцяпанавіч / 1934 — 1995 /, народны пісьменнік
ЧЫГУН, метал, кацёл; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ЧЫЖЭЎСКІ Міхаіл Рыгоравіч / 1896 — 1964 /, чл.-кар. АН. д-р. с.-х.н.
ЧЫЖЭЎСКІ Пётр, аўтар пашкоднай друкаванай працы "Альфурқан ..."
ЧЫЙ, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ЧЫЛІГА, расліна, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ЧЫМ, назва літары "Ч"
ЧЫМБАЕВІЧЫ гербу Варня, шляхецкая фамілія татарская паводле Дзядулевіча

ЧЫМБАЕВІЧЫ гербу Радван, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ЧЫМКЕНТ, горад у Казахстане, у Паўднёва-Казахстанскай вобл.

ЧЫНАЙ, гл. Джын

ЧЫНАРА, дрэва; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ЧЫНГІЗІДЫ, нашчадкі Чынгіс-хана

ЧЫНГІС УЛАН, хан, гл. у арт. Залатая Арда

ЧЫНГІС-ХАН, Т э м у ч ы н , манголькі хан / 1155 — 1227 /

ЧЫРВОНАЯ СЛАБАДА, гар. пасёлак у Менскай вобл.

ЧЫРОК, малая качка; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ЧЫСТАПАЛЬ, горад у Татарстане, раённы цэнтр

ЧЫТАГОНГ, Ч а г а т а м , горад у Бангладэш

ЧЭ, назва літары "Ч"

ЧЭКМЕНЬ, верхняе мужчынскае адзенне; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ЧЭЛЕКЕН, горад у Туркменіі, у Краснаводскай вобл.

ЧЭЛЯБІНСК, горад у Расійскай Федэрацыі

ЧЭЛЯБІНСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у Расійскай Федэрацыі, татар 224605

ЧЭМБУР, гл. Чамбул

ЧЭНБУР, гл. Чамбул

ЧЭНЕТ, рай, гл. Джанна

ЧЭРВЕНЬ, назва месяца

ЧЭРВЕНЬ, І г у м е н , горад у Менскай вобл.

ЧЭРВЕНЬСКІ РАЁН, у Менскай вобл

ЧЭРКЕС, хан Залатой Арды / 1374 — 1375 /

ЧЭРКЕСІЯ, у Расійскай Федэрацыі, гл. Карачаева-Чэркеская Рэспубліка

ЧЭРКЕСЫ, народ у Карачаева-Чэркескай Рэспубліцы

ЧЭРКЕСКАЯ МОДА на касцюм

ЧЭРСКІ Іван Дзяменцьевіч / 1845 — 1892 /, геолаг і географ

ЧЭРЫБОНГ, ч э р ы б о н , горад у Інданезіі

ЧЭРЫКАЎ, горад у Магілёускай вобл.

ЧЭРЫКАЎСКІ РАЁН, у Магілёускай вобл.

ЧЭЧНЯ, рэспубліка на Каўказе, гл. Ічкерыя

ЧЭЧЭНСКАЯ МОВА

ЧЭЧЭНЦЫ, н о х ч ы , народ у Ічкерыі; сунніты

Ш

Ш, лІтара

ШААБАН, Ш а б а н , Ш а у б а н , Ш э б а н , восьмы месяц арабскага календара

ШАБАНОВІЧ АбубекІр Ях"яевІч / нар. Ё939 /, ПрэзІдэнт Беларускага згуртавання татар-мусульман "Аль-КІтаб"

ШАБАНОВІЧ ІсмаІл АлеевІч / нар_ I929 /, Імам Іусускай мячэці

ШАБАНОВІЧ Мустафа АляксандравІч / I907 — I996 /, Імам Іусускай мячэцІ

ШАБАЙЛАУ ВІктар ІванавІч / нар. I93I /, чл.-кар. АН

ШАБАНОВІЧЫ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча

ШАБАС, назва дня субота у беларускІх габрэяу

ШАББАТ, назва дня субота у габрэяу

ШАБЛОУСКІЯ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча

ШАБЛЯ, зІмная зброя; слова цюркскага паходжання; клятва на шаблях

ШАБУНЕВІЧЫ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча

ШАБУНЕУСКІ СтанІслау ДанІлавІч / I868 — I937 /, архІтэктар

ШАБУНЁУСКІЯ, гл. Шабунёвы

ШАБУНЁВЫ , ШАБУНЁУСКІЯ, хрысцІянская фамІлІя татарскага паходжання паводле ДзядулевІча

ШАБУНЯ КанстанцІн ІванавІч / I9I2 — I984 /, чл.-кар. АН, гІсторык

ШАВУОТ, свята у габрэяу

ШАГАЛ Марк ЗахаравІч / I887 — I985 /, мастак

ШАГАРЭК, яда перад узыходам сонца у Рамазане

ШАГІДЭВІЧ Мустафа, навуковец

ШАГІДЭВІЧЫ, ШЭГІДЭВІЧЫ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле Дзядулевіча

ШАГІН ГІРЭЙ, крымскІ хан / правІу у I777, I779 — I782, I782 —I783

ШАГУНЕВІЧ, татарскІ князь у ВКЛ

ШАГУНЕВІЧЫ, шляхецкая татарская фамІлІя паводле ДзядулевІча

ШАДЖАР АД-ДУРР / I3 ст. /, адзІная у мусульманскІм свеце жанчына-султан

ШАДЗЕВІЧЫ / СадзевІчы /, хрысцІянская фамІлІя татарскага паходжання паводле ДзядулевІча

ШАДЗІБЕК, хан Залатой Арды / I399 — I407 /

ШАІМАУ ШадзІ / I925 — I944 /, узбек, Герой Сав. Саюза

ШАЙМІЕУ МІнцІмер / нар. I937 /, першы ПрэзІдэнт Татарстана

ШАЙТАН, ш а й а т ы н , ш э й т а н , катэгорыя злых духаў

ШАЙХ, гл. Шэйх

ШАЙХ АЛ-ІСЛАМ, Шэйх-уль-Ісламе, ганаровы тытул у Турцыі да 18 ст., у іншых мусульманскіх краінах да 20 ст., у Іране ў цяпер, найвышэйшы духоуны аутарытэт у дзяржаве

ШАКАЛ, драпежны звер; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ШАКАЛЬ Юстын Адамавіч / 1909 — 1943 /, мовазнавец

ШАКІРАУ Саду / нар. 1922 /, казах, Герой Сав. Саюза

ШАКУН Леу МІхайлавіч / нар. 1926 /, мовазнавец

ШАКУР, а ш - Ш а к у р, адно з імёнаў Аллага

ШАЛАШ, будан; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ШАЛІК, кашнэ; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ШАЛКОУСКІЯ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

ШАЛЯНГОУСКІЯ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

ШАМАН, святар у язычніцкау; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ШАМАУ Афзал / нар. 1901 /, татарскі пісьменнік

ШАМАУ І. татарскі пісьменнік

ШАМАШОВЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Шыпавай

ШАМАЯ, рыба; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ШАМБАЛА, народ у Танзаніі; ёсць суннІты

ШАМКІР, горад у Азербайджане

ШАМОВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ШАМЯКІН Іван Пятровіч / нар. 1921 /, акадэмік АН, народны пісьменнік

ШАМЯКОВЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

ШАМЯТКОУ Леанід Аляксандравіч / нар. 1937 /, чл.-кар. АН

ШАНАВАННЕ СВЯТЫХ ІКОНАУ, з Катэхізіса

ШАНБАЗ ГІРЭЙ, кубанскі / нагайскі ? / хан з роду ГІрэяу / 1787 —1789/

ШАНДАЛ, Са н д а л, дрэва з араматычнай драўнінай; цюркскае слова паводле Шыпавай

ШАНЕЦКІЯ ШАНЕЦКІЯ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

ШАНТЫР Фабіян Гілявіч / 1887 — 1920 /, пісьменнік, публіцыст, грамадскі дзеяч

ШАПАВАЛЬСТВА, рамяство па вырабе з воуны галауных убораў, вяйлаку, лямцу

ШАПКА, галауны убор; слова цюркскага паходжання паводле Карскага

ШАПОВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ШАПТАЛА, прысмакі; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ШАПШАЛ Гаджы Сэрая, караімскі навуковец, цюрколаг

ШАПШАЛ С., навуковец
ШАПЯЛЕВІЧ Канстанцін Іванавіч / 1889 — 1976 /, мовазнавец
ШАРАВАРЫ, шырокія порткі; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ШАРАЙКОВЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча
ШАРАНГОВІЧ Васіль Пятровіч / нар. 1939 /, графік, педагог
ШАРАНГОВІЧ Васіль Фаміч / 1897 — 1938 /, партыйны дзеяч
ШАРАНГОВІЧ Пётр Міхайлавіч / 1893 — 1938 /, удзельнік грамадзянскай вайны
ШАРАШОВА, гар. пасёлак у Брэсцкай вобл.
ШАРБЕТ, напітак; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай
ШАРВАРКІ, феадальная павіннасць па будаўніцтве і рамонце дарог, мастоў, грэбляў
ШАРДЖА, эмірат у складзе Аб"яднаных Арабскіх Эміратаў
ШАРКОЎШЧЫНА, Шаркаўшчына, гар. пасёлак у Віцебскай вобл.
ШАРКОЎШЧЫНСКІ РАЁН, у Віцебскай вобл.
ШАРТ, абавязак
ШАРРЫ, зло, нядобрае
ШАРЫА, аш-Шарыа, гл. Шарыят
ШАРЫЙ Валерый Пятровіч / нар. 1947 /, спартсмен
ШАРЫФ, сайід, мір, амір, эмір. Хабіб, высакародны
ШАРЫФЫ З МЕККІ, уладальнікі Меккі у 960 — 1924 гады
ШАРЫЯТ, аш-Шарыят, шарыа, мусульманскае права
ШАРЭВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча
ШАСТАКОВІЧ Дзмітрый Дзмітрыевіч / 1906 — 1975 /, кампазітар
ШАСТАКОВЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча
ШАТЛЫК, горад у Туркменіі, у Марыйскай вобл.
ШАТЭРНІК Мікалай Васільевіч / 1890 — 1934 /, мовазнавец
ШАУВАЛ, дзевяты месяц арабскага календара
ШАУЛОЎСКАЯ Марыя Фёдарауна / нар. 1941 /, літаратуразнавец і крытык
ШАУРОЎ Іван Ягоравіч / 1916 — 1992 /, ваенны дзеяч, Двойчы Герой Сав. Саюза
ШАФАР, рытуальны рог у габрэяў
ШАФІЙ, аш-Шафій, заснавальнік шавіцкага мазгабу
ШАФІІТЫ, аш-Шафіі, Шафіі, старонніхі шафіцкага мазгабу
ШАФРАН, фарбавальная расліна; прыправа; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ШАФРАНОВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

ШАХ, манарх у ПерсІІ; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ШАХ АХМАТ, хан Вялікай Арды

ШАХАДА, а ш - Ш а х а д а , Ш а г а д э т , першае палажэнне Ісламскага сімвала веры

ШАХБУЗ, горад у НахічэванскайРэспубліцы, у Азербайджане

ШАХІД, а л - Ш а х І д , адно з імёнаў Аллага

ШАХІД, ш э х № д , той, хто ахвяраваў сабою і загінуў пакутніцкай смерцю

ШАХІД, сведка на судзе

ШАХМАНЦАРЫ / Шахманцыры /, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ШАХНО-РАМАНОВІЧ Станіслаў, навуковец

ШАХСЕВЕНЫ, народ у Іране і Азербайджане; суніты

ШАХМАТЫ, Ігра

ШАХЦІНСК, горад у Казахстане, у КарагандзІнскай вобл.

ШАЦІЛА Іван БранІслававіч / 1910 — 1977 /, акцёр, народны артыст

ШАЦЁР, будан; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ШАШКІ, Ігра

ШАШКОУ Анатоль ГерасІмавіч / нар. 1927 /, акадэмік АН, цеплафізік

ШАШКОУСКІЯ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

ШАШЛЫК, страва з мяса; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ШВАРН, С в а р а м І р , / ? — 1270 /, князь галіцкі, вялікі князь ВКЛ / 1267 — 1270 /

ШВАТ, пяты месяц габрэйскага года, студзень—люты

ШВЯНТА, С в я т а я р а к а , бітва у 1453 г.

ШКАДЗІНСКІЯ або ШХАДЗІНСКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ШКАТЭЛАУ УладзІмір ВІктаравіч / 1861 — 1940 /, акадэмік АН, хімік

ШКЛОУ, горад у МагІлёускай вобл.

ШКЛОУСКІ РАЁН, у МагІлёускай вобл.

ШКЛЯР Абрам ХаІмавіч / 1910 — 1977 /, географ і кліматолаг

ШКЛЯРЭУСКІ Ігар ІванавІч / нар. 1938 /, паэт

ШКОДЭР, Ш к о д р а , горад у АлбаніІ

ШКОЛЫ

ШКРАБА Рыгор ВасІлевіч / нар. 1919 /, крытык і літаратуразнавец

ШЛЕГ Людміла Карпауна / нар. 1948 /, кампазітар

ШЛІХТЭР Аляксандр РыгоравІч / 1868 — 1940 /, акадэмік АН, эканамІст

ШЛЫК, б а ш л ы к , Футравая шапка накшталт каптура; слова цюркскага паходжання паводле Глогера

ШЛЮБ, гл. Аб царкоуных таінствах

ШЛЮБСКІ Аляксандр Ануфрыевіч / 1897 — 1941 /, этнограф, фальклярыст і бібліёграф

ШЛЯМОВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ШЛЯХ "З ВАРАГАЎ У ГРЭКІ"

ШЛЯХІ ТАТАРСКІХ НАБЕГАЎ, ч о р н ы ш л я х

ШЛЯХТА, гл. таксама Мусульманская шляхта

ШМАЙКЕВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ШМАКАЎ Фёдар Іванавіч / нар. 1917 /, акцёр, рэжысёр, народны артыст

ШМАЛЁВІЧЫ / СМАЛЕВІЧЫ /, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ШМАТАЎ Віктар Фёдаравіч / нар. 1936 /, мастацтвазнавец, мастак

ШМІНІ АЦЭРЭТ, гл. у арт. Суккот

ШМІТ Ота Юльевіч / 1891 — 1956 /, акадэмік АН СССР, матэматык, астраном, геафізік

ШМЫРОЎ Мікалай Піліпавіч / 1891 — 1964 /, Герой Сав. Саюза

ШНА БАХОУСКІЯ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

ШОПАКАЎ, горад у Кыргызстане

ШОРБА, ч о р б а , татарская страва; слова цюркскага паходжання паводле Глогера

ШОСНІК, свята у гонар Узнясення Ісуса Хрыста на неба, Гл. Ушэсце

ШПАКОУСКІЯ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

ШПАЛЕРЫ, насценныя бязворсавыя дываны; гл. таксама посцілкі, капы

ШПЕНЦЭР Барыс Маркавіч / 1890 — 1940 /, чл.-кар. АН, хімік

ШПІЛЕЎСКІ Павел Міхайлавіч / 1823 — 1861 /, этнограф, пісьменнік

ШПІТАЛІ

ШОРЦЫ, к у н е ц к і я т а т а р ы, у Р а с і й с к а й Ф е д э р а ц ы і, ц ю р к і-язычнікі

ШОРСКАЯ МОВА, мова шорцаў

ШТАНЫ, порткі; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ШРЫ-ЛАНКА, дзяржава у Паўднёвай Азіі

ШТЫХАЎ Георгій Васілевіч / нар. 1927 /, археолаг і гісторык

ШТЭЙН Сямён Аляксандравіч / нар. 1928 /, рэжысёр, народны артыст

ШУАЙБ, Іятро, прарок

ШУАРА, 26-я сура з Кур"ана, гл. Ашшура

ШУБА, верхняя зімовая вопратка; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ШУБА Павел Шаулавіч (нар. 1926), моваznавец

ШУБІН Іван Філарэтавіч (1881 — 1931), удзельнік грамадз. вайны

ШУГУРАВА, гар. пас. у Татарстане, у Ленінагорскім раене

ШУКАЛАВЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзідул.

ШУКЕВІЧ Валянцін Аляксандравіч (1852—1919), археолаг, краязнавец, этнограф

ШУКАЎ Сает (нар. 1918), татарскі літаратар

ШУМІЛІНА, гар. пасёлак у Віцебскай вобл.

ШУМІЛІНСКІ РАЁН, у Віцебскай вобл.

ШУМСКАЯ Тамара, навуковец

ШУМСКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ШУПЕНЬКА Генадзь Серафімавіч (нар. 1936), крытык і літаратуразнав.

ШУР Васіль Васілевіч (нар. 1950), моваznавец

ШУРПА, татарская страва

ШУРХУН, гл. Шэрк

ШУМ-БУРУМ, выраз цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ШУТАЎ Сцяпан Федаравіч (1902 — 1963), Двойчы Герой Сав. Саюза

ШУШКЕВІЧ Станіслаў Шятровіч (1908 — 1991), паэт

ШУШКЕВІЧ Станіслаў Станіслававіч (нар. 1934), чл.-кар. АН, фізік, дзяржаўны дзеяч

ШУРЫ-МУРЫ, выраз цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ШУУБІЙЯ, палітычны і літаратурны рух на пераломе 8 і 9 ст. супроць арабскай дамінацыі

ШАХАДЗІНСКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча. гл. Шкадзінская

ШЧАБЯТОЎКА, горад у Крыме

ШЧАГЛОЎ-КУЛІКОВІЧ Мікалай (1896 — 1969), кампазітар

ШЧАДРЭЦ, б а г а т а я к у ц ц я , напярэдадні Новага года

ШЧАКАЦІХІН Мікалай Мікалаевіч (1896—1940), мастацтвазнавец

ШЧАМЯЛЕЎ Леў (Леанід) Дзмітрыевіч (нар. 1923), жывапісец, нар. маст.

ШЧАНСНОВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ШЧАПАНКЕВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

ШЧАРБАКОЎ Васіль Карпавіч (1898 — 1939), акадэмік АН, гісторык

ШЧАРБАКОЎ Георгій Барысавіч (нар. 1917), рэжысер, акцёр, народны артыст

ШЧАРБОВЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

ШЧАРБІНА Валянцін Мікалаевіч (1908 — 1976), чл.-кар. АН, геолаг

ШЧАСНАЯ Нінэль Іванаўна (нар. 1933), жывапісец, графік

ШЧАЎЕ, ядомая расліна, гародніна

ШЧОЎКІНА, горад у Крыме

ШЧУЧЫН, горад у Гродзенскай вобл.

ШЧУЧЫНСК, горад у Казахстане, у Кокчатаускай вобл.

ШЧУЧЫНСКІ РАЁН, у Гродзенскай вобл.

ШЧУЦКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ШЧЭРБА Віталь Венядзіктавіч (нар. 1972), спартсмен

ШЫА, а ш - Ш ы а, гл. Шыіты

ШЫБІН-ЭЛЬ-КОМ, горад у Егіпце

ШЫГАБ (Ш г а б), дынастыя ліванскіх эмірау, якія правілі у 1697 — 1841 гадах

ШЫДЛОЎСКІ Аляксандр Канстанцінавіч (нар. 1911), кампазітар

ШЫІЗМ, а ш - Ш ы а, а л е й ч ы к і, стараннікі шыізму

ШЫЙКОЎСКІЯ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

ШЫКУНОВА Ірына Сяменаўна (нар. 1940), спявачка, народная артыстка

ШЫЛОВІЧ Георгій Уладзіміравіч (нар. 1924), пісьменнік

ШЫМАНСКІЯ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

ШЫМЯЛЕВІЧ М., навуковец

ШЫМКЕВІЧ Федар Спірыдонавіч (нар. 1926), мовазнавец

ШЫМКЕВІЧЫ або ШЫМКОВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

ШЫМКЕВІЧЫ або ШЫМКОВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

ШЫМКО Тамара Іванаўна (нар. 1928), спявачка, нар. артыстка

ШЫМКОВІЧЫ, гл. Шымкевічы

ШЫМЯЛЕВІЧЫ (Шунелевічы), шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ШЫН, назва літары, якая азначае гук "Ш"

ШЫНКЕВІЧ Якуб, навуковец, муфтэй Польшчы

ШЫНКЕВІЧ Эдыга, навуковец

ШЫНКЕВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ШЫНКЛЕР Хвядос Сяргеевіч (1903 — 1942), пісьменнік

ШЫНЕЛЕВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча, гл. Мышялевічы

ШЫПІЛА Яўген Патафеевіч (нар. 1943), акцёр, народны артыст

ШЫПШЫНА, дэкаратыўная, ягадная, лекавая расліна

ШЫПШЫНА МАЙСКАЯ, расліна

ШЫРАЗ, горад у Іране

ШЫРАКАНАЎ Дзмітрый Іванавіч (нар. 1929), акадэмік АН, філосаф

ШЫРК, найбольшы грэх паводле Ісламу— прыданне сатаварыша Аллагу.

ШЫРКА, асобны від дамовы намінт тыпі, хто вядзе агульную справу

ШЫРМА Рытар Раманавіч (1882 — 1978), дырыжор, фальклярыст, народны артыст

ШЫРОКАЎ Аляксандр Міхайлавіч (нар. 1924), чл.-кар. АН, д-р тэхн.

ШЫРЫН Акінэр, навуковец з Вялікабрытаніі, даследчыца Аль-Кітаба

ШЫРЫНСКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ШЫРЫНЫ, татарскі род

ШЫС, персанаж мусульманскіх паданняў, біблейскі Сіф

ШЫШАК, баявы галаўны убор; слова цюркскага паходжання паводле Шынав.

ШЫШАРА, татарская страва

ШЫШКА, суквецце і плод хваёвых; слова цюркскага паходжання паводле Шынавай

ШЫШМАН, хан, гл. у арт. Залатая Арда

ШЭБАН, гл. Шаабан

ШЭГАТ, сведка пры шлюбнай цырымоніі

ШЭГІДЭВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча, гл. Шагідэвічы

ШЭГІДЭВІЧЫ гербу Лук, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулев.

ШЭГІР, вучань, які прачытаў Кур"ан да суры Я-Сін

ШЭІХОВІЧЫ або ШЭІХОВЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіч

ШЭЙБАКОЎСКІЯ, раней Шэйбаковы, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

ШЭЙН Павел Васілевіч (1826 — 1900), фалькларыст і этнограф

ШЭЙТАН, гл. Шайтан

ШЭЙХ, ш а й х , старэйшына, патрыярх

ШЭЙХ АХМЕТ, хан Вялікай Арды

ШЭЙХ-УЛЬ-ІСЛАМ, гл. Шайх ал Іслам

ШЭКІ, горад у Азербайджане

ШЭЛЕГ Анатоль Рыгоравіч (1909 — 1988), акцер, народны артыст

ШЭМАНАІХА, горад у Казахстане, ва Усходне-Казахстанскай вобл.

ШЭМАРДАН, гар. пас. у Татарстане, у Сабінскім раене

ШЭМАХА, горад у Азербайджане

ШЭМЕРДЭНЕВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ШЭМПЕЛЬ Віктар Іванавіч (1908 — 1975), акадэмік АН, спец. сельскай гасп.

ШЭНБЕ, субота

ШЭРАБ, хмяльны напітак

ШЭРБЕТЫ, гл. Шарбет

ШЭРМАН Карлас Рыгоравіч (нар. 1934), пісьменнік, грамадскі дзеяч

ШЭРХ, ш у р х у м , тлумачэнне, каментарый

ШЭРЫФ, ганаровы тытул, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ШЭРЫФ-БАЙРАМ, святочнае вінаванне

ШЭФААТ, абарона, ахова

ШЭФІУ, распарадчык

ШЭХАЎ Міхаіл Кірылавіч (нар. 1927), артыст балета, нар. артыст

ШЭХЕРЭЗАДА, Ш э г е р э з а д а , галоўная гераіня казак "Тысяча і адна ноч"

ШЭХІД, гл. Шахід

ШЭШМА, река у Татарстане

ШЭШЭНБК, аутореак

Э

Э, літара

ЭВЕНКІЙСКАЯ АУТАНОМІЯ, у Расійскай Федэрацыі, татар 330

ЭАД-ДЫВАНІЯ, горад у Іраку

ЭДЖЭЛЕ, горнапрамысловы раен у Алжыры

ЭДЭ, горад у Нігерыі

ЭДЭА, горад у Камеруне

ЭЗ-ЗАКАЗІК, гл. Заказік

ЭЗРАІЛ, ангел смерці, гл. Ізраіл

ЭЙСЫМОНТАВЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

ЭЙЯМ-УЛЬ-МУТАХ, вызначаны час

ЭКАЛОГІЯ, навука аб адносінах арганізмаў да навакольнага асяроддзя

ЭКАНОМІКА, сукупнасць вытворчых адносін

ЭКВАТАРЫЯЛЬНАЯ ГВІНЕЯ, Рэспубліка Экватарыяльная Гвінея, у Афрыцы

ЭКІБАСТУЗ, горад у Казахстане, у Паўлодарскай вобл.

ЭКНАДЫЕСАЎ Уладзімір Сяргеевіч (нар. 1947), спявак, нар. артыст

ЭЛЕКТРАЭНЕРГЕТЫКА, галіна гаспадаркі

ЭЛЕКТРОНІКА, галіна навукі і прамысловасці

ЭЛІЯШ, І л ь я с , прарок, гл. Ілйас

ЭЛУЛ, дванаццаты месяц габрэйскага года, жнівень-верасень

ЭЛМЭТ, горад у Татарстане, татарская назва горада Алмяцьеўска

АЛЬ-АБЕЙД, горад у Судане

АЛЬ-АКАБА, гл. Акаба

ЭЛЬ-АХМАДЫ, гл. Ахмады

ЭЛЬ-АСНАМ, А р л е а н в і л ь , горад у Алжыры

ЭЛЬ-АЮН, А ю н , горад у Заходняй Сахары

ЭЛЬБАСАН, горад у Албаніі

ЭЛЬБЕРТ Барыс Якаўлевіч (1890 — 1963), мікрабіолаг

ЭЛЬ-ГАЛЕА, горад у Алжыры, гл. Галеа

ЭЛЬ-ДЖАДЫДА, М а з а г а н , горад у Марока

ЭЛЬ-ДЖОФ, горад у Лівіі

ЭЛЬ-КАТЫФ, горад у Саудаускай Аравіі

ЭЛЬ-КУВЕЙТ, К у в е й т , сталіца Кувейта

ЭЛЬ-КУТ, гл. Кут-Эль-Амара

Эль-Мансура, горад у Егіпце

ЭЛЬ-МАРДЖ, былы Б а р к а , горад у Лівіі

ЭЛЬ-МАХАЛА-ЭЛЬ-КУБРА, горад у Егіпце

ЭЛЬ-ФАЙЮМ, М е д и н е т - Э л ь - Ф а й ю м , горад у Егіпце

ЭЛЬ-ФУДЖАЙРА, эмірат у складзе Аб"яднаных Арабскіх Эмірата

ЭЛЬ-ХАЛІЛЬ, горад у Палесціне

ЭЛЬХАМ ПЕЦЬ, чытаць першую суру Кур"ана

ЭЛЬХАМДУ ЛІЛЛЯГ, гл. І-ую суру Кур"ана Фатыга

ЭЛЬ-ХУФФ ЭЛЬ-ХУФУФ, гл. Хуфуф

ЭЛЬЯСЕВІЧЫ або ЭЛЬЯШЭВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле дзядулевіча

Э ЛЬЯШЭВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ЭЛЯЗЫГ, горад у Турцыі

ЭМАЗЛІФ, слова ужываецца у Аль-Кітабе

ЭМАНАТ, гл. Аманат

ЭМБА, горад у Казахстане, у Актюбінскай вобл.

ЭМІГРАЦЫЯ

ЭМІГРАЦЫЯ ТАТАРАЎ

ЭМІР, камандзір; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ЭМІРАТ, княжаства; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ЭНГГАНЦЫ, народ у Інданезіі; сунніты

ЭМІРУЛЬ МУМІН, уладар праведных

ЭНЗЕЛІ, П е х л е в і , горад у Іране

ЭН-НАСІРЫЯ, гл. Насірыя

ЭН-НЕДЖЭФ, гл. Неджаф

ЭНУГУ, горад у Нігерыі

ЭНСАРЫ, гл. Ансар

ЭНЦЫКЛАПЕДЫЯ, даведнік па шырокаму колу прыродазнаўчых, фізіка-матэматычных і грамадскіх навук

ЭПІДЭМІЯ, заразная хвароба, якая захапіла шырокае кола людзей

ЭПІМАХ-ШЫПІЛА Браніслаў Ігнатавіч (1859 — 1939), выдавец і мовазнавец

ЭРАБ, араб; слова ужываецца у Аль-Кітабе

ЭРАК, С а л ь т а н а б а д , горад у Іране

ЭРБІЛЬ, горад у Іраку

ЭРГАШАЎ Шарыф (нар. 1916), узбек, Герой Сав. Саюза

ЭРЗЕРУМ, гл. Эрзрум

ЭРЗРУМ, Э р з е р у м , горад у Турцыі

ЭРКІШЫ, юнак, мужчына

ЭРОЗІЯ ГЛЕБЫ, вынік безгаспадарнай дзейнасці чалавека

ЭР-РЫЯД, сталіца Саудаўскай Аравіі

ЭРШ, трон Алаага, гл. Арш

ЭРЫТРЭЯ, у Паўночна-Усходняй Афрыцы

ЭРФЕ, гл. Арафа

ЭСАУІРА, гл. Эс-Сувейра

ЭСКАДРОН ТАТАРСКІ У 1936 — 1939 ГАДАХ

ЭСКАДРОНЫ ТАТАРСКІЯ

ЭСКІШЭХІР, горад у Турцыі

ЭСМА, імены (99 іменаў-эпітэтаў Алаага)

ЭСПАРЦЭТ, зеляніва

ЭСРЭ, гл. Аср

ЭС-СІДЭР, горад у Лівіі

ЭС-СУВЕЙРА, Э с а у і р а , М а г а д о р , горад у Марока

ЭСТРАДА, жанр відовішча

ЭСТЭФІРУЛЛАГ, слова, якое прамаўляецца, калі чалавек ікае

ЭСТЭТЫКА, навука пра прыгожае

ЭСФІР, Э с т э р , галоўны персанаж бібліейскай кнігі "Эсфір"

ЭСХАБ, гл. Азгаб

ЭСХАМУЛЬ-ЕМІН, правае крыло пастроенага перад боем войска

ЭСХАБУЛЬ-МЕШЭМЕСТЫ, левае крыло пастроенага перад боем войска

ЭСХАБУ-ШЫТАЛЬ, слова ужываецца у Аль-Кітабе

ЭТНАГРАФІЧНАЯ ТАТАРСКАЯ ГРУПА У ПОЛЬШЧЫ

ЭТНАЛОГІЯ, навука пра народы

ЭТНАМУЗЫКАЛОГІЯ, навуа пра народную музыку, песні (мелодыі)

ЭТНАНІМІЯ, навука пра назвы народаў, плямен, родаў

ЭТНІЧНАЯ ТАТАРСКАЯ ГРУПА У ПОЛЬШЧЫ

ЭТНАС, племя-народнасць-нацыя

ЭТ-ТАІФ, гл. Таіф

ЭЎВЕЛІ, э в в е л і , п е р а л , э у л і я , гл. Аулія

ЭЎМА, а в м а , сляпы

ЭФЕНДЗІ, паважаны за высокую адукацыю чалавек; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ЭФІОПІЯ, дзяржава у Паўночна-Усходняй Афрыцы

ЭХІРА, гл. Хіджра

ЭХКАБ, А х і р а , А х і р э т , жыццё пасля смерці

ЭХЛЬ, народ

ЭЧЫПАЧМАК, татарская страва

ЭШУРЭ, гл. Ашура

Ю

Ю, літара

ЮГАСЛАВІЯ, дзяржава у Еўропе

ЮГУРТ, малочны выраб; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ЮГЮРНІ СІКЛІЗ хурфау, 28 літар

ЮДОВІН Саламон Барысавіч (1894 — 1954), мастак

ЮЗАФОВІЧ Якуб, генерал

ЮЗЕЕЎ Ільдар (нар. 1931), татарскі пісьменнік

ЮЗЕЕЎ Міл (нар. 1931), татарскі літаратар

ЮЗЕФОВІЧЫ гербу Дзевіца, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

Юзефовічы гербу Радван, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ЮК, тое, што Уюк, Цюк, паводле Шыпавай

ЮЛЬЯНІЯ, княгіня Альшанская, праведная дзева, святая Беларусі

ЮНДЗІЛ Францішак Уладзіслававіч (1825 — 1865), адзін з кіраўнікоў паўстання 1863 — 1864

ЮНОВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

ЮНУС, Й у н у с, прарок, супастаўляецца з І о н а м . Гл. Йунус

ЮНУС, 10-я сура Кур"ана, гл. Йунус

ЮНЫС М., татарскі пісьменнік

ЮРАГА, сушаная садавіна; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ЮРАЦІШКІ, гар. паселак у Гродзенскай вобл.

ЮРГЕЛЕВІЧ Петр Якаўлевіч (1894 — 1973), мовазнавец

ЮРКЕВІЧ Іван Данілавіч (1902 — 1991), акадэмік АН, лесазнавец

ЮРОК, в і р о к , прыстасаванне для нераможкі нітак; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ЮРЫДЫКІ, асобныя кварталы горада, дзе зямля належала і падпарадкоўвалася феадалу

ЮРТ, тэрыторыя, удзел; слова цюркскага паходжання паводле Шынавай

ЮРТА, вялікі шацер з купальным верхам; слова цюркскага паходжання паводле Шынавай

ЮСКАВЕЦ Майсей Калінкавіч (1898 — 1969), акадэмік АН, ветэрынар

ЮСУПАЎ Ісмаіл Аксанавіч (нар. 1922), татарын, Герой Сав. Саюза

ЮСУФ, І о с і ф, прарок, гл. Йусуф

ЮСУФ, 12-я сура Кур"ана, гл. Йусуф

ЮСУФІЯ, Л у і - Х а н т ы л ь , горад у Марока

ЮТАРОВЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ЮРЧАНКА Георгій Федаравіч (нар. 1928), моваznавец

ЮРЫЙ ДАЛГАРУКІ (правіў у 1154 — 1157), вялікі князь рускі

ЮРЫЙ П УСЕВАЛАДАВІЧ (правіў у 1219 — 1238), вялікі князь рускі

ЮРЫЙ ЛУГВЕНАВІЧ (? — 1455), князь Мсціслаўскі

ЮРЫЙ ЯРАСЛАВІЧ, тураўскі князь у 2-й пал. 12 ст.

ЮРЭВІЧ Алена Казімірауна (нар. 1940), моваznавец

ЮРЭВІЧ Антон Лукіч (1911 — 1986), моваznавец

ЮХНОВЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ЮХО Іосіф (Язэп) Аляксандравіч (нар. 1921), юрыст і правазнавец

ЮХТ, ю х т а , ялавічная выпрабленая скура; слова цюркскага паходжання паводле Шынавай

ЮШУНОВІЧ Ешыш

ЮШЫНСКІЯ, татарскі род на службе у ВКЛ

ЮШЫНСКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ЮШЭНСКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

Я

Я, літара

Я, выклічнік (у арабскай мове)

ЯА, народ у Малаві, Танзаніі, Мазамбіку; большасць сунніты

ЯБЛАНОЎСКІ А., навуковец

ЯБЛОНСКІ, татарскі князь у ВКЛ

ЯБЛОНСКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ЯБЛОНСКІЯ гербу Ясенчык, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ЯБЛЫКІ, у кулінарыі

ЯБЛЫНЯ, садовае дрэва

ЯВАНСКАЯ МОВА, мова у Інданезіі

ЯВАНЦЫ, народ у Інданезіі, большасць сунніты

ЯГАДЫ, у кулінарыі

ЯГАЙЛА, Якаў, Уладыслаў II (правіў у 1377 — 1381; 1382 — 1392) вялікі князь ВКЛ, кароль Польшчы

ЯГАЛДАЙ САРАЕВІЧ, князь на службе у ВКЛ

ЯГАДНЫЯ КУЛЬТУРЫ, дзікія і садовыя

"ЯГАЙДАЛСКАЯ ЦЫМА", штучнае дзяржаўнае утварэнне на тэрыторыі на поўдзень ад Беларусі

ЯГЕЛОНЫ, галіна Гедымінавічаў, дынастыя вялікага князя ВКЛ 1377 — 1572)

ЯГНОБЦЫ, народ у Таджыкістане, сунніты

ЯДАВІТЫЯ ГРЫБЫ

ЯДАВІТЫЯ РАСЛІНЫ

ЯДВІГА, каралева Польшчы (на насадзе 1384 — 1399)

ЯДВІГІН Ш. (сапр. Л я в і ц к і Антон Іванавіч; 186? — 1922), пісьменнік

ЯДЗЕРНАЯ ЭНЕРГЕТЫКА

ЯДКОЎСКІ Юзаф (1890 — 1950), археолаг і нумізмат

ЯКАЎ ПАЛАЧАНІН, удзельнік Неўскай бітвы 1240 г.

ЯДЛОВЕЦ, хвойнае дрэва; скарыстанне ягад-шышак у кулінарыі

ЯДОМЫЯ ГРЫБЫ

ЯЗ, гл. Ез; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ЯЗІДЫ, сінкрэтычная рэлігійная секта, якая спалучае Іудаізм, Маздаізм, Хрысціянства і Іслам

ЯЗМІН, дэкаратыўная расліна; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ЯЗЕРСКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ЯЗЫЧНІЦТВА, паганства

ЯЙКІ свойскіх і дзікіх птушак

ЯЙЛА, пашa у гарах; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ЯКАЎЛЕВА Арына Радзівонаўна (1758 — 1828), нянька А.С.Пушкіна, беларуска

ЯКІМОВІЯ Аляксандр Іванавіч (1904 — 1979), пісьменнік

ЯКІМОВІЧ Юрый Аляксандравіч (1946 — 1995), гісторык архітэктуры

ЯКІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча, гл. Яхнічы

ЯКУБ, Я к а у , Й а к у б, прарок

ЯКУБАЎ Асман (1911 — 1944), кіргіз, Герой Сав. Саюза

ЯКУБАЎ Гулям (1915 — 1944), узбек, Герой Сав. Саюза

ЯКУБАЎ Касым Бешымавіч (1916 — 1954), узбек, Герой Сав. Саюза

ЯКУБОВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ЯКУБОЎСКІ Аляксандр, грамадскі дзеяч

ЯКУБОЎСКІ Іван Ігнатавіч (1912 — 1976), Двойчы Герой Сав. Саюза, Маршал Сав. Саюза

ЯКУБОЎСКІ Мустафа, грамадскі дзеяч

ЯКУБОЎСКІ Юзаф, генерал

ЯКУБОЎСКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ЯКУБЧЫК Сямен Міхайлавіч (1892 — 1938), гісторык

ЯКУБЦОВЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

ЯКУПАЎ Мікалай Якупавіч (нар. 1920), татарын, Герой Сав. Саюза

ЯКУТ ІБН АБДАЛЛАГ АЛЬ-ГАМАВІ (1179 — 1229), арабскі географ і пісьменнік

ЯКУТЫ, народ у Саха (Якуціі), царкаоуныя праваслаунія

ЯКУЦІЯ, рэспубліка у складзе Расійскай Федэрацыі, гл. Саха

ЯКУЦКАЯ МОВА

ЯКУШАЎ Барыс Іванавіч (нар. 1932), чл.-кар. АН

ЯКУШКА Вольга Піліпаўна (нар. 1921), географ

ЯЛАІРАВЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ЯЛЕВАСВЯЧЭННЕ, сабараванне, гл. Аб свяшчэнных таінствах

ЯЛЕНСКІ Антон Паулавіч (1818 — 1874), удзельнік паустання 1863 — 1864

ЯЛЕНСКІЯ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

ЯЛІЗАВА, рабочы пасёлак у Магілеускай вобл.

ЯЛТА, горад у Крыме

ЯЛУГІН Эрнст Васілевіч (нар. 1936), пісьменнік

ЯМ, станцыя-карчма коннага транспарту

ЯМАЛА-НЕНЕЦКАЯ РЭСПУБЛІКА, у Расійскай Федэрацыі, татар 26УЗІ

ЯМАШАЎ Хусаін (1882 — 1912), татарскі літаратар

ЯМУСУКРА, сталіца Кот-д'Івуар

ЯМШЧЫК, слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ЯН І АЛЬБРАХТ, кароль Польшчы (правіў 1492 — 1501)

ЯН ІІ КАЗІМІР Ваза (1609 — 1672), вялікі князь ВКЛ, кароль Польшчы

ЯН ІІІ САБЕСКІ (1629 — 1696), вялікі князь ВКЛ і кароль Польшчы

ЯНАВІЧЫ, гар. пасёлак у Віцебскай вобл.

ЯНАУЛ, горад у Башкортастане, у Расійскай Федэрацыі

ЯНГОН, Рангун, сталіца Мьянмы (Бірма)

ЯНДАВА, яндоука, драўляны посуд; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ЯНДЭВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ЯНІБЕКАВЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча, гл. Анбакевічы

ЯНІ-ШАХІР, татарская назва Навагрудка

ЯНІШЧЫЦ Яўгенія Іосіфаўна (1948 — 1988), паэтка

ЯНКОЎСКІ Антон Рафаілавіч (1901 — 1982), народны спявак, збіральнік фальклору, краязнавец

ЯНКОЎСКІ Расціслаў Іванавіч (нар. 1930), акцёр, народны артыст

ЯНКОЎСКІ Федар Міхайлавіч (1918 — 1989), пісьменнік, мовазнавец

ЯНКОЎСКІ Чэслаў, навуковец

ЯНОВІЧ Алена Іванаўна (нар. 1933), мовазнавец

ЯНОВІЧ Леанід Аляксандравіч (нар. 1934), чл.-кар. АН

ЯНОВІЧ Сакрат (нар. 1936), пісьменнік

ЯНОВІЧ гербу Радван, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ЯНОВІЧЫ-ЧАІНСКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ЯНОХ, прарок, сустаўляецца з Ідрысам

ЯНУШКЕВІЧ Валяр'ян Іосіфавіч (нар. 1962), скульптар

ЯНУШКЕВІЧ Фелікс Іосіфавіч (нар. 1954), жывапісец

ЯНУШЭЎСКІ Ігнат, генерал

ЯНОВІЧ-ЧАІНСКІ Давід, генерал

ЯНЦІМІРАЎ Булат Янбулатавіч (1915 —1944), татарын, Герой Сав. Саюза

ЯНЧУК Мікалай Андрэевіч (1859 — 1944), славіст

ЯНЧУРА, князь паводле Дзядулевіча

ЯНЧУРАВЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ЯНУШЭЎСКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ЯНЧУК І., навуковец

ЯНУШЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ЯНУШЭВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ЯНЫЧАР, воін-прафесіянал; слова цюркскага паходжання паводле

ЯР, стромкі ўзгорак, стромкі бераг, вялікі і глыбокі роў; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ЯРМЯК, зімовае верхняе адзенне; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай, гл. Армяк

ЯРЧАК, лёгкае сядло; слова цюркскага паходжання паводле Глогера

ЯР ЧАЛЛЫ, татарская назва горада Набярэжныя Чаўны ў Татарстане

ЯРАПОЛК УЛАДЗІМІРАВІЧ (правіў 1132 — 1139), , вялікі князь Кіеўскай Русі

ЯРАСЛАЎ І МУДРЫ (правіў 1019 — 1054), вялікі князь Кіеўскай Русі

ЯРАСЛАЎ II (правіў 1238 — 1246), вялікі князь рускі

ЯРАСЛАЎ III ЯРАСЛАВАВІЧ (правіў 1263 — 1272), вялікі князь рускі

ЯРАСЛАЎСКАЯ ВОБЛАСЦЬ, у Расійскай Федэрацыі, татар 7162

ЯРАШЭВІЧ Іосіф Бенядзіктавіч (1793 — 1860), гісторык, этнограф, юрыст

ЯРАШЭВІЧ Я., навуковец

ЯРЛЫК, афіцыйны дакумент; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ЯРМАК, горад у Казахстане, у Паўладарскай вобл.

ЯРМАКІ Зія (1887 — 1965), татарскі паэт

ЯРМОЛЕНКА Анатоль Іванавіч (нар. 1947), спявак, народны артыст

ЯРМОЛЕНКА Ігар Мікалаевіч (1932 — 1991), акадэмік АН, фізік-хімік

ЯРМОЛЕНКА Мікалай Мікалаевіч (нар. 1926), акцёр, народны артыст

ЯРМОЛЕНКА Мікалай Федаравіч (1900 — 1972), акадэмік АН, хімік

ЯРМОЛКА, галаўны убор (ярмулка); слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ЯРУГІН Мікалай Паўлавіч (1907 — 1990), акадэмік АН, матэматык

ЯРЧАК, малады конь; слова цюркскага паходжання паводле Глогера

ЯРШОВА Таццяна Міхайлаўна (нар. 1952), балярына, нар. артыстка

ФРЭМФЕРДАН, хан

ЯСА, звычаевае права у манголаў

ЯСАК, падатак; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ЯСЕВІЧЫ, хрысціянская фамілія татарскага паходжання паводле Дзядулевіча

ЯСЕНЬ, дрэва

ЯСІЛЬ, горад у Казахстане, у Тургайскай вобл.

Я-СІН, 36-я сура Кур'ана, гл. ЙА-СІН

ЯСКЕВІЧ Уладзімір Мікалаевіч (нар. 1949), спявак, нар. артыст

ЯСІНСКІ Антон Мікалаевіч (1864 — 1933), акадэмік АН, гісторык

ЯСІНСКІ Юзаф (2-я пал. 18 ст. — 1833), медык, антраполаг, асветнік

ЯСІНСКІ Якуб (1761 — 1794), ваенны і палітычны дзеяч, паэт

ЯСІНСКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ЯСІР, я с ы р

ЯСЯНІЎКА, татарская вёска у Польшчы

ЯСКЕВІЧ Уладзімір Мікалаевіч (нар. 1949), спявак, нар. артыст

ЯСТРЖЭМБСКІ Іван Фердынандавіч-Львовіч (1814 — 1883), рэвалюцыянер-петрашэвец

ЯСЫР, я с і р , захоплены у палон; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ЯТАГАН, зімная зброя; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ЯТРО, прарок, гл. Шуайб

ЯЎМЕНАЎ Леанід Федаравіч (нар. 1932), чл.-кар. АН

ЯУНДЭ, сталіца Камеруна

ЯЎНЕВІЧ Міхаіл Станіслававіч (нар. 1922), мовазнавец

ЯЎНУТ (І в а н, 1308 — 1366), вялікі князь ВКЛ

ЯУРЭІ, гл. Габрэі

ЯУРЭЙСКАЯ АЎТАНОМНАЯ ВОБЛАСЦЬ, у Расійскай Федэрацыі, татар 1499

ЯУРЭЙСКАЯ МОВА, гл. Іўрыт, Ідыш

ЯФІМАЎ Юрый Міхайлавіч (1937 — 1991), дырыжор, нар. артыст

ЯФРЭМ СМАЛЕНСКІ, прападобны, шануецца на Беларусі

ЯФТАМОВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча, гл. Мысакевы

ЯХАНТ, каштоўны камень; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ЯХНЕВІЧЫ або ЯХНОВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ЯХНІЧЫ або ЯКІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча

ЯХНОВІЧЫ, шляхецкая татарская фамілія па сыне Дзядулевіча; гл. Яхневічы

ЯХ"Я, І в а н ; прарок

ЯЦВЯГІ, с у д о в ы , с у д з і н ы , група заходне-балцкіх плямён

ЯЦКЕВІЧ Сяргей Антонавіч (нар. 1946), філосаф

ЯЦКОЎСКІЯ, шляхецкая татарская фамілія паводле Дзядулевіча: , гл. Анбакевічы

ЯЧМЕНЬ, збажына

ЯШКІН Іван Якаулевіч (нар. 1932), мовазнавец

ЯШМА, напоукаштоўны камень; слова цюркскага паходжання паводле Шыпавай

ЯШЧАРЫЦЫН Петр Іванавіч (нар. 1915), акадэмік АН, д-р тэхнічных навук

ЯРЫЛА, боства уралдівасці зямлі, плоднасці жанчын і жывёлы